

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 22-11-2024

Αριθ. Πρωτ. Α5519

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Πληροφορίες: Δημήτριος Αλεξανδρής
Φοίβος Θεοδώρου
Ευσταθία Αθηναίου
Ανδρέας Αντωνάκος

Ταχ Δ/ση: Κηφισίας 37-39

ΤΚ : 15123

Τηλέφωνο: 2131510975

2131510916 – 159 - 170

E-mail : dalexandris@civilprotection.gr,
ftheodorou@civilprotection.gr
eathinaiou@civilprotection.gr
aantonakos@civilprotection.gr

Ιστοσελίδα: civilprotection.gov.gr

Προς : Πίνακας αποδεκτών

Κοιν. : Πίνακας αποδεκτών

ΘΕΜΑ: **Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης για την αποτροπή πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών.**

- ΣΧΕΤ.:**
1. Ν.4662/2020 : Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  2. Ν.5075/2023: (ΦΕΚ 206 Α/12-12-2023) : Αναδιάρθρωση Πολιτικής Προστασίας - Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών και άλλες επείγουσες διατάξεις για την κρατική αρωγή.
  3. Π.Δ. 77/23 (ΦΕΚ 130 Α/27-6-2023) : Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων.
  4. Ν. 5056/23 (ΦΕΚ 163 Α/6-10-2023): Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών.
  5. Άρθρο 25 ν. 5049/2023 (ΦΕΚ 152 Α') «Διαδικασίες κατεπείγουσας εκτέλεσης έργων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας».
  6. Ν.5106/24 (ΦΕΚ Α 63') Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των πολυεπίπεδων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους τομείς: α) της διαχείρισης υδάτων, β) της διαχείρισης και προστασίας των δασών, γ) της αστικής ανθεκτικότητας και πολιτικής, δ) της καταπολέμησης της αυθαίρετης δόμησης, ε) της ενεργειακής ασφάλειας και άλλες επείγουσες διατάξεις.
  7. Υ.Α.1299/7-4-2003 Έγκριση του από 7.4.2003 Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ (ΦΕΚ 423/Β'/2003).
  8. Το Π.Δ. 70/2021 «Σύσταση Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (ΦΕΚ 161/Α'/2021).
  9. Την υπ. αρ. ΓΔΟΥΕΣ/1/4/945 Απόφαση «Διορισμός Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη» (ΦΕΚ 183/Υ.Ο.Δ.Δ./2020).
  10. Το υπ. αριθ. Α2033/18-10-2022 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας με θέμα «Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων» με την κωδική ονομασία «ΔΑΡΔΑΝΟΣ 2» (ΑΔΑ: ΨΘ5046ΝΠΙΘ-550).
  11. Το 6511/1.9.2020 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας «Έκδοση Πρότυπου Υποδείγματος Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων για την σύνταξη σχεδίων από τους Δήμους της χώρας».

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι πλημμύρες ως φαινόμενα εντάσσονται στην κατηγορία των φυσικών καταστροφών, όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα Α-1-1 της Υ.Α. 1299/2003 «Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας με την συνθηματική λέξη ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ», γιατί μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή και την περιουσία των ανθρώπων με δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία και τις υποδομές της χώρας.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ «Για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας», ως πλημμύρα ορίζεται η προσωρινή κατάκλυση του εδάφους από νερό το οποίο, υπό κανονικές συνθήκες, δεν είναι καλυμμένο από νερό. Η έννοια αυτή περιλαμβάνει πλημμύρες από ποτάμια, ορεινούς χειμάρρους και υδατορεύματα εφήμερης ροής, υπερχειλίσεις λιμνών, πλημμύρες από υπόγεια ύδατα, πλημμύρες από τη θάλασσα σε παράκτιες περιοχές, καθώς και πλημμύρες που προκαλούνται από θαλάσσια κύματα βαρύτητας. Ακόμη, περιλαμβάνει πλημμύρες από καταστροφές μεγάλων υδραυλικών έργων, όπως θραύσεις αναχωμάτων και φραγμάτων (ΚΥΑ Η.Π.31822/1542/Ε103/10/20-07-2010 – ΦΕΚ 1108/Β'/2010, όπως ισχύει).

Επίσης, στην ανωτέρω Οδηγία 2007/60/ΕΚ ως κίνδυνος πλημμύρας ορίζεται ο συνδυασμός της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα και των δυνητικών αρνητικών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες, που συνδέονται μ' αυτή την πλημμύρα.

Οι πιο συχνά εμφανιζόμενες πλημμύρες στον Ελληνικό χώρο οφείλονται σε φυσικά αίτια και δύναται να διακριθούν σε χερσαίες ή ποτάμιες και σε παράκτιες¹.

Οι χερσαίες ή ποτάμιες πλημμύρες προκαλούνται λόγω ραγδαίων βροχοπτώσεων-ισχυρών καταιγίδων ή από το ξαφνικό λιώσιμο χιονιού, ή ακόμα και από συνδυασμό των παραπάνω με συνέπεια τη μεγάλη αύξηση της απορροής των ποταμών, όπως επίσης και από αστοχία μεγάλων υδραυλικών έργων.

Οι χερσαίες ή ποτάμιες πλημμύρες δύναται να διακριθούν περαιτέρω σε πλημμύρες που παρουσιάζουν βραδεία εξέλιξη (πλημμύρες πεδίου) και σε πλημμύρες που παρουσιάζουν ταχεία εξέλιξη (ξαφνικές ή αιφνίδιες πλημμύρες).

Οι ξαφνικές ή αιφνίδιες πλημμύρες, με κύριο χαρακτηριστικό την ραγδαία εξέλιξή τους, είναι το πιο συνηθισμένο είδος πλημμύρας στην Ελλάδα λόγω της γεωμορφολογίας της χώρας μας, η οποία συμβάλλει στην ανάπτυξη μεγάλου αριθμού ρεμάτων με μικρές σχετικά λεκάνες απορροής, στις οποίες κυριαρχούν οι έντονες κλίσεις που συντελούν στη γρήγορη αποστράγγισή τους. Οι ξαφνικές πλημμύρες ή αιφνίδιες πλημμύρες έχουν προκαλέσει κατά το παρελθόν μεγάλες καταστροφές σε υποδομές (οδικό δίκτυο, κλπ), αγροτικές εκμεταλλεύσεις, κατοικίες κλπ. και έχουν θέσει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές (παράσυρση πεζών και οχημάτων, κλπ).

Αν και η ένταση, η διάρκεια και η χωρική κατανομή των βροχοπτώσεων αποτελεί σημαντική αιτία πρόκλησης πλημμυρικών φαινομένων, η εμφάνιση ενός πλημμυρικού φαινομένου εξαρτάται και από ένα πλήθος άλλων παραγόντων οι οποίοι μπορούν να δράσουν είτε αποτρεπτικά, είτε ενισχυτικά. Τέτοιοι παράγοντες που μπορούν να καθορίσουν την εμφάνιση ή όχι ενός πλημμυρικού φαινομένου και σχετίζονται με την ικανότητα του υδρογραφικού δικτύου να παροχετεύσει αποτελεσματικά την επιφανειακή απορροή είναι:

- η γεωμορφολογία (πυκνότητα υδρογραφικού δικτύου, κλίση, κλπ.), το μέγεθος και το σχήμα της λεκάνης απορροής
- η γεωλογία της λεκάνης απορροής,
- ο κορεσμός του επιφανειακού εδάφους από προηγηθείσες βροχοπτώσεις
- η φυτοκάλυψη του εδάφους και οι χρήσεις γης,

¹ Οι παράκτιες πλημμύρες είναι ένα σπανιότερα εμφανιζόμενο είδος πλημμύρας στην Ελλάδα και δύναται να διακριθούν σε αυτές που προκαλούνται από τον έντονο κυματισμό της θάλασσας και σε αυτές που προκαλούνται από τα θαλάσσια κύματα βαρύτητας ή τσουνάμι.

- η ύπαρξη αντιπλημμυρικών και αποστραγγιστικών έργων, κλπ.

Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει θεσμοθετημένος φορέας, εξειδικευμένος στην υδρολογία, αρμόδιος για την έκδοση επίσημης προειδοποίησης σχετικά με τον κίνδυνο πλημμύρας, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, με την χρήση κατάλληλων μοντέλων προσομοίωσης υδρολογικού ισοζυγίου της λεκάνης απορροής, μετά τη λήψη της πρόγνωσης από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία για την ένταση, τη διάρκεια και τη χωρική κατανομή των βροχοπτώσεων.

Επιπρόσθετα, για τον ακριβέστερο χωρικό και χρονικό προσδιορισμό εμφάνισης ενός πλημμυρικού φαινομένου σε μια λεκάνης απορροής, απαιτείται και η βραχυπρόθεσμη πρόγνωση της έντασης και κατανομής των βροχοπτώσεων. Η βραχυπρόθεσμη πρόγνωση καιρού (nowcasting) απαιτεί την χρήση ειδικών μετεωρολογικών RADAR σε συνδυασμό με δεδομένα επίγειων σταθμών και άλλων μετεωρολογικών παραμέτρων σε πραγματικό χρόνο, καθώς και κατάλληλο λογισμικό το οποίο μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη των φαινομένων τις επόμενες ώρες. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει μέχρι σήμερα η δυνατότητα βραχυπρόθεσμης πρόγνωσης καιρού από την Ε.Μ.Υ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με δεδομένη την εμφάνιση πλημμυρικών φαινομένων στη χώρα μας με καταστροφικές συνέπειες, προκύπτει η ανάγκη τόσο για τη δρομολόγηση **έργων και εργασιών αντιπλημμυρικής προστασίας** με στόχο την αποτροπή εμφάνισής τους και τη μείωση των επιπτώσεών τους, όσο και της **λήψης μέτρων πολιτικής προστασίας** για την εξασφάλιση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών τους.

Στην κατηγορία των έργων και εργασιών αντιπλημμυρικής προστασίας εντάσσονται κυρίως:

- η μελέτη, ο προγραμματισμός και η κατασκευή νέων αντιπλημμυρικών και προστατευτικών έργων που αποβλέπουν στην περαιτέρω μείωση εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων,
- η μελέτη, ο προγραμματισμός και η κατασκευή έργων αντιμετώπισης διάβρωσης των εδαφών, ιδίως σε δασικές εκτάσεις που η φυσική τους βλάστηση πρόσφατα έχει καταστραφεί από πυρκαγιές (έργα ορεινής υδρονομίας, αναβαθμοί συγκράτησης φερτών υλών, κορμοφράγματα, κλπ.),
- η εκτέλεση πάσης φύσεως εργασιών άρσης προσχώσεων, καθαρισμού κοίτης υδατορεμάτων από φερτά υλικά ή άλλα εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων από τη φυσική κοίτη του υδατορέματος, εφόσον συντρέχουν λόγοι,
- ο έλεγχος λειτουργίας και, εφόσον συντρέχουν λόγοι, εργασίες συντήρησης των υφισταμένων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας τους,
- ο έλεγχος λειτουργίας και, εφόσον συντρέχουν λόγοι, εργασίες συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων και εγκαταστάσεων για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου πρόκλησης ζημιών από πλεονάζοντα αρδευτικά και πλημμυρικά ύδατα,
- ο έλεγχος λειτουργίας και εφόσον συντρέχουν λόγοι εργασίες συντήρησης του δικτύου απαγωγής ομβρίων υδάτων των οδών από τους φορείς που είναι υπεύθυνοι συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου.

Τα ανωτέρω έργα και εργασίες (αντιπλημμυρικά έργα, οι καθαρισμοί υδατορεμάτων, κλπ.,) δεν εμπίπτουν άμεσα στην κατηγορία των έργων και δράσεων Πολιτικής Προστασίας που δρομολογούνται στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδιασμού αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/ βραχείας διαχείρισης συνεπειών, κατά τη διάρκεια, ή αμέσως μετά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων με καταστροφικές συνέπειες. Ωστόσο, τόσο ο έλεγχος λειτουργίας και η συντήρηση των υφισταμένων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, όσο και ο προγραμματισμός και η εκτέλεση νέων έργων με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας,

συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων με δυσμενείς επιπτώσεις, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.

Νοείται ότι ο περιοδικός έλεγχος και συντήρηση των πάσης φύσεως αντιπλημμυρικών έργων αφορά την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας τους, εκτελείται από τους φορείς που έχουν θεσμικά την αρμοδιότητα και συντελείται σε περιόδους που η επικινδυνότητα εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων είναι μειωμένη.

Στην κατηγορία λήψης μέτρων πολιτικής προστασίας εντάσσονται μέτρα και δράσεις που αποβλέπουν κυρίως:

- στην προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών,
- την παροχή βοήθειας στους πληγέντες και
- την επαναφορά της λειτουργίας των υποδομών που επλήγησαν,

με στόχο την αποκατάσταση της καθημερινής λειτουργίας περιοχών που έχουν πληγεί.

Ειδικότερα, η προστασία της ζωής και η άμεση παροχή βοήθειας συνδέεται με δράσεις που αφορούν το έργο διάσωσης των πολιτών που βρίσκονται σε κίνδυνο, την άντληση υδάτων από πλημμυρισμένα κτίρια, την προσωρινή φιλοξενία των πολιτών που λόγω εισροής υδάτων και φερτών υλικών, η διαμονή στις κατοικίες τους έχει καταστεί αδύνατη, την άμεση επαναλειτουργία των δικτύων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, κλπ., που έχουν διακοπεί λόγω βλάβης, όπως επίσης και την αποκατάσταση κυκλοφορίας στο οδικό δίκτυο, όπου αυτή έχει διακοπεί λόγω πλημμυρικών υδάτων, φερτών υλικών ή και κατολισθητικών φαινομένων.

Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι κατά τη διάρκεια και μετά την εκδήλωση ενός πλημμυρικού φαινομένου, τα έργα και δραστηριότητες που απαιτούνται για την άμεση αποκατάσταση της λειτουργίας των πάσης φύσεως έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδιασμού αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης συνεπειών, έχει χαρακτήρα κατεπείγουσας ανάγκης, ειδικά όταν συνδέεται με την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών, και εκτελείται από τους φορείς που έχουν τη θεσμική αρμοδιότητα λειτουργίας και συντήρησης των έργων αυτών.

Η κατεπείγουσα ανάγκη συνδέεται κυρίως με απλές τεχνικές εργασίες που δεν απαιτούν μελέτη, ή υπηρεσίες που πρέπει να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά από της εκδήλωση ενός πλημμυρικού φαινομένου, όπως άντληση πλημμυρικών υδάτων, απομάκρυνση φερτών υλών, άρση καταπτώσεων και εμποδίων στο οδικό δίκτυο, αποφράξεις στο δίκτυο ομβρίων, κλπ. Στις ανωτέρω απλές τεχνικές εργασίες δύναται να συμπεριλαμβάνονται και τυχόν μικρά τεχνικά έργα προσωρινού χαρακτήρα που κρίνονται αναγκαία στη φάση της αντιμετώπισης (πχ. πρόχειρα αναχώματα, κλπ).

Για τους ανωτέρω λόγους, το έργο της άμεσης αποκατάστασης της λειτουργίας των πάσης φύσεως αντιπλημμυρικών έργων αρμοδιότητας των ΟΤΑ, στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδιασμού αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης συνεπειών, υποστηρίζεται από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες Πολιτικής Προστασίας τους, οι οποίες με εντολή του Δημάρχου ή του Περιφερειάρχη κατά λόγο αρμοδιότητας συντονίζουν το έργο της διάθεσης δυναμικού και μέσων για την άμεση αποκατάστασή τους.

Είναι προφανές ότι για την αποτελεσματική διαχείριση καταστροφών λόγω πλημμυρικών φαινομένων έχει βαρύνουσα σημασία ο προσδιορισμός των ρόλων και αρμοδιοτήτων, τόσο των φορέων συντήρησης και λειτουργίας των πάσης φύσεως αντιπλημμυρικών έργων, υποδομών και δικτύων, όσο και των λοιπών φορέων πολιτικής προστασίας που εμπλέκονται άμεσα στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών, καθώς απαιτείται ο μεταξύ τους συντονισμός και συνεργασία για την από κοινού αντιμετώπιση των συνεπειών του καταστροφικού φαινομένου.

Νοείται ότι συντονισμός στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών είναι η οργάνωση και διατήρηση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων οργανικών μονάδων μιας υπηρεσίας ή ενός φορέα ή μιας δομής διοίκησης, καθώς και μεταξύ φορέων ή υπηρεσιών ή άλλου εμπλεκόμενου δυναμικού και μέσων πολιτικής προστασίας για την εξασφάλιση ενιαίας και συγχρονισμένης δράσης.

Θέματα που αφορούν δράσεις

- αυξημένης ετοιμότητας εν όψει επαπειλούμενου κινδύνου για την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων,
- αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και διαχείρισης των συνεπειών λόγω πλημμυρικών φαινομένων και άμεσης αρωγής των πληγέντων και
- άμεσης/βραχείας αποκατάστασης των συνεπειών των πλημμυρικών φαινομένων,

αναφέρονται στο Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων με την κωδική ονομασία “ΔΑΡΔΑΝΟΣ”, όπως εκάστοτε ισχύει, το οποίο εκδίδεται στα πλαίσια του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας με τη συνθηματική λέξη “Ξενοκράτης”» και δεν αποτελούν αντικείμενο του παρόντος.

Ακολούθως παρατίθενται αναλυτικά τα περιεχόμενα του παρόντος με τη μορφή Πίνακα Περιεχομένων:

Πίνακας περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	8
ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	8
1.1 Αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας	8
1.2 Έργα διευθέτησης – αντιπλημμυρικής προστασίας.....	9
1.2.1 Γενικά.....	9
1.2.2 Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας στην ορεινή και πεδινή κοίτη υδατορέματος	12
1.2.3 Έργα που χαρακτηρίζονται ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου.	13
1.2.4 Ειδικά ζητήματα για αντιπλημμυρικά έργα εντός της Περιφέρειας Αττικής	14
1.2.5 Ειδικά ζητήματα για αντιπλημμυρικά έργα εντός της κοιλάδας του ποταμού Έβρου	14
1.2.6. Ειδικά ζητήματα Αντιπλημμυρικής Προστασίας Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	14
1.3 Οριοθέτηση υδατορεμάτων	15
1.3.1 Διαδικασίες – θεσμικό πλαίσιο	15
1.3.2 Κατ' εξαίρεση οριοθέτηση μικρών υδατορεμάτων.....	16
1.3.3 Εκ' νέου οριοθέτηση υδατορεμάτων	17
1.4 Καθαρισμός και αστυνόμευση υδατορεμάτων.....	18
1.4.1 Αρμοδιότητες.....	18
1.4.2 Καθαρισμός υδατορεμάτων	18
1.4.3 Καθαρισμός υδατορεμάτων – Διαδικασία – Αδειοδότηση	19
1.4.4 Καθαρισμός υδατορεμάτων - Προγραμματικές Συμβάσεις	21
1.4.5 Αστυνόμευση υδατορεμάτων	22
1.5 Αντιμετώπιση αυθαίρετης δόμησης εντός υδατορεμάτων	22
1.6 Δρομολόγηση έργων και δραστηριοτήτων άμεσης αντιμετώπισης συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων	23
1.6.1 Εξαίρεση από την περιβαλλοντική αδειοδότηση	23
1.6.2 Εξαίρεση από την οριοθέτηση	24
1.6.3. Εκτέλεση έργων κατά παρέκκλιση διαδικασιών σε χώρο αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού.	25
1.6.4 Διαδικασίες επίσπευσης για την υλοποίηση έργων διευθέτησης.....	25
1.6.5. Διαδικασίες κατεπείγουσας εκτέλεσης έργων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	26
1.7 Χαρτογραφική αποτύπωση Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (πρώτη αναθεώρηση) 26	
1.8 Έργα δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων σε δάση και δασικές εκτάσεις	27
1.9 Συντήρηση και αποκατάσταση της λειτουργικότητας εγγειοβελτιωτικών έργων.....	28
1.10 Κανονισμός ασφάλειας φραγμάτων	30
1.11 Αρμοδιότητες στον έλεγχο καλής λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου όμβριων υδάτων στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητόδρομων	30
1.12 Αρμοδιότητες Δήμων και Περιφερειών στον έλεγχο καλής λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου όμβριων υδάτων στο οδικό δίκτυο.....	31
1.13 Αρμοδιότητες Δήμων στη συντήρηση και αποκατάσταση ζημιών του αγροτικού οδικού δικτύου.....	34
1.14 Χαρτογραφική αποτύπωση κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας	35
1.15 Προειδοποιητική σήμανση σε ιρλανδικές διαβάσεις	36
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	37
2.1 Έργα και μέτρα πρόληψης και προπαρασκευαστικές δράσεις των Δήμων για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων	37
2.1.1 Προληπτικά έργα των Δήμων που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων	37
2.1.2 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Δήμων.....	37

2.1.3 Προπαρασκευαστική σύγκληση Τοπικών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΤΕΣΟΠΠ) για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων	38
2.1.4 Διενέργεια Ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Δήμων της χώρας.....	39
2.2 Έργα και μέτρα πρόληψης και προπαρασκευαστικές δράσεις των Περιφερειών για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων.....	40
2.2.1 Προληπτικά έργα των Περιφερειών που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων	40
2.2.2 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Περιφερειών	41
2.2.3 Προπαρασκευαστική σύγκληση Περιφερειακών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) των Περιφερειακών Ενοτήτων για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.....	42
2.2.4 Διενέργεια Ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Περιφερειών της χώρας.....	44
2.2.5 Κατάσταση Ειδικής Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας (Άρθρο 26 και 26 Α ν.4662/2020 - προσθ. άρθρου 26Α με το αρθ. 28 του ν. 5075/23).....	45
2.2.6 Κήρυξη περιοχών σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας	45
2.2.7 Γεωστοχευμένη ειδοποίηση μέσω του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Αριθμού Έκτακτης Ανάγκης 11246	
2.3 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.....	47
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ.....	48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄	50
ΧΑΡΤΕΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΗ (ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ)	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄.....	65
ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ.....	65
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄	68
ΛΕΚΑΝΕΣ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄	72
ΟΡΙΣΜΟΙ	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄	75
ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.....	75
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ.....	180

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ**ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ**

Η μελέτη, κατασκευή και συντήρηση των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, που υπάγονται κατά κανόνα στην κατηγορία υδραυλικών έργων (Υ.Α. 1958/2012, ΦΕΚ 21/Β'/2012, όπως ισχύει), δρομολογούνται σε κεντρικό επίπεδο από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες και εποπτευόμενους φορείς των Υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών, Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Περιβάλλοντος & Ενέργειας και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων² και των ΟΤΑ Α' και Β', καθώς και των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.).

Με βάση τα όσα αναφέρονται στην εισαγωγή του παρόντος και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των φορέων αυτών, καθώς και των φορέων συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου, ο ρόλος τους έχει βαρύνουσα σημασία, γιατί μετά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων με καταστροφικές συνέπειες οι φορείς αυτοί καλούνται να προσφέρουν έργο πολιτικής προστασίας, δηλαδή σε συνεργασία με τους λοιπούς φορείς πολιτικής προστασίας συμβάλλουν στη αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών του καταστροφικού φαινομένου.

1.1 Αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας

Για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, βάσει των οποίων θα πρέπει να δρομολογούνται τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, διευκρινίζεται ότι με την Κ.Υ.Α.Η.Π.31822/1542/Ε103/10/20-07-2010, όπως ισχύει, (ΦΕΚ 1108/Β'/2010) έχει θεσπιστεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγησή τους με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών τους στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο εφαρμογής της ανωτέρω ΚΥΑ, η οποία εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2007/60/ΕΚ «για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας», ήδη έχει ολοκληρωθεί για το σύνολο των δεκατεσσάρων (14) Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας η κατάρτιση των Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας και των Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας και έχουν αναρτηθεί τα απαιτούμενα κείμενα και χάρτες στο σχετικό ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας <http://floods.ypeka.gr/> και στη βάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Environment Information and Observation Network) <http://cdr.eionet.europa.eu/gr/eu/floods/>

Επίσης, έχουν καταρτιστεί και εγκριθεί τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα και για τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου, σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Τα ΣΔΚΠ περιλαμβάνουν α) τους βασικούς στόχους για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, β) τα αναγκαία μέτρα και τις προτεραιότητες για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων και γ) τα πορίσματα της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας υπό μορφή χάρτη με τις ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας και τους χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας και κινδύνου πλημμύρας.

Θέματα που αφορούν τον καθορισμό των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας ανά Υδατικό Διαμέρισμα και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους ρυθμίζονται στην υπ. αριθμ.Οικ. 706/10 (ΦΕΚ 1383 Β/2-9-2010- Διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ 1572 Β/28-9-2010) όπως ισχύει με την

² Οι Δασικές Υπηρεσίες που εκτελούν έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και υπάγονταν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, έχουν μεταφερθεί το 2021 στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (άρθρο τρίτο της από 13.8.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 143) που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 (Α' 156)).

υπ. αριθμ. οικ.1300/14 (ΦΕΚ 3665 Β/31-12-2014): Τροποποίηση της με αριθ. οικ. 706/2010 Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄ του παρόντος).

Τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) περιλαμβανομένων των Χαρτών Επικινδυνότητας και Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας, δε συνιστούν τεχνικές μελέτες για την κατασκευή έργων, αλλά εργαλεία για τον προγραμματισμό ενεργειών/δράσεων, συμβάλλοντας στην καλύτερη κατανόηση των κινδύνων πλημμύρας και τον εντοπισμό περιοχών με υψηλότερο κίνδυνο πλημμύρας. Χρησιμεύουν στις αρμόδιες υπηρεσίες ως ένα πρώτο εργαλείο αξιολόγησης των αρνητικών συνεπειών από τις πλημμύρες με στόχο τον καθορισμό αποτελεσματικής στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, αλλά και τον σχεδιασμό των κατάλληλων μέτρων προστασίας. Τα αποτελέσματα των Χαρτών Επικινδυνότητας, των Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας και τα περιγραφόμενα στο Πρόγραμμα Μέτρων των ΣΔΚΠ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τον κάθε φορέα που προγραμματίζει, αναπτύσσει και υλοποιεί έργα και δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ζωνών κατάκλυσης πλημμύρας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε φορέας οφείλει να προσδιορίζει κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των έργων/υποδομών/δραστηριοτήτων με μεγαλύτερη ανάλυση τον κίνδυνο πλημμύρας εντός των ορίων ανάπτυξης της δραστηριότητας ή των υποδομών που προγραμματίζει να υλοποιήσει, ώστε να λαμβάνει τυχόν πρόσθετα μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας για τη μείωση των αρνητικών συνεπειών από την εκδήλωση ενός πλημμυρικού συμβάντος.³

Νοείται ότι ο σχεδιασμός πολιτικής προστασίας πρέπει να βασίζεται στην ανάλυση κινδύνου, όπως αυτή περιγράφεται στα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), περιλαμβανομένων των Χαρτών Επικινδυνότητας και Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας. Τα ανωτέρω Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας συντάχθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις Πλημμύρες (2007/60/ΕΚ) και της εθνικής νομοθεσίας και έχουν αναρτηθεί στο σχετικό ιστότοπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας <https://floods.ypeka.gr/>

Στο πλαίσιο διευκόλυνσης της διοίκησης, η Δ/νση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ προχώρησε στην χαρτογραφική αποτύπωση των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, καθώς και τις Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη, σύμφωνα με την πρώτη αναθεώρηση των Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (παράγραφος 1.7 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ του παρόντος). Οι ανωτέρω χάρτες βρίσκονται στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΠ και ειδικότερα στην ενότητα «Θεματικοί Χάρτες Σχεδίων Πολιτικής Προστασίας» / «Επικαιροποιημένοι χάρτες πλημμυρικού κινδύνου 2024» και στον σύνδεσμο: <https://civilprotection.gov.gr/epikairopoiimenoι-hartes-plimmyrikoy-kindynoy-2024>.

1.2 Έργα διευθέτησης – αντιπλημμυρικής προστασίας

1.2.1 Γενικά

- Θέματα που αφορούν τη μελέτη, ανάθεση και εκτέλεση έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασιών συντήρησης ρυθμίζονται με το αρθ. 7 του ν. 4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α΄/2014). Συγκεκριμένα, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς επίσης και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας, μπορεί να μελετούν και να εκτελούν έργα διευθέτησης / αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης σε υδατορέματα ή να τα αναθέτουν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες – μελέτης, ανάθεσης και εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και

³ Το με αρ. πρωτ.: 85570/1292-2.8.24 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ, με θέμα: Ενημερωτικό /Διευκρινιστικό Υπόμνημα –Σημειώσεις για τα υδατορέματα.

εργασίες συντήρησης – και στους οικείους Δήμους, στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες και οικείες Περιφέρειες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αρθ. 7 του ν. 4258/2014.

Επομένως, ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκ του ανωτέρω νόμου, έχει την αρμοδιότητα να αποφανθεί ποιες υπηρεσίες των ΟΤΑ Α΄ ή Β΄ βαθμού δύνανται να αναλάβουν τις ανωτέρω μελέτες, εφόσον διαθέτουν την ανάλογη χρηματοδότηση⁴.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δυνάμει του άρθρου 7 του ν.4258/2014, όπως ισχύει, οι ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού (αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου ή/και της Περιφέρειας) δύνανται να αναλαμβάνουν αρμοδιότητες μελέτης, ανάθεσης, εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εν γένει εργασιών συντήρησης για την προστασία των πρανών και της κοίτης υδατορεμάτων που βρίσκονται εξ ολοκλήρου εντός των διοικητικών ορίων αρμοδιότητάς τους και με την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν κλάδο άλλου υδατορέματος κατόπιν σχετικής απόφασης του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (ν.3852/2010 (Καλλικράτης), ν.4555/2018 (Κλεισθένης)⁵.

Τα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 5 & 7 του νόμου ν.4258/2014, όπως ισχύει, απαιτούν οριοθέτηση υδατορεμάτων και περιβαλλοντική αδειοδότηση⁶ σύμφωνα με το ν.4258/2014 και ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α 209/21.09.2011) όπως ισχύουν⁷.

Τα έργα διευθέτησης –αντιπλημμυρικής προστασίας κατασκευάζονται τηρώντας τεχνικές μελέτες και εφαρμόζοντας τη νομοθεσία περί κατασκευής δημοσίων έργων (ν. 4412/2016 ΦΕΚ Α' 147/08-08-2016 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) η οποία προβλέπει μεταξύ άλλων την εκπόνηση μητρώου έργου, την εκπόνηση εγχειριδίου λειτουργίας και συντήρησης, την προεκτίμηση δαπάνης τακτικής συντήρησης και την εκπόνηση Φ.Α.Υ.

Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με την νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (άρθρο 2 ν.4412/16, ΦΕΚ 147/Α΄/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) Προϊσταμένη Αρχή ή Εποπτεύουσα Αρχή είναι η αρχή ή η υπηρεσία ή το όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που εποπτεύει την κατασκευή του ασκώντας για λογαριασμό του αποφασιστικές αρμοδιότητες, ιδίως σε θέματα τροποποίησης των όρων της σύμβασης, ενώ Διευθύνουσα Υπηρεσία ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία είναι η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου. Σύμφωνα με το άρθρο 136 του ν.4412/2016, όπως ισχύει, η Διευθύνουσα ή Επιβλέπουσα υπηρεσία, ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που θα ασχοληθούν ειδικότερα με την επίβλεψη, προσδιορίζει τα καθήκοντά τους όταν είναι περισσότεροι από έναν, παρακολουθεί το έργο τους και γενικά προβαίνει σε κάθε ενέργεια που απαιτείται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση των έργων.

Σημειώνεται ότι για τη συντήρηση και αποκατάσταση υφιστάμενων αντιπλημμυρικών έργων με σκοπό την επαναφορά τους στην πρότερη κατάσταση και την απομάκρυνση απορριμμάτων, μπάζων ή βλάστησης από την κοίτη υδατορεμάτων, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα και με το άρθρο 2.γ. του ν. 4014/11 (ΦΕΚ 209 Α/21-9-2011) όπως προστέθηκε

⁴ Το με αρ. πρωτ.:ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/110254/1193-11.1.23 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ με θέμα: Διευκρινίσεις για την Α1841 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

⁵ Σχετικό και το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740 από 26.04.2023 έγγραφο του Τμήματος Α΄: Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/ση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

⁶ Το με αρ. πρωτ.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/110254/1193-11.1.23 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ με θέμα: Διευκρινίσεις για την Α1841 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

⁷ Αντικ. των παρ. 2α και 2β ν. 4014/11 (ΦΕΚ 209 Α/21-9-2011) και προσθ. παρ. 2γ με το αρθ. 3 του ν. 4964/22, ΦΕΚ-150 Α/30-7-22 // -// είχαν τροποποιηθεί με το αρθ. 47 του ν. 4042/12, ΦΕΚ-24 Α/13-2-12 με το άρθρο 41 του ν. 4456/17, ΦΕΚ-24 Α/1-3-17 / με την παρ. 1 του αρθ. 26 του ν. 4519/18, ΦΕΚ-25 Α/20-2-18

με το αρθ. 3 του ν. 4964/22 (με την εξαίρεση της ε' παρατήρησης του α/α 15α της 2ης ομάδας με τίτλο «Υδραυλικά έργα» της ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674/2016 (ΦΕΚ 2471/Β'/2016) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την ΥΑ οικ. 2307/2018 (ΦΕΚ 439/Β'/2018 και την αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22 και ισχύει)⁸. Αναφορικά με τη δυνατότητα εξαίρεσης από τις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την κατά παρέκκλιση των διαδικασιών εκτέλεση έργων για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών ή εφόσον έχει προηγηθεί η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας υπάρχει ειδική μνεία στην παράγραφο 1.6 του παρόντος.⁹

- Το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει θεσπιστεί για την προστασία των υδατορεμάτων, τον καθαρισμό και αστυνόμευσή τους, εφαρμόζεται σε όλα τα υδατορέματα, ανεξαρτήτως των διαστάσεών τους, συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, οριοθετημένα ή μη, με έργα διευθέτησης ή χωρίς, εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως ή οικισμού ή εντός δασικής ή μη περιοχής, όπως αυτά αποτυπώνονται είτε στους χάρτες των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) και Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), είτε στους τοπογραφικούς χάρτες – αεροφωτογραφίες της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) κλίμακας 1:5.000, είτε στους ψηφιακούς ορθοφωτοχάρτες του Εθνικού Κτηματολογίου, είτε στα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ).

Σε περίπτωση που ένα υδατόρεμα ή τμήμα υδατορέματος δεν εντοπίζεται στο πεδίο, αλλά αποτυπώνεται στους ανωτέρω χάρτες, με αποτέλεσμα να γείρονται αμφιβολίες για την ύπαρξη και τα χαρακτηριστικά του αποφαινεται σχετικά η Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (παρ.4, άρθρο 7 της ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ.140055/13.01.2017).

Επομένως, θα πρέπει να έχει υποβληθεί έγγραφο αίτημα των ενδιαφερόμενων (κάθε φορέων ή ιδιωτών), επαρκώς αιτιολογημένο και συνοδευόμενο απαραίτητως από τα αναγκαία στοιχεία και έγγραφα, στα οποία όλες οι πλευρές να στοιχειοθετούν τις αντικρουόμενες απόψεις για τον χαρακτήρα του υδατορέματος και στα οποία καθορίζεται με σαφήνεια η εν λόγω αμφιβολία. Ειδικότερα, σχετικά με την απορροή των ομβρίων υδάτων (τόσο σε κλειστούς όσο και σε ανοιχτούς αγωγούς) η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή/και της οικείας Περιφέρειας/Περιφερειακής Ενότητας, θα πρέπει να αναφέρει με σαφήνεια ότι το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, εφόσον υπάρχει, έχει λάβει υπόψη τη διαχείριση της επιφανειακής απορροής των ομβρίων υδάτων, ανάντη και κατόντη, μέσω της διάνοιξης του οδικού δικτύου, των κρασπέδων, των ρείθρων, των πεζοδρομίων, της μορφολογικής κλίσης του εδάφους κ.ά.

Σε κάθε περίπτωση, η οικεία Δ/ση Υδάτων αφού λάβει υπόψη όλα τα ανωτέρω στοιχεία και τις ανάλογες βεβαιώσεις από τις αντίστοιχες υπηρεσίες θα είναι σε θέση να αποφανθεί για τον χαρακτηρισμό του υδατορέματος.¹⁰

⁸ ΥΑ ΔΙΠ//2016 (ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674 ΦΕΚ Β' 2471 2016): Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.9.2011 (ΦΕΚ 209/Α/2011) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την υπ. αριθμ. οικ. 2307/26-01-2018 (ΦΕΚ Β 439/14.2.2018) «Τροποποίηση της υπ αριθμ. ΔΙΠΑ/οικ 37674/27-7-2016 ΦΕΚ: 2471/Β/10-8-2016) απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.09.2011 (Α 209)», ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων των 1ης, 2ης, 3ης, 4ης, 5ης, 6ης, 7ης, 8ης, 9ης, 10ης, 11ης και 12ης Ομάδων».

Για το κωδικοποιημένο κείμενο βλ. την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22 (ΦΕΚ 841 β/24-2-2022) Απόφαση όπως ισχύει.

⁹ Σημειώνεται ότι τα έργα προστασίας των πρηνών και της κοίτης του ρέματος, που ενδέχεται να απαιτηθούν, εφόσον βρίσκονται και σε εκτός σχεδίου πόλης και ειδικότερα σε δασική περιοχή, αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά έργα, η εκτέλεση των οποίων υπάγεται σε ειδικό καθεστώς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν.998/1979, όπως ισχύει.

Περαιτέρω, στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις οι αρμοδιότητες προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης έργων και εργασιών δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων, όπως επίσης και του προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων (κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, κορμοφράγματα, αυλακώσεις κλπ.) ανήκουν στις κατά τόπους αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

¹⁰ Το με αρ. πρωτ.: 85570/1292-2.8.2024 έγγραφο, της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ, με θέμα: Ενημερωτικό /Διευκρινιστικό Υπόμνημα –Σημειώσεις για τα υδατορέματα.

- Η προστασία και διαχείριση κάθε Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) ανήκει στην αρμοδιότητα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσω των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, οι οποίες συστάθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του ν.3199/2003. Επιπλέον, σύμφωνα με τη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», οι εκ του ν.3199/2003 περί προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων προβλεπόμενες αρμοδιότητες επιμερίζονται μεταξύ της κεντρικής διοίκησης και των αιρετών Περιφερειών.

Οι Δ/νσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, συντονίζουν τους φορείς σε θέματα σχετικά με τη χρήση του νερού των υδατορεμάτων, κυρίως μέσα από τη διαδικασία της αδειοδότησης καθώς και την προστασία της οικολογικής και χημικής κατάστασης των υδάτων, χωρίς ωστόσο να ασκούν αρμοδιότητα συντονισμού φορέων για εκτέλεση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, καθότι τα θέματα αυτά καθορίζονται από τους ν.4258/2014 και ν.3852/2010, όπως ισχύουν.¹¹

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του ν. 4258/2014 σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση τηρείται συμβατικό και ηλεκτρονικό αρχείο με ευθύνη των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, στο οποίο καταχωρούνται οι διοικητικές πράξεις οριοθέτησης υδατορεμάτων συνοδευόμενες από τους αντίστοιχους φακέλους οριοθέτησης

1.2.2 Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας στην ορεινή και πεδινή κοίτη υδατορέματος

Αρμόδια υπηρεσία για την εκτέλεση έργων και εργασιών α) για το τμήμα της πεδινής κοίτης είναι η Δ/ση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας (για έργα που δεν εκτελούνται από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ή τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών) και β) για το τμήμα της ορεινής κοίτης (ειδικά δασοτεχνικά έργα) η οικεία Δασική Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως προκύπτει από τις αποφάσεις των τέως Νομαρχών της χώρας με τις οποίες καθορίστηκαν τα όρια ορεινής και πεδινής κοίτης των υδατορεμάτων, την ισχύουσα νομοθεσία και τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας¹².

Ως εκ τούτου, τα αντιπλημμυρικά έργα που εκτελούνται στην ορεινή κοίτη των υδατορεμάτων (έργα ορεινής υδρονομίας, μικρά ξυλοφράγματα, κλπ., τα οποία εντάσσονται στην κατηγορία των υδραυλικών έργων σύμφωνα με την ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-07-2016 όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την ΥΑ οικ. 2307/26-01-2018) και την αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22¹³ και ισχύει, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα και την μορφή φυτοκάλυψης της έκτασης επί της οποίας πρόκειται να εκτελεστούν, αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά

¹¹ Το με αρ. πρωτ.: 85570/1292-2.8.2024 έγγραφο, της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ, με θέμα: Ενημερωτικό /Διευκρινιστικό Υπόμνημα –Σημειώσεις για τα υδατορέματα.

¹² Σχετικό υπ. αριθμ. 175112/2304 από 8.11.2018 έγγραφο του Τμήματος Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων και Έργων Ορεινής Υδρονομίας της Δ/σης Δασικών Έργων & Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

¹³ ΥΑ ΔΙΠ//2016 (ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674 ΦΕΚ Β' 2471 2016): Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.9.2011 (ΦΕΚ 209/Α/2011) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την υπ. αριθμ. οικ. 2307/26-01-2018 (ΦΕΚ Β 439/14.2.2018) «Τροποποίηση της υπ αριθ. ΔΙΠΑ/οικ 37674/27-7-2016 ΦΕΚ: 2471/Β/10.8.2016) απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του ν. 4014/21.09.2011 (Α 209)», ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων των 1ης, 2ης, 3ης, 4ης, 5ης, 6ης, 7ης, 8ης, 9ης, 10ης, 11ης και 12ης Ομάδων» και την αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22 (ΦΕΚ 841 Β' /24.2.2022): Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (Β' 2471), όπως ισχύει.

έργα, η εκτέλεση των οποίων υπάγεται σε ειδικό καθεστώς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 998/79, όπως ισχύει (ΦΕΚ Α' 289/29.12.1979).

Γίνεται επομένως σαφές ότι ο καθορισμός ορεινής – πεδινής κοίτης αφορά μόνο την εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων και δεν υπεισέρχεται σε θέματα προστασίας ή αστυνόμευσης των υδατορευμάτων.

Όσον αφορά στο αντικείμενο της Δασικής Προστασίας, η δασική βλάστηση των υδατορευμάτων (παρόχθια και παρυδάτια βλάστηση) εντασσόμενη στο ευρύτερο δασικό περιβάλλον, αντιμετωπίζεται ως μέρος του όλου δασικού οικοσυστήματος και αποτελεί αντικείμενο διεπόμενο από τις προστατευτικές διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας, είτε πρόκειται για ορεινή είτε για πεδινή κοίτη, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του ν. 998/1979 ως ισχύει. Ομοίως αντιμετωπίζονται και οι εκτάσεις των υδατορευμάτων, οι οποίες στερούνται δασικής βλάστησης εφόσον περικλείονται από δασικού χαρακτήρα εκτάσεις. Σχετική αποτελεί και η με αριθμ. 130938/2294/22.5.2013 εγκύκλιος οδηγία της Γενικής Δ/νσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος (πρώην Ειδική Γραμματεία Δασών)¹⁴, στην οποία διαλαμβάνονται τα ως άνω. Τα ανωτέρω ισχύουν και για υδατορέματα, τα οποία δεν περικλείονται από δασικά οικοσυστήματα, ωστόσο φύεται σε αυτά δασική βλάστηση, η οποία διέπεται από τις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Σε κάθε περίπτωση, η απομάκρυνση της φυόμενης δασικής βλάστησης επί υδατορευμάτων, είτε αυτή κείται εντός είτε εκτός της κοίτης τους, υλοποιείται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί δασικού κώδικα, κατόπιν σύνταξης πίνακα υλοτομίας και εκδόσεως αρμοδίως απόφασης έκτακτης κάρπωσης απόληψης δασικών προϊόντων καθώς και του τρόπου διάθεσης και διακίνησης των παραχθέντων δασικών προϊόντων¹⁵.

1.2.3 Έργα που χαρακτηρίζονται ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου, αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών

Η μελέτη και κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, σύμφωνα και με το άρθρο 7 του ν.4258/2014, στην περίπτωση που αυτά χαρακτηριστούν ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.679/1977 (ΦΕΚ 245 Α'), εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Τα ανωτέρω έργα δεν αφορούν τη συντήρηση, καθαρισμό και αστυνόμευση υδατορευμάτων, ούτε τα έργα ορεινής υδρονομίας.¹⁶

Επομένως, **έργα που δεν έχουν χαρακτηριστεί ως άνω ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών** μετά από αίτημα των αρμοδίων φορέων, αλλά αφορούν έργα και μελέτες που οι αρμοδιότητές τους μεταβιβάστηκαν με τον ν.3852/2010 όπως ισχύει, στις Περιφέρειες της Χώρας, **δεν αποτελούν αντικείμενο της Διεύθυνσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών**, μετά και την εφαρμογή του π.δ. 109/2014 (ΦΕΚ 176 Α') περί «Οργανισμού του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων», όπως διατηρήθηκε και στο Π.Δ. 123/2017 (ΦΕΚ 151 Α') νέο «Οργανισμό του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών»¹⁷.

¹⁴ Σχετικό υπ. αριθμ. 130938/2294/22.5.2013 έγγραφο της Δ/νσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας της Ειδικής Γραμματείας Δασών και νυν Γενικής Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

¹⁵ Σχετικό υπ. αριθμ. 175112/2304 από 8.11.2018 έγγραφο του Τμήματος Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων και Έργων Ορεινής Υδρονομίας της Δ/νσης Δασικών Έργων & Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σχετικό αποτελεί και το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749 από 6.10.2020 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΑΔΑ Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) με θέμα «Αρμοδιότητες των Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση έργων και καθαρισμών στις ορεινές κοίτες χειμάρρων» και το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/ 81818/2774 από 5.8.2022 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων (ΑΔΑ 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94)».

¹⁶ Σχετικό υπ. αριθμ. 291326/ Γενικά Ερωτήματα από 29.9.2023 έγγραφο της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών

¹⁷ Σχετικό υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών.

1.2.4 Ειδικά ζητήματα για αντιπλημμυρικά έργα εντός της Περιφέρειας Αττικής

Ειδικά για την Περιφέρεια Αττικής, μετά την εφαρμογή του ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87 Α') και δυνάμει του άρθρου 210 του νόμου αυτού, **όλες οι αρμοδιότητες που είχε το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών στην Αττική** για τα έργα του άρθρου 16 του π.δ. 69/1988 (ΦΕΚ 28 Α'), δηλαδή για τα έργα αποχέτευσης ομβρίων και αντιπλημμυρικά, **μεταφέρθηκαν στην Περιφέρεια Αττικής**.

Όσον αφορά τους φορείς που σχεδιάζουν, μελετούν και εκτελούν έργα αντιπλημμυρικής προστασίας ή έργα που θα μπορούσαν να έχουν σημαντική συμβολή στην αντιπλημμυρική προστασία της Αττικής (Δήμοι, Περιφέρεια Αττικής και λοιποί φορείς του Δημοσίου φορέα) υποχρεούνται να υποβάλλουν αίτημα για έκδοση γνωμοδότησης της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής (Κ.Σ.Ε.)¹⁸ της Γενικής Γραμματείας Υποδομών (άρθρο 140 του ν.4070/2012 - ΦΕΚ Α 82/10-04-2012), η ύπαρξη της οποίας αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση της μελέτης από τα αρμόδια όργανα.

1.2.5 Ειδικά ζητήματα για αντιπλημμυρικά έργα εντός της κοιλάδας του ποταμού Έβρου

Ειδικότερα, όσον αφορά τα αντιπλημμυρικά και εγγειοβελτιωτικά έργα της κοιλάδας του ποταμού Έβρου, ισχύει η παρ. 4 του αρθ. 381 του ν. 4700/20, ΦΕΚ-127 Α/29-6-20 με την οποία παύει να υφίσταται η Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) Έβρου (κατάργηση του άρθρου 60 του π.δ. 123/2017).

Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 381 του ν. 4700/2020 με τίτλο «Τροποποίηση του Οργανισμού Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, συστήνεται Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων (ΕΥΔΕ) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ και ΘΡΑΚΗΣ, με έδρα τη Θεσσαλονίκη, η οποία αντιστοιχεί σε οργανική μονάδα επιπέδου Υποδιεύθυνσης. Η λειτουργία της ΕΥΔΕ διέπεται από τις διατάξεις του ν. 679/1977 (Α' 245) και η διάρκεια της ορίζεται οκταετής από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η ΕΥΔΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ και ΘΡΑΚΗΣ υπάγεται κατά κατηγορία έργου ή κατά αρμοδιότητα στην καθ' ύλην αρμόδια Γενική Διεύθυνση.

Η ΕΥΔΕ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΗΠΕΙΡΟΥ και ΘΡΑΚΗΣ ασκεί καθήκοντα Διευθύνουσας Υπηρεσίας για όλα τα έργα αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Συγκοινωνιακών Υποδομών, πλην των έργων που εκτελούνται στο πλαίσιο συμβάσεων παραχώρησης και της Γενικής Διεύθυνσης Υδραυλικών, Λιμενικών και Κτηριακών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, τα οποία ανήκουν χωρικά στις Περιφέρειες Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης».

Σημειώνεται ότι η συντήρηση των υφιστάμενων αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων της κοιλάδας του ποταμού Έβρου ανήκει στις Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3852/2010 (π.δ. 109/2014).

1.2.6. Ειδικά ζητήματα Αντιπλημμυρικής Προστασίας Περιφέρειας Θεσσαλίας

Με το άρθρο 3 του ν. 5106/2024, συστήνεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, με την επωνυμία «Οργανισμός Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία» (Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε.), με σκοπό την εποπτεία και την υλοποίηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και Κινδύνου Πλημμύρας, του Στρατηγικού Σχεδίου Έργων Αντιπλημμυρικής Προστασίας, τον συντονισμό και τη συνεχή επίβλεψη της εφαρμογής των μέτρων προστασίας και διαχείρισης των υδάτων, καθώς και τη χορήγηση αδειών χρήσης ύδατος Θεσσαλίας (βλ. και άρθ.4 ν.5106/2024).

¹⁸ Η Κεντρική Συντονιστική Επιτροπή (Κ.Σ.Ε.) συγκροτείται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με σκοπό το συντονισμό και την ιεράρχηση της μελέτης και κατασκευής των έργων της αντιπλημμυρικής προστασίας Αττικής, τα οποία εκτελούνται από τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και τους λοιπούς φορείς του δημόσιου φορέα, καθώς επίσης και των αντιπλημμυρικών έργων και μελετών που εκτελούνται από τους Ο.Τ. Α. πρώτου βαθμού και την Περιφέρεια Αττικής.

Ο Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε. λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, υπό την εποπτεία του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την επιφύλαξη της εποπτείας του Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε. ως προς τα δίκτυα εγγείων βελτιώσεων, την οποία ασκεί ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και της εποπτείας του Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε. ως προς τα αντιπλημμυρικά έργα, την οποία ασκεί ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 5106/2024 μεταφέρεται η Διεύθυνση Υδροοικονομίας και Εποπτείας του Τοπικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Υδροοικονομίας και Ελέγχου Δόμησης της Περιφέρειας Θεσσαλίας στον Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε. και καταργούνται τα Τμήματα Εποπτείας του Τοπικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 5106/2024 μεταφέρεται η Διεύθυνση Υδάτων Θεσσαλίας της Γενικής Διεύθυνσης Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας στον Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε.

Ζητήματα που συνδέονται με τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε. προβλέπονται αναλυτικά στις διατάξεις του ν. 5106/2024.

1.3 Οριοθέτηση υδατορεμάτων

1.3.1 Διαδικασίες – θεσμικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τον ν.4258/2014 ως οριοθέτηση υδατορέματος ορίζεται η διαδικασία και η επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος, με στόχο την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απορροής των επιφανειακών νερών και την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος.

Για την οριοθέτηση των υδατορεμάτων απαιτείται η εκπόνηση και υποβολή σε συμβατική και ηλεκτρονική μορφή Φακέλου Οριοθέτησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρ. 2 του ν.4258/2014.

Ο Φάκελος Οριοθέτησης μπορεί να συντάσσεται με μέριμνα:

- α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή
- β) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών ή
- γ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή
- δ) της Περιφέρειας ή
- ε) του οικείου Δήμου ή
- στ) φυσικών ή νομικών προσώπων.

Στην Περιφέρεια Αττικής, για τις ανωτέρω γ', δ', ε', και στ' περιπτώσεις, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής του άρθρου 140 του ν. 4070/2012 (ΦΕΚ Α' 82/10-04-2012), όπως ισχύει.

Τα δικαιολογητικά του Φακέλου Οριοθέτησης συντάσσονται και υπογράφονται από μελετητές που διαθέτουν τα απαιτούμενα από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία προσόντα.

Η οριοθέτηση των υδατορεμάτων αποτελεί πρωτίστως μέτρο προστασίας τους και για το λόγο αυτό εάν, σύμφωνα με τον ν.4258/2014 κατά την οριοθέτηση προτείνονται έργα/επεμβάσεις σε υδατορέματα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Για την αδειοδότηση των προτεινόμενων έργων θα πρέπει να εξετάζονται εναλλακτικές τεχνικές λύσεις με ενέργειες και επεμβάσεις, φιλικές στο περιβάλλον και το οικοσύστημα εφόσον τα υδατορέματα φιλοξενούν πολλά και διάφορα είδη χλωρίδας και πανίδας.
- Να λαμβάνονται υπόψη τα υφιστάμενα ή/και τα προγραμματιζόμενα από τις δασικές υπηρεσίες έργα στην ορεινή κοίτη (έργα ορεινής υδρονομίας, καθορισμός ορίων ορεινής και πεδινής κοίτης κατ' εφαρμογή των άρθρ.1 & 6 παρ. 5α & 5β του ν.δ. 3881/1958, όπως ισχύει) και να διασφαλίζεται η επάρκεια του αποδέκτη στα κατάντη.

- Να εξετάζεται πρωτίστως εάν η αποκατάσταση, του υδατορέματος (π.χ. με διάνοιξη, επαναφορά στην παλαιά του κοίτη, καθαίρεση αυθαίρετων κατασκευών ή και μετεγκατάσταση νόμιμων κατασκευών κλπ) μπορεί να συμβάλει στην αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής αντί της διευθέτησης/εκτροπής του.
- Εάν τελικώς προταθούν έργα διευθέτησης/εκτροπής, να τεκμηριώνεται πλήρως ότι τα έργα αυτά θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών¹⁹.

Τέλος, σύμφωνα με το π.δ. 132/2017 (ΦΕΚ 160/Α/30-10-2017), αρμόδια υπηρεσία για τον έλεγχο και γνωμοδότηση για την έγκριση οριογραμμών υδατορεμάτων ύστερα από υποβολή φακέλου οριστικής οριοθέτησης, με έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, είναι η Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Δ/νσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του ν. 4258/2014.²⁰

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι η οριοθέτηση των υδατορεμάτων δεν συνεπάγεται απαλλοτρίωση ιδιόκτητου μέρους εντός της εδαφικής περιοχής που περικλείεται από τις οριογραμμές του υδατορέματος (ζώνη υδατορέματος) και συνεπώς, αποτελεί περιοχή εκτός πολεοδομικού σχεδιασμού (άρθρο 64 του ν.4602/2019). Επομένως, τόσο η οριοθέτηση των υδατορεμάτων όσο και η ένταξή τους σε πολεοδομικό σχέδιο κινούνται σε αυστηρά μέτρα προστασίας του φυσικού προορισμού των υδατορεμάτων.²¹

Αναφορικά με τη δυνατότητα τμηματικής οριοθέτησης ισχύει η παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4258/2014 σύμφωνα με το οποίο «η οριοθέτηση μπορεί να γίνεται και σε τμήματα των υδατορεμάτων (τμηματική οριοθέτηση). Στην περίπτωση αυτή ο Φάκελος Οριοθέτησης, συνοδεύεται από υδρολογική μελέτη για το σύνολο του ανάντη τμήματος του υδατορέματος, από υδραυλική μελέτη στην οποία λαμβάνεται υπόψη το σύνολο της λεκάνης απορροής του υδατορέματος μέχρι το σημείο οριοθέτησης, για τον ασφαλή προσδιορισμό των γραμμών πλημμύρας, καθώς και από έκθεση περιβάλλοντος για την προς οριοθέτηση περιοχή.²²

Τέλος, κατ' εξαίρεση, όταν το προς οριοθέτηση τμήμα του υδατορέματος ευρίσκεται σε κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο ή σε παραδοσιακό οικισμό, η επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος γίνεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. Α4 του ν.4258/2014.

1.3.2 Κατ' εξαίρεση οριοθέτηση μικρών υδατορεμάτων

Στο νόμο ν.4258/2014 κατηγοριοποιούνται τα υδατορέματα με την εισαγωγή για πρώτη φορά του όρου «μικρά υδατορέματα» και τον καθορισμό των τεχνικών χαρακτηριστικών τους.

Σκοπός της διάκρισης αυτής είναι η απλούστευση των διαδικασιών έγκρισης επεμβάσεων μικρής κλίμακας σε «μικρά υδατορέματα» και η δυνατότητα να αποφεύγεται η σύνταξη φακέλου οριοθέτησης σε ήσσονος σημασίας μικρά υδατορέματα εφόσον για αυτά, κατά κανόνα, δεν απαιτείται οριοθέτηση.

¹⁹ Βλ. και το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/38294/718 από 25.5.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το σχετικό υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740 από 26.4.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

²⁰ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/48348/669 από 1.7.2019 έγγραφο της Δ/νσης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Δ/νσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

²¹ Σύμφωνα με το υπ. αρ. πρωτ.: 85570/1292-2.8.2024 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ, με θέμα: Ενημερωτικό /Διευκρινιστικό Υπόμνημα –Σημειώσεις για τα υδατορέματα: «Η ίδια αντιμετώπιση ισχύει και για τον αποχαρακτηρισμό των υδατορεμάτων, αφού αυτό αποτελεί δυσμενή μεταβολή του περιβάλλοντος, εντός του οποίου είναι ενταγμένα και συνεπάγεται απώλεια του φυσικού τους προορισμού».

²² Σχετικό το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/38294/718 από 25.5.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Σύμφωνα όμως με το άρθρο 4 παρ.2 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει, κατ' εξαίρεση και εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι προστασίας αυτών, είναι δυνατή η οριοθέτησή των μικρών υδατορεμάτων με απόφαση του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Υδάτων και της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2 και 3 του ν.4258/2014 Για τις περιπτώσεις μικρών υδατορέματων, εντός της Περιφέρειας Αττικής απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής του άρθρου 140 του ν. 4070/2012 (Α' 82).

Από τα ανωτέρω είναι φανερό ότι, παρότι «μικρό» ένα υδατόρεμα μπορεί να μην είναι ήσσονος σημασίας από περιβαλλοντική και υδραυλική άποψη. Για το εάν συντρέχουν οι ειδικοί λόγοι για την κατ' εξαίρεση οριοθέτησή του, θα πρέπει να εξετάζονται οι επιδράσεις/επιπτώσεις που μπορεί να έχει η προτεινόμενη κάθε φορά δραστηριότητα που θα λάβει χώρα πλησίον ή/και επί του υδατορέματος. Επομένως, η απόφαση του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την οριοθέτηση η μη ενός μικρού υδατορέματος δεν μπορεί να έχει γενικό χαρακτήρα αλλά αφορά σε συγκεκριμένο έργο/δραστηριότητα και επανεξετάζεται εφόσον ένα άλλο έργο/δραστηριότητα μπορεί να έχει διαφορετικές επιπτώσεις στο μικρό υδατόρεμα²³. Θέματα που αφορούν την δόμηση και τη προσωρινή οριοθέτηση μικρών υδατορεμάτων ρυθμίζονται με το 4 και 5 του ν. 4258/2014 όπως ισχύουν.

1.3.3 Εκ' νέου οριοθέτηση υδατορεμάτων

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.4258/2014 «Τα υδατορέματα των οποίων οι οριογραμμές έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 6 του ν.880/1979 (ΦΕΚ 58/Α)και του άρθ. 5 του ν. 3010/2002 (Α' 91), εφόσον έχει επέλθει σημαντική μεταβολή των πραγματικών υδραυλικών, περιβαλλοντικών και πολεοδομικών δεδομένων βάσει των οποίων έγινε η αρχική οριοθέτηση, μπορεί να οριοθετούνται εκ νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για την κίνηση της διαδικασίας της εκ νέου οριοθέτησης απαιτείται, στην περίπτωση αυτή, απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης .... ».

Επομένως, προκειμένου να εξεταστεί αίτημα εκ νέου οριοθέτησης υδατορέματος, θα πρέπει συσσωρευτικά να πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Δηλαδή σημαντική μεταβολή και των υδραυλικών και των περιβαλλοντικών και των πολεοδομικών δεδομένων όπως αυτές βεβαιώνονται από τις αρμόδιες, σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία, Υπηρεσίες (π.χ. Τεχνικές Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος, Πολεοδομικές Υπηρεσίες). Για το λόγο αυτό οι Δ/νσεις Υδάτων, ως αρμόδιες για την εισήγηση στον Γραμματέα της Αποκ. Διοίκησης Υπηρεσίες, θα πρέπει να ζητούν τις σχετικές βεβαιώσεις.

Οριοθετήσεις οι οποίες δεν έχουν δημοσιευτεί σε ΦΕΚ, δεν ισχύουν. Οι περιπτώσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.4258/2014 και η διαδικασία οριοθέτησης θα πρέπει να επαναληφθεί ακολουθώντας την ισχύουσα νομοθεσία (ν.4258/2014 και ΚΥΑ 140055/2017)²⁴.

²³ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.5.2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

²⁴ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.5.2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1.4 Καθαρισμός και αστυνόμευση υδατορεμάτων

1.4.1 Αρμοδιότητες

Η αρμοδιότητα καθαρισμού και αστυνόμευσης των ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα σύμφωνα με το άρθρο 224 του ν. 4555/2018 (ΦΕΚ/τ. Α΄/ 133 19-07-2018) και το άρθρο 186 ΣΤ΄ περ. 15 του ν. 3852/2010, ανήκει αποκλειστικά στις Περιφέρειες της χώρας.

Συνεπώς, οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών οφείλουν να μεριμνούν για τον κατάλληλο προγραμματισμό ενεργειών για την άσκηση της αρμοδιότητας καθαρισμού των υδατορεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων περίξ αυτών.

Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4 του ν.4258/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 224 του ν. 4555/2018 και τον ν.3852/2010 όπως ισχύει (άρθρα 186, 204 και 209 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010)), όπως ισχύει, σύμφωνα με τον οποίο δεν υφίσταται διαχωρισμός μεταξύ ανοικτών και κλειστών (διευθετημένων) ρεμάτων, συνάγεται ότι την αρμοδιότητα αστυνόμευσης και καθαρισμού των υδατορεμάτων, ανοικτών ή/και κλειστών (διευθετημένων) αγωγών και των απαλλοτριωμένων χώρων περίξ αυτών, συνεχούς ή διαλείπουσας ροής ανοικτών και κλειστών ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα, εντός και εκτός σχεδίου πόλεως, εντός και έκτος των ορίων των οικισμών των Δήμων, έχει η Περιφέρεια²⁵.

Βάσει των ανωτέρω και καθώς ο καθορισμός ορεινής – πεδινής κοίτης αφορά μόνο την εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων και δεν υπεισέρχεται σε θέματα προστασίας ή αστυνόμευσης των υδατορεμάτων²⁶, προκύπτει επίσης ότι η αρμοδιότητα καθαρισμού των ρεμάτων ανήκει στην Περιφέρεια ανεξαρτήτως του καθορισμού ορεινής και πεδινής κοίτης²⁷.

Σύμφωνα με την Εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ Δ7α/οικ.3147/ΕΓΚ.33/12-10-98 και το υπ. αριθμ. Δ7Γ/1220/δ. Εγκ.33/ 29-08-2011 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ καθώς και το άρθρο 79 του π.δ. 910/77 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 186 περ. ΣΤ εδ. 15 του ν. 3852/2010 και το άρθρο 224 του ν. 4555/2018, συνάγεται ότι η αρμοδιότητα καθαρισμού και αστυνόμευσης των ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα ασκείται δια των αρμοδίων Διευθύνσεων Τεχνικών Έργων των Περιφερειών²⁸.

1.4.2 Καθαρισμός υδατορεμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.4258/2014 «ως καθαρισμός – άρση προσχώσεων κοίτης υδατορέματος νοείται κάθε έργο, με εξαίρεση τις αμμοληψίες, που αποσκοπεί στον καθαρισμό της κοίτης από φερτά υλικά ή άλλα εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων του υδατορέματος».

²⁵ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/67360/1313/2.8.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και σχετικό υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/133241/1474 από 11.1.2023 έγγραφο του Τμήματος Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Διένεξη υπηρεσιών αναφορικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού ρέματος».

²⁶ Σχετικό υπ. αριθμ. 175112/2304 από 8.11.2018 έγγραφο του Τμήματος Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων και Έργων Ορεινής Υδρονομίας της Δ/σης Δασικών Έργων & Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

²⁷ Σημειώνεται ότι καθαρισμοί που λαμβάνουν χώρα για την περιοδική συντήρηση έργων σε υδατορέματα (όπως αντιπλημμυρικά, υδροηλεκτρικά κλπ.) μπορεί να διενεργούνται και από ιδιώτες σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής άδειας (Υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/133241/1474 από 11.1.2023 έγγραφο του Τμήματος Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Διένεξη υπηρεσιών αναφορικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού ρέματος»).

²⁸ Σχετικά με τα ανωτέρω προβλέπονται και στο υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749 από 6.10.2020 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΑΔΑ Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) με θέμα «Αρμοδιότητες των Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση έργων και καθαρισμών στις ορεινές κοίτες χειμάρρων» και το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/ 81818/2774 από 05-08-2022 της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων (ΑΔΑ 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94)»

Ο καθαρισμός συνίσταται στην απομάκρυνση (από τον πυθμένα, τα πρανή και τις όχθες των υδατορεμάτων) των απορριμμάτων, της βλάστησης και των φερτών υλών, τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή επιφανειακή απορροή των υδάτων

Η έννοια «καθαρισμός - άρση προσχώσεων» κατά το άρθρο 4 του ν.4258/2014, σχετίζεται έμμεσα με τον σκοπό εκτέλεσης των έργων διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας καθώς αμφότερες επιτελούμενες εργασίες επιδιώκουν την άρση ή/και μείωση του πλημμυρικού κινδύνου και συνακόλουθα την αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον.

Ωστόσο, ο «καθαρισμός - άρση προσχώσεων» αποτελεί στην ουσία εργασία συντήρησης σε υδατορέματα (χωρίς ουσιαστική αλλοίωση της φυσικής διαμόρφωσής τους) και δεν φέρει την ίδια «τεχνική» υπόσταση ενός έργου διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας.

Κατ' επέκταση, ο καθαρισμός υδατορεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα, ανοικτών και κλειστών, συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, εντός και εκτός σχεδίου πόλεως, εντός και έκτος των ορίων των οικισμών των Δήμων, ανεξαρτήτως καθορισμού ορεινής και πεδινής κοίτης, χωρίς σαφώς να ορίζεται ως ειδική περίπτωση της «συντήρησης» τους, συντελεί στην καλή λειτουργία και συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων και με αυτή την έννοια δεν εντάσσεται στα τεχνικά έργα αντιπλημμυρικής προστασίας του άρθρου 7 του ν.4258/2014²⁹.

Σε περίπτωση ανάγκης απομάκρυνσης τυχόν φυόμενης δασικής βλάστησης επί υδατορεμάτων, εντός ή εκτός της κοίτης τους, ισχύουν και εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 86/1969 περί Δασικού Κώδικα σχετικά με την σύνταξη πινάκων υλοτομίας, έγκρισή τους και έκδοσης, αρμοδίως, απόφασης έκτακτης κάρπωσης απόληψης δασικών προϊόντων, με αντίστοιχο ορισμό του τρόπου διάθεσης και διακίνησης των παραχθέντων δασικών προϊόντων.

Επιπλέον, στο υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/ 81818/2774 από 05-08-2022 της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων (ΑΔΑ 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94)» επισημαίνεται ότι **οι καθαρισμοί αφορούν το σύνολο του χώρου που διαμορφώνει ένα υδατόρεμα, δηλαδή την κοίτη, τα πρανή και εν γένει τη γραμμή πλημμύρας**, ό,τι, δηλαδή, αποτελεί δια της απόφραξής του εν δυνάμει απειλή για τις κατάντη περιοχές, σε περίπτωση εμφάνισης ακραίων πλημμυρικών φαινομένων.

Οι καθαρισμοί αυτοί, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να συγχέονται με τους καθαρισμούς των δασών (φυτοτεχνικές εργασίες), που εκτελούνται από τη Δασική Υπηρεσία κατόπιν εκπόνησης σχετικής μελέτης και που έχουν ως βασικό στόχο την αντιπυρική προστασία, τη διευκόλυνση πρόσβασης των πυροσβεστικών οχημάτων σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, αλλά και την εκπλήρωση των σκοπών της δασικής διαχείρισης εν γένει.

1.4.3 Καθαρισμός υδατορεμάτων – Διαδικασία – Αδειοδότηση

Οι εργασίες καθαρισμού υδατορέματος εξαιρούνται της διαδικασίας της οριοθέτησης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ν.4258/2014, σε αντίθεση με τα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 5 & 7 του ν.4258/2014 όπως ισχύει, τα οποία απαιτούν οριοθέτηση και περιβαλλοντική αδειοδότηση³⁰.

Θέματα που αφορούν τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης για εργασίες συντήρησης – καθαρισμού υδατορεμάτων, καθώς και ήπιες παρεμβάσεις για τη διευθέτησή τους, αναφέρονται στην ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674/2016 (ΦΕΚ 2471/Β'/2016), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει

²⁹ Σχετικό υπ. αριθμ. Δ19/2361/Φ.Γενικά από 12.10.2018 έγγραφό της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών.

³⁰ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.5.2019 έγγραφο της Δ/νσης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

και συγκεκριμένα στην 2^η Ομάδα: Υδραυλικά Έργα, α/α 15α, 15β. Πριν οποιοσδήποτε φορέας ή υπηρεσία προβεί στις πιο πάνω αναφερόμενες εργασίες, απαιτείται να υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, συνοδευόμενα από έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας περί απαλλαγής των εργασιών από την διαδικασία Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης ή και λήψης Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ) για τις περιπτώσεις εργασιών που απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674/2016, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Όσον αφορά τις άδειες χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων, σύμφωνα με την ΚΥΑ 146896/2014 (ΦΕΚ 2878/Β'/2014) άρθρο 1 παρ. ι, δεν απαιτείται άδεια εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων ή/και χρήσης ύδατος και κατά συνέπεια δεν εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της ΚΥΑ 146896/2014 «στις εργασίες συντήρησης – καθαρισμού υδατορεμάτων καθώς και στις ήπιες παρεμβάσεις για τη διευθέτησή τους, όπως εργασίες σταθεροποίησης των πρανών τους χωρίς μεταβολή της διαίτας του υδατορέματος, καθαρισμού της κοίτης από συσσωρευμένα φερτά υλικά καθώς και για τη διασφάλιση της διατήρησης της παροχτευτικής τους ικανότητας».³¹

Πριν την έναρξη των ανωτέρω εργασιών ο ενδιαφερόμενος φορέας υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης: (α) υπεύθυνη δήλωση ή βεβαίωση ότι συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις και (β) συνοπτική τεχνική έκθεση των εργασιών συνοδευόμενη από χάρτη κτηματολογίου ή αντίγραφο τοπογραφικού διαγράμματος ή απόσπασμα ορθοφωτοχάρτη ή εικόνα ψηφιακής εφαρμογής ή απόσπασμα τοπογραφικού χάρτη Γ.Υ.Σ., σε κατάλληλη κατά περίπτωση κλίμακα, με αναφορά στις συντεταγμένες της αρχής και του τέλους των σημείων εργασιών στο υδατόρεμα».

Επισημαίνεται ότι η ύπαρξη δασικής βλάστησης σε υδατορέματα, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις παρ. 1 και 2 άρθρου 3 ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α 289/29.12.1979) όπως ισχύει, προσδίδει δασικό χαρακτήρα στις υποκείμενες εκτάσεις και εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία ως προς την προστασία τους. Για τα υδατορέματα όπου απουσιάζει η δασική βλάστηση, εφόσον περικλείονται από δάση (της παρ. 1 άρθρου 3 ν. 998/1979) ή δασικές εκτάσεις (των παρ. 2 και 3 άρθρου 3 Ν. 998/1979), ή συνορεύουν με εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, αποτελώντας μέρος του δασικού οικοσυστήματος, αποκτούν τον χαρακτήρα των εκτάσεων αυτών, στα πλαίσια της ενιαίας διαχείρισης του φυσικού χώρου, ενώ σε διαφορετική περίπτωση δεν εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία.

Συνεπώς, σε ότι αφορά τον καθαρισμό των υδατορεμάτων της προηγούμενης παραγράφου, αυτός θα πρέπει να γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία μετά την σύμφωνη γνώμη και έγκριση της κατά τόπου αρμόδιας δασικής υπηρεσίας. Εξαιρούνται από τα παραπάνω οι περιπτώσεις υδατορεμάτων που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων (εκτός των περιπτώσεων πάρκων και αλσών για τα οποία δεν υπάρχει αρμοδιότητα της δασικής υπηρεσίας).³²

Τέλος, προκειμένου για τη προστασία του οικοσυστήματος, τα έργα καθαρισμού σε υδατορέματα συνίσταται, ειδικά σε προστατευόμενες περιοχές (π.χ. NATURA) να εκτελούνται χειρονακτικά ή με ελαφριά μηχανήματα έργων Σε περιοχές που κρίνεται απαραίτητη η απομάκρυνση δασικής βλάστησης, εφαρμόζονται

³¹ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ ΥΠ/65267/1472 από 25.10.2018 έγγραφο της Δ/νσης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

³² Σχετικό υπ. αριθμ. 130938/2294/22.5.2013 έγγραφο της Δ/νσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας της Ειδικής Γραμματείας Δασών και νυν Γενικής Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετικά με τα ανωτέρω προβλέπονται και στο υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749 από 06-10-2020 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΑΔΑ Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) με θέμα «Αρμοδιότητες των Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση έργων και καθαρισμών στις ορεινές κοίτες χειμάρρων» και το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/ 81818/2774 από 05-08-2022 της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων (ΑΔΑ: 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94)».

οι σχετικές διατάξεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας. Εφόσον από τον καθαρισμό προκύπτει αμμοχάλικο, θα πρέπει αυτό να διαχειρίζεται και να διατίθεται σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία³³.

1.4.4 Καθαρισμός υδατορεμάτων - Προγραμματικές Συμβάσεις

Καίτοι ο καθαρισμός υδατορεμάτων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, ανήκει στις αρμοδιότητες των Περιφερειών, οι Δήμοι δύνανται να προβαίνουν σε εργασίες καθαρισμού υδατορεμάτων εντός των διοικητικών τους ορίων κατόπιν σχετικής προγραμματικής σύμβασης με την οικεία Περιφέρεια.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 179 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α΄) ορίζεται ότι «1 α. «Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι Δήμοι, οι Περιφέρειες, οι σύνδεσμοι Δήμων, τα δίκτυα Δήμων και Περιφερειών του άρθρου 101, οι Περιφερειακές ενώσεις Δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 όπως ισχύει, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. ή με την Ε.Τ.Α.Δ. ή με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή μεταξύ τους ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α` 147), μεμονωμένα ή από κοινού...».

Από τη προπαρατεθείσα διάταξη καθίσταται σαφές ότι δεν τίθεται περιορισμός στο είδος των υπηρεσιών, όπως π.χ. ο καθαρισμός ρεμάτων, που θα περιλαμβάνει μια προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου και Περιφέρειας. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι σε μια προγραμματική σύμβαση για την εκπλήρωση του σκοπού της ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις³⁴.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι έχοντας υπόψη τις ρυθμίσεις του άρθρου 16 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, το οποίο αναφέρεται σε «Ειδικά δασοτεχνικά έργα» και τις ρυθμίσεις του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, σε περίπτωση που οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, στην αρμοδιότητα των οποίων ανήκει το αντικείμενο του έργου ή της υπηρεσίας που σχετίζεται με την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων, δεν δύνανται να δρομολογήσουν σχετικές ενέργειες, μπορούν να συνάψουν προγραμματική σύμβαση συγκεκριμένου προϋπολογισμού και χρονοδιαγράμματος με τον οικείο Δήμο ή την οικεία Περιφέρεια προκειμένου για την εκ μέρους τους ανάληψη του συγκεκριμένου έργου ή υπηρεσίας, κατόπιν απόφασης έγκρισης του Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου αντίστοιχα.

Στο πλαίσιο αυτό ισχύει η υπ. 168651/728 από 27-04-2012 (ΑΔΑ: Β49Κ0-Γ25) εγκύκλιος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, & Ενέργειας με θέμα «Προγραμματικές Συμβάσεις για τη μελέτη και εκτέλεση δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις» στην οποία αναλύονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις σύναψης μιας προγραμματικής σύμβασης δασοτεχνικών έργων μεταξύ Ο.Τ.Α. και δασικών υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη και την ισχύουσα νομοθεσία για τυχόν επιμέρους τροποποιήσεις.

³³ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.5.2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

³⁴ Σχετικό υπ. αριθμ. 65963 από 20.11.2018 έγγραφο της Δ/σης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α. της Γενικής Δ/σης Αποκέντρωσης & Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών

1.4.5 Αστυνόμευση υδατορεμάτων

Σύμφωνα με τον Οργανισμό της κάθε Περιφέρειας και τις τυχόν αποφάσεις για την παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής σε Προϊσταμένους υπηρεσιών της Περιφέρειας, ο Περιφερειάρχης ορίζει αρμόδιους υπαλλήλους οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για:

- Τον εντοπισμό καταλήψεων, επιχώσεων (μπαζώματα), ανεξέλεγκτες αμμοληψίες, απόρριψη στερεών αποβλήτων (σκουπίδια) και γενικώς όλων των παράνομων ενεργειών που γίνονται στις κοίτες των υδατορεμάτων.
- Την λήψη των προβλεπομένων, από τη νομοθεσία, διοικητικών και άλλων μέτρων στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν παράνομες ενέργειες στις κοίτες των υδατορεμάτων.
- Τον έλεγχο της κατάστασης που βρίσκεται η φυσική κοίτη των υδατορεμάτων.
- Τη σύνταξη δελτίου αυτοψίας στο οποίο καταγράφονται τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και τις ενέργειες που έγιναν για την αποκατάσταση των παραβάσεων.
- Την υποβολή του ως άνω δελτίου στον Περιφερειάρχη, στον Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες συντηρήσεως³⁵.

Η διαδικασία που εφαρμόζεται για την αστυνόμευση των ρεμάτων καθορίζεται στο Κεφάλαιο Ε' «Αστυνομία των δημοσίων υδάτων» του π.δ. 18/21/1924 (ΦΕΚ Α' 61) «Περί κωδικοποίησης του ν. 2853/1922 και του από 10.12.1923 ν.δ/τος περί τροποποίησης και προσθήκης διατάξεων των είν τον Νομ. 2853 κλπ». Επίσης στο π.δ./24.2.1932, «Περί του τρόπου βεβαιώσεως των περί την αστυνομίας των δημοσίων υδάτων παραβάσεων» (ΦΕΚ 51 Α'/25.2.1932) καθορίζεται ο τρόπος βεβαιώσεως των παραβάσεων στα ρέματα».

Σχετικά με την αστυνόμευση ρεμάτων, όσον αφορά την εξόρυξη, αμμοληψία κ.λ.π. εντός ή εκτός της κοίτης ποταμών, χειμάρρων κ.λ.π. ή σε ιδιωτικό χώρο, αρμόδιες υπηρεσίες είναι οι κατά τόπους Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές, καθώς και η Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών (αριθ. 56/2007 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έγινε δεκτή με το αριθ. Δ17/81/4/Φ.2.2.1/24-5-2007 έγγραφο από τον Υπουργό Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.).

Αναφορικά με τον διαχωρισμό των εννοιών «διενέργεια αμμοληψίας» και «καθαρισμός υδατορέματος» ισχύουν τα διαλαμβανόμενα του υπ. αρ. 103386 ΕΞ 2021 από 25-08-21 (ορθή επανάληψη 31-08-2021) εγγράφου της Γενικής Γραμματείας Φορολογικής Πολιτικής & Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών με θέμα «Οδηγίες για τη διάθεση-διαχείριση προϊόντων αμμοληψίας στο πλαίσιο καθορισμού και κατασκευής αναγκαίων αντιπλημμυρικών έργων σε ορεινές και πεδινές κοίτες».

Στην ίδια εγκύκλιο αναφέρεται ότι τα φερτά υλικά που προκύπτουν μετά τον καθαρισμό υδατορεμάτων ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο, ενώ ορίζεται και η συγκεκριμένη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται.

1.5 Αντιμετώπιση αυθαίρετης δόμησης εντός υδατορεμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 53 του ν.5106/2024 στη Γενική Διεύθυνση Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μεταφέρεται, στο σύνολό της, η αρμοδιότητα του ελέγχου και η παρακολούθηση εφαρμογής του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της δημόσιας περιουσίας από την αυθαίρετη δόμηση, η αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων για αυθαίρετα κτίσματα και κατασκευές και για αυθαίρετες αλλαγές χρήσης που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν.5106/2024, ο συντονισμός και η εποπτεία όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου τομέα για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών που συνάπτονται με τις ανωτέρω αρμοδιότητες, οι οποίες ασκούνται σύμφωνα με τον ν.5106/2024.

Θέματα που αφορούν τη διαδικασία εντοπισμού αυθαιρέτων, την επιβολή προστίμων και τις διαδικασίες κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών, έλεγχο αναλύονται στα άρθρα 56 έως 81 του ανωτέρω νόμου.

³⁵ Εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ Δ7α/οικ.3147/ΕΓΚ.33/12.10.1998

Ωστόσο, ισχύουν γενικώς και οι μεταβατικές διατάξεις ν.5106/2024, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 82 του ανωτέρω νόμου.

Επίσης, εξακολουθούν να ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ.1 του άρθρου 26 (Μεταβατικές διατάξεις του Τμήματος Α'), του ν. 4495/2017, όπου προβλέπεται ότι «Μέχρι τη συγκρότηση των υπηρεσιών των άρθρων 1,2 και 3, οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από τις υπηρεσίες, στις οποίες είχαν ανατεθεί οι αρμοδιότητες αυτές μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου (ν. 4495/2017). Οι αρμοδιότητες που απονέμονται στα Τοπικά Παρατηρητήρια του άρθρου 2 στο πλαίσιο πάσης φύσεως ελέγχων (ιδίως δειγματοληπτικού ελέγχου Δηλώσεων Αυθαιρέτων, εντοπισμού και επιβολής κυρώσεων αυθαιρέτων κατασκευών, δειγματοληπτικού ελέγχου αδειών, ελέγχου στοιχείων ηλεκτρονικής Ταυτότητας) ασκούνται έως την συγκρότηση αυτών από την οικεία Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ).»

Στο πλαίσιο των ανωτέρω μεταβατικών διατάξεων, οι αποφάσεις κατεδάφισης αυθαιρέτων κατασκευών συνεχίζουν να εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου, κατά ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του π.δ. 267/1998 (ΦΕΚ 195 Α') και της σχετικής νομοθεσίας.

Όσον αφορά την εκτέλεση των αποφάσεων κατεδάφισης αυθαιρέτων κτισμάτων ή κατασκευών, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, συνεχίζει μεταβατικά να τις εκτελεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 280 του ν.3852/2010.

1.6 Δρομολόγηση έργων και δραστηριοτήτων άμεσης αντιμετώπισης συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων

1.6.1 Εξαίρεση από την περιβαλλοντική αδειοδότηση

Έργα και δραστηριότητες, που απαιτούνται για την άμεση αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών πολιτικής προστασίας, στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδιασμού αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης συνεπειών, εξαιρούνται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 3 ν. 4964/2022 (Παρ. 3 άρθρου 1 και παρ. 5 άρθρου 2 Οδηγίας 2011/92/ΕΕ) «Εξαιρέσεις από την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 2α και 2β και προσθήκη παρ. 2γ στο άρθρο 1 ν. 4014/2011»

Ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 3 ν. 4964/2022, οι παρ. 2α και 2β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων, αντικαθίστανται και προστίθεται νέα παρ. 2γ.

Στο πλαίσιο αυτό εξαιρούνται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργα και δραστηριότητες που απαιτούνται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25, 25 Α και 25 Β του ν. 4662/2020 (Α' 27) όπως ισχύει, περί κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, εάν η εφαρμογή της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έχει δυσμενείς συνέπειες στους σκοπούς του έργου και της δραστηριότητας. Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων εξαίρεσης γίνεται με την υποβολή αίτησης από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, που συνοδεύεται από έκθεση τεκμηρίωσης, στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η οποία αποφαίνεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών.

Περαιτέρω σύμφωνα με την παρ. 2γ. του άρθρου ν. 4964/2022, δεν απαιτείται εκ νέου περιβαλλοντική αδειοδότηση έργου, τμήματος έργου ή δραστηριότητας, εάν αυτή υφίσταται ήδη και οι προβλεπόμενες ή εκτελούμενες εργασίες αφορούν στην αποκατάσταση του έργου στην προτέρα, πριν την επέμβαση, κατάσταση.

Το θέμα μη τήρησης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης λόγω κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, όπως και το γενικότερο θέμα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων επείγοντος χαρακτήρα, εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης

Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) της Γενικής Δ/σης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας³⁶.

Σημειώνεται ότι αναφορικά με τον καθαρισμό των υδατορεμάτων, την εν λόγω διαδικασία και την περιβαλλοντική αδειοδότηση ισχύει ακόμη η υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22 (ΦΕΚ 841 Β/24-2-2022): Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (Β' 2471).

Περαιτέρω σύμφωνα με το άρθρ. 23 του ν. 4872/21 (ΦΕΚ-247 Α/10-12-21) τροποποιείται η περ. 6 ης παρ.1 του άρθρου 3 του Ν. 4258/2014 ως εξής: «6. Η διαδικασία οριοθέτησης των υδατορεμάτων δεν υπάγεται σε καθεστώς περιβαλλοντικής αδειοδότησης του ν. 4014/2011 (Α' 209) και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, εκτός αν πρόκειται για έργα διευθέτησης/ αντιπλημμυρικά έργα, τα οποία προβλέπονται για την οριοθέτηση υδατορέματος. Η οριοθέτηση των υδατορεμάτων εντός της περιοχής των υπό λειτουργία λιγνιτωρυχείων εντός των πυρήνων Ζωνών Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.), της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245) πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της μεταλλευτικής δραστηριότητας και την οριστικοποίηση του αναγλύφου, με τις διαδικασίες που καθορίζονται στις σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.).»

1.6.2 Εξαίρεση από την οριοθέτηση

Θέματα που αφορούν εξαιρέσεις από την οριοθέτηση ρυθμίζονται στο άρθρο 4 του ν. 4258/2014 όπως ισχύει. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 1.7. του άρθρου 4 του ν.4258/2014 προβλέπεται ότι δεν απαιτείται οριοθέτηση των υδατορεμάτων για έργα ή δραστηριότητες που απαιτούνται για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει³⁷.

Σημειώνεται ότι πλέον ισχύει η υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/22 (ΦΕΚ 841 Β/24-2-2022): Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 Υπουργικής Απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (Β' 2471) και το άρθρο 3 του Ν. 4964/2022 (Παρ. 3 άρθρου 1 και παρ. 5 άρθρου 2 Οδηγίας 2011/92/ΕΕ) «Εξαιρέσεις από την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 2α και 2β και προσθήκη παρ. 2γ στο άρθρο 1 ν. 4014/2011», όπως αναλύθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ 1.4. του ν.4258/2014 δεν απαιτείται οριοθέτηση για την κατασκευή ή επισκευή ή καθαίρεση γεφυρών και οχετών, καθώς και άλλων έργων προστασίας θεμελιώσεων γεφυρών, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά συνοδεύονται από υδραυλική μελέτη με την οποία καθορίζονται οι γραμμές πλημμύρας για συγκεκριμένη περίοδο επαναφοράς και εντοπίζονται οι επιπτώσεις από την κατασκευή των έργων, στην ομαλή ροή των πλημμυρικών παροχών. Στην περίπτωση αυτή η πάκτωση των ακρόβαθρων των γεφυρών, υλοποιείται έξω από τις εν λόγω γραμμές πλημμύρα.

Το θέμα μη τήρησης της διαδικασίας για την οριοθέτηση ρεμάτων και των χρόνων έγκρισης των σχετικών μελετών, λόγω κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, εμπίπτει στις αρμοδιότητες

³⁶ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25778/1645 από 3.4.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ. από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών.

³⁷ Η παράγραφος 2 του ν. 4014/2011 αριθμήθηκε ως παράγραφος 2α με το άρθρο 47 παράγραφος 1 του Ν.4042/2012,ΦΕΚ Α 24/13.2.2012.

της Δ/σης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος (πρώην Ε.Γ.Υ.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.³⁸

1.6.3. Εκτέλεση έργων κατά παρέκκλιση διαδικασιών σε χώρο αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού.

Όσον αφορά την εκτέλεση έργων σε χώρο αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, ισχύει το άρθρο 12Α του ν.2971/2001 (όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 30 του Ν.4607/2019 ΦΕΚ Α 65/24.04.2019). Συγκεκριμένα:

- «1. Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων σε χώρο αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που ορίζονται στον παρόντα νόμο, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας του άρθρου 8, για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών πολιτικής προστασίας, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3013/2002 (Α' 102) και εφόσον έχει προηγηθεί η κήρυξη μιας περιοχής σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης ή Ετοιμότητας Πολιτικής Προστασίας, με απόφαση του εκάστοτε αρμοδίου οργάνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3013/2002.
2. Για την εκτέλεση των έργων της ανωτέρω παραγράφου 1 απαιτείται να κατατεθεί στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και στην αρμόδια Λιμενική Αρχή από τον φορέα εκτέλεσης του έργου η απόφαση εξαίρεσης από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 2β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 41 του ν. 4456/2017 (Α' 42), καθώς και τεχνικός φάκελος για τα απαιτούμενα έργα, εγκεκριμένος από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή. Ο φορέας εκτέλεσης του έργου ενημερώνει την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και την αρμόδια Λιμενική Αρχή για την έναρξη και το πέρας των εργασιών εκτέλεσης του έργου, καθώς και την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την παρακολούθηση των έργων, όπου απαιτείται.
3. Αν στους χώρους στους οποίους επιτρέπεται η εκτέλεση των έργων επείγοντος χαρακτήρα προϋφίστανται έργα που έχουν γίνει χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής και έχουν κατασκευαστεί μέχρι τις 28.7.2011, μετά την εκτέλεση των έργων επείγοντος χαρακτήρα γίνεται η αδειοδότηση και παραχώρηση χρήσης του αιγιαλού των υφιστάμενων έργων, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14Α, διαφορετικά διατάσσεται η κατεδάφισή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27. Αν για τα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής έργα απορριφθεί η αίτηση αδειοδότησης και παραχώρησης χρήσης του αιγιαλού, αυτά κρίνονται κατεδαφιστέα.
4. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις του άρθρου 86 του ν. 4504/2017 (Α' 184³⁹)».

Σημειώνεται ότι ορισμός και διακρίσεις της Κατάστασης Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας ρυθμίζονται πλέον με το άρθρο 25 του ν.4662/2020, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

1.6.4 Διαδικασίες επίσπευσης για την υλοποίηση έργων διευθέτησης

Σχετικά με τις διαδικασίες επίσπευσης για την υλοποίηση έργων διευθέτησης και ειδικότερα για την δημοπράτηση αυτών, δύναται να εφαρμοστεί, ειδικά στις περιπτώσεις που η περιοχή έχει κηρυχτεί σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας, η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 32 του

³⁸ Σχετικό υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών και σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.5.2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

³⁹ Άρθ. 86 του ν. 4504/2017 (Α' 184) Νομιμοποίηση Υφιστάμενων Λιμενικών Εγκαταστάσεων, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

παράγραφος 2.γ του ν.4412/2016 όπως ισχύει (λόγοι κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή)⁴⁰.

1.6.5. Διαδικασίες κατεπείγουσας εκτέλεσης έργων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 5049/2023 (ΦΕΚ 152 Α') στις περιοχές που κηρύσσονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27) και απαιτείται η κατεπείγουσα εκτέλεση έργων που συνδέονται, άμεσα ή έμμεσα, με την αποκατάσταση των υποδομών τους, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δύναται να αναλαμβάνει, δια των υπηρεσιών και των εποπτευόμενων φορέων του, τον σχεδιασμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των κατεπειγόντων έργων αποκατάστασης βλαβών των υποδομών, ακόμα και όταν δεν υπάγονται στις αρμοδιότητές του, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος.

Για την ανάληψη αυτής της αρμοδιότητας, για έργα που δεν υπάγονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, απαιτείται, μετά την κήρυξη περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, στην οποία περιλαμβάνεται συνοπτική περιγραφή των σχετικών έργων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δύναται να υλοποιεί ως φορέας κατασκευής μέσω των υπηρεσιών του, έργα της παρ. 1, αρμοδιότητας εποπτευόμενων φορέων του. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών που ασκούν καθήκοντα Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας.» - Διαμόρφωση, ως άνω, της παρ. 2 του άρθρου 25 με την παρ. 1 του αρθ. 26 του ν. 5111/24, ΦΕΚ-76 Α/24-5-24 (μετά από προσθ. Εδαφίων, δεύτερο και τρίτο).

Με αποφάσεις του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών εξειδικεύονται τα προς εκτέλεση έργα που είναι κατεπείγοντα, τελούν σε άμεση συνάφεια και είναι αναγκαία, αποκλειστικά για την αποκατάσταση βλαβών στις υποδομές και δεν περιλαμβάνουν εργασίες συμπλήρωσης ή επέκτασης αυτών, με την εξαίρεση απολύτως απαραίτητων συνοδών έργων, ιδίως αντιπλημμυρικής προστασίας στο σύνολο της λεκάνης απορροής, καθορίζονται οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή οι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών που αναλαμβάνουν τον σχεδιασμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των έργων της παρ. 2, καθώς και τυχόν ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς αυτά. Για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Σε κάθε περίπτωση που Αναθέτουσα Αρχή έργων όπως αυτά αναφέρθηκαν παραπάνω είναι ή καθίσταται με τη διαδικασία της παρ. 2, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ή εποπτευόμενοι φορείς αυτού, ακολουθείται η διαδικασία ανάθεσης των επόμενων παραγράφων του άρθρου 25 του ν.5049/23.

1.7 Χαρτογραφική αποτύπωση Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (πρώτη αναθεώρηση)

Η Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, στο πλαίσιο του συντονιστικού της ρόλου και με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση των Περιφερειών και Δήμων της χώρας στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση /βραχεία διαχείριση συνεπειών σχετικά με τις περιοχές που αντιμετωπίζουν αυξημένο πλημμυρικό κίνδυνο, προχώρησε στην χαρτογραφική αποτύπωση των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας⁴¹, καθώς και τις Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο

⁴⁰ Σχετικό το υπ. αρ. 6748/9.10.2017 έγγραφο της ΓΓΠΠ και σχετικό υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών

⁴¹ Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην «Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα

επαναφοράς 100 έτη⁴², σύμφωνα με την πρώτη αναθεώρηση των Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η αποτύπωση αυτή αποβλέπει στο να διευκολύνει τις Περιφέρειες και Δήμους στη δρομολόγηση έργων και δράσεων που αφορούν τόσο τον έλεγχο λειτουργίας και τη συντήρηση των υφισταμένων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, όσο και στο προγραμματισμό και την εκτέλεση νέων έργων με βάση την αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας, που συμβάλουν στην μείωση του κινδύνου εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων με δυσμενείς επιπτώσεις.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, παρήχθησαν 19 χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας με διάσταση εκτύπωσης Α1 έως Α0, οι οποίοι έχουν αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή (αρχεία pdf) στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΠ και ειδικότερα στην ενότητα «Θεματικοί Χάρτες Σχεδίων Πολιτικής Προστασίας» / «Επικαιροποιημένοι χάρτες πλημμυρικού κινδύνου 2024» και στον σύνδεσμο:

<https://civilprotection.gov.gr/epikairopoiimenoι-hartes-plimmyrikoy-kindynoy-2024>

ενώ δύναται να αποσταλούν προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σε έντυπη μορφή, μετά από σχετικό αίτημα προς τη Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ.

Οι ανωτέρω χάρτες παρατίθενται για λόγους προεπισκόπησης, σε διάσταση εκτύπωσης Α4, στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄** του παρόντος.

1.8 Έργα δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων σε δάση και δασικές εκτάσεις⁴³

Στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις οι αρμοδιότητες προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης έργων και εργασιών δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων, όπως επίσης και του προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων (κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, κορμοφράγματα, αυλακώσεις, κλπ) ανήκουν στις κατά τόπους αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες που υπάγονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Σε δάση και δασικές εκτάσεις που η φυσική τους βλάστηση πρόσφατα έχει καταστραφεί από πυρκαγιές ο προγραμματισμός, η μελέτη και η εκτέλεση αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων (κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, κορμοφράγματα, αυλακώσεις, κλπ), εξετάζονται κατά προτεραιότητα από τις αρμόδιες δασικές αρχές.

Στα ιδιωτικά και διακατεχόμενα δάση τα ανωτέρω έργα πραγματοποιούνται υπό των ιδιοκτητών ή διακατόχων, σύμφωνα με εγκεκριμένες μελέτες από τις αρμόδιες δασικές αρχές, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας (άρθρα 16 και 42 του ν.998/79).

Η παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών στις Δασικές Υπηρεσίες για τη μελέτη και εκτέλεσή τους, αποτελεί αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στο πλαίσιο αυτό, η Δ/ση Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος εξέδωσε το 2017 σχετικό έγγραφο, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά τα μέτρα προστασίας και οι ενέργειες αποκατάστασης σε δάση και δασικές εκτάσεις που διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και που η φυσική τους

⁴² Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων νυν Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε εφαρμογή της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β΄/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο.

⁴³ Θέματα που αφορούν στην μεταφορά και υπαγωγή των δασικών υπηρεσιών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται στο άρθρο τρίτο της από 13.8.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 143) που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. **4824/2021** «Κύρωση: α) της από 5.8.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έκτακτα μέτρα για την αντιμετώπιση του κινδύνου πυρκαγιών» (Α' 138) και β) της από 13.8.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έκτακτα μέτρα για την αποτελεσματική προστασία και την ταχεία αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, την άμεση στήριξη των πληγέντων από τις πυρκαγιές του Ιουλίου/Αυγούστου 2021 και συναφείς διατάξεις» (Α' 143) και άλλες διατάξεις» (Α' 156).

βλάστηση έχει πρόσφατα καταστραφεί από πυρκαγιές (υπ. αρ. 160596/4511/30.8.2017 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, ΑΔΑ: 7ΛΑΑ4653Π8-ΠΞΛ).

Θέματα σχετικά με τη διαδικασία ανάθεσης ειδικών αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών ορεινών υδρονομικών έργων ρυθμίζονται με το άρθρο 16 του ν.998/1979 (ΦΕΚ 289 Α' «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας») όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Ειδικότερα, σε περιοχές που κηρύσσονται σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, δύναται να δρομολογείται η άμεση έναρξη κατασκευής αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών Ορεινών Υδρονομικών Έργων με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, για τη συγκράτηση του εδάφους, την εξασφάλιση της φυσικής αναγέννησης και την αποφυγή διαβρωτικών φαινομένων στις δασικές εν γένει εκτάσεις, των περιοχών των ορεινών όγκων όλης της επικράτειας. Για τις απαιτήσεις εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης αντιδιαβρωτικών - αντιπλημμυρικών έργων σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα με σκοπό την αποκατάστασή τους, οι αντίστοιχες διαδικασίες υλοποιούνται κατ' απόλυτη προτεραιότητα με τη διαδικασία του εξαιρετικά επείγοντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 32 (παρ. 2γ) και 32α του ν. 4412/2016 (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95161/3677/05-09-2024, ΦΕΚ 5148/Β' /2024).

Τέλος, στην ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/03-09-2021 καθορίζονται οι λεπτομέρειες και τα τεχνικά ζητήματα, καθώς και οι προϋποθέσεις εφαρμογής, η επίβλεψη και ο έλεγχος των διαδικασιών εκτέλεσης έργων από τους Αναδόχους αποκατάστασης και αναδάσωσης (εφεξής ΑνΑΑ) δημοσίων εκτάσεων δασικού χαρακτήρα, που επλήγησαν από πυρκαγιά και είτε έχουν κηρυχθεί αναδασωτές σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 41 του ν. 998/1979, είτε πληρούν τις προϋποθέσεις κήρυξης ως αναδασωτές. Οι ΑνΑΑ δύναται να αναλαμβάνουν εξ' ολοκλήρου το κόστος και τις διαδικασίες ανάθεσης μελέτης των αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων αποκατάστασης μετά από πυρκαγιά, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές εκπόνησης μελετών αντιδιαβρωτικών έργων και εργασιών, κατασκευής κορμοδεμάτων, κορμοφραγμάτων κ.τ.λ.. Η υλοποίηση των έργων αποκατάστασης λαμβάνει χώρα με ευθύνη των ΑνΑΑ μετά από την έγκριση της υποβληθείσας μελέτης ή μετά την πράξη ορισμού σε περίπτωση που υπάρχει ήδη εγκεκριμένη μελέτη. Η εκτέλεση των έργων γίνεται με δαπάνη των ΑνΑΑ, χωρίς επιβάρυνση του Δημοσίου.

1.9 Συντήρηση και αποκατάσταση της λειτουργικότητας εγγειοβελτιωτικών έργων

Σύμφωνα με το υπ.αρ. 3630/120168/13-11-2017 έγγραφο της Δ/νσης Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΑΔΑ: ΩΦΥ14653ΠΓ-Z0Β), «*ιδίως με τη λήξη της αρδευτικής περιόδου, πρέπει να δοθεί έμφαση στις εργασίες συντήρησης και στα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λάβουν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.) και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), όσον αφορά στα έργα εγγείων βελτιώσεων δικαιοδοσίας τους, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι από ενδεχόμενες πλημμύρες*» (συντήρηση στραγγιστικών δικτύων, ταφρών, αντλιοστασίων, κλπ). Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε περιοχές στις οποίες έχουν εκδηλωθεί πρόσφατα δασικές πυρκαγιές, όπου ο κίνδυνος εμφάνισης πλημμυρών είναι αυξημένος.

Η παροχή οδηγιών για την εκτέλεση εργασιών συντήρησης των εγγειοβελτιωτικών έργων και εγκαταστάσεων είναι αρμοδιότητα του Τμήματος Αξιοποίησης Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Μηχανικού Εξοπλισμού της Διεύθυνσης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (π.δ. 97/2017).

Ζητήματα τα οποία αφορούν έργα και Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων ρυθμίζονται με το άρθρο 46 του ν. 4456/2017, όπως ισχύει. Σύμφωνα με την παρ. 1 β' του άρθρου 46 του ν.4456/17, η Περιφέρεια έχει πλέον την εποπτεία, ήτοι τον διοικητικό, τεχνικό και διαχειριστικό-οικονομικό έλεγχο των αντικειμένων των ΓΟΕΒ, ΤΟΕΒ, των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (ΠΔΕ), των Τοπικών Επιτροπών Αρδεύσεων (ΤΕΑ) και του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας Ασωπού Κορινθίας (ΑΟΣΑΚ).

Με την ΚΥΑ 3252/99092/22-09-2017 των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες που ασκούν οι Περιφέρειες για θέματα εγγειοβελτιωτικών έργων και Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων.

Ειδικότερα, μεταξύ των αρμοδιοτήτων που ασκούν οι Περιφέρειες περιλαμβάνονται:

- Η μεταβίβαση στους ΟΕΒ των αρμοδιοτήτων διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης των εγγειοβελτιωτικών έργων.
- Η δυνατότητα άσκησης αρμοδιοτήτων διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων, εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει, κατ' εξαίρεση και μέχρι την ολοκλήρωση των έργων, σε περίπτωση αδυναμίας των ΟΕΒ.
- Η μέριμνα για την πραγματοποίηση εργασιών συντήρησης και λειτουργίας εγγειοβελτιωτικών έργων,
- Η μέριμνα για τη βελτίωση, συμπλήρωση, ανακαίνιση και επέκταση εγγειοβελτιωτικών έργων που έχουν μεταβιβαστεί στους ΟΕΒ.
- Η μέριμνα για τη χρηματοδότηση συμπληρωματικών εγγειοβελτιωτικών έργων δικαιοδοσίας των ΟΕΒ και η εκτέλεση τους.
- Η μέριμνα για τη συντήρηση και αποκατάσταση φθωρών ή ζημιών, οι οποίες προκαλούνται μετά τη μεταβίβαση των έργων στους ΟΕΒ.
- Η διάθεση πιστώσεων δημοσίων επενδύσεων για συμμετοχή του Δημοσίου στις δαπάνες διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης και αποκατάστασης ζημιών από πλημμύρες ή άλλη αιτία που συνιστά ανωτέρα βία σε έργα εγγείων βελτιώσεων δικαιοδοσίας των ΟΕΒ, καθώς και η εκτέλεση τους.
- Η παροχή οδηγιών και η παρακολούθηση εφαρμογής σχεδίων και εργασιών συντήρησης από τους ΟΕΒ.
- Η έγκριση εκτέλεσης εργασιών συντήρησης και λειτουργίας εγγειοβελτιωτικών έργων που έχουν μεταβιβαστεί στους ΟΕΒ, απολογιστικά.
- Η εποπτεία και ο τεχνικός έλεγχος των ΟΕΒ για την εκπόνηση ερευνών και μελετών και για την εκτέλεση εργασιών συντήρησης των έργων.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 5α' του άρθρου 46 του ν.4456/17, καταργείται η αρμοδιότητα των Δήμων, όπως αναφερόταν στην παρ. 5 του αρθ. 94 του ν. 3952/2010, στην άσκηση εποπτείας, όπου εδρεύουν, των Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (Τ.Ο.Ε.Β.), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (Π.Δ.Ε.) και των Τοπικών Επιτροπών Άρδευσης (Τ.Ε.Α.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 3881/1958.

Ειδικότερα σε περιοχές αναδασμού, η αρμοδιότητα συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων Α και Β τάξης εντός περιοχών αναδασμών που κατασκευάζονται ή έχουν ήδη κατασκευαστεί από την Περιφέρεια, το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών ή το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα οποία συμπεριλαμβάνεται και **το αγροτικό δίκτυο που κατασκευάστηκε για να εξυπηρετεί αυτά τα έργα** (όπως προκύπτει από τις αποφάσεις της Επιτροπής Αναδασμού αρ.13 ν.674/1977) και μέχρι την κύρωση του αναδασμού και εφόσον δεν έχουν μεταβιβαστεί σε ΟΕΒ ή σε Δήμους, ανήκει στην οικεία Περιφέρεια. Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις στις οποίες ο Ο.Ε.Β. διαλύθηκε ή είναι σε καθεστώς εκκαθάρισης, όπου η αρμοδιότητα συντήρησης παραμένει στην Περιφέρεια μέχρι να μεταβιβαστεί σε Ο.Ε.Β. ή άλλο φορέα. (αρθ 46 του Ν.4456/2017, υπ' αριθμ. 1552/134721/5.10.2018 εγκύκλιος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΑΔΑ: ΩΧΨΟ4653ΠΓ-222), 6721/18.9.2019 έγγραφό Γ.Γ.Π.Π. και 1388/239647/26-9-2019 έγγραφο της Δ/νση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης).

Θέματα που αφορούν τα εγγειοβελτιωτικά έργα Θεσσαλίας ρυθμίζονται με τον ν. 5106/2024 σχετικά με τον Οργανισμό Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία» (Ο.Δ.Υ.Θ. Α.Ε.).

1.10 Κανονισμός ασφάλειας φραγμάτων

Με την ΔΑΕΕ/οικ2287/27.12.2016 (ΦΕΚ 4420/Β'/2016) Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, όπως ισχύει, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον Κανονισμό Ασφαλείας Φραγμάτων και τη **συγκρότηση της Διοικητικής Αρχής Φραγμάτων (ΔΑΦ)**⁴⁴.

Όπως ήδη έχει ενημερώσει η ΓΓΠΠ (υπ.αρ. 1484/20.2.2017 έγγραφο της ΓΓΠΠ), στο άρθρο 10 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης θεσμοθετείται, για όλα τα φράγματα του άρθρου 2, η εκπόνηση Σχεδίου Αντιμετώπισης Επικίνδυνων Καταστάσεων (ΣΑΕΚ). Το ΣΑΕΚ καθορίζει το σύνολο των δράσεων που πρέπει να ακολουθηθούν, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές και οι ζημιές σε περιουσίες, κυρίως στις κατάντη περιοχές, σε περίπτωση εμφάνισης έκτακτων περιστατικών, σε όλα τα στάδια της ζωής του φράγματος και θα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα και απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύνταξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου Πολιτικής Προστασίας για κινδύνους που συνδέονται με το φράγμα.

Σύμφωνα με το αρ. 10 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης, η Διοικητική Αρχή Φραγμάτων (ΔΑΦ), προχώρησε στην 1^η έκδοση του Σχεδίου Πρότυπων Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Καταστάσεων (ΣΑΕΚ) (18712/Φ.ΔΑΦ/25.1.2021 έγγραφο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών - ΑΔΑ: ΩΛ8Ι465ΧΘΞ-ΕΑ4). Η ΔΑΦ τον Ιούλιο του 2021 προχώρησε, κατόπιν και σχετικού αιτήματος και προτάσεων από τη ΓΓΠΠ στην 2^η έκδοση του Σχεδίου Πρότυπων ΣΑΕΚ (340039/29.11.2021 έγγραφο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών - ΑΔΑ: ΨΦΝ8465ΧΘΞ-Ω61).

Λόγω των τροποποιήσεων που έκτοτε επέφερε η εφαρμογή του ν.4662/2020, όπως ισχύει, η Σύσταση του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και η ανάγκη περαιτέρω τροποποιήσεων του σχεδίου Προτύπων ΣΑΕΚ, ώστε αυτά να είναι συμβατά με το θεσμικό πλαίσιο πολιτικής προστασίας, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα, απαιτείται άμεσα η αναθεώρηση της 2^{ης} Έκδοσης «σχεδίου» Προτύπων ΣΑΕΚ.

Εκκρεμεί σχετική αλληλογραφία της ΓΓΠΠ με την ΔΑΦ. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας θα επανέλθει με νεότερο έγγραφό της σχετικά με τις διαδικασίες σχεδιασμού πολιτικής προστασίας μετά την υλοποίηση των ΣΑΕΚ.

1.11 Αρμοδιότητες στον έλεγχο καλής λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου όμβριων υδάτων στα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητόδρομων

Για τα ολοκληρωμένα τμήματα αυτοκινητοδρόμων οι αρμοδιότητες συντήρησης του αντίστοιχου δικτύου ομβρίων υδάτων προσδιορίζονται στον **ΠΙΝΑΚΑ 1 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')**. Για τα τμήματα των αυτοκινητοδρόμων που έχουν δοθεί σε παραχώρηση, κατευθυντήριες οδηγίες προς τους παραχωρησιούχους με σκοπό την αντιπλημμυρική προστασία κατά μήκος των οδικών αξόνων εντός των ορίων παραχώρησης εκδίδονται από τη Δ/ση Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Στα υπόλοιπα τμήματα του οδικού άξονα ΠΑΘΕ που δεν έχουν δοθεί σε παραχώρηση ή κατασκευάζονται, καθώς επίσης και στο δευτερεύον οδικό δίκτυο των αυτοκινητοδρόμων (δευτερεύουσες οδοί των ανισόπεδων κόμβων, παράπλευροι οδοί (S.R.) των οδών της παραγράφου Α4 της ΥΑ Δ17α/06/52/ΦΝ443/20-03-2007 (ΦΕΚ 398/Β'/2007) η αρμοδιότητα συντήρησης ανήκει στην Δ/ση Υποδομών Σταθερής Τροχιάς, Συντηρήσεων Και Ασφάλειας (Δ14) της Γ.Γ.Υ./Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών ως Προϊσταμένης Αρχής και στις ΕΥΔΕ Στερεάς Ελλάδας, ΕΥΔΕ Θεσσαλίας, ΕΥΔΕ Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας & Ιονίων Νήσων και ΕΥΔΕ Μακεδονίας αντίστοιχα ως Διευθύνουσες Υπηρεσίες (π.δ. 123/2017 - ΦΕΚ 151/Α'/2017, ΔΝΣα/οικ.44075/Φ2.2.1/06-06-2018 Απόφαση Υπουργού ΥΠΟ.ΜΕ).

⁴⁴ βλ. και την υπ.αρ. 71934/24 (ΦΕΚ 1863 Β/26-3-2024) Απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών

Επισημαίνεται ότι, οι αρμοδιότητες για τα υλοποιούμενα έργα του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων Συντήρησης Αττικής και του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων Συντήρησης Κεντρικής Μακεδονίας, μεταφέρθηκαν από τις 31.10.2013 στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα (ν. 4199/2013 , ΦΕΚ 216/Α'/2013).

Επίσης, μεταφέρονται στις παραπάνω Περιφέρειες, αντίστοιχα, οι αρμοδιότητες Προϊστάμενης Αρχής, που ασκούνται από τις Υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, σε όλα τα έργα και συμβάσεις που υλοποιούνται από τις πιο πάνω Υπηρεσίες (ν. 4199/2013 , ΦΕΚ 216/Α'/2013). Η έναρξη άσκησης των ως άνω αρμοδιοτήτων από τις Περιφέρειες καθορίζεται στο άρθρο 129 του ν.4199/2013.

Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω και όσον αφορά την συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων κατά μήκος των αυτοκινητοδρόμων οι αρμόδιοι φορείς λειτουργίας και συντήρησής τους, αναφέρονται αναλυτικά στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'** (ΠΙΝΑΚΑΣ 1. «Φορείς λειτουργίας και συντήρησης αυτοκινητοδρόμων»).

1.12 Αρμοδιότητες Δήμων και Περιφερειών στον έλεγχο καλής λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου όμβριων υδάτων στο οδικό δίκτυο

Ο φορέας που είναι υπεύθυνος για την συντήρηση του οδικού δικτύου είναι υπεύθυνος και για τη συντήρηση του αντίστοιχου δικτύου ομβρίων υδάτων, σύμφωνα με την παράγραφο Β.2. της ΥΑ Δ17α/06/52/ΦΝ443/20-03-2007 όπως ισχύει (ΦΕΚ 398/Β'/2007).

Η συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών περιλαμβάνει εργασίες όπως ο καθαρισμός και η συντήρηση των εσχάρων των φρεατίων υδροσυλλογής, των καπακιών των φρεατίων επίσκεψης, του σώματος των φρεατίων υδροσυλλογής, των συνδετηρίων αγωγών των φρεατίων αυτών με το υφιστάμενο δίκτυο ομβρίων, των φρεατίων επίσκεψης, καθώς και των αγωγών του δικτύου ομβρίων (Υ.Α. Δ17α/06/52/ΦΝ 443/20.3.2007, ΦΕΚ 398/Β'/2007).

Ειδικότερα, το έργο αυτό περιλαμβάνει κυρίως:

- Τον καθαρισμό από φερτά υλικά των εσχάρων των φρεατίων υδροσυλλογής και του σώματος των φρεατίων υδροσυλλογής,
- Τον καθαρισμό των συνδετηρίων αγωγών μεταξύ φρεατίων και κεντρικού αγωγού ομβρίων,
- Τον έλεγχο παροχетеυτικότητας των αγωγών ομβρίων και τον κατά περίπτωση καθαρισμό αυτών,
- Τον έλεγχο από τυχόν φθορές και κατά περίπτωση συντήρηση – επισκευή για την καλή κατάσταση και λειτουργία των εσχάρων των φρεατίων υδροσυλλογής, του σώματος των φρεατίων υδροσυλλογής και επίσκεψης, των καλυμμάτων των φρεατίων επίσκεψης των αγωγών ομβρίων και των συνδετηρίων αγωγών.

Με βάση τα ανωτέρω κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι μετά την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης» (ν.3852/2010, ΦΕΚ 87/Α'/2010) οι αρμοδιότητες για τη συντήρηση των οδών που ανήκαν στις καταργηθείσες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (επαρχιακό οδικό δίκτυο) και στις πρώην κρατικές Περιφέρειες (εθνικό οδικό δίκτυο πλην αυτοκινητόδρομων), περιήλθαν πλέον στις νέες Περιφέρειες που συστήθηκαν με τον Ν. 3852/10 και ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες τους (αρθ. 186 παρ.ΙΙ.ΣΤ.1 του ν.3852/2010).

Το υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο (πλην αυτοκινητόδρομων), όπως προκύπτει από τις αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των Γενικών Γραμματέων των πρώην κρατικών Περιφερειών (όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν) που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του ν.3481/2006 (ΦΕΚ 162Α/2-8-2006), ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, εντός των διοικητικών ορίων εκάστου. Σε περίπτωση οδού που διέρχεται από περισσότερους Δήμους, η ευθύνη κατανέμεται τμηματικά σε κάθε Δήμο που η οδός διέρχεται μέσα στα όρια της διοικητικής του ευθύνης.

Όσον αφορά τη συντήρηση του οδικού δικτύου των πρώην Δήμων και Κοινοτήτων που συνενώνονται, νοείται ότι η αρμοδιότητα αυτή ασκείται πλέον από τους Δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του Ν.3852/2010 (αρθ. 283, παρ.1 του ν.3852/2010).

Ειδικότερα για τους Δήμους των Περιφερειών Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Ιονίου (Νησιωτικοί Δήμοι) και για τις **αρμοδιότητες κατασκευής, συντήρησης και ανακαίνισης των οδών** των οποίων η συντήρηση ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (αρθ. 204 περ. Ε.1. του ν. 3852/2010), μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων⁴⁵ για το χρόνο έναρξης άσκησης τους από τους Δήμους, συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 206 του ν.3852/2010, δηλαδή οι αρμοδιότητες του άρθρου 204 **ασκούνται από την Περιφέρεια**, κατά παρέκκλιση της προβλεπόμενης σε αυτό σχετικής προθεσμίας (παρ. 1, του αρθ. 31 του ν.4257/14, ΦΕΚ 93/Α'/2014).

Επίσης, διευκρινίζεται ότι για τους Δήμους της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με πληθυσμό μικρότερο από 4.000 κατοίκους⁴⁶, σύμφωνα με το άρθρο 205 του ν. 3852/2010, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα στον Περιφερειάρχη από τον οικείο Δήμο, ύστερα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, η εκτέλεση έργων και μελετών, συνεπώς και η συντήρηση του υπόλοιπου οδικού δικτύου (δημοτικοί οδοί κ.τ.λ.) αποτελεί αρμοδιότητα της Δ/σης Τεχνικών Έργων Κυκλάδων και της Δ/σης Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου αντίστοιχα.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Αττικής, πλέον των ανωτέρω μεταφέρθηκε από 1-9-2011 και η αρμοδιότητα συντήρησης των οδών που η συντήρησή τους ανήκε στις υπηρεσίες της ΓΓΔΕ (ΔΚΕΣΟ, ΔΚΕΟ, ΔΚΥΕ) του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, οι οποίες υπάγονται πλέον ως οργανικές μονάδες στην Περιφέρεια Αττικής (Υ.Α. Δ17α/06/52/ΦΝ443/20.3.2007 - ΦΕΚ 398/Β'/2007, Υ.Α. Δ17α/06/19/ΦΝ443/6-02-2009 - ΦΕΚ 299/Β'/2009, ν.3852/2010 - ΦΕΚ 87/Α'/2010Ν, ν.4018/2011 - ΦΕΚ 215/Α'/2011, ΥΑ.44403/2011 - ΦΕΚ 2494/Β'/2011).

Σημειώνεται ότι για το λεκανοπέδιο Αττικής η αρμοδιότητα καθαρισμού, συντήρησης και λειτουργίας των φρεατίων υδροσυλλογής του δικτύου όμβριων υδάτων και των συνδετηρίων αγωγών με τους αποδέκτες, που βρίσκεται μέσα στα όρια της περιοχής ευθύνης της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε., έχει μεταφερθεί από 1.1.2008 στους οικείους Δήμους της Περιφέρειας Αττικής για την περιοχή αρμοδιότητάς τους, με εξαίρεση τις οδούς στις οποίες η αρμοδιότητα συντήρησης ανήκει πλέον στην Περιφέρεια Αττικής (άρθρο 7 ν.3481/2-8-2006 - ΦΕΚ 162/Α'/2006, ΥΑ Δ17α/06/52/ΦΝ 443/20-03-2007 - ΦΕΚ 398/Β'/2007 ΥΑ Δ17α/06/19/ΦΝ443/6-02-2009 - ΦΕΚ 299/Β'/2009, 4422/Ε.Ο./30-08-2007 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, ΦΕΚ 1787/Β'/06-09-2007, ν.4018/2011 - ΦΕΚ 215/Α'/2011).

Τέλος, κατ'εξαίρεση στην Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. ανήκει η αρμοδιότητα και ευθύνη καθαρισμού και συντήρησης των αγωγών (και των οικείων φρεατίων) παντοροϊκού συστήματος του Νομού Αττικής, ήτοι αγωγών που παροχετεύουν ενιαία όμβρια και ακάθαρτα και οι οποίοι βρίσκονται κάτωθεν των οδών των οποίων η αρμοδιότητα συντήρησης ανήκε σε υπηρεσίες της Γ.Γ.Δ.Ε./ Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών (Υ.Α. Δ17α/06/52/ΦΝ443/20-03-2007 του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε - ΦΕΚ 398/Β'/2007, Υ.Α. Δ17α/06/19/ΦΝ443/6-02-2009 - ΦΕΚ 299/Β'/2009, ν.4018/2011 - ΦΕΚ 215/Α'/2011). Ομοίως, για την λειτουργία και συντήρηση του

⁴⁵ Ο χρόνος έναρξης άσκησης από τους Δήμους των αρμοδιοτήτων κατασκευής, συντήρησης και ανακαίνισης των οδών των οποίων η συντήρηση ανήκε στην αρμοδιότητα της Κρατικής Περιφέρειας και των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που τους μεταβιβάζονται στο πλαίσιο των οριζομένων στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 206 του Ν.3852/2010, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 – 2016, ως ισχύει, καθορίζεται αναλόγως με σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών σε ζητήματα αρμοδιότητάς του, καθώς και κάθε άλλου καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, όπου συντρέχει περίπτωση, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) (ΠΝΠ 31-12-2012, ΦΕΚ 256/Α'/2012) - Ν.4147/13, ΦΕΚ 98/Α'/2013). Με τις αποφάσεις αυτές, ρυθμίζονται και ζητήματα μεταφοράς προσωπικού και απόδοσης των ανάλογων οικονομικών πόρων, που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στους Δήμους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ειδικό, τεχνικό, λεπτομερειακό ζήτημα (ΠΝΠ 31-12-2012, ΦΕΚ 256/Α'/2012) - Ν.4147/13, ΦΕΚ 98/Α'/2013).

⁴⁶ Για την Περιφερειακή Ενότητα Κυκλάδων οι Δήμοι Κέα, Κύθνος, Σέριφος, Σίφνος, Μήλος, Κίμωλος, Ίος, Σίκινος, Αντίπαρος, Φολέγανδρος, Ανάφη, Αμοργός, ενώ για την Περιφερειακή Ενότητα Δωδεκανήσου οι Δήμοι Κάσου, Μεγίστης, Χάλκης, Σύμης, Τήλου, Νισύρου, Αστυπάλαιας, Πάτμου, Λειψών και Αγαθονησίου.

παντοροϊκού συστήματος αποχέτευσης που βρίσκεται στην περιοχή δραστηριότητας της Ε.Υ.Α.Θ. ΑΕ είναι υπεύθυνη η τελευταία (ν. 2937/2001 - ΦΕΚ 169/Α'/2001)⁴⁷.

Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω και όσον αφορά την συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων κατά μήκος του Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου, οι αρμόδιοι φορείς λειτουργίας και συντήρησής τους, αναφέρονται αναλυτικά στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β** - ΠΙΝΑΚΑΣ 2. «Φορείς λειτουργίας και συντήρησης Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου»).

Με βάση τις ανωτέρω αρμοδιότητες που έχουν οι Δήμοι και οι Περιφέρειες, προκύπτει η υποχρέωσή τους στον τακτικό έλεγχο λειτουργίας και συντήρησης, όπου τούτο κρίνεται απαραίτητο, του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών αρμοδιότητάς τους.

Τα φρεάτια υδροσυλλογής πρέπει να ελέγχονται και να καθαρίζονται, εφόσον συντρέχουν λόγοι, από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών (Δ/νση Τεχνικών Έργων) για τις οδούς αρμοδιότητάς τους (εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο) και από τις αρμόδιες των Δήμων (ΔΕΥΑ, τεχνικές υπηρεσίες) στο δημοτικό οδικό δίκτυο, κατά κανόνα, πριν την έναρξη των χειμερινών βροχοπτώσεων.

Ο έλεγχος και καθαρισμός / συντήρηση των φρεατίων υδροσυλλογής πρέπει επίσης να γίνεται και μετά από κάθε σημαντικό γεγονός βροχής (ραγδαία βροχή – καταιγίδα), ειδικά σε αστικές περιοχές.

Στο πλαίσιο αυτό, οι Δήμοι και οι Περιφέρειες οφείλουν να προχωρήσουν άμεσα, σε περίπτωση που τούτο δεν έχει ήδη πραγματοποιηθεί, στον προγραμματισμό περιοδικού ελέγχου και συντήρησης, όπου αυτό απαιτείται, του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών αρμοδιότητάς τους.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 5106/24, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται να ανατίθεται στην Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας Ανώνυμη Εταιρεία (Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε.) η έγκριση μελετών για την κατασκευή δικτύου ομβρίων, η ευθύνη για τον καθαρισμό, τη συντήρηση και τη λειτουργία των φρεατίων υδροσυλλογής του δικτύου ομβρίων υδάτων και των συνδεδημένων αγωγών με τους αποδέκτες της Περιφέρειας Αττικής, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης των καλυμμάτων των φρεατίων επίσκεψης των δικτύων ομβρίων, στο οδικό δίκτυο, που βρίσκονται μέσα στα όρια της περιοχής ευθύνης της Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε., με εξαίρεση εκείνα που βρίσκονται εντός των ορίων δημοσίων υποδομών η λειτουργία των οποίων έχει ανατεθεί σε παραχωρησιούχους δυνάμει συμβάσεων παραχώρησης.

Επίσης, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ανατίθεται στην Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία (Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.) η έγκριση μελετών για την κατασκευή δικτύου ομβρίων, η ευθύνη για τον καθαρισμό, τη συντήρηση και λειτουργία των φρεατίων υδροσυλλογής του δικτύου ομβρίων υδάτων και των συνδεδημένων αγωγών με τους αποδέκτες, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης των καλυμμάτων των φρεατίων επίσκεψης των δικτύων ομβρίων στο οδικό δίκτυο, που βρίσκονται μέσα στα όρια της περιοχής ευθύνης της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., με εξαίρεση εκείνα που βρίσκονται εντός των ορίων δημοσίων υποδομών η λειτουργία των οποίων έχει ανατεθεί σε παραχωρησιούχους δυνάμει συμβάσεων παραχώρησης.

Κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4972/2022 (Α' 181), η Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και η Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. συνάπτουν συμβάσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, στις οποίες καθορίζονται το αντικείμενο, οι όροι παροχής της δημόσιας υπηρεσίας των παρ. 1 και 1α, αντίστοιχα, και η αποζημίωση σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁴⁷ ν. 5045/2023 Άρθρο 64. Η εποπτεία επί της Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. και της Ε.Υ.Α.Θ. ΠΑΓΙΩΝ ασκείται από τα Υπουργεία Εσωτερικών (Τομέας Μακεδονίας Θράκης) και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η εποπτεία επί της Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ Ε.Υ.Δ.Α.Π. που μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το άρθρο 27 του ν. 5037/2023 (Α' 87) εξακολουθεί να ασκείται από αυτό.

Τέλος, αναφέρεται ότι σχετικά με την αρμοδιότητα αποκομιδής απορριμμάτων οδικού δικτύου ισχύει το άρθρο 41 του ν. 5056/2023 σύμφωνα με το οποίο από την 1η.1.2024, η ευθύνη αποκομιδής απορριμμάτων του οδικού δικτύου αρμοδιότητας περιφερειών και των παράπλευρων δρόμων αυτών, των νησίδων τους, των υπόγειων διαβάσεων, καθώς και των πρανών αυτών ασκείται από τους δήμους, κατά το τμήμα που διέρχεται εντός των ορίων τους. Εφόσον νησίδα του οδικού δικτύου αποτελεί όριο όμορων δήμων, η αρμοδιότητα για τον καθαρισμό της νησίδας ασκείται από τον μεγαλύτερο πληθυσμιακά δήμο⁴⁸.

1.13 Αρμοδιότητες Δήμων στη συντήρηση και αποκατάσταση ζημιών του αγροτικού οδικού δικτύου

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην παράγραφο 1.12 του παρόντος, το υπόλοιπο δημόσιο οδικό δίκτυο που δεν ανήκει στις αρμοδιότητες συντήρησης των Περιφερειών (επαρχιακό οδικό δίκτυο και εθνικό οδικό δίκτυο πλην αυτοκινητόδρομων), όπως προκύπτει από τις αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των Γενικών Γραμματέων των πρώην κρατικών Περιφερειών που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του ν.3481/2006 (ΦΕΚ 162Α/2-8-2006), ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, εντός των διοικητικών ορίων εκάστου.

Καθώς οι οδοί του κράτους διαιρούνται σε εθνικές, επαρχιακές και δημοτικές ή κοινοτικές και αγροτικές (σύμφωνα με το άρθ.1 του π.δ. 28/1929 «Κωδικοποίηση διατάξεων για κατασκευή-συντήρηση οδών»), προκύπτει ότι στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων ανήκει το δημοτικό ή κοινοτικό οδικό δίκτυο, καθώς και το αγροτικό οδικό δίκτυο.

Επίσης, σύμφωνα με τον ν.3852/2010, στις αρμοδιότητες των Δήμων περιλαμβάνονται εκτός των άλλων οι αρμοδιότητες μελέτης και εκτέλεσης έργων τεχνικής υποδομής, τοπικής σημασίας, που αφορούν στη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία και ιδίως αυτών που σχετίζονται με την αγροτική οδοποιία, την κατασκευή λιμνοδεξαμενών, τα έργα βελτίωσης βοσκοτόπων και τα εγγειοβελτιωτικά έργα (άρθρο 94 παρ.5.2 του ν.3852/2010).

Στο πλαίσιο αυτό και με βάση τα ανωτέρω, η συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου και κατά συνέπεια η αποκατάσταση αυτού από ζημιές οι οποίες προκλήθηκαν από έντονα καιρικά φαινόμενα, ανήκει στην αρμοδιότητα συντήρησης των Δήμων, εντός της χωρικής τους αρμοδιότητας.

Ειδικότερα σε περιοχές αναδάσμου, η συντήρηση του λοιπού αγροτικού δικτύου, **που δεν εξυπηρετεί την λειτουργία των εγγειοβελτιωτικών έργων** όπως αναφέρεται στην παρ. 1.9 του παρόντος και μέχρι την κύρωσή του αναδάσμου, είναι αρμοδιότητα του οικείου Δήμου (αρθ. 20 ν.674/1977, αρθ. 94 του ν.3852/2010).

Μετά την κύρωση του αναδάσμου η συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου που εξυπηρετεί τα εγγειοβελτιωτικά έργα αποδίδεται στον αρμόδιο Ο.Ε.Β. και το λοιπό αγροτικό οδικό δίκτυο μεταβιβάζεται με διαπιστωτική πράξη στον Δήμο και εγγράφεται στο Κτηματολόγιο. (παρ. 8 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 37 του ν. 4235/2014, 6721/18-09-2019 έγγραφό Γ.Γ.Π.Π. και 1388/239647/26-9-2019 έγγραφο της Δ/νση Εγγείων Βελτιώσεων & Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης).

⁴⁸ Άρθρο 41 του ν. 5056/2023:

2. Με απόφαση του οικείου Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης μεταβιβάζονται στους δήμους από την 1η.1.2024 τα οχήματα των περιφερειών, τα οποία χρησιμοποιούνται για την καθαριότητα του οδικού δικτύου. Για την κατανομή από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης λαμβάνεται υπόψη το μήκος του οδικού δικτύου της παρ. 1 και ιδίως η ύπαρξη ικανού αριθμού οχημάτων από τους δήμους.
3. Συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την καθαριότητα του οδικού δικτύου από τις περιφέρειες εκτελούνται από την ίδια αναθέτουσα αρχή έως τη λήξη τους. Η περιφέρεια ενημερώνει έως την 31η.12.2023 τους οικείους δήμους για την ύπαρξη συμβάσεων, τους αναδόχους αυτών και την ημερομηνία ολοκλήρωσής τους.
4. Στο παρόν υπάγεται και το οδικό δίκτυο του άρθρου 46 (Αρμοδιότητα συντήρησης και κατασκευής οδικού δικτύου σε χώρους χερσαίων συνοριακών σταθμών)
5. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Εσωτερικών κατανέμονται στους Δήμους τα ποσά για την άσκηση της αρμοδιότητας του παρόντος από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους του άρθρου 260 του ν. 3852/2010 (Α' 87), τα οποία δεν δύναται να υπερβαίνουν το δύο τοις εκατό (2%) του συνολικού ετήσιου ύψους αυτών.

1.14 Χαρτογραφική αποτύπωση κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας

Η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ, στο πλαίσιο του συντονιστικού της ρόλου και με στόχο την αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται σε έργα και δράσεις συντήρησης του οδικού δικτύου, αλλά και της χωρικής κατανομής των ανωτέρω αρμοδιοτήτων ανά φορέα, προχώρησε στην χαρτογραφική αποτύπωση της κατανομής των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας με την χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών.

Ειδικότερα, η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ με το υπ.αρ. 7910/8.11.2017 έγγραφό της απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ένα ολοκληρωμένο τεύχος κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, προς διευκόλυνση του έργου τους, το οποίο συμπεριλαμβάνει 67 χάρτες σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ενώ παράλληλα συντάξε και 14 χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας με διάσταση εκτύπωσης Α1. Αντίγραφο του ανωτέρω εγγράφου και των σχετικών χαρτών έχει αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. και ειδικότερα στον σύνδεσμο:

<https://civilprotection.gov.gr/thematikoi-xartes-sxediwn-politikis-prostasias/katanomi-armodiotiton-syntirisis-odikoy-diktyou>

Η ανωτέρω χαρτογραφική απεικόνιση πραγματοποιήθηκε με σκοπό την διευκόλυνση του έργου των φορέων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών (ΕΛ.ΑΣ., Πυροσβεστικό Σώμα, ΕΚΑΒ) και των φορέων λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ, ΔΕΣΦΑ, φορείς παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών), με την παροχή χαρτογραφικών προϊόντων μικρής κλίμακας, τα οποία σε αδρές γραμμές θα αποσαφήνιζαν τον φορέα συντήρησης, άρα και τον φορέα αποκατάστασης την βατότητας, κάθε τμήματος του οδικού δικτύου.

Διευκρινίζεται ότι η χαρτογραφική αποτύπωση αφορά αποκλειστικά την κατανομή των αρμοδιοτήτων συντήρησης και όχι την αποτύπωση του χαρακτηρισμού των τμημάτων του οδικού δικτύου (Εθνικό, Επαρχιακό, Δημοτικό) η οποία μπορεί να διαφοροποιείται κατά περίπτωση και η οποία έχει πραγματοποιηθεί από την Διεύθυνση Οδικών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Υποδομών.

Η αρχική χαρτογραφική αποτύπωση υποβλήθηκε στους αρμόδιους φορείς προς επικύρωση πριν την οριστική της έκδοση. Δεδομένου όμως ότι η κλίμακα στην οποία πραγματοποιήθηκε η επικύρωση της χαρτογραφικής αποτύπωσης σε πολλές περιπτώσεις δεν επέτρεπε την λεπτομερή διόρθωση της χάραξης των επί μέρους τμημάτων του οδικού δικτύου από τις Δ/σεις Τεχνικών έργων, αλλά και του γεγονότος ότι η διαδικασία επικύρωσης για την ηπειρωτική χώρα ολοκληρώθηκε το 2009, είχε ως αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να μην έχουν ενσωματωθεί αλλαγές στην κατανομή των αρμοδιοτήτων, νέες χαράξεις κ.τ.λ., που προέκυψαν έκτοτε.

Με σκοπό την διόρθωση τυχόν παραλείψεων, αλλά και την διαρκή επικαιροποίηση της χαρτογραφικής αποτύπωσης, η Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ απέστειλε σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς το υπ.αρ. 4103/08-06-2018 έγγραφο με τίτλο «Διαδικασία επικαιροποίησης της χαρτογραφικής αποτύπωσης αρμοδιοτήτων συντήρησης οδικού δικτύου της Χώρας» με το οποίο ζήτησε από τους φορείς συντήρησης του οδικού δικτύου (Υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Εταιρίες Παραχώρησης, Δ/σεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειών και των Περιφερειακών Ενοτήτων) να προχωρήσουν εκ νέου σε έλεγχο των δεδομένων που αφορούν τα τμήματα του οδικού δικτύου αρμοδιότητος τους και να αποστείλουν στην Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ τυχόν διορθώσεις ή προσθήκες ώστε να καταστεί δυνατή η διόρθωση και η επικαιροποίηση των δεδομένων και των σχετικών χαρτών.

Οι υποδείξεις και διορθώσεις που αποστέλλονται από φορείς στο ανωτέρω πλαίσιο, ενσωματώνονται το συντομότερο δυνατό από την λήψη τους και στην συνέχεια αναρτάται στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΠ η επικαιροποιημένη έκδοση του τεύχους κατανομής αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, καθώς και επικαιροποιημένοι χάρτες σε επίπεδο Περιφέρειας με διάσταση εκτύπωσης Α1.

Η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη, οπότε η εκάστοτε έκδοση της χαρτογραφικής αποτύπωσης των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου δεν θεωρείται τελική, αλλά δύναται να αναθεωρηθεί εκ νέου εφόσον προκύψουν σχόλια και παρατηρήσεις από τους αρμόδιους φορείς.

Τέλος διευκρινίζεται ότι, η χαρτογραφική απεικόνιση της κατανομής των αρμοδιοτήτων συντήρησης του οδικού δικτύου της χώρας, δεν είναι δεσμευτική για τους φορείς συντήρησης και δεν υποκαθιστά, τις σχετικές αποφάσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

1.15 Προειδοποιητική σήμανση σε ιρλανδικές διαβάσεις

Στα σημεία στα οποία το οδικό δίκτυο διασταυρώνεται με υδατορέματα, κυρίως χειμαρρικής απορροής, χωρίς γέφυρα, όπου για τη διευκόλυνση της τοπικής κυκλοφορίας έχει εφαρμοστεί πρόχειρη κατασκευαστική λύση (τσιμεντόστρωση ή επιχωμάτωση), γνωστές και ως **Ιρλανδικές διαβάσεις**, ο κίνδυνος παράσυρσης διερχόμενων οχημάτων και πεζών είναι αυξημένος όταν αυτές κατακλύζονται από νερά.

Στις περιπτώσεις αυτές των Ιρλανδικών διαβάσεων, για την αποφυγή ατυχημάτων θεωρείται σκόπιμο οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου, να προχωρήσουν σε καταγραφή των ιρλανδικών διαβάσεων στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους και να τοποθετούν κατάλληλη προειδοποιητική σήμανση (πινακίδα Κ-25) , όπου αυτό δεν έχει ήδη πραγματοποιηθεί, καθώς και συμπληρωματική ενημερωτική πινακίδα με σχετικό προειδοποιητικό κείμενο, όπως «ΠΡΟΣΟΧΗ. ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΜΗ ΔΙΕΡΧΕΣΤΕ. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΠΑΡΑΣΥΡΣΗΣ – WARNING IN CASE OF FLOOD. DO NOT PASS. TURN AROUND».

Νοείται ότι οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. δύναται να λαμβάνουν εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών προσωρινά μέτρα απαγορεύσεων ή περιορισμών της κυκλοφορίας, όταν αυτό επιβάλλεται από ιδιαίτερους λόγους ασφαλείας ή σε έκτακτες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση τελείως προσωρινών καταστάσεων (άρθρ. 52 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ν. 2696/1999 – ΦΕΚ 57/Α'/1999, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με την παρ. 9 του άρθρου 48 του ν. 4313/2014).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 Έργα και μέτρα πρόληψης και προπαρασκευαστικές δράσεις των Δήμων για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων

2.1.1 Προληπτικά έργα των Δήμων που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων

Τα προληπτικά έργα των Δήμων που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων καθώς και των συνεπειών τους, όπως έχει ήδη αναφερθεί στο Πρώτο Μέρος του παρόντος, δρομολογούνται με εντολή Δημάρχων και προσδιορίζονται θεματικά στις παρακάτω ενότητες:

- Τον έλεγχο και τη συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών αρμοδιότητας Δήμου
- Τον έλεγχο και τη συντήρηση του αντιπλημμυρικών έργων, αρμοδιότητας λειτουργίας και συντήρησης του Δήμου.
- Τον έλεγχο και τη συντήρηση εγγειοβελτιωτικών έργων αρμοδιότητας Δήμου
- Τον προγραμματισμό και εκτέλεση νέων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας

2.1.2 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Δήμων

Τα προπαρασκευαστικά μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας που συμβάλλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διαθέτουν οι Δήμοι για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, δρομολογούνται με εντολή Δημάρχων και προσδιορίζονται θεματικά στις παρακάτω ενότητες:

- Ορισμός υπευθύνων της οργανικής μονάδας Πολιτικής Προστασίας του Δήμου.
- Συντήρηση εξοπλισμού και μέσων που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- Σύνταξη ή επικαιροποίηση των σχεδίων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, με βάση τις οδηγίες σχεδίασης του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων με την κωδική ονομασία «ΔΑΡΔΑΝΟΣ», όπως εκάστοτε ισχύει, και του Πρότυπου Υποδείγματος Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων για την σύνταξη σχεδίων από τους Δήμους της χώρας, όπως εκάστοτε ισχύει, που εκδίδονται από την ΓΓΠΠ
- Σύνταξη ή επικαιροποίηση των μνημονίων ενεργειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, από τις οργανικές μονάδες Πολιτικής Προστασίας των Δήμων, βάσει των δράσεων που προβλέπονται Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων, όπως εκάστοτε ισχύει. Το ανωτέρω μνημόνιο ενεργειών προσαρτάται στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων του Δήμου
- Μετά τη σύνταξη ή επικαιροποίηση των ανωτέρω μνημονίων ενεργειών, κρίνεται σκόπιμο για λόγους άμεσης κινητοποίησης αντίγραφα του μνημονίου ενεργειών (συμπεριλαμβανομένου καταλόγου με τηλέφωνα επικοινωνίας των επιχειρησιακά υπευθύνων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης) να κοινοποιούνται στις Διοικήσεις των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και των υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ. σε επίπεδο Δήμου
- Κατάρτιση μνημονίων συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς, με την μορφή Μητρώου Εργοληπτών (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, για την εξασφάλιση

επιπλέον πόρων προς ενίσχυση του έργου τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από την πλημμυρικών φαινομένων

- Καταγραφή των ιρλανδικών διαβάσεων στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους και τοποθέτηση κατάλληλης προειδοποιητικής σήμανσης, σύμφωνα με την παρ. 1.15 του παρόντος
- Ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων,
- Σύσταση και συγκρότηση επιτροπών καταγραφής ζημιών για την χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης σε όσους περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης συνεπεία πλημμυρικών φαινομένων (προνοιακό επίδομα)
- Εκ των προτέρων προσδιορισμός χώρων προσωρινής εναπόθεσης φερτών υλικών και μπαζών από τους χώρους αρμοδιότητας των Δήμων μετά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- Σύγκληση των Τοπικών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΤΕΣΟΠΠ) με ευθύνη των Δημάρχων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.1.3 του παρόντος.
- Συμμετοχή στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕΣΟΠΠ), εφόσον προσκληθούν, για την επίλυση ζητημάτων συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- Διενέργεια ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας για την εκπαίδευση του προσωπικού και την αξιολόγηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των υπηρεσιών του Δήμου για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΓΓΠΠ (παράγραφος 2.1.4 του παρόντος).

Οι ανωτέρω δράσεις πολιτικής προστασίας έχουν ως στόχο την προετοιμασία του μηχανισμού πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

2.1.3 Προπαρασκευαστική σύγκληση Τοπικών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΤΕΣΟΠΠ) για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων

Στο πλαίσιο του συντονισμού και της επίβλεψης του έργου της πολιτικής προστασίας για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων εντός των διοικητικών ορίων των Δήμων, κρίνεται απαραίτητο με ευθύνη των Δημάρχων να συγκαλούνται ετησίως πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου, τα Τοπικά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (ΤΕΣΟΠΠ) του άρθρου 15 του ν.4662/2020 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό των φορέων που εμπλέκονται σε επίπεδο Δήμου σε δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων. Στις συνεδριάσεις αυτές θα εξετασθούν θέματα σχετικά με:

- την ετοιμότητα των υπηρεσιών των Δήμων που εμπλέκονται σε δράσεις πολιτικής προστασίας (συντήρηση εξοπλισμού και μηχανημάτων, ανάθεση και καταμερισμός αρμοδιοτήτων, εξουσιοδοτικές πράξεις, κλπ)
- τη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και οργάνων σε επίπεδο Δήμου για την απρόσκοπτη ροή πληροφοριών
- την ενημέρωση της οργανικής μονάδας Πολιτικής Προστασίας του Δήμου για τις δράσεις που αναλαμβάνουν οι λοιποί επιχειρησιακά εμπλεκόμενοι φορείς και υπηρεσίες σε επίπεδο Δήμου (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., κλπ) στο πλαίσιο αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων

- τον συντονισμό δράσεων πολιτικής προστασίας των λοιπών φορέων (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ) σε επίπεδο Δήμου για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- τις αρμοδιότητες του Δήμου στη συντήρηση και αποκατάσταση βλαβών στο οδικό δίκτυο εντός της επικράτειας του Δήμου, με έμφαση στο αγροτικό οδικό δίκτυο
- την κατάσταση του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών καθώς και των αντιπλημμυρικών έργων αρμοδιότητας Δήμου,
- τον προσδιορισμό μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας όταν προβλέπεται από την ΕΜΥ η εκδήλωση έντονων καιρικών φαινομένων (ισχυρές βροχές και καταιγίδες, κλπ.)
- προσδιορισμός δράσεων στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών, βάσει των δράσεων που προβλέπονται στο Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων, όπως εκάστοτε ισχύει,
- την αξιοποίηση των Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Δήμου σε δράσεις για την υποστήριξη του έργου του Δημάρχου στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- την ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, με ιδιαίτερη αναφορά στις οδηγίες αυτοπροστασίας κατά την διέλευση πολιτών, πεζή ή με όχημα, από ιρλανδικές διαβάσεις καθώς και κάθε άλλο θέμα που κρίνεται απαραίτητο για την αντιμετώπιση κινδύνων που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Στα ΤΕΣΟΠΠ να κληθούν και εκπρόσωποι της οικείας ΔΕΥΑ (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης), προκειμένου να ενημερώσουν σχετικά με τις εργασίες καθαρισμού φρεατίων υδροσυλλογής (σε περίπτωση που τους έχει ανατεθεί) και μέτρων προστασίας υποδομών ύδρευσης έναντι πλημμυρικού κινδύνου, κλπ.

Επίσης, στα ΤΕΣΟΠΠ είναι σκόπιμο να κληθούν να συμμετάσχουν και εκπρόσωποι των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ) που δραστηριοποιούνται στα όρια ευθύνης των αντίστοιχων Δήμων, για να ενημερώσουν σχετικά με την καλή λειτουργία των εγχειοβελτιωτικών έργων αρμοδιότητάς τους (στραγγιστικά δίκτυα, στραγγιστικοί τάφροι, αρδευτικά και στραγγιστικά αντλιοστάσια, κλπ), καθώς και για να επιλυθούν ζητήματα σχετικά με την αρμοδιότητα συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών στο αγροτικό οδικό δίκτυο σε περιοχές αναδασμών, κλπ. Ειδικότερα για τους Δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας, αντί εκπροσώπων των οικείων ΟΕΒ (οι οποίοι καταργούνται σύμφωνα με το άρθ.6 του ν.5106/2024) κρίνεται σκόπιμο να κληθεί αντίστοιχα εκπρόσωπος του Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΟΔΥΘ).

Στην συνέχεια, οι αποφάσεις και τα πρακτικά του ΤΕΣΟΠΠ να διαβιβαστούν, με ευθύνη του γραμματέα του ΤΕΣΟΠΠ, στον οικείο Δήμαρχο, στους εκπροσωπούμενους φορείς στο Τ.Ε.Σ.Ο.Π.Π., στην οργανική μονάδα Πολιτικής Προστασίας του Δήμου, καθώς και στον οικείο Αντιπεριφερειάρχη, στη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας και στη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για την ενημέρωση του Περιφερειάρχη και του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αντίστοιχα, στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνεργασίας και διαλειτουργικότητας μεταξύ των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2.1.4 Διενέργεια Ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Δήμων της χώρας

Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνιστά την πιο ασφαλή μέθοδο για την τακτική και σε βάθος δοκιμασία, εκπαίδευση και αξιολόγηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, επάρκειας,

αλλά και του επιτυχούς συντονισμού των φορέων σε δράσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, **μετά την ολοκλήρωση του Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων του Δήμου**, με εντολή των Δημάρχων, τα γραφεία Πολιτικής Προστασίας των Δήμων καλούνται να προγραμματίζουν σε ετήσια βάση μια άσκηση ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, βάσει του ανωτέρω σχεδίου, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης πολιτών.

Οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να εστιάζουν κατά κύριο λόγο σε θέματα κατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών των Δήμων, με στόχο την επαύξηση της διαλειτουργικότητας και συνεργασίας όλων των οργανικών μονάδων των Δήμων, στο πλαίσιο του θεσμικού τους ρόλου στην αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Τονίζεται ότι σε αρχικό στάδιο οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στην άσκηση των οργανικών μονάδων και υπηρεσιών των Δήμων, για τη βελτίωση του σχεδιασμού τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, χωρίς την εμπλοκή άλλων φορέων και υπηρεσιών (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ).

Σε δεύτερο στάδιο θα κληθούν να συμμετέχουν στις ανωτέρω ασκήσεις και οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς σε επίπεδο Δήμου (διυπηρεσιακή άσκηση), στο πλαίσιο συντονισμού και διαλειτουργικότητας μεταξύ τους, για υλοποίηση δράσεων που συνδέονται με την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Η Δ/νση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ δύναται να συνδράμει στον σχεδιασμό, διεξαγωγή και αποτίμηση των ανωτέρω ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Δήμου, κατόπιν σχετικού αιτήματος.

2.2 Έργα και μέτρα πρόληψης και προπαρασκευαστικές δράσεις των Περιφερειών για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων

2.2.1 Προληπτικά έργα των Περιφερειών που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων

Τα προληπτικά έργα των Περιφερειών που συμβάλλουν στην μείωση του κινδύνου εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων καθώς και των συνεπειών τους, όπως έχει ήδη αναφερθεί στο Πρώτο Μέρος του παρόντος, δρομολογούνται με εντολή Περιφερειάρχη και προσδιορίζονται θεματικά στις παρακάτω ενότητες:

- Τον έλεγχο και τη συντήρηση του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών αρμοδιότητας Περιφέρειας
- Τον έλεγχο και τη συντήρηση του αντιπλημμυρικών έργων, αρμοδιότητας λειτουργίας και συντήρησης της Περιφέρειας
- Την εκτέλεση εργασιών καθαρισμού ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα, στην ορεινή και πεδινή κοίτη, όπου αυτό απαιτείται, με σκοπό την αποκατάσταση της φυσικής τους ροής, ειδικά στις λεκάνες απορροής όπου η φυσική βλάστηση δασών και δασικών εκτάσεων έχει καταστραφεί τα τελευταία έτη από καταστροφικές δασικές πυρκαγιές, εφόσον συντρέχουν λόγοι και μετά από σχετικό έλεγχο
- Τον έλεγχο και τη συντήρηση εγγειοβελτιωτικών έργων αρμοδιότητας Περιφέρειας
- Την παροχή οδηγιών και η παρακολούθηση εφαρμογής σχεδίων και εργασιών συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων από τους ΟΕΒ
- Στην επιτάχυνση εργασιών, ενόψει της χειμερινής περιόδου, για την ολοκλήρωση αντιπλημμυρικών έργων σε περιοχές που βαρύνονται με ανάλογο ιστορικό, καθώς και
- Τον προγραμματισμό και εκτέλεση νέων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας

2.2.2 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Περιφερειών

Τα προπαρασκευαστικά μέτρα και δράσεις πολιτικής προστασίας που συμβάλλουν στην ετοιμότητα του ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διαθέτουν οι Περιφέρειες για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, δρομολογούνται με εντολή Περιφερειαρχών ή των αρμόδιων Αντιπεριφερειάρχων που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχουν οι Περιφερειάρχες, προσδιορίζονται θεματικά στις παρακάτω ενότητες:

- Συντήρηση εξοπλισμού και μέσων της Περιφέρειας (συμπεριλαμβανομένων και των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων) που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- Σύνταξη ή επικαιροποίηση σχεδίων για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, με βάση τις οδηγίες σχεδίασης του Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων με την κωδική ονομασία «ΔΑΡΔΑΝΟΣ», όπως εκάστοτε ισχύει,
- Σύνταξη ή επικαιροποίηση των μνημονίων ενεργειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, από τις Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών, βάσει των δράσεων που προβλέπονται στο Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων, όπως εκάστοτε ισχύει. Το ανωτέρω μνημόνιο ενεργειών προσαρτάται στο Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων της Περιφέρειας
- Μετά τη σύνταξη ή επικαιροποίηση των ανωτέρω μνημονίων ενεργειών, κρίνεται σκόπιμο για λόγους άμεσης κινητοποίησης να κοινοποιούνται στις Διοικήσεις των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και των υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ. σε επίπεδο Περιφέρειας
- Κατάρτιση μνημονίων συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς, με την μορφή Μητρώου Εργοληπτών (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων προς ενίσχυση του έργου τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από την πλημμυρικών φαινομένων,
- Ορισμό Περιφερειακού Συντονιστή Κρατικής Αρωγής (άρθρο 15 ν.4797/2021 όπως ισχύει), με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, ο οποίος αποτελεί τον μόνιμο σύνδεσμο της Περιφερειακής Ενότητας με την Επιτροπή του άρθρου 13 «Κυβερνητική Επιτροπή Κρατικής Αρωγής» του ν. 4797/2021 όπως ισχύει. Το έργο του Περιφερειακού Συντονιστή Κρατικής Αρωγής, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν.4797/2021 περί κρατικής αρωγής προς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς για θεομηνίες, εκτελείται υπό τις οδηγίες και τον άμεσο έλεγχο του Αντιπεριφερειάρχη, στον οποίο έχουν ανατεθεί οι αρμοδιότητες που απορρέουν από το άρθρο 160 του ν. 3852/2010 (Α' 87).
- Καταγραφή των ιρλανδικών διαβάσεων στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητάς τους και τοποθέτηση κατάλληλης προειδοποιητικής σήμανσης, σύμφωνα με την παρ. 1.15 του παρόντος
- Ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- Εκ των προτέρων προσδιορισμός χώρων προσωρινής εναπόθεσης φερτών υλικών και μπαζών από τους χώρους αρμοδιότητας των Περιφερειών μετά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, σε συνεργασία με τους οικείους Δήμους

- Σύγκληση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΠΕΣΟΠΠ), σε επίπεδο Περιφέρειας ή/και Περιφερειακών Ενοτήτων, με εντολή των Περιφερειαρχών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.2.3 του παρόντος. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφέρειας ή/και Περιφερειακών Ενοτήτων, συγκαλούνται στο πλαίσιο του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη και επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων εντός των διοικητικών τους ορίων.
- Διενέργεια ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας για την εκπαίδευση του προσωπικού και την αξιολόγηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των υπηρεσιών της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΓΓΠΠ (παράγραφος 2.2.4 του παρόντος).

Οι ανωτέρω δράσεις πολιτικής προστασίας έχουν ως στόχο την ετοιμότητα του μηχανισμού πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Τονίζεται ότι στο πλαίσιο της προετοιμασίας, στην αρχή κάθε έτους οι Περιφερειάρχες με απόφασή τους, η οποία εκδίδεται κατ' εξαίρεση όλων των υφισταμένων διατάξεων που αφορούν στην αντίστοιχη λειτουργία άλλων υπηρεσιών των Περιφερειών και συνοδεύεται από την πρόβλεψη για τη δέσμευση της σχετικής δαπάνης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 29 του ν. 4483/2017 – ΦΕΚ 107/Α'/2017), θα καθορίζουν το ωράριο λειτουργίας των Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών, ως προς την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν από φυσικά φαινόμενα ή τεχνολογικά συμβάντα, σε 24ωρη ή 12ωρη βάση κατά τις εργάσιμες ημέρες του έτους, τις Κυριακές και τις εξαιρέσιμες ημέρες του έτους (άρθρο 29 του ν. 4483/2017 – ΦΕΚ 107/Α'/2017).

2.2.3 Προπαρασκευαστική σύγκληση Περιφερειακών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) των Περιφερειακών Ενοτήτων για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του ν.4662/2020, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, συστήνονται τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.), τα οποία συγκροτούνται σε επίπεδο Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας, με απόφαση του Περιφερειάρχη. Η σύγκληση τόσο του Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και των Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, γίνεται με ευθύνη του Περιφερειάρχη.

Στο ΠΕΣΟΠΠ σε επίπεδο Περιφέρειας πρόεδρος είναι ο Περιφερειάρχης και στα ΠΕΣΟΠΠ των Περιφερειακών Ενοτήτων πρόεδρος είναι ο Περιφερειάρχης, εφόσον παρίσταται στην συνεδρίαση του Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. της Περιφερειακής Ενότητας ή ο αρμόδιος χωρικός Αντιπεριφερειάρχης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που του παρέχει ο Περιφερειάρχης.

Στο πλαίσιο του συντονισμού και της επίβλεψης του έργου της πολιτικής προστασίας για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων εντός των διοικητικών τους ορίων, κρίνεται απαραίτητο με εντολή των Περιφερειαρχών να συγκαλούνται ετησίως πριν την έναρξη της χειμερινής περιόδου, το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφέρειας ή/και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό των φορέων που εμπλέκονται σε δράσεις πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων⁴⁹.

⁴⁹ Ειδικότερα για την Μητροπολιτική Περιφέρεια Αττικής, ο Περιφερειάρχης Αττικής, λόγω των αυξημένων αρμοδιοτήτων μητροπολιτικού χαρακτήρα, δύναται κατά την κρίση του να συγκαλέσει και το Συντονιστικό Μητροπολιτικό Όργανο. Ομοίως για την Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης, ο Αντιπεριφερειάρχης Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, λόγω των αυξημένων

Στις συνεδριάσεις αυτές θα εξετασθούν θέματα σχετικά με:

- την ετοιμότητα των υπηρεσιών της Περιφέρειας και των Περιφερειακών ενοτήτων που εμπλέκονται σε δράσεις πολιτικής προστασίας (συντήρηση εξοπλισμού και μηχανημάτων, ανάθεση και καταμερισμός αρμοδιοτήτων, εξουσιοδοτικές πράξεις, κλπ)
- τη διασφάλιση της επικοινωνίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και οργάνων σε επίπεδο Περιφέρειας για την απρόσκοπτη ροή πληροφοριών
- την ενημέρωση της Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας για τις δράσεις που αναλαμβάνουν οι λοιποί επιχειρησιακά εμπλεκόμενοι φορείς και υπηρεσίες σε επίπεδο Περιφέρειας (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., κλπ) στο πλαίσιο αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- το συντονισμό δράσεων πολιτικής προστασίας των λοιπών φορέων (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ) για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.
- την κατάσταση του δικτύου ομβρίων υδάτων των οδών, ζητημάτων που αφορούν τις εργασίες καθαρισμού υδατορευμάτων, καθώς και των αντιπλημμυρικών έργων αρμοδιότητας Περιφέρειας,
- τον προσδιορισμό μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας όταν προβλέπεται από την ΕΜΥ η εκδήλωση έντονων καιρικών φαινομένων (ισχυρές βροχές και καταιγίδες)
- προσδιορισμός δράσεων στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης της οργανωμένης απομάκρυνσης πολιτών, βάσει των δράσεων που προβλέπονται στο Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων, όπως εκάστοτε ισχύει.
- την αξιοποίηση των Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Περιφέρειας σε δράσεις για την υποστήριξη του έργου του Αντιπεριφερειάρχη στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων,
- την ενημέρωση του κοινού για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, με ιδιαίτερη αναφορά στις οδηγίες αυτοπροστασίας κατά την διέλευση πολιτών, πεζή ή με όχημα, από ιρλανδικές διαβάσεις καθώς και κάθε άλλο θέμα που κρίνεται απαραίτητο για την αντιμετώπιση κινδύνων που προέρχονται από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Επίσης, κρίνεται σκόπιμο στις ανωτέρω συνεδριάσεις των ΠΕΣΟΠΠ να διευκρινιστούν έγκαιρα, ζητήματα που αφορούν τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Περιφερειών και των Δήμων σε έργα συντήρησης αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο καλής λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου ομβρίων υδάτων στο οδικό δίκτυο, με έμφαση στις αστικές περιοχές.

Στα ΠΕΣΟΠΠ είναι σκόπιμο να κληθούν να συμμετάσχουν και εκπρόσωποι των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΟΕΒ) που δραστηριοποιούνται στα όρια ευθύνης της Περιφέρειας (για το Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφέρειας) ή των αντίστοιχων ΟΕΒ που δραστηριοποιούνται στα όρια ευθύνης των Περιφερειακών Ενοτήτων (για τα Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων), για να ενημερώσουν σχετικά με την καλή λειτουργία των εγγειοβελτιωτικών έργων αρμοδιότητάς τους (στραγγιστικά δίκτυα, στραγγιστικοί τάφροι, αρδευτικά και στραγγιστικά αντλιοστάσια, κλπ). Ειδικότερα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, αντί εκπροσώπων των ΟΕΒ (οι οποίοι καταργούνται σύμφωνα με το άρθ.6 του ν. 5106/2024) κρίνεται σκόπιμο να κληθεί αντίστοιχα εκπρόσωπος του Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΟΔΥΘ).

Μετά τη σύγκληση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφέρειας, τα πρακτικά της συνεδρίασης θα κοινοποιηθούν άμεσα στον

αρμοδιοτήτων μητροπολιτικού χαρακτήρα, δύναται επίσης κατά την κρίση του να συγκαλέσει και το Συντονιστικό Μητροπολιτικό Όργανο.

Περιφερειάρχη, στους αρμόδιους Αντιπεριφερειάρχες, στην οικεία Δ/νση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, καθώς και στους εκπροσωπούμενους φορείς στο Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφέρειας.

Ομοίως, μετά τη σύγκληση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, τα πρακτικά της συνεδρίασης θα κοινοποιηθούν άμεσα στον Περιφερειάρχη, στον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη, στην οικεία Δ/νση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας, καθώς και στους εκπροσωπούμενους φορείς στο Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.

Διευκρινίζεται ότι το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) σε επίπεδο Περιφέρειας, δύναται να συγκαλείται για την υποβοήθηση του έργου πολιτικής προστασίας του Περιφερειάρχη και ιδίως στην ιεράρχηση έργων και δράσεων πολιτικής προστασίας στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες και στην παροχή κατευθύνσεων προς τους αρμόδιους χωρικούς Αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι έχουν την ευθύνη του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των φυσικών και άλλων καταστροφών στην περιφερειακή ενότητα τους, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο Περιφερειάρχης.

Στο πλαίσιο αυτό η σύγκληση του Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. σε επίπεδο Περιφέρειας δύναται να πραγματοποιείται ταυτόχρονα ή συμπληρωματικά με τη σύγκληση των Π.Ε.Σ.Ο.Π.Π. των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων.

2.2.4 Διενέργεια Ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Περιφερειών της χώρας

Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων σε τακτά χρονικά διαστήματα, συνιστά την πιο ασφαλή μέθοδο για την τακτική και σε βάθος δοκιμασία, εκπαίδευση και αξιολόγηση της επιχειρησιακής ετοιμότητας, επάρκειας, αλλά και του επιτυχούς συντονισμού των φορέων σε δράσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Στο πλαίσιο αυτό, **μετά την ολοκλήρωση του Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Πλημμυρικών Φαινομένων της Περιφέρειας**, με εντολή των Περιφερειάρχων, οι Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών καλούνται να προγραμματίζουν σε ετήσια βάση μια άσκηση ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, βάσει του ανωτέρω σχεδίου, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης πολιτών.

Οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να εστιάζουν κατά κύριο λόγο σε θέματα κατανομής ρόλων και αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών της Περιφέρειας, με στόχο την επαύξηση της διαλειτουργικότητας και συνεργασίας όλων των οργανικών μονάδων των Περιφερειών, στο πλαίσιο του θεσμικού τους ρόλου στην αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Τονίζεται ότι σε αρχικό στάδιο οι ασκήσεις αυτές θα πρέπει να επικεντρώνονται μόνο στην άσκηση των οργανικών μονάδων και υπηρεσιών των Περιφερειών, για τη βελτίωση του σχεδιασμού τους στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, χωρίς την εμπλοκή άλλων φορέων και υπηρεσιών (ΕΛ.ΑΣ., Π.Σ., ΕΚΑΒ, κλπ).

Σε δεύτερο στάδιο θα κληθούν να συμμετέχουν στις ανωτέρω ασκήσεις και οι λοιποί εμπλεκόμενοι φορείς σε επίπεδο Περιφέρειας (διυπηρεσιακή άσκηση), στο πλαίσιο συντονισμού και διαλειτουργικότητας μεταξύ τους, για υλοποίηση δράσεων που συνδέονται με την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Η Δ/νση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΠΠ δύναται να συνδράμει στον σχεδιασμό, διεξαγωγή και αποτίμηση των ανωτέρω ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο Περιφέρειας κατόπιν σχετικού αιτήματος.

2.2.5 Κατάσταση Ειδικής Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας (Άρθρο 26 και 26 Α ν.4662/2020 -προσθ. άρθρου 26Α με το αρθ. 28 του ν. 5075/23)

Λόγω επαπειλούμενου κινδύνου ή προειδοποίησης για εκδήλωση αυξημένης διακινδύνευσης συμβάντων φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών, ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας δύναται να κηρύσσει τις επαπειλούμενες περιοχές σε Κατάσταση Ειδικής Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας.

Στην Κατάσταση Ειδικής Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας λαμβάνονται μέτρα ορισμένης χρονικής διάρκειας, αντίστοιχα με εκείνα της κήρυξης μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης Πολιτικής Προστασίας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4915/22 ΦΕΚ 63 Α με τίτλο «Άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών από τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού» σε περίπτωση κήρυξης επαπειλούμενων περιοχών σε κατάσταση ειδικής κινητοποίησης πολιτικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 4662/2020 (Α' 27), οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού στους οποίους ανήκουν οι περιοχές αυτές:

- α) Για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη μπορούν να αναθέτουν κάθε αναγκαία δημόσια σύμβαση προμήθειας, έργου ή υπηρεσίας για την αντιμετώπιση της κατάστασης, εντός των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού τους, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατά την περ. (γ) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α' 147). Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο, στην πρώτη μετά από την ανάθεση συνεδρίασή του και σε κάθε περίπτωση εντός των διαθέσιμων πιστώσεων.
- β) Για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, με απόφαση του οικείου δημάρχου ή περιφερειάρχη μπορούν να συγκροτούνται συνεργεία υπερωριακής απασχόλησης πέραν του ωραρίου ή απογευματινής απασχόλησης πέραν του ωραρίου ή κατά νυχτερινές ώρες, τις Κυριακές και εξαιρεσιμες ημέρες από υπαλλήλους των Υπηρεσιών τους, όπου κρίνεται σκόπιμο για την αντιμετώπιση της κατάστασης εντός των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού τους. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από την ανάρτησή της στο πρόγραμμα «Διαύγεια», χωρίς να απαιτούνται εγκριτικές αποφάσεις άλλων συλλογικών οργάνων ή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και χωρίς να απαιτείται δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το τελευταίο εδάφιο της ανωτέρω περ. α' εφαρμόζεται αναλόγως.

2.2.6 Κήρυξη περιοχών σε Κατάσταση Έκτακτης Ανάγκης Πολιτικής Προστασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4662/2020, όπως αντικαταστάθηκε με το αρθ. 23 του ν. 5075/23, η κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας συνιστά επείγουσα και κρίσιμη κατάσταση προσωρινού χαρακτήρα που:

- α) θέτει σε σοβαρό κίνδυνο τη ζωή, την υγεία ή την ασφάλεια των πολιτών, και
- β) είναι εξαιρετικής αναλογίας, φύσης ή έκτασης.

Η κατάσταση έκτακτης ανάγκης διακρίνεται ανάλογα με την έκταση των συνεπειών της και την ανάγκη παρέμβασης των κρατικών φορέων για την αποκατάσταση των συνεπειών της σε:

- α) κατάσταση έκτακτης ανάγκης τοπικής εμβέλειας, η έκταση των συνεπειών της οποίας δεν υπερβαίνει τα διοικητικά όρια ενός δήμου και δεν είναι κρίσιμη για τις εθνικές υποδομές,
- β) κατάσταση έκτακτης ανάγκης περιφερειακής, διαπεριφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, η έκταση των συνεπειών της οποίας υπερβαίνει τα διοικητικά όρια ενός δήμου, είναι περιφερειακής ή διαπεριφερειακής κλίμακας και είναι εκ φύσεως κρίσιμη για τις εθνικές υποδομές.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 Α του ν.4662/2020, όπως προστέθηκε με το αρθ. 24 του ν. 5075/23 με τίτλο «Έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας τοπικής κλίμακας», αν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης είναι τοπικής εμβέλειας, η κήρυξη της γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, μετά από αίτημα του αρμόδιου Δημάρχου.

Η κήρυξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης αίρεται αυτοδικαίως με την πάροδο τριάντα (30) ημερών, δύναται δε να παρατείνεται, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες κάθε φορά, ύστερα από αίτημα του αρμοδίου Δημάρχου και βεβαίωση των κατά περίπτωση αρμόδιων αποκεντρωμένων οργάνων πολιτικής προστασίας ότι εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι κήρυξης. Η απόφαση παράτασης περιλαμβάνει ειδική αιτιολογία ως προς τους λόγους για τους οποίους οι επιπτώσεις από τις καταστροφές δεν έχουν ακόμη αντιμετωπισθεί.»

Σύμφωνα με το άρθρο 25Β του ν.4662/2020, όπως προστέθηκε με το αρθ. 25 του ν. 5075/23 με τίτλο «Έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας περιφερειακής ή διαπεριφερειακής ή εθνικής κλίμακας/εμβέλειας», αν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης εκδηλώνεται σε περιφερειακό ή διαπεριφερειακό επίπεδο, η κήρυξή της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, περί λήψης ειδικών προσωρινών μέτρων για την αντιμετώπισή της και την άμεση άρση των συνεπειών της. Αν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης εκδηλώνεται σε εθνικό επίπεδο ή επιφέρει ιδιαίτερα επαχθείς συνέπειες ώστε να επιβάλλεται η άμεση λήψη μέτρων πανελλαδικού χαρακτήρα, η κήρυξή της διενεργείται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Η κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης διαρκεί τριάντα (30) ημέρες, εκτός εάν ανακληθεί λόγω άρσης των συνεπειών της ή παραταθεί.

2.2.7 Γεωστοχευμένη ειδοποίηση μέσω του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Αριθμού Έκτακτης Ανάγκης 112

Οι αρμόδιες οργανικές μονάδες των φορέων υλοποίησης έργων και δράσεων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών λόγω πλημμυρικών φαινομένων οφείλουν να ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων σύμφωνα με τις **επίσημες προγνώσεις της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας**, όπως αυτές παρέχονται καθημερινά από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ).

Η ΕΜΥ εκτός των καθημερινών δελτίων πρόγνωσης καιρού εκδίδει και Έκτακτα Δελτία Επιδείνωσης Καιρού (ΕΔΕΚ) και Έκτακτα Δελτία Πρόγνωσης Επικίνδυνων Καιρικών Φαινομένων (ΕΔΠΕΚΦ), τα οποία προσδιορίζουν χωρικά και χρονικά την εξέλιξη των καιρικών φαινομένων (υπ' αριθμ' Φ 595/ΑΔ. 741/Σ. 143/1.2.2010 έγγραφο της ΕΜΥ). Τα ανωτέρω έκτακτα δελτία της ΕΜΥ (ΕΔΕΚ και ΕΔΠΕΚΦ) αποτελούν πληροφορία με βαρύνουσα σημασία για την ετοιμότητα των φορέων.

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την ΕΜΥ, μέσω των έκτακτων δελτίων της, έντονα καιρικά φαινόμενα και κατόπιν σχετικής γνωμοδότησης της *Επιτροπής Εκτίμησης Κινδύνου από την εκδήλωση καιρικών φαινομένων και πάσης φύσεως κινδύνων πολιτικής προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας*, δύναται να εκδοθεί μήνυμα μαζικής γεωστοχευμένης ειδοποίησης πολιτών (μήνυμα έκτακτης ανάγκης 112) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας ως αρμόδιο όργανο για την εντολή μαζικής και γεωστοχευμένης προειδοποίησης πολιτών που βρίσκονται σε περιοχές που απειλούνται από ή όπου εξελίσσονται καταστροφές. Η έκδοση των ανωτέρω προειδοποιήσεων πραγματοποιείται μέσω της Μονάδας Ευρωπαϊκού Αριθμού έκτακτης Ανάγκης (Unit 5-112)» του Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.), προκειμένου να ενημερωθούν εγκαίρως όλοι οι πολίτες που διαβιούν ή βρίσκονται στη περιοχή, όπως επίσης και οι υπεύθυνοι υποδομών και εγκαταστάσεων για τον κίνδυνο εκδήλωσης έντονων καιρικών φαινομένων.

Η έκδοση γεωστοχευμένης προειδοποίησης πολιτών μέσω μηνύματος «112» από τη Μονάδα Ευρωπαϊκού Αριθμού έκτακτης Ανάγκης (Unit 5-112)» του Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ. του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος, σε περιπτώσεις πρόβλεψης έντονων καιρικών φαινομένων, είναι επικουρική των Δελτίων Τύπου που εκδίδει η

ΓΓΠΠ και έχει σαν σκοπό την ενημέρωση των πολιτών για την εκδήλωσή τους και την ευαισθητοποίησή τους για την λήψη μέτρων αυτοπροστασίας από ενδεχόμενα καταστροφικά φαινόμενα.

Νοείται ότι για την πλήρη αξιοποίηση της γεωστοχευμένης προειδοποίησης πολιτών μέσω μηνύματος «112» σε περιπτώσεις πρόβλεψης έντονων καιρικών φαινομένων, θα πρέπει να υπάρχει, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων πρόβλεψης των καιρικών φαινομένων, ακριβής χωρικός προσδιορισμός των περιοχών που αναμένεται να πληγούν, χρονικός προσδιορισμός της έναρξης και λήξης των φαινομένων στις περιοχές αυτές, καθώς και η προβλεπόμενη ένταση των φαινομένων

Σε κάθε περίπτωση που η ένταση και η δυναμική εξέλιξη των φαινομένων σε τοπικό επίπεδο ενδέχεται να προκαλέσει κινδύνους για την περιουσία και τη ζωή των πολιτών, οι Δήμαρχοι και οι Περιφερειάρχες παρακαλούνται να επικοινωνούν και να ενημερώνουν άμεσα τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας μέσω του Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων & Διαχείρισης Κρίσεων (ΕΣΚΕΔΙΚ), προκειμένου να αποσταλεί άμεσα προειδοποιητικό μήνυμα έκτακτης ανάγκης 112 στις επηρεαζόμενες περιοχές.

2.3 Προπαρασκευαστικές δράσεις των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις στο πλαίσιο προετοιμασίας / ετοιμότητας για τον κίνδυνο πλημμυρών:

- συμμετέχουν κατόπιν σχετικής πρόσκλησης δια των αρμοδίων οργανικών τους μονάδων στα ΤΕΣΟΠΠ και ΠΕΣΟΠΠ, στο πλαίσιο αμοιβαίας ενημέρωσης και συνεργασίας,
- εξασφαλίζουν την ετοιμότητα του προσωπικού και των μέσων που διαθέτουν για την υποστήριξη του έργου των Δήμων και των Περιφερειών στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών λόγω πλημμυρικών φαινομένων, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο,
- συμβάλλουν δια των αρμοδίων Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας στην ενημέρωση των Δήμων για ζητήματα που αφορούν το σχεδιασμό και τις δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, που εκδίδονται από την Γ.Γ.Π.Π.,
- συμβάλλουν δια των αρμοδίων Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας στη άμεση ενημέρωση των οικείων Δήμων προκειμένου να τεθούν σε κατάσταση αυξημένης ετοιμότητας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω πρόβλεψης επικίνδυνων καιρικών φαινομένων, όπως οι έντονες βροχοπτώσεις, καταιγίδες, κλπ. σύμφωνα με το ειδικό προειδοποιητικό σήματος που εκδίδει η Γ.Γ.Π.Π. δια της Μονάδας Εμπλεκόμενων Φορέων (Unit3 -COMPRES) του Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ⁵⁰,
- συμβάλλουν στην ενημέρωση του κοινού, με βάση τις οδηγίες και το έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας,
- συντάσσουν ή επικαιροποιούν τα μηνύματα ενεργειών για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από πλημμύρες, δια των Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, προκειμένου να συμβάλουν με το προσωπικό και των μέσα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, εφόσον τούτο κριθεί απαραίτητο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι Δασικές Υπηρεσίες δεν υπάγονται πλέον στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και έχουν μεταφερθεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο τρίτο της από 13.8.2021 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 143) που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4824/2021 «(Α' 156).

⁵⁰ Το υπ.αρ. 159/17.01.2022 έγγραφο του Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.) του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι ο ρόλος της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας συνδέεται κυρίως με τον συντονισμό των δράσεων όλων των φορέων που εμπλέκονται εκ του θεσμικού πλαισίου με ευθύνες και υποχρεώσεις στην αντιμετώπιση κινδύνων από πλημμυρικά φαινόμενα, με το συντονισμό της διοίκησης για την άμεση ανταπόκριση σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών που προέρχονται από πλημμυρικά φαινόμενα, καθώς και για τη διαχείριση των συνεπειών που ενδέχεται να προκληθούν.

Οι **Δήμαρχοι, οι Περιφερειάρχες** και οι **Γραμματείς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων** παρακαλούνται να συμβάλουν στην υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν με την κατά περίπτωση έκδοση σχετικών αποφάσεων και την δρομολόγηση των δράσεων που προβλέπονται στο παρόν δια των αρμόδιων οργανικών μονάδων Πολιτικής Προστασίας.

Η **Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Δασών**, παρακαλείται να διαβιβάσει αντίγραφο του παρόντος στις κατά τόπους αρμόδιες περιφερειακές δασικές υπηρεσίες προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν και για την συμμετοχή εκπροσώπων τους στις ανωτέρω ειδικές συνεδριάσεις των ΠΕΣΟΠΠ και ΤΕΣΟΠΠ και στις ασκήσεις πολιτικής προστασίας που θα διοργανωθούν από τις Περιφέρειες και τους Δήμους της χώρας, καθώς και για κατά την κρίση της έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που την αφορά και εμπλέκεται.

Οι οργανικές μονάδες του **Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών** στις οποίες αποστέλλεται το παρόν παρακαλούνται να διαβιβάσουν αντίγραφο του παρόντος στις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών που δρομολογούν δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο παρόν, προκειμένου να ενημερωθούν για ζητήματα που αφορούν σε δράσεις πολιτικής προστασίας που αναφέρονται στο παρόν καθώς και κατά την κρίση τους έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την εφαρμογή του παρόντος κατά το μέρος που τους αφορά και εμπλέκονται.

Οι προς κοινοποίηση φορείς (**ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΔΕΗ, Οργανισμός Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας Ανώνυμη Εταιρεία (Ο.ΔΥ.Θ.Α.Ε.), κλπ**) παρακαλούνται να προχωρήσουν, δια των αρμόδιων Υπηρεσιών τους, στον έλεγχο όλων των αντιπλημμυρικών έργων αρμοδιότητάς τους, κατά προτεραιότητα σε περιοχές που θεωρούνται επικίνδυνες για πρόκληση ζημιών από πλημμύρες και να αποκαταστήσουν άμεσα τυχόν δυσλειτουργίες τους. Ειδικότερα, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης και οι Εταιρίες Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας και Θεσσαλονίκης παρακαλούνται να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας των εγκαταστάσεών τους από πλημμυρικά φαινόμενα, ιδιαίτερα των αντλιοστασίων και των υδραγωγείων.

Φορείς υπεύθυνοι για τη λειτουργία και συντήρηση εγγειοβελτιωτικών έργων (**ΓΟΕΒ, ΤΟΕΒ και ΟΤΑ**), ειδικά σε περιοχές με ιστορικό πλημμυρών, παρακαλούνται να προβούν στον έλεγχο και συντήρηση έργων αρμοδιότητάς τους, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος πλημμυρών σε οικισμούς, υποδομές και εκμεταλλεύσεις πλησίον των ανωτέρω έργων. Επισημαίνεται ότι κρίνεται απαραίτητη η έγκαιρη άρση των προσωρινών φραγμάτων στις στραγγιστικές τάφρους, τα οποία χρησιμοποιούνται για λόγους άρδευσης των καλλιεργειών, πριν την έναρξη του υδρολογικού έτους ώστε να μην περιορίζεται η ροή των πλεοναζόντων υδάτων.

Η **ΚΕΔΕ** στην οποία κοινοποιείται το παρόν, παρακαλείται να συμβάλει με σχετική ενημέρωση των Δήμων της χώρας για την έκδοση του παρόντος.

Το Α1841/5.10.2022 έγγραφό μας «Έργα και μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις εμπλεκόμενων φορέων (ΑΔΑ: 6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567)» αντικαθίσταται με το παρόν.

Το παρόν ισχύει μέχρι την έκδοση νεότερου σχετικού.

Η Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ βρίσκεται στη διάθεση των αποδεκτών του παρόντος για τυχόν πληροφορίες ή διευκρινήσεις.

Η πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή των μέτρων του παρόντος, είναι αυτονόητο ότι διέπεται από τις περί ευθυνών διατάξεις της σχετικής ανά φορέα νομοθεσίας.

Αντίγραφο του παρόντος θα αναρτηθεί στον ιστοχώρο της Γ.Γ.Π.Π. <http://civilprotection.gov.gr> και ειδικότερα στην ενότητα «Σχέδια Πολιτικής Προστασίας»

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ
ΤΗΣ Γ.Γ.Π.Π.

Ο/Η ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Ευσταθία Αθηνάϊου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**ΧΑΡΤΕΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΗ (ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ)**

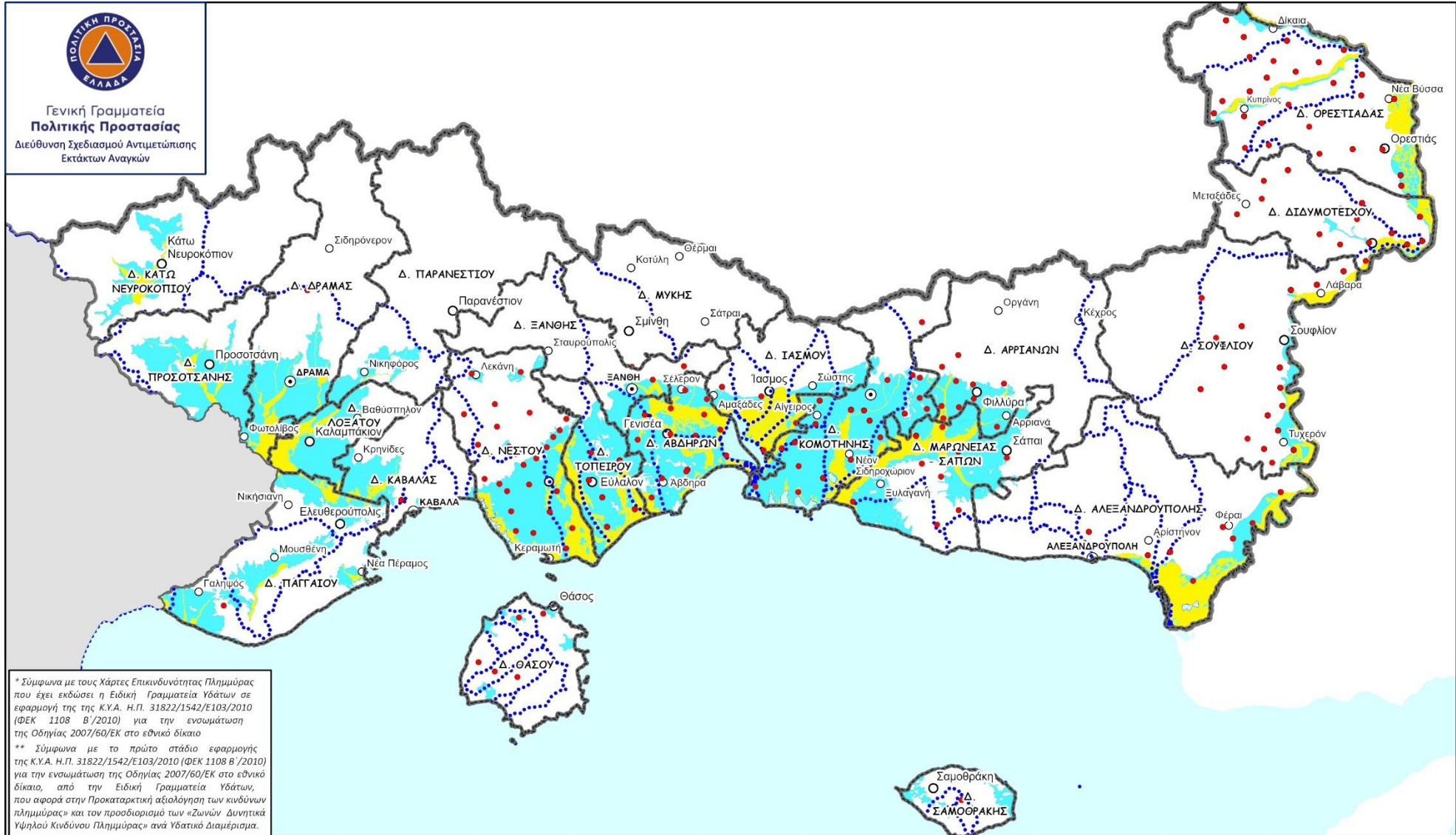
Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθμ. Α5519/22-11-2024 έγγραφό μας με θέμα «Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης για την αποτροπή πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

Στο παρόν παράρτημα παρατίθενται για λόγους προεπισκόπησης η χαρτογραφική αποτύπωση των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, καθώς και τις Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη, σύμφωνα με την πρώτη αναθεώρηση των Χαρτών Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Οι χάρτες αυτοί βρίσκονται αναρτημένοι **στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΠ** και ειδικότερα στην ενότητα **«Θεματικοί Χάρτες Σχεδίων Πολιτικής Προστασίας» / «Επικαιροποιημένοι χάρτες πλημμυρικού κινδύνου 2024»**, σε ηλεκτρονική μορφή (αρχεία pdf) και σε διαστάσεις εκτύπωσης από Α1 έως Α0, ενώ δύναται να αποσταλούν προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σε έντυπη μορφή, μετά από σχετικό αίτημα προς τη Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ.

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

**ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ**

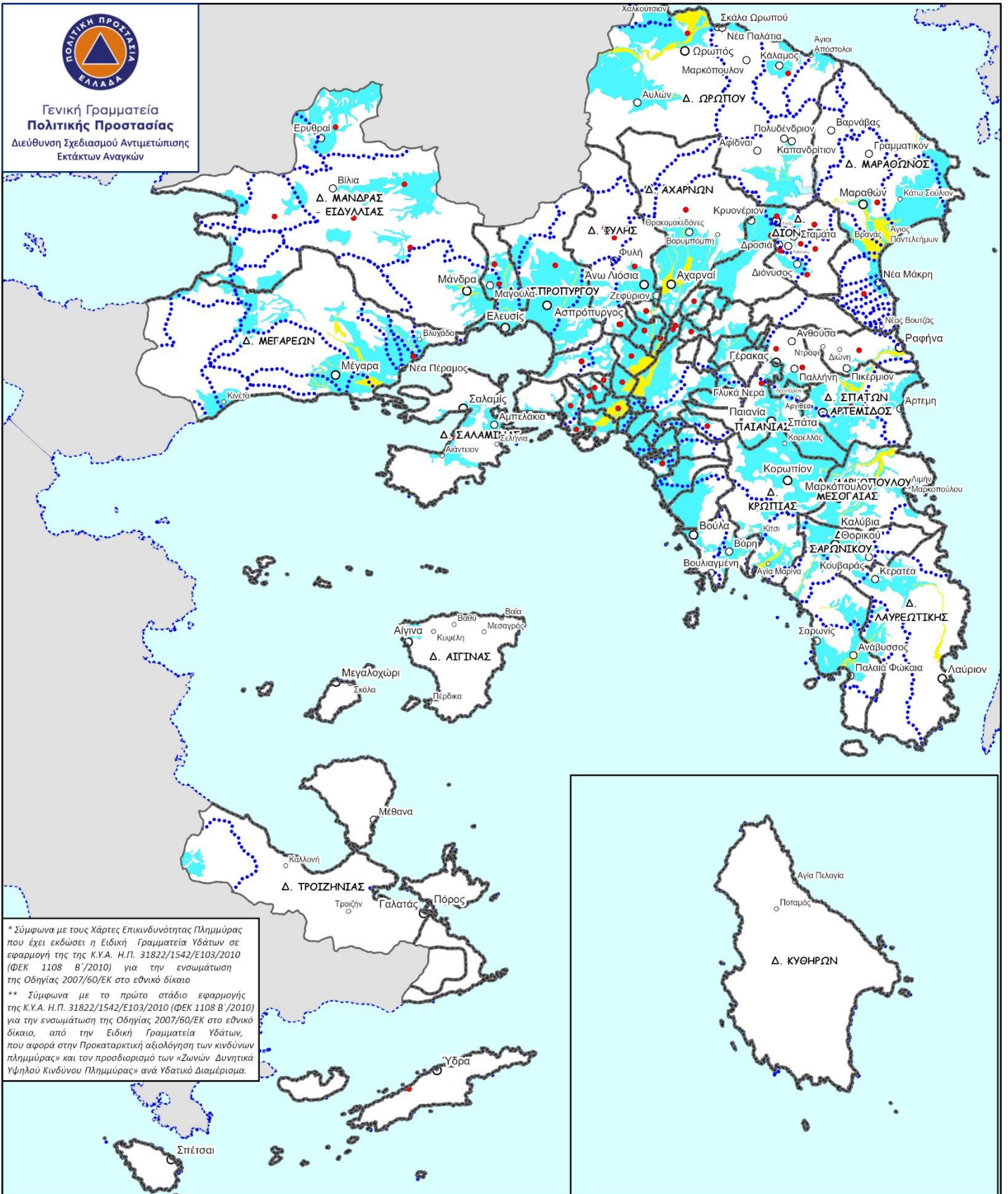
**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

<ul style="list-style-type: none"> ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής ● Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)** 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οικισμοί ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας ○ Έδρα Δήμου ○ Έδρα Δημοτικής Ενότητας ○ Λουτοί οικισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> □ Όρια Δήμων ■ Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη* ■ Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**
--	---	---

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

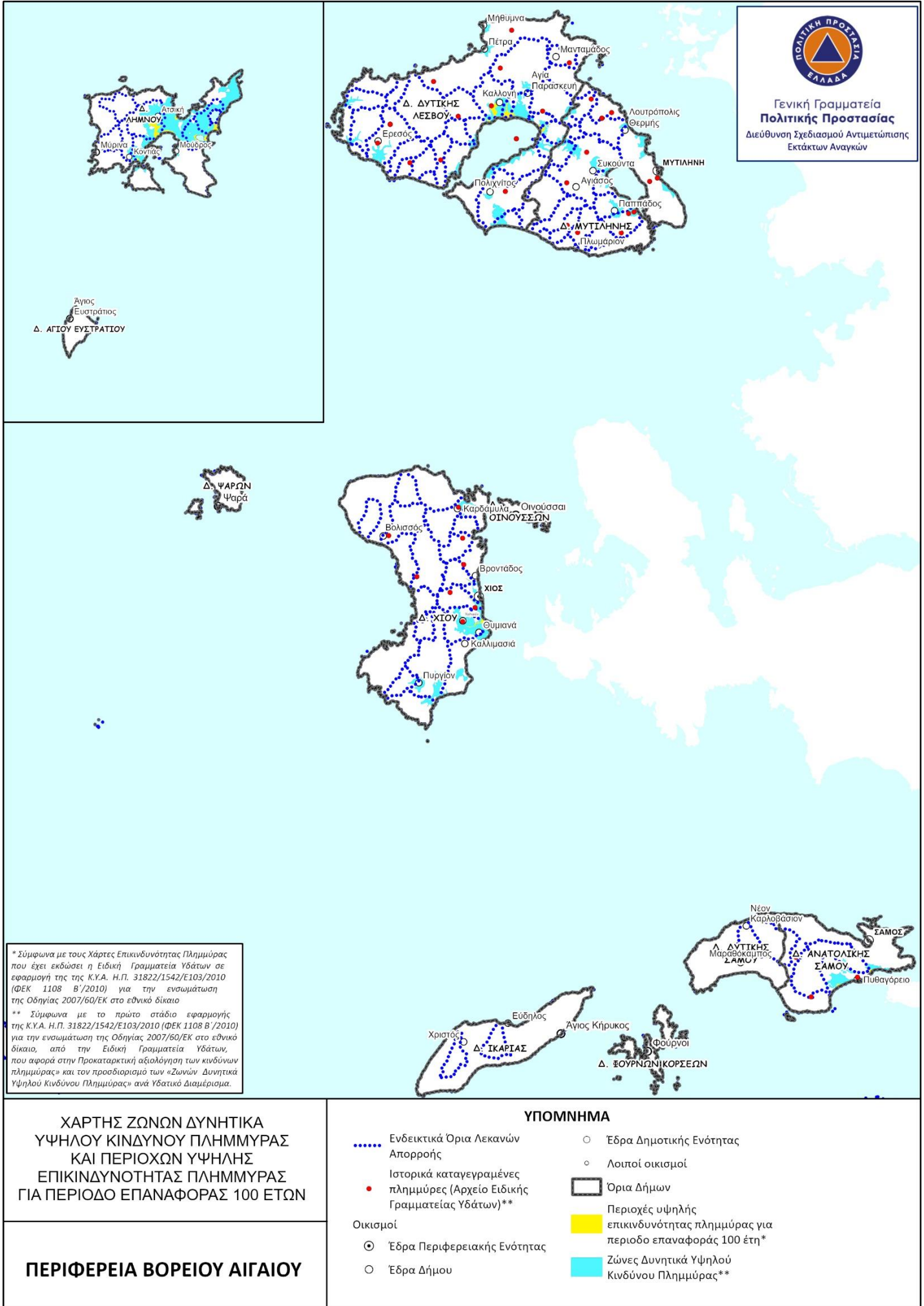
* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
- ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
- Έδρα Δήμου
- Έδρα Δημοτικής Ενότητας
- Λουτοί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

**Γενική Γραμματεία
 Πολιτικής Προστασίας**
 Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
 Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο

** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

**ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
 ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
 ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
 ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
 ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ**

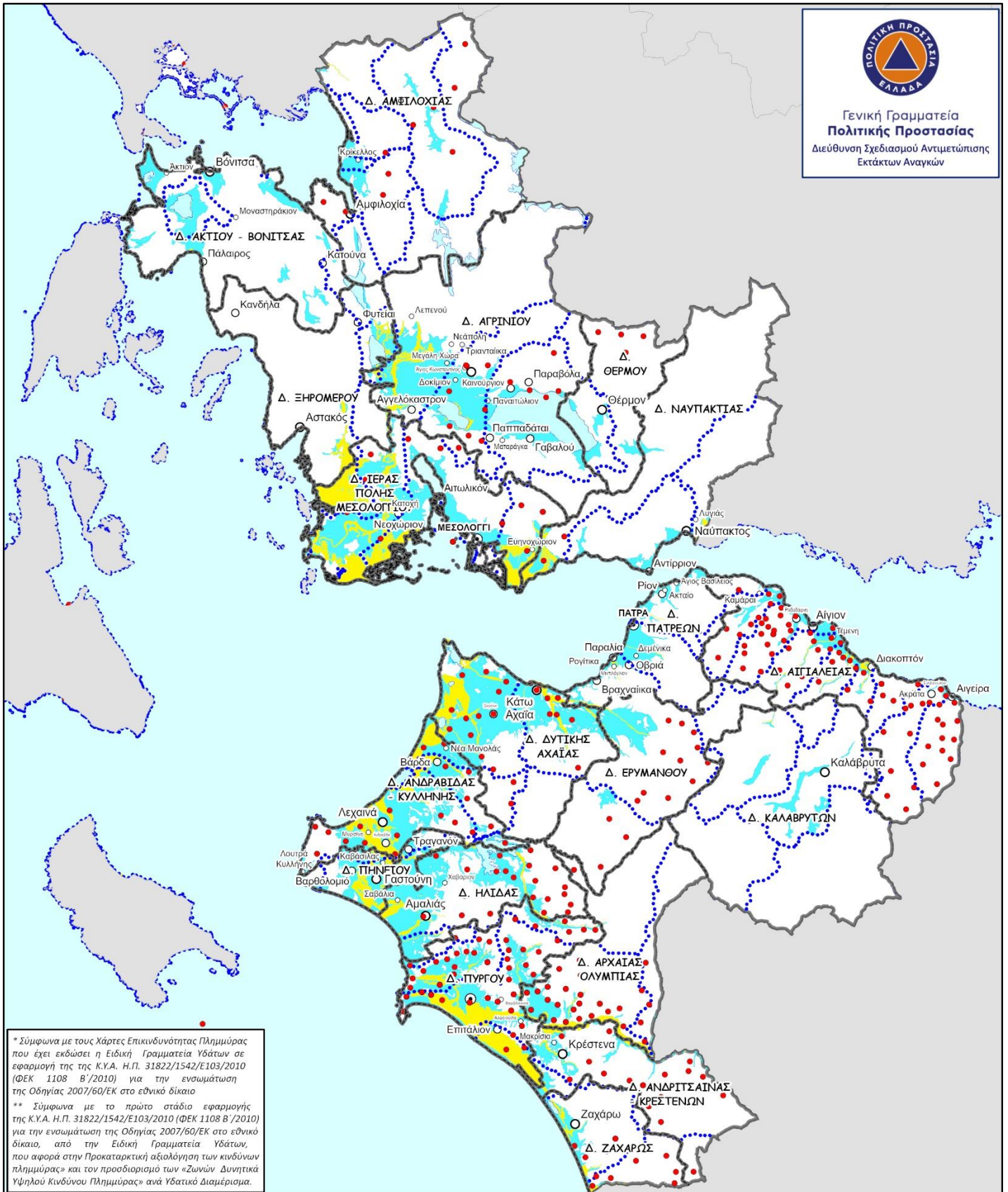
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής	○ Έδρα Δημοτικής Ενότητας
● Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**	○ Λοιποί οικισμοί
Οικισμοί	□ Όρια Δήμων
⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας	■ Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
○ Έδρα Δήμου	■ Ζώνες Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- ..... Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
- Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
- Έδρα Δήμου
- Έδρα Δημοτικής Ενότητας
- Λοιποί οικισμοί
- Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

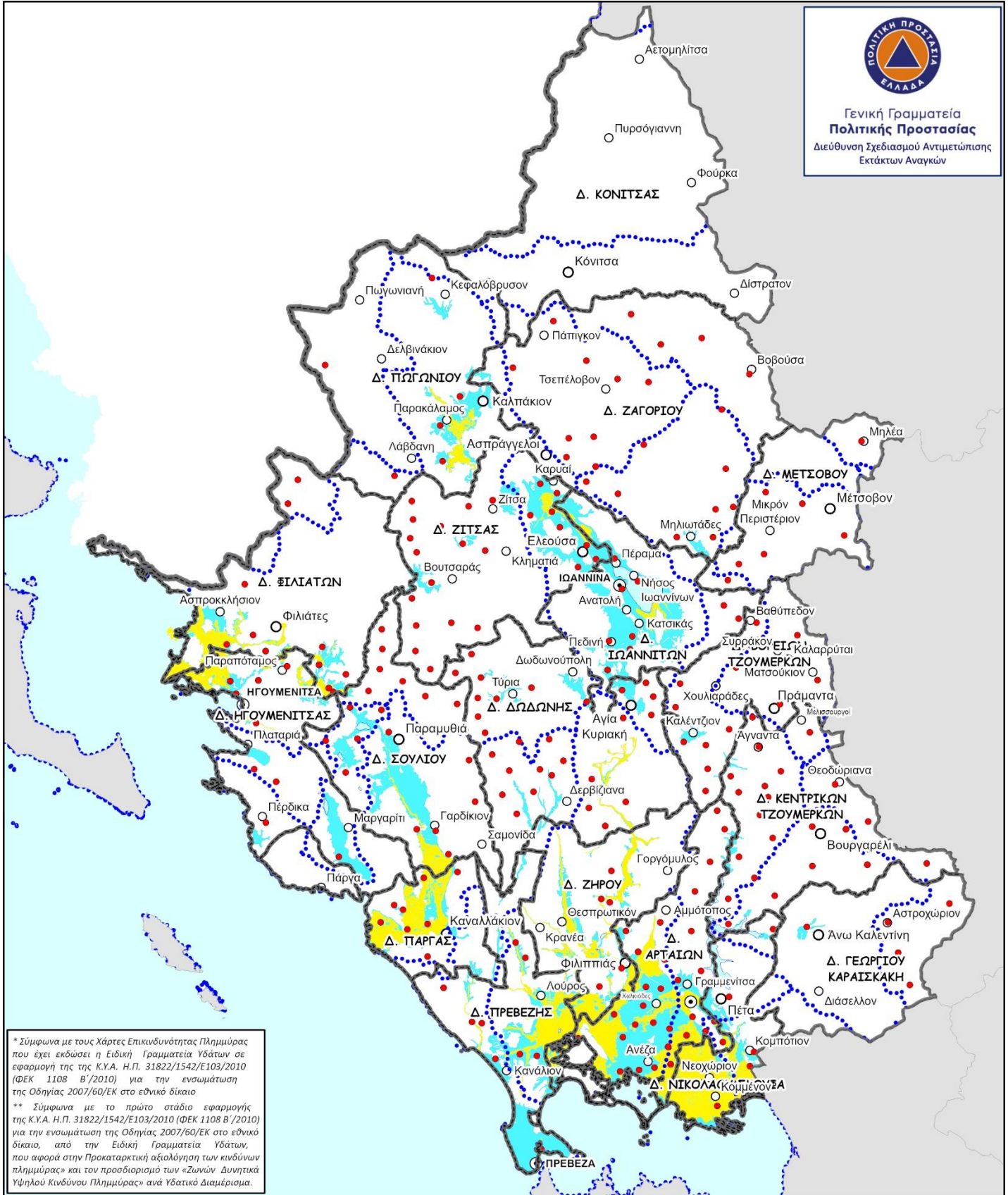
- Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
  - ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
  - Έδρα Δήμου
  - Έδρα Δημοτικής Ενότητας
  - Λοιποί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο,

** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Έδρα Δημοτικής Ενότητας
- Λοιποί οικισμοί
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Όρια Δήμων
- Οικισμοί
- ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
- Έδρα Δήμου
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

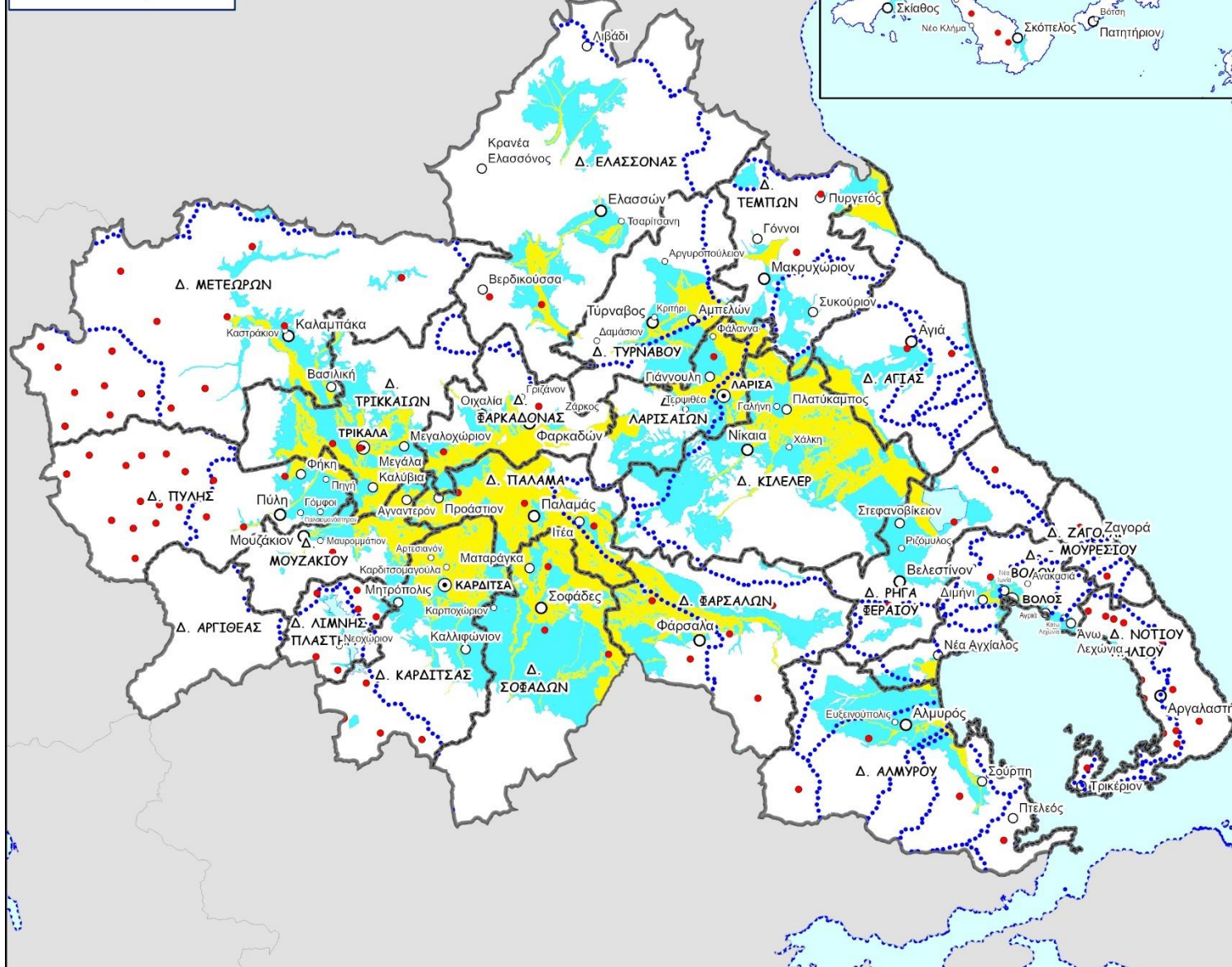
Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

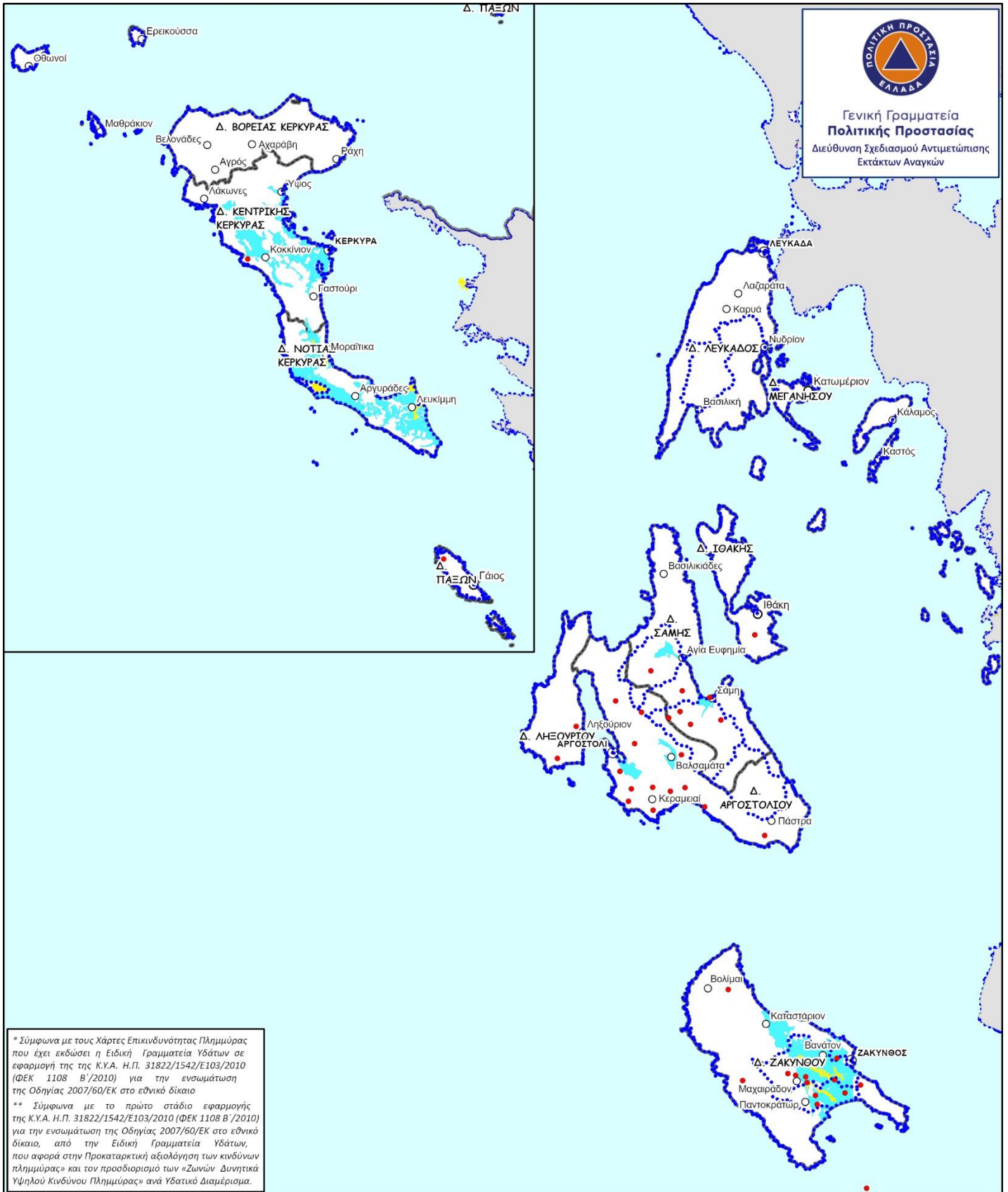
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
  - ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
  - Έδρα Δήμου
  - Έδρα Δημοτικής Ενότητας
  - Λοιποί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο.
 ** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
 ** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
- ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
- Έδρα Δήμου
- Έδρα Δημοτικής Ενότητας
- Λοιποί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
  - ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
  - Έδρα Δήμου
  - Έδρα Δημοτικής Ενότητας
  - Λοιτοί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο,

** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

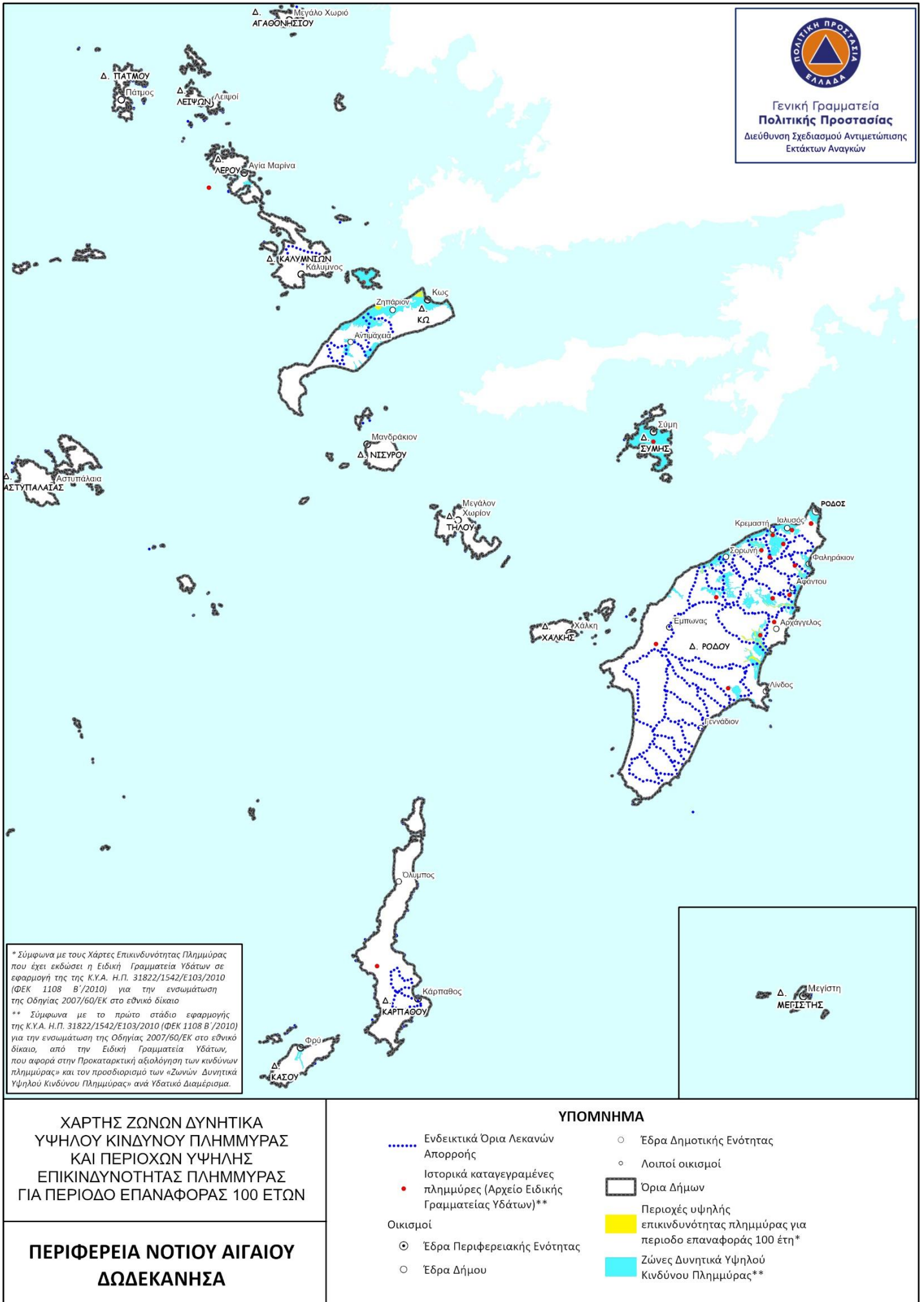
* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

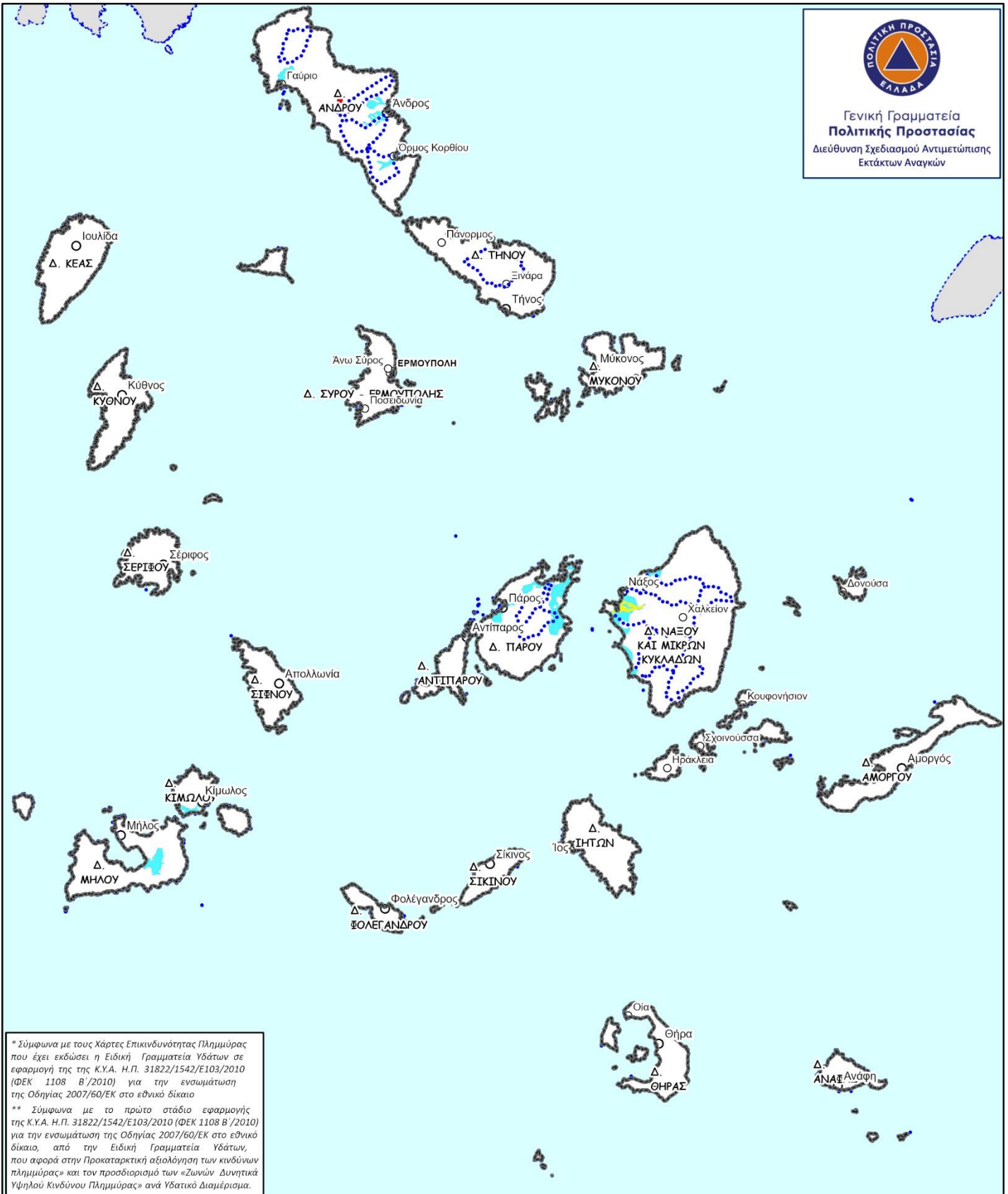
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

<ul style="list-style-type: none"> ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής • Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)** 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οικισμοί ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας ○ Έδρα Δήμου ○ Έδρα Δημοτικής Ενότητας ○ Λοιποί οικισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> □ Όρια Δήμων ■ Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη* ■ Ζώνες Δυναμικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**
--	---	---

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

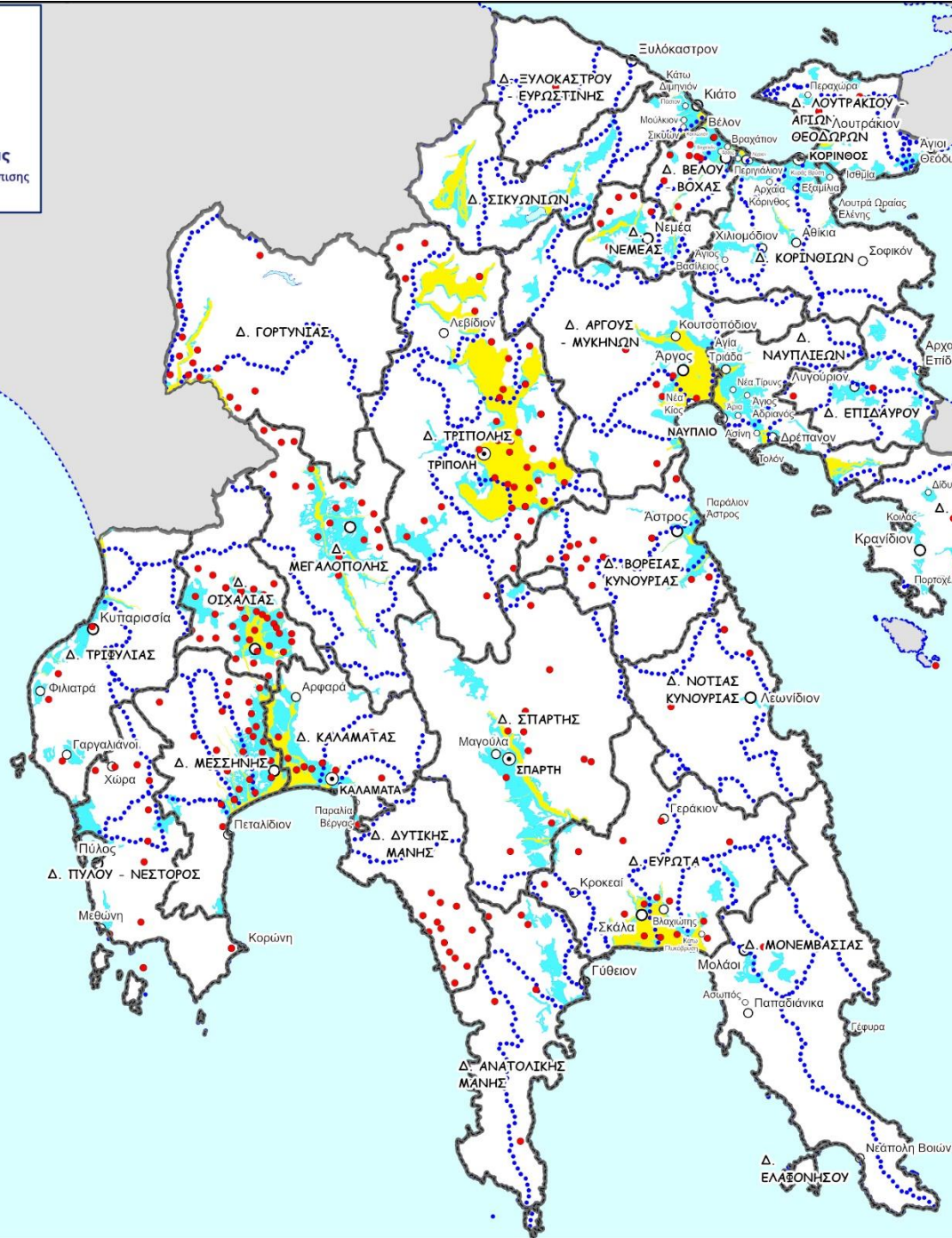
**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΚΥΚΛΑΔΕΣ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
- ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
- Έδρα Δήμου
- Έδρα Δημοτικής Ενότητας
- Λοιποί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ
ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

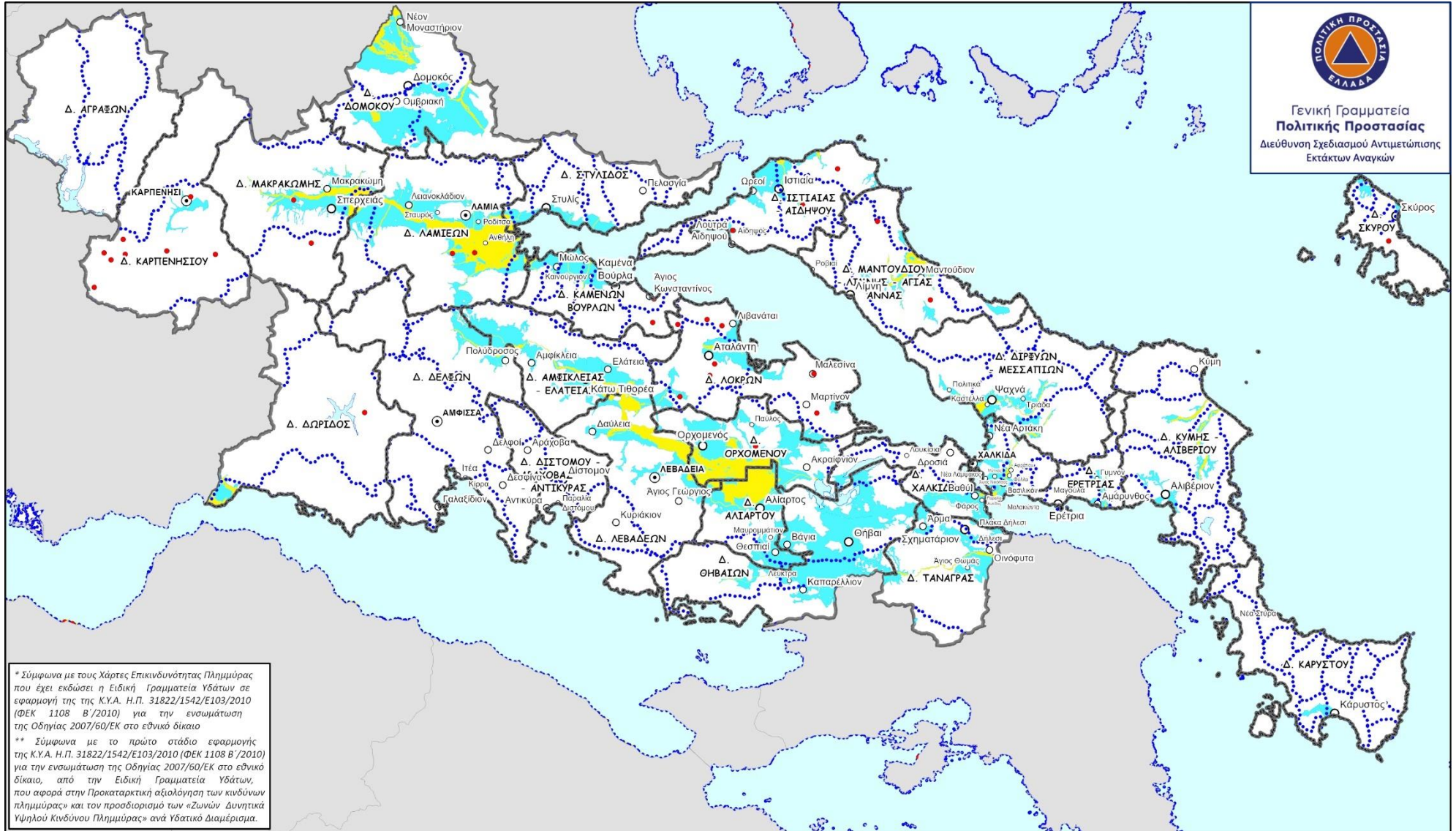
- Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής
- Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)**
- Οικισμοί
  - ⊙ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας
  - Έδρα Δήμου
  - Έδρα Δημοτικής Ενότητας
  - Λοιποί οικισμοί
- ▭ Όρια Δήμων
- Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη*
- Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο,

** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

Γενική Γραμματεία
Πολιτικής Προστασίας
Διεύθυνση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

* Σύμφωνα με τους Χάρτες Επικινδυνότητας Πλημμύρας που έχει εκδώσει η Ειδική Γραμματεία Υδάτων σε εφαρμογή της της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο
** Σύμφωνα με το πρώτο στάδιο εφαρμογής της Κ.Υ.Α. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108 Β'/2010) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, που αφορά στην Προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας» και τον προσδιορισμό των «Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» ανά Υδατικό Διαμέρισμα.

ΧΑΡΤΗΣ ΖΩΝΩΝ ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ 100 ΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

<ul style="list-style-type: none"> ..... Ενδεικτικά Όρια Λεκανών Απορροής ● Ιστορικά καταγεγραμμένες πλημμύρες (Αρχείο Ειδικής Γραμματείας Υδάτων)** 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οικισμοί ○ Έδρα Περιφερειακής Ενότητας ○ Έδρα Δήμου ○ Έδρα Δημοτικής Ενότητας ○ Λοιποί οικισμοί 	<ul style="list-style-type: none"> □ Όρια Δήμων ■ Περιοχές υψηλής επικινδυνότητας πλημμύρας για περίοδο επαναφοράς 100 έτη* ■ Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας**
--	---	---

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄
ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθμ. Α5519/22-11-2024 έγγραφό μας με θέμα «Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης για την αποτροπή πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΦΟΡΕΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Φορείς λειτουργίας και συντήρησης αυτοκινητοδρόμων

Αριθμός αυτοκινητοδρόμου ¹	Αριθμό κύριας διεθνούς οδικής αρτηρίας(E-road) ²	Τμήμα αυτοκινητοδρόμου	Φορέας λειτουργίας και συντήρησης	Φορέας παρακολούθησης και επίβλεψης	Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιότητας συντήρησης και αρμοδιότητας παρακολούθησης-επίβλεψης
Αυτοκινητόδρομος Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι (Π.ΑΘ.Ε.)					
A8	E94, E65	Τέλος ευρείας παράκαμψης Πάτρας-Κόρινθος-Ελευσίνα	Ολυμπία Οδός Α.Ε.	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3621/2007 - ΦΕΚ 279/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A6	E94, E65	Ελευσίνα-Κόμβος Λ.Αθηνών-Λ. Κηφισού	Περιφέρεια Αττικής		(ΥΑ Δ17α/06/19/ΦΝ443/6-2-2009 - ΦΕΚ 299/Β'/2009), (Ν.4018/2011 - ΦΕΚ 215/Α'/2011), (ΥΑ.44403/2011 - ΦΕΚ 2494/Β'/2011)
A1	E75	Κόμβος Λ.Αθηνών-Λ. Κηφισού - Κόμβος Μεταμόρφωσης	Περιφέρεια Αττικής		(ΥΑ Δ17α/06/19/ΦΝ443/6-2-2009 - ΦΕΚ 299/Β'/2009), (Ν.4018/2011 - ΦΕΚ 215/Α'/2011), (ΥΑ.44403/2011 - ΦΕΚ 2494/Β'/2011)
A1	E75	Κόμβος Μεταμόρφωσης - Σκάρφεια	Νέα Οδός Α.Ε	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3555/2007 - ΦΕΚ 81/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A1	E75	Κλάδος Σχηματάρι-Χαλκίδα	Νέα Οδός Α.Ε	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3555/2007 - ΦΕΚ 81/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A1	E75	Σκάρφεια - Ράχες Μαλιακού	Οδός Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3597/2007, ΦΕΚ 168/Α'/2007) - (ΚΥΑ ΔΟ/Ο/28/2/Φ.1332/ 10-04-2008 - ΦΕΚ 668/Β'/2008) - (Δ17α/10/173/15-11-2012 - ΦΕΚ 3070/Β'/2012) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A1	E75	Ράχες Μαλιακού - Κλειδί Ημαθίας	Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε.	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3605/2007 - ΦΕΚ 190/Α'/2007) - (ΚΥΑ ΔΟ/Ο/28/2/Φ.1332/ 10-04-2008 - ΦΕΚ 668/Β'/2008) (Δ17α/10/173/15-11-2012 - ΦΕΚ 3070/Β'/2012) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A3	E65	Ανθήλη - Καλαμάτα	Οδός Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3605/2007 - ΦΕΚ 190/Α'/2007) - (ΚΥΑ ΔΟ/Ο/28/2/Φ.1332/ 10-04-2008 - ΦΕΚ 668/Β'/2008) (Δ17α/10/173/15-11-2012 - ΦΕΚ 3070/Β'/2012) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
Αυτοκινητόδρομος Κορίνθου-Τριπόλεως-Καλαμάτας και κλάδος Λεύκτρο-Σπάρτη					
A7	E65	Κόρινθος-Τρίπολη- Καλαμάτα	Μορέας Α.Ε.	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3559/2007 - ΦΕΚ 102/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
A71	E65	Κλάδος Λεύκτρο-Σπάρτη	Μορέας Α.Ε.	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3559/2007 - ΦΕΚ 102/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
Αυτοκινητόδρομος Ιόνια Οδός					
A5	E55	Αντίρριο-Ιωάννινα (Κόμβος Πεδινής Α/Κ 04 ⁴)	Νέα Οδός Α.Ε	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν. 3555/2007 - ΦΕΚ 81/Α'/2007) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017)
Εγνατία Οδός και κάθετοι άξονες					
A2	E90	Ηγουμενίτσα - Παναγιά (Α/Κ 07Β) (περιοχή Μετσόβου)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Ιωαννίνων		ΚΥΑ Δ14α/02/69/ΦΝ380/10-11-1994, Ν.3212/2003 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A2	E90	Παναγιά (Α/Κ 07Β) - Κλειδί (Α/Κ 17) (σύνδεση με ΠΑΘΕ)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Γρεβενών		ΚΥΑ Δ14α/02/69/ΦΝ380/10-11-1994, Ν.3212/2003 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A2	E90	Καλοχώρι Θεσ/νικης (Α/Κ 21) - Αγ. Ανδρέας Καβάλας (Α/Κ 29)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης		ΚΥΑ Δ14α/02/69/ΦΝ380/10-11-1994, Ν.3212/2003 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A2	E90	Αγ. Ανδρέας Καβάλας (Α/Κ 29) - Κήποι Έβρου	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Κομοτηνής		ΚΥΑ Δ14α/02/69/ΦΝ380/10-11-1994, Ν.3212/2003 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A1/A2	E75/E90	Κοινό (ΠΑΘΕ & ΕΟ) τμήμα αυτοκ/μιου: Α/Κ Καλοχωρίου (Α/Κ 21) - Οδός Δάφνης και Α/Κ Ευκαρπίας (Α/Κ 23) - Α/Κ Παπαγεωργίου(Α/Κ Κ5)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης		(Ν. 4250/2014 - ΦΕΚ Α74/26.03.2014) - (Υ.Α. ΔΝΣΥ/οικ/72333/ΦΝ 393 - ΦΕΚ 399/ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ/2014) ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A1	E75	Α/Κ 19 Αξιού/Χαλάστ. - Ι/Κ 03 Ειδομένης Εύζωνοι	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης		(Ν. 4250/2014 - ΦΕΚ Α74/26.03.2014) - (Υ.Α. ΔΝΣΥ/οικ/72333/ΦΝ 393 - ΦΕΚ 399/ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ/2014) ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A23	E85	Κάθ. Άξονας Α23 Ι/Κ Κομοτηνής (Ι/Κ 01) - Νυμφαία - Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Κομοτηνής		Υ.Α. Δ1/ο/3293/4.09.2013 - ΦΕΚ 2349/Β'/20.09.2013 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A25	E79	Καθ. Άξονας Α25 Α/Κ Λαγκαδά (Α/Κ 24) - Συνοριακός Σταθμός Προμαχώνα (96 χλμ.)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης		Υ.Α. Δ1/809/4.04.2011 - ΦΕΚ 936/Β'/24.04.2011 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
A29	E86	Κάθ. Άξονας Α29 Α/Κ Καστοριάς (Δυτ. Σιάτιστας) - Κυκλικός Κόμβος Κρυσταλλοπηγής (70,6 χλμ.)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Γρεβενών		Υ.Α. Δ1/809/4.04.2011 - ΦΕΚ 936/Β'/24.04.2011 ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
		Υποθαλάσσια Ζεύξη "Άκτιο - Πρέβεζα Μαρίνα Ακτίου - Ι/Κ Παντοκράτορα (χ.θ. 3+270)	Εγνατία Οδός Α.Ε Περιφερειακή Υπηρεσία Ιωαννίνων		(Ν. 4250/2014 - ΦΕΚ Α74/26.03.2014) - (Υ.Α. ΔΝΣΥ/οικ/72333/ΦΝ 393 - ΦΕΚ 399/ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ/2014) ΥΑ ΔΝΣΒ'/οικ.6476/ΦΝ393/27-01-2020 (ΦΕΚ 68Δ/2020)
Αττική Οδός					
A6	E94	Αττική Οδός	Νέα Αττική Οδός Λειτουργία Α.Ε.	ΥΠ.ΥΠΟ.ΜΕ/ΓΓΔΕ/Δ/ΝΣΗ ΛΣΕΥΣΠ (Δ17) ³	(Ν2445/96, ΦΕΚ 274/Α'/1996 - ΠΔ 3/98, ΦΕΚ 14/Α'/1998 - ΠΔ 75/99, ΦΕΚ 88/Α'/1999) - (ΠΔ 4/2008 - ΦΕΚ 13/Α'/2008 και ΠΔ 35/2008 - ΦΕΚ 60/Α'/2008) (ΠΔ.109 - ΦΕΚ 176Α/2014) - (ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017) (Ν. 5141/2024 - ΦΕΚ

¹ ΔΜΕΟ/ο/7157/ε/1042 (ΦΕΚ 2631Β/2008) ² Ν. 1785/1988 (ΦΕΚ 124Α/1988)³ Βάσει του ΠΔ 123/2017 (ΦΕΚ 151/Α'/2017) με ισχύ από 10-10-2017, οι αρμοδιότητες εποπτείας των συμβάσεων παραχώρησης κατά την περίοδο λειτουργίας, σε ότι αφορά στη λειτουργία, εκμετάλλευση και συντήρηση των έργων παραχώρησης ασκούνται από την Διεύθυνση Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνικών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Φορείς λειτουργίας και συντήρησης εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου

Περιφέρεια	Φορέας Λειτουργίας Συντήρησης				Θεσμικό πλαίσιο αρμοδιότητας συντήρησης
	Εθνικό Οδικό Δίκτυο		Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο		
	Διευθύνουσα Υπηρεσία	Προϊσταμένη Αρχή	Διευθύνουσα Υπηρεσία	Προϊσταμένη Αρχή	
Αττικής ³	Διεύθυνση Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών ⁵	Διεύθυνση Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διαχείρισης Μητροπολιτικών Υποδομών ⁵	Π.Δ 145/2010 (ΦΕΚ 238/27-12/2010) - ΥΑ.44403/2011 (ΦΕΚ 2494/Β' /2011) - Ν.4199/2013 (ΦΕΚ 216/Α' /2013) Απόφαση 37419/13479/2018 του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (ΦΕΚ 1661/Β/2018)
Στερεάς Ελλάδας	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	62240/698/25-8-2011 (ΦΕΚ 2190Β/30-9-2011)
Θεσσαλίας	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	1536/16-9-2011 (ΦΕΚ 2173Β/28-9-2011)
Κεντρική Μακεδονία ²	Υποδιευθύνσεις Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ⁴	-----	Υποδιευθύνσεις Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	-----	Γ.Π.Κ.Μ.2077/7-7-2011 (ΦΕΚ 1622Β/18-7-2011) - Ν.4199/2013 (ΦΕΚ 216/Α' /2013) Απόφαση 490948/1766/17-11-2017 (ΑΔΑ: 9ΩΧ77ΛΛ-ΞΙΞ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	-----	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	-----	οικ.937/20-9-2011 (ΦΕΚ 2277Β/12-10-2011)
Δυτική Μακεδονία	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας	Δ/νση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων (επαρχιακό οδικό δίκτυο)	Η υπ' αριθμ. 55357/2305 απόφαση (ΦΕΚ 992/Β' /2007) όπως έχει τροποποιηθεί από την υπ' αρ. 104320/4397/28-11-2012 απόφαση περιφερειάρχη Δυτ. Μακεδονίας (ΑΔΑ: Β4Μ77ΛΨ-6ΘΗ). Το υπ' αριθμ. 290/9-10-2012, έγγραφο της Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας
Ηπείρου	Δ/νση Πολιτικής Προστασίας	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας	Δ/νση Πολιτικής Προστασίας	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας	Τα υπ' αριθμ. 30019/2415/12-5-2011 έγγραφο της Δ/νσης Διοίκησης και τα 81554/2851/11-11-2011 και 86070/3635/26-9-2102 έγγραφα της Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας
Δυτικές Ελλάδας	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας	Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας	Το υπ' αριθμ. 244912/1086/11-10-2012, έγγραφο της Δ/νσης Πολιτικής Προστασίας
Πελοποννήσου	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	Τμήματα Συγκοινωνιακών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	απόφαση 45088/14905/12-10-2011 του οικείου Περιφερειάρχη
Ιονίων Νήσων	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Άρθρα 204-206 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α' /2010)
Κρήτης	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας	-----	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων	-----	1341/16-8-2007 (ΦΕΚ 1761Β/30-9-2007), 649/23-5-10 (ΦΕΚ 498 Β/23-4-2010), 3292/12-10-10 (ΦΕΚ 1905 Β/7-12-2010)
Βορείου Αιγαίου	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Άρθρα 204-206 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α' /2010)
Νοτίου Αιγαίου	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων ¹	-----	Άρθρα 204-206 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α' /2010)

¹ Διευκρινίζεται ότι ο χρόνος έναρξης άσκησης από τους Δήμους των ανωτέρω αρμοδιοτήτων ο οποίος με το άρθρο 206 του Ν. 3852/2010 έχει ορισθεί την 01/01/2013, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 – 2016, ως ισχύει, καθορίζεται αναλόγως με σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών σε ζητήματα αρμοδιότητάς του, καθώς και κάθε άλλο καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, όπου συντρέχει περίπτωση, έπειτα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ). Με τις αποφάσεις αυτές, ρυθμίζονται και ζητήματα μεταφοράς προσωπικού και απόδοσης των ανάλογων οικονομικών πόρων, που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στους Δήμους, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ειδικό, τεχνικό, λεπτομερειακό ζήτημα (ΠΝΠ 31-12-2012, ΦΕΚ 256/Α' /2012) - Ν.4147/13, ΦΕΚ 98/Α' /2013). Μέχρι την έκδοση των σχετικών αποφάσεων, συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 206 του Ν.3852/2010, δηλ οι αρμοδιότητες του άρθρου 204 ασκούνται από την Περιφέρεια, κατά παρέκκλιση της προβλεπόμενης σε αυτά σχετικής προθεσμίας (παρ 1, του αρθ. 31 του Ν.4257/14, ΦΕΚ 93/Α' /2014)

² Επισημαίνεται ότι οι αρμοδιότητες και τα υλοποιούμενα έργα του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων Συντήρησης Κεντρικής Μακεδονίας της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων Συντήρησης Αυτοκινητοδρόμων, μεταφέρθηκαν στις 31.10.2013 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Επίσης, μεταφέρθηκαν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας οι αρμοδιότητες Προϊσταμένης Αρχής, που ασκούνταν από την ανωτέρω υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, σε όλα τα έργα και συμβάσεις που υλοποιούνται από την πιο πάνω Υπηρεσία (Ν. 4199/2013 , ΦΕΚ 126/Α' /2013). Η έναρξη άσκησης των ως άνω αρμοδιοτήτων από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καθορίζεται στο άρθρο 129 του Ν.4199/2013 (ΦΕΚ 126/Α' /2013). Εξαιρούνται τα τμήματα κοινό τμήμα αυτοκ/μου (ΠΑΘΕ & ΕΟ) Κλειδί (Α/Κ 17) – Οδός Δάφνης και Α/Κ 19 Αξιού/Χαλάστρα. – Ι/Κ 03 Ειδομένης Εύζωνας (σύνορα με Π.Γ.Δ.Μ.) για τα οποία η αρμοδιότητα συντήρησης έχει αποδοθεί στην εταιρία ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. (Ν. 4250/2014 - ΦΕΚ Α74/26.03.2014) – (Υ.Α. ΔΝΣΥ/ οικ/72333/ΦΝ 393 – ΦΕΚ 399/ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ/2014).

³ Επισημαίνεται ότι οι αρμοδιότητες και τα υλοποιούμενα έργα του Τμήματος Εκτέλεσης Έργων Συντήρησης Αττικής της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων Συντήρησης Αυτοκινητοδρόμων, μεταφέρονται στις 31.10.2013 στην Περιφέρεια Αττικής. Επίσης, μεταφέρονται στην Περιφέρεια Αττικής οι αρμοδιότητες Προϊσταμένης Αρχής, που ασκούνται από την ανωτέρω υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, σε όλα τα έργα και συμβάσεις που υλοποιούνται από την πιο πάνω Υπηρεσία (Ν. 4199/2013 , ΦΕΚ 126/Α' /2013). Η έναρξη άσκησης των ως άνω αρμοδιοτήτων από την Περιφέρεια Αττικής καθορίζεται στο άρθρο 129 του Ν.4199 /2013 (Ν. 4199/2013 , ΦΕΚ 126/Α' /2013).

⁴ Εξαιρούνται οι περιφερειακές σημασίες Εθνικού Οδικού Αξονος όπως αναφέρονται στην απόφαση 490948/1766/17-11-2017 (ΑΔΑ: 9ΩΧ77ΛΛ-ΞΙΞ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, για τις οποίες η αρμοδιότητα για τη συντήρηση και τεχνική αστυνόμευση, ανατίθεται στην Υποδιεύθυνση Συγκοινωνιακών Έργων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

⁵ Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ασκεί για τα έργα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας του, τις αρμοδιότητες «Προϊσταμένης Αρχής» που προβλέπονται από τις διατάξεις για την εκτέλεση των Δημοσίων Έργων, σε συνδυασμό με το π.δ. αποφαινομένων οργάνων της Περιφέρειας όπως κάθε φορά ισχύει, και οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων της Διεύθυνσης ασκούν τις αρμοδιότητες «Διευθύνουσας Υπηρεσίας» που προβλέπονται από τις διατάξεις για την εκτέλεση των Δημοσίων Έργων, σε συνδυασμό με το π.δ. αποφαινομένων οργάνων της Περιφέρειας όπως κάθε φορά ισχύει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄
ΛΕΚΑΝΕΣ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθμ. Α5519/22-11-2024 έγγραφό μας με θέμα «Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης για την αποτροπή πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

Καθορισμός σαράντα-πέντε (45) Λεκανών Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε δεκατέσσερις (14) Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007). Οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών και τα Υδατικά Διαμερίσματα, στα οποία υπάγονται, αποτυπώνονται στον χάρτη του Παραρτήματος Γ΄. Η ονομασία και ο κωδικός κάθε Λεκάνης Απορροής Ποταμού περιλαμβάνονται στον πίνακα του Παραρτήματος Γ΄.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Υδατικό Διαμέρισμα	Λεκάνη Απορροής (Κωδικός)	Ποσοστό έκτασης ανά Περιφέρεια	Αρμόδια(-ες) Περιφέρεια(-ες)	Παρατηρήσεις
Δυτική Πελοπόννησος	Άλφειου (GR29)	Πελοποννήσου (54,48 %) Δυτικής Ελλάδας (45,52 %)	Πελοποννήσου	
	Παμισού - Νεδοντός - Νεδα (GR32)	Πελοποννήσου (96,68 %) Δυτικής Ελλάδας (3,32 %)	Πελοποννήσου	
Βόρεια Πελοπόννησος	Ρεμάτων Παράλιας Βορ. Πελοποννήσου (GR27)	Πελοποννήσου (58,1 %) Δυτικής Ελλάδας (41,9 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Πέιρου - Βέργα - Πηνειού (GR28)	Δυτικής Ελλάδας (100 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (GR45)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
Ανατολική Πελοπόννησος	Οροπεδίου Τρίπολης (GR30)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
	Ρεμάτων Αργολικού Κολπού (GR31)	Πελοποννήσου (87 %) Αττικής (13 %)	Πελοποννήσου/Αττικής	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής αφορά στα νησιά Πορός, Υόρα, Σπέτσες, Σπετσπούλα, Δοκός, Κυθήρα και Αντικυθήρα.
	Ευρώτα (GR33)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
Δυτική Στερεά Ελλάδα	Αγελίου (GR15)	Δυτικής Ελλάδας (53,63 %) Στερεάς Ελλάδας (24,1 %) Θεσσαλίας (18,99 %) Ηπείρου (3,28 %)	Δυτικής Ελλάδας/Θεσσαλίας	
	Ευήνου (GR20)	Δυτικής Ελλάδας (81,27 %) Στερεάς Ελλάδας (18,73 %)	Δυτικής Ελλάδας/Αττικής	Συναρμοδιότητα λόγω του υδροδότητου συστήματος της Αθήνας.
	Μόρνου (GR21)	Στερεάς Ελλάδας (81,34 %) Δυτικής Ελλάδας (18,66 %)	Στερεάς Ελλάδας/Αττικής	Συναρμοδιότητα λόγω του υδροδότητου συστήματος της Αθήνας.
	Λευκάδας (GR44)	Ιονίων Νήσων (99,98 %) Δυτικής Ελλάδας (0,02 %)	Ιονίων Νήσων	
Ηπειρος	Αώου (GR11)	Ηπείρου (79,632 %) Δυτικής Μακεδονίας (20,366 %) Θεσσαλίας (0,001 %)	Ηπείρου	
	Καλαμά (GR12)	Ηπείρου (100 %)	Ηπείρου	
	Αγρόντος και Λούρου (GR13)	Ηπείρου (100 %)	Ηπείρου	
	Αραχθού (GR14)	Ηπείρου (96,21 %) Στερεάς Ελλάδας (3,67 %) Θεσσαλίας (0,12 %)	Ηπείρου	
	Κέρκυρας - Παξών (GR34)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
Αττική	Λεκανοπεδίου Αττικής (GR26)	Αττικής (89,31 %) Πελοποννήσου (8,8 %) Στερεάς Ελλάδας (1,33 %) Νοτίου Αιγαίου (0,55 %)	Αττικής	
Ανατολική Στερεά Ελλάδα	Σπερχείου (GR18)	Στερεάς Ελλάδας (95,36 %) Θεσσαλίας (4,63 %) Δυτικής Ελλάδας (0,01 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Ευβοίας (GR19)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	ΒΑ Παράλιας Καλλιδρόμου (GR22)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Βοιωτικού Κηφισού (GR23)	Στερεάς Ελλάδας (99,81 %) Αττικής (0,19 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Αμφισσας (GR24)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Ασωπού (GR25)	Στερεάς Ελλάδας (79,57 %) Αττικής (20,43 %)	Θεσσαλίας/Στερεάς Ελλάδας Αττικής	Η αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής αφορά μόνο στα όρια του Δήμου Μελισσίων - Επαύλας ως προς την έκταση κλάσης χρήσης και εκτάσεις, λόγω αλλοίωσης των υδάτων.
	Σποράδων (GR35)	Θεσσαλίας (55,52 %) Στερεάς Ελλάδας (44,48 %)	Θεσσαλίας/Στερεάς Ελλάδας	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αφορά στη Σκύρο.
Θεσσαλία	Πηνειού (GR16)	Θεσσαλίας (89,11 %) Στερεάς Ελλάδας (7,81 %) Δυτικής Μακεδονίας (1,91 %) Κεντρικής Μακεδονίας (1,12 %) Ηπείρου (0,04 %)	Θεσσαλίας	
	Ρεμάτων Αλμυρού - Πηλίου (GR17)	Θεσσαλίας (99,98 %) Στερεάς Ελλάδας (0,02 %)	Θεσσαλίας	
Δυτική Μακεδονία	Πρεσπών (GR01)	Δυτικής Μακεδονίας (98,08 %) Κεντρικής Μακεδονίας (1,92 %)	Δυτικής Μακεδονίας	
	Αλιάκμονα (GR02)	Δυτικής Μακεδονίας (61,77 %) Κεντρικής Μακεδονίας (36,26 %) Θεσσαλίας (1,51 %) Ηπείρου (0,46 %)	Δυτικής Μακεδονίας/Κεντρικής Μακεδονίας	
Κεντρική Μακεδονία	Αξιού (GR03)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Γαλλικού (GR04)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Χαλκιδικής (GR05)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Αθώς (GR43)	Αθώς (96,01 %) Κεντρικής Μακεδονίας (3,99 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
Ανατολική Μακεδονία	Στρυμόνα (GR06)	Κεντρικής Μακεδονίας (59,91 %) Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (40,09 %)	Κεντρικής Μακεδονίας/Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης αφορά στις υπο-λεκάνες Οχυρού και Μαριμαρά.
Θράκη	Νέστου (GR07)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμ. Ξάνθης - Ξηρορέματος (GR08)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμ. Κομοτηνής - Λουτρού Εβρου (GR09)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Εβρου (GR10)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Θάσου - Σαμοθράκης (GR42)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
Κρήτη	Ρεμάτων Βορείου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου - Ηρακλείου (GR39)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
	Ρεμάτων Νοτίου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου - Ηρακλείου (GR40)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
	Ρεμάτων Ανατολικής Κρήτης (GR41)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
Νήσοι Αιγαίου	Ανατολικού Αιγαίου (GR36)	Βορείου Αιγαίου (100 %)	Βορείου Αιγαίου	
	Κυκλάδων (GR37)	Νοτίου Αιγαίου (100 %)	Νοτίου Αιγαίου	
	Δωδεκανήσων (GR38)	Νοτίου Αιγαίου (100 %)	Νοτίου Αιγαίου	

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄
ΟΡΙΣΜΟΙ**

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθμ. Α5519/22-11-2024 έγγραφό μας με θέμα «Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης και αποτροπής πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

Σύμφωνα με το Νόμο 3199/2003 (ΦΕΚ Α΄ 280/9.12.2003) «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000:

- *«**Ποταμός** είναι σύστημα εσωτερικών υδάτων το οποίο ρέει, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, στην επιφάνεια του εδάφους, αλλά το οποίο μπορεί, για ένα μέρος της διαδρομής του, να ρέει και υπογείως».*
- *«**Λεκάνη απορροής** ποταμού είναι η εδαφική έκταση από την οποία συγκεντρώνεται το σύνολο της απορροής, μέσω διαδοχικών ρευμάτων, ποταμών και, πιθανώς, λιμνών και παροχετεύεται στη θάλασσα με ενιαίο στόμιο ποταμού, εκβολές ή δέλτα».*
- *«**Υπολεκάνη** είναι η εδαφική έκταση από την οποία συγκεντρώνεται το σύνολο της απορροής μέσω σειράς ρευμάτων, ποταμών και, πιθανώς, λιμνών σε συγκεκριμένο σημείο υδάτινου ρεύματος (συνήθως λίμνης ή συμβολής ποταμών)».*
- *«**Περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού** αντιστοιχεί στη θαλάσσια και χερσαία έκταση, που αποτελείται από μια ή περισσότερες γειτονικές λεκάνες απορροής ποταμού μαζί με τα συναφή υπόγεια και παράκτια ύδατα και αποτελεί τη βασική μονάδα με βάση την οποία γίνεται η διαχείριση και η προστασία των λεκανών απορροής ποταμού όπως ορίζεται στο άρθρο 5».*

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΚΥΑ υπ. αριθμ.. Η.Π. 31822/1542/Ε103 (ΦΕΚ Β΄1108 21-07-2010), ως:

- *“**Πλημμύρα**” ορίζεται «Η προσωρινή κατάκλυση του εδάφους από νερό το οποίο, υπό κανονικές συνθήκες, δεν είναι καλυμμένο από νερό. Αυτή περιλαμβάνει πλημμύρες από ποτάμια, ορεινούς χείμαρρους και υδατορεύματα εφήμερης ροής, υπερχειλίσσεις λιμνών, και πλημμύρες από υπόγεια ύδατα και τη θάλασσα σε παράκτιες περιοχές. Ακόμη, περιλαμβάνει πλημμύρες από καταστροφές μεγάλων υδραυλικών έργων, όπως θραύσεις αναχωμάτων και φραγμάτων».*
- *“**Κίνδυνος πλημμύρας**” ορίζεται ο «συνδυασμός της πιθανότητας να λάβει χώρα πλημμύρα και των δυνητικών αρνητικών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες, που συνδέονται μ` αυτή την πλημμύρα».*
- *“**Επικινδυνότητα πλημμύρας**” ορίζεται «η δυνατότητα εμφάνισης πλημμύρας σε συγκεκριμένο χώρο (ποσοτικοποιούμενη μέσω του βάθους νερού, της ταχύτητας ροής ή άλλου χαρακτηριστικού υδρολογικού ή υδραυλικού μεγέθους) που αντιστοιχεί σε δεδομένη πιθανότητα υπέρβασης».*

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.4258/2014 (ΦΕΚ/τ. Α΄/ 94 14-04-2014)

- *«**Υδατορέματα** ή υδατορεύματα ή ρέματα (μη πλεύσιμοι ποταμοί χείμαρροι, ρέματα και ρυάκια είναι οι φυσικές ή διευθετημένες διαμορφώσεις της επιφάνειας του εδάφους που είναι κύριοι αποδέκτες*

των υδάτων της επιφανειακής απορροής και διασφαλίζουν τη διόδυσή τους προς άλλους υδάτινους αποδέκτες σε χαμηλότερες στάθμες. Στην έννοια του υδατορέματος δεν περιλαμβάνονται τα εγγειοβελτιωτικά έργα, όπως αρδευτικές και αποστραγγιστικές τάφροι».

- «**Μικρά υδατορέματα** (επιφανειακές πτυχώσεις απορροής) είναι οι επιφανειακές πτυχώσεις του εδάφους που είναι αποδέκτες των υδάτων της επιφανειακής απορροής, με έκταση λεκάνης απορροής μικρότερης ή ίσης του 1,0 τχ, όταν βρίσκονται εκτός ορίων οικισμών ή σχεδίων πόλεως ή μικρότερης ή ίσης των 0,50 τ.χ. όταν βρίσκονται εντός ορίων οικισμών ή σχεδίων πόλεως. Ως σημείο έναρξης της μέτρησης της λεκάνης απορροής ορίζεται κάθε σημείο της βαθιάς γραμμής της επιφανειακής πτύχωσης».
- «**Κοίτη** είναι η φυσική ή διευθετημένη διαμόρφωση του εδάφους στην οποία ρέει μόνιμα ή περιοδικά το νερό του υδατορέματος. Δεν περιλαμβάνονται στην έννοια αυτή οι περιοχές μόνιμης ή περιοδικής κατάκλυσης των υδροτόπων».
- «**Όχθη (οχθιογραμμή)** είναι η γραμμή που ενώνει τα άνω άκρα κάθε πρανούς της κοίτης (φρύδι), όπου αυτή αποτελεί διακριτό μορφολογικό στοιχείο του περιβάλλοντος χώρου του υδατορέματος».
- «**Βαθιά γραμμή ή άξονας** είναι η γραμμή που ενώνει, τα βαθύτερα σημεία της κοίτης του υδατορέματος. Αν η φυσική κοίτη έχει αντικατασταθεί με τεχνικό έργο, βαθιά γραμμή νοείται ο άξονας του τεχνικού έργου».
- «**Ζώνη πλημμύρας** είναι η εδαφική περιοχή η οποία κατακλύζεται από τα πλημμυρικά νερά για συγκεκριμένη κάθε φορά περίοδο επαναφοράς και περικλείεται από τις γραμμές πλημμύρας».
- «**Οριογραμμές υδατορέματος** είναι οι πολυγωνικές γραμμές και από τις δύο πλευρές της βαθιάς γραμμής του υδατορέματος, που περιβάλλουν σωρευτικά: α) τις όχθες του υδατορέματος, β) τις γραμμές πλημμύρας και γ) οποιοδήποτε φυσικό ή τεχνητό στοιχείο, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του υδατορέματος, το οποίο έχει περιβαλλοντική αξία και χρήζει προστασίας».
- «**Οριοθέτηση** είναι η διαδικασία και η επικύρωση του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 3, με στόχο την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απορροής των επιφανειακών νερών και την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος».
- «**Ζώνη υδατορέματος** είναι η εδαφική περιοχή που περικλείεται από τις οριογραμμές του υδατορέματος».
- «**Διευθέτηση υδατορέματος** είναι η επέμβαση στο υδατόρεμα, με την εκτέλεση των αναγκαίων έργων με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών. Στα έργα αυτά περιλαμβάνεται και η εκτροπή του υδατορέματος, καθώς και η υποκατάστασή του με κλειστό ή ανοιχτό τεχνικό έργο στην ίδια ή διαφορετική θέση».

Αναφορικά με την έννοια του υδατορέματος σημειώνεται ότι, στην έννοια του υδατορέματος περιλαμβάνονται: οι ποταμοί στο σύνολο της έκτασής τους, καθώς και οι παραπόταμοι των ποταμών αυτών, τα ρέματα, τα ρυάκια, οι χείμαρροι, καθώς και οι τεχνητοί κλάδοι των ποταμών και ρεμάτων εάν αυτοί αποτελούν μέρος του φυσικού υδρογραφικού δικτύου και δεν αποτελούν εγγειοβελτιωτικό έργο ως μέρος αρδευτικού δικτύου (π.χ. αρδευτικές διώρυγες, αποστραγγιστικές τάφροι)⁵¹.

Στην έννοια του υδατορέματος δεν περιλαμβάνονται οι πλεύσιμοι ποταμοί για την οριοθέτηση των οποίων εφαρμόζεται ο Ν.2971/2001 (ΦΕΚ τ. Α' 285/19.12.2001) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Τόσο ο

⁵¹ Σχετικό υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31-05-2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α'/2014), όσο και ο Ν.2971/2001 αναφέρονται σε «πλεύσιμους ποταμούς», πλην όμως, επειδή ένας ποταμός δεν δύναται να είναι πλεύσιμος καθ' όλο το μήκος του (από τις πηγές έως και την εκβολή), είναι αυτονόητο ότι και οι δύο νόμοι αναφέρονται ουσιαστικά σε πλεύσιμα τμήματα ποταμών³⁷.

Επισημαίνεται ότι τόσο ο Ν.4258/2014 όσο και ο Ν.2971/2001 δεν παρέχουν ορισμό, ή καθορίζουν αναγνωριστικά στοιχεία της «πλευσιμότητας» ούτε περιγράφονται σε αυτούς συγκεκριμένα τμήματα ποταμών ως πλεύσιμα.

Ο Ν.4258/2014 δεν διαφοροποιεί τα υδατορέματα σε συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, καθώς ουσιαστικά η πρόβλεψη του νομοθέτη για την εφαρμογή του νόμου συμπεριλαμβάνει όλους τους κλάδους του υδρογραφικού δικτύου. Συνεπώς, στην έννοια του υδατορέματος περιλαμβάνονται και εκείνα τα ρέματα, χείμαρροι ή ρυάκια περιοδικής απορροής.

Σύμφωνα με τη ΚΥΑ 140055/2017 (ΦΕΚ 428/Β/2017), άρθρο 7, «Σε περίπτωση αμφιβολίας περί του χαρακτήρα τμήματος του υδρογραφικού δικτύου ως υδατορέματος, καθώς και για τα χαρακτηριστικά αυτού, αποφαινεται σχετικώς η αρμόδια Δ/ση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης». Στην περίπτωση που το ερώτημα αναφέρεται στη πλευσιμότητα ή μη ποταμού/τμήματος ποταμού, δεδομένου ότι αρμοδιότητα για την εφαρμογή του Ν.2971/2001 έχουν τα κατά τόπους Αυτοτελή Γραφεία Δημόσιας Περιουσίας (Κτηματικές Υπηρεσίες), κρίνεται ότι θα πρέπει να ερωτώνται και οι εν λόγω υπηρεσίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄
ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Το παρόν προσαρτάται στο υπ' αριθμ. Α5519/22-11-2024 έγγραφό μας με θέμα «Αρμοδιότητες φορέων σε έργα και μέτρα πρόληψης και αποτροπής πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις Δήμων και Περιφερειών» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

1. Υπ. αριθμ.Οικ. 706/10 (ΦΕΚ 1383 Β/2-9-2010- Διορθ.σφαλμ. στο ΦΕΚ 1572 Β/28-9-2010) όπως ισχύει με την υπ. αριθμ. οικ.1300/14 (ΦΕΚ 3665 Β/31-12-2014): Τροποποίηση της με αριθ. οικ. 706/2010 Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων.
2. Το με αρ. πρωτ.: 85570/1292 από 2.8.2024 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ, με θέμα: Ενημερωτικό /Διευκρινιστικό Υπόμνημα –Σημειώσεις για τα υδατορέματα.
3. Το με αρ. πρωτ.:ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/110254/1193 από 11.1.2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ με θέμα: Διευκρινίσεις για την Α1841 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.
4. Το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740 από 26.4.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
5. Το υπ. αριθμ. 175112/2304 από 8.11.2018 έγγραφο του Τμήματος Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων και Έργων Ορεινής Υδρονομίας της Δ/νσης Δασικών Έργων & Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
6. Το υπ. αριθμ. 130938/2294 από 22.5.2013 έγγραφο της Δ/νσης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας της Ειδικής Γραμματείας Δασών και νυν Γενικής Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
7. Το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749 από 6.10.2020 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος (ΑΔΑ Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) με θέμα «Αρμοδιότητες των Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση έργων και καθαρισμών στις ορεινές κοίτες χειμάρρων»
8. Το υπ. αρ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/ 81818/2774 από 5.8.2022 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων (ΑΔΑ 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94)».
9. Το υπ. αριθμ. 291326/ Γενικά Ερωτήματα από 29.9.2023 έγγραφο της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών
10. Το υπ. αριθμ. Δ19/1064/Φ.ΓΕΝΙΚΑ από 3.4.2019 έγγραφο της Δ/νσης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών.
11. Το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/38294/718 από 25.5.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
12. Το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740 από 26.4.2023 έγγραφο του Τμήματος Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων Δ/νση Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρ. Σχεδιασμού & Αστ. Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

13. Το υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/48348/669 από 1.7.2019 έγγραφο της Δ/σης Τοπογραφικών Εφαρμογών της Γενικής Δ/σης Πολεοδομίας της Γ.Γ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
14. Το υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898 από 31.5.2019 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
15. Το υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/67360/1313 από 2.8.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
16. Το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/133241/1474 από 11.1.23 έγγραφο του Τμήματος Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα «Διένεξη υπηρεσιών αναφορικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού ρέματος».
17. Το υπ. αριθμ. Δ19/2361/Φ.Γενικά από 12.10.2018 έγγραφό της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγχειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών.
18. Το υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ ΥΠ/65267/1472 από 25.10.2018 έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και νυν Διεύθυνσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
19. Το υπ. αριθμ. 65963 από 20.11.2018 έγγραφο της Δ/σης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α. της Γενικής Δ/σης Αποκέντρωσης & Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών
20. Η υπ. αρ. Δ7α/οικ.3147/ΕΓΚ.33/12.10.1998 Εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ
21. Το υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25778/1645 από 3.4.2019 έγγραφό της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.ΠΑ.) της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
22. Το υπ.αρ. 6748/9.10. 2017 έγγραφο της Γ.Γ.Π.Π. με θέμα «Θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία δαπανών πολιτικής προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν.4412/2016 (ΦΕΚ/τ.Α΄/ 147) σε επίπεδο ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού».
23. Το υπ.αρ. 159/17.1.2022 έγγραφο του Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.) του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος.

42163

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3665

31 Δεκεμβρίου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Καθιέρωση απογευματινής υπερωριακής εργασίας, πέραν της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας, και εργασίας κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, καθ' υπέρβαση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας, για δημοσιογράφους που υπηρετούν στο Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του ΥΠΠΟΑ, για το έτος 2015.....
- Τροποποίηση συστατικής πράξης του ΝΠΔΔ «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ».....
- Χορήγηση άδειας ίδρυσης Κέντρου Αποθεραπείας Αποκατάστασης - Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με ειδικές ανάγκες στο Ειδικώς αναγνωρισμένο Φιλανθρωπικό Σωματείο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» και δ.τ. «Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ»....
- Κατάργηση της Νομ/κής Επιχείρησης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Οργανισμός Νομ/κής Αυτ/σης Θεσπρωτίας».....
- Έγκριση πάγων χορηγημάτων καθαριότητας, Π.Ε. Πρέβεζας, Π.Ε. Άρτας και Π.Ε. Ιωαννίνων έτους 2015»..
- Τροποποίηση της με αριθ. οικ. 706/2010 Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων.....

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- Διόρθωση σφάλματος στην αριθμ.Φ.16206/2014/0001710/10.12.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 3468/τ.Β'/23.12.2014.....

Διόρθωση σφάλματος στην Δ.Δ. οικ. 4457/18-10-2011 απόφαση του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 2526/7-11-2011 (τεύχος Β')..... 8

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΔΥΗΔ/ΔΔΑΑΔ/ΓΔΑΔΤΠ/
339647/9596/8667/6500

(1)

- 1 Καθιέρωση απογευματινής υπερωριακής εργασίας, πέραν της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας, για δημοσιογράφους που υπηρετούν στο Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του ΥΠΠΟΑ, για το έτος 2015.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπ' όψιν:

1. Τις διατάξεις:
- 3 α) Του άρθρου 20 του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Α/27-10-2011), «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 176 παρ. 1 του Ν. 4261/2014 «Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ), κατάργηση του Ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 107/Α/5-5-2014)
- 4 β) Του άρθρου 45 παρ. 1 του Ν. 4071/2012 (ΦΕΚ 85/Α/11-4-2012), «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ»
- 5 γ) του άρθρου 67 του Ν. 1943/1991 «Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης,

αναβάθμιση του προσωπικού της και άλλες συναφείς διατάξεις (ΦΕΚ 50/Α/11-4-1991)

δ) του Π.δ. 118/2013 (ΦΕΚ 152/Α/2013) «Τροποποίηση του Π.δ. 85/2012 (Α 141) - Ίδρυση Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και μετονομασία των Υπουργείων Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σε Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και σε Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων αντιστοίχως»

ε) του Π.δ. 89/2014 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 134/Α/2014)

στ) του Π.δ. 104/2014 (ΦΕΚ 171/Α/2014) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού»

2. Την αριθμ. 2/17805/0022/13-3-2013 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός αποδοχών των δημοσιογράφων που απασχολούνται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στους φορείς που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 4 και της παρ. 1α του άρθρου 31 του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226), όπως ισχύει» (ΦΕΚ 662/ Β/21-3-2013).

3. Την αριθμ. οικ.2/78861/0022/12-8-2013 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών «Κοινοποίηση Υπουργικής Απόφασης» (ΑΔΑ ΒΛΩ5Η - Γ 43).

4. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με την αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΟΔ/ΤΕΜ/332862/41628/5817/2445/18-12-2014 ανάληψη δαπάνης της Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΠΟΑ, από την παρούσα απόφαση προκαλείται δαπάνη συνολικού ύψους 5.359,00 ευρώ, η οποία θα καλυφθεί από τις πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού του ΥΠ.Π.Ο.Α. (ΚΑΕ 0511).

5. Το γεγονός ότι η απογευματινή υπερωριακή των αναφερόμενων στην παρούσα απόφαση κρίνεται απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία του Γραφείου Τύπου & Δημοσίων Σχέσεων του ΥΠΠΟΑ, αποφασίζουμε:

1. Εγκρίνουμε απογευματινή υπερωριακή εργασία μέχρι είκοσι (20) ώρες, πέραν της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας, σε καθέναν από τους δύο (2) δημοσιογράφους, οι οποίοι υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, κατά πλήρες ωράριο εργασίας, στο Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του ΥΠ ΠΟΑ.

2. Αρμόδιος για τη διαπίστωση πραγματικής παροχής της ανωτέρω εργασίας καθίσταται ο Διευθυντής του Γραφείου Υπουργού Πολιτισμού & Αθλητισμού.

3. Η παρούσα απόφαση έχει ισχύ από τη δημοσίευσή της σε ΦΕΚ μέχρι τις 31-12-2015.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2014

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Αριθμ. 64052/44235

(2)

Τροποποίηση συστατικής πράξης του ΝΠΔΔ «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Το Π.δ. 135/2010(ΦΕΚ/Α/228/2010)»Οργανισμός Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 103, 225, 238 & 280 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης».

3. Τις διατάξεις των άρθρ. 239 έως 240 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α'114/06) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

4. Το αρ. πρωτ. οικ.4569/2011 (εγκ. 11) έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκ/σης και Ηλεκτρ/κής Διακυβέρνησης.

5. Την αριθ. 32/2011(ΦΕΚ 1557/Β/2011) απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης περί σύστασης ΝΠΔΔ «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ (Ο.Α.Π.Π.Α.)», όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 283/12 απόφαση (ΦΕΚ /Β'/428/2013).

6. Την αριθμ. 415/2014 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, περί τροποποίησης της συστατικής πράξης του νπδδ: «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΔΗΜΟΥ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ (Ο.Α.Π.Π.Α.)».

7. Την αριθμ. 3943/1690(ΦΕΚ/Β/597/2011) απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής περί «Μεταβίβασης αρμοδιότητας υπογραφής «ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ», αποφασίζουμε:

Τροποποιούμε την αριθ. 32/2011 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης ως προς την παρ. 1 του άρθρου (4) ΠΟΡΟΙ και του άρθρου (5) ΔΙΟΙΚΗΣΗ ως εξής:

3. ΠΟΡΟΙ

1. Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου η οποία θα κυμαίνεται από 450.000,00 € έως 1.000.000,0 €.

5. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το νομικό πρόσωπο διοικείται από 15μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται μαζί με τους αναπληρωτές του από το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελούμενο από :

1. Τον Δήμαρχο ως Πρόεδρο

2. Τέσσερις (4) Δημοτικούς Συμβούλους, εκ των οποίων ορίζονται από τη μειοψηφία.

3. Εννέα Δημότες ή κατοίκους, οι οποίοι είναι χρήστες των υπηρεσιών του νομικού προσώπου, είτε διαθέτουν ειδικές γνώσεις σχετικές με το σκοπό του νομικού προσώπου.

4. Ένας εκπρόσωπος (1) των εργαζομένων του νομικού προσώπου, εφόσον αυτό απασχολεί περισσότερους από δέκα εργαζομένους.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο Δήμαρχος δεν μετέχει στο διοικητικό συμβούλιο, τότε ως μέλος ορίζεται ένας (1) επιπλέον Δημοτικός Σύμβουλος.

Σε περίπτωση κατά την οποία το νομικό πρόσωπο δεν απασχολεί περισσότερους από δέκα (10) εργαζομένους, τότε ως μέλος στο διοικητικό συμβούλιο θα ορίζεται ένας (1) επιπλέον δημότης ή κάτοικος ο οποίος είτε είναι χρήστης των υπηρεσιών του νομικού προσώπου, είτε διαθέτει ειδικές γνώσεις σχετικές με το σκοπό του νομικού προσώπου.

5. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου θα ορίζεται με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 240 του ν. 3463/2006 ΚΔΚ όπως ισχύει.

Από τις διατάξεις της απόφασης αυτής προκαλείται δαπάνη ποσού 450.000,00 € εις βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου οικονομικού έτους 2015, εγγεγραμμένη στον Κ.Α. 00-6715.006, καθώς και για τα επόμενα έτη το ακριβές ποσό θα ορίζεται κάθε φορά με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου η οποία θα λαμβάνεται μέχρι τη 31η Αυγούστου εκάστου έτους.

Κατά τα λοιπά ισχύει ως έχει η αριθ. 32/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2014
Με εντολή Γενικού Γραμματέα
Αποκεντρωμένης Διοίκησης
Η Διευθύντρια Διοίκησης
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΟΓΙΑΤΖΗ

Αριθμ. 6226 (3)
Χορήγηση άδειας ίδρυσης Κέντρου Αποθεραπείας Αποκατάστασης - Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας για άτομα με ειδικές ανάγκες στο Ειδικώς αναγνωρισμένο Φιλανθρωπικό Σωματείο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» και δ.τ. «Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ».

Ο ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 2072/92 (ΦΕΚ 125/ τ.Α' /23-7-1992) κεφ. Β', αρθρ. 10 «Ρύθμιση επαγγέλματος ειδικού τεχνικού προθετικών και ορθωτικών κατασκευών και λοιπών ειδών αποκατάστασης και άλλες διατάξεις».
2. Τις διατάξεις του Ν.2345/1995 (ΦΕΚ 213/τ.Α' /1995) «Οργανωμένες υπηρεσίες παροχής προστασίας από φορείς Κοινωνικής Πρόνοιας και άλλες διατάξεις».
3. Τις διατάξεις του Ν 3852/2010 « Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης».
4. Τις διατάξεις του Π.δ. 395/93 (ΦΕΚ 166/τ.Α' /93) «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ.».
5. Τις διατάξεις του Π.δ. 145/2010 (ΦΕΚ 238/ τ.Α' /27-12-2010) «Οργανισμός της Περιφέρειας Αττικής», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 44403/2011 Απόφαση (ΦΕΚ 2494/ τ. Β' /4-11-2011) και ισχύει σήμερα.
6. Τις διατάξεις της Π4α/οικ.4633/29-9-93 Υ.Α (ΦΕΚ 789/ τ.Β' / 6-10-1993) «Προδιαγραφές λειτουργίας Κέντρων Αποθεραπείας - Αποκατάστασης για την παροχή ιατρικών και λοιπών φροντίδων καθώς και για την διήμερευση των ατόμων που περιγράφονται στο αρθρ. 10 παρ.1 του Ν. 2072/1992».
7. Την υπ' αριθμ. Οικ. 177070/2014 (ΦΕΚ 2542/τ.Β' / 24-9-2014) απόφαση του Περιφερειάρχη Αττικής περί «Μεταβίβασης Αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες».
8. Τις από 11-9-2012 και 23-5-2014 αιτήσεις με τα νόμιμα δικαιολογητικά που κατατέθηκαν από τον «ΣΥΛΛΟΓΟ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» με το διακριτικό τίτλο «Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ» και τη σχετική αλληλογραφία.
9. Το από 25 -11-2014 Πρακτικό Γνωμοδότησης της αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας κτιρίων (Π.δ. 395/93 άρθρο 4), αποφασίζουμε:
Χορηγούμε Άδεια Ίδρυσης Κέντρου Αποθεραπείας Αποκατάστασης - Κέντρου Δημέρευσης Ημερήσιας

Φροντίδας ΑΜΕΑ με νοητική υστέρηση στον «ΣΥΛΛΟΓΟ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» με το διακριτικό τίτλο «Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ» στους χώρους του ακινήτου επί των οδών Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'3 στο Δήμο Ελληνικού - Αργυρούπολης Αττικής, δυναμικότητας 37 (τριάντα επτά) ατόμων.

Η παρούσα απόφαση ισχύει μετά την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο του προγράμματος «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Καλλιθέα, 25 Νοεμβρίου 2014

Ο Αντιπεριφερειάρχης

Χ. ΚΑΠΑΤΑΝΣ

Αριθμ. απόφ. 13/61/19-12-2014 (4)
Κατάργηση της Νομ/κής Επιχείρησης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Οργανισμός Νομ/κής Αυτ/σης Θεσπρωτίας».

ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7-6-2010 τ.Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και ιδίως του άρθρου 199.
2. Τον Οργανισμό της Περιφέρειας Ηπείρου (Π.δ. 140/2010 ΦΕΚ 233/27-12-2010 τ. Α')
3. Τον αριθμ. 16853/6-4-2011 πρότυπο κανονισμό λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου, που εξέδωσε ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 661/20-4-2011 - τ. Β').
4. Την αριθμ. 95/26-11-2003 απόφαση του Νομ/κού Συμβουλίου Θεσπρωτίας «Σύσταση αμιγούς Νομαρχιακής επιχείρησης, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ», που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 562/6-4-2004 τ.Β'.
5. Την με αριθμ. πρωτ. 118178/4098/7-11-2014 εισήγηση του Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Θεσπρωτίας, όπως κατατέθηκε στο Συμβούλιο (Α.Π./Π.Σ.: 126903/4768/1-12-2014) (συνημμένα με α/α: 92 στο φάκελο 2/2014 συνημμένων εισηγήσεων κ.λπ. στα θέματα του Π.Σ, με την οποία προτείνεται η κατάργηση, σύμφωνα με το άρθρο 17 του καταστατικού της, της ως άνω αναγραφόμενης επιχείρησης διότι η ύπαρξή της δεν συνάδει με τους σκοπούς της Περιφέρειας Ηπείρου - Π.Ε. Θεσπρωτίας, ούτε αποτελεί αναγκαιότητα η διατήρησή της.
6. Την τοποθέτηση του Περιφερειάρχη.
7. Τις τοποθετήσεις των παρατάξεων.
8. Το γεγονός ότι δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, και ότι διατυπώθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, (αναλυτικά στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικό της συνεδρίασης), αποφασίζει κατά πλειοψηφία:
- Την κατάργηση της αμιγούς Νομαρχιακής Επιχείρησης, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ», που δημόσιεύθηκε στο ΦΕΚ 562/6-4-2004 τ.Β'.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ιωάννινα, 23 Δεκεμβρίου 2014

Ο Πρόεδρος

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΡΓΑΝΑΣ

42166

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

Αριθμ. απόφ. 13/64/19-12-2014 (5)
Εγκριση πάγιων χορηγημάτων καθαριότητας, Π.Ε. Πρέβεζας, Π.Ε. Άρτας και Π.Ε. Ιωαννίνων έτους 2015».

ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87/7-6-2010 τ.Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Τον Οργανισμό της Περιφέρειας Ηπείρου (Π.δ. 140/ 2010 ΦΕΚ 233/27-12-2010 τ. Α').
3. Τον αριθμ. 16853/6-4-2011 πρότυπο κανονισμό λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου, που εξέδωσε ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 661/20-4-2011 -τ. Β').
4. Την υπ' αριθμ. 2/5091/0026/25-5-2012 (ΦΕΚ 1741/25-5-2012 τ.Β) απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών «Καθορισμός διαδικασίας και δικαιολογητικών για την πληρωμή δαπανών πάγιων κατ' αποκοπή χορηγημάτων και μισθωμάτων κτιρίων δημοσίων υπηρεσιών».
5. Τις από 12-12-2014 εισηγήσεις των Δ/σεων Διοικητικού- Οικονομικού των Π.Ε. Άρτας, Πρέβεζας και της Δ/σης Οικονομικού Περιφέρειας Ηπείρου, όπως κατατέθηκαν στο Συμβούλιο (συνημμένα με α/α: 95 στο φάκελο 2/2014 συννημένων εισηγήσεων κ.λπ. στα θέματα του Π.Σ).
6. Την τοποθέτηση του Περιφερειάρχη.
7. Τις τοποθετήσεις των παρατάξεων και ότι διατυπώθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, (αναλυτικά στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά της συνεδρίασης), αποφασίζει κατά πλειοψηφία:
  - Α. Εγκρίνει τη θέσπιση παγίου κατ' αποκοπή χορηγήματος καθαριότητας για το οικονομικό έτος 2015 για την Π.Ε. Άρτας, σύμφωνα με σύμφωνα με την κατάσταση των Υπηρεσιών που ακολουθεί:

α/α	Υπηρεσία	Φορέας	ΚΑΕ	Μηνιαία Δαπάνη	Ετήσια Δαπάνη	Δικαιούχος
1	Δ/ση Τεχνικών Έργων	072	1232	800	9.600,00	Πρ/νος Υπηρεσίας
2	Δ/ση Αγροτικής Οικον.& Κτηνιατρικής	072	1232	1.000	12.000,00	»
3	Δ/ση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μερ.μ.	072	1232	450	5.400	»
4	Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης	072	1232	700	8.400	»
5	Κ.Ε.Δ.Δ.Υ.*	072	1232	330	3.960	»
ΣΥΝΟΛΟ				3.280,00	39.360,00	

Η ανάθεση του έργου καθαριότητας θα γίνει σε ιδιώτες επαγγελματίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Ν. 2072/92

*(Κέντρο Διαφοροδιάγνωσης Διάγνωσης και Υποστήριξης.

Β. Εγκρίνει τη θέσπιση παγίου κατ' αποκοπή χορηγήματος καθαριότητας για το οικονομικό έτος 2015 για την Π.Ε. Πρέβεζας, σύμφωνα με την κατάσταση των Υπηρεσιών που ακολουθεί:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΓΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΤΟΥΣ 2015					
Α/Α	ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΜΗΝΙΑΙΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΟΣΟ	ΕΤΗΣΙΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΟΣΟ	Ε.Φ. /Κ.Α.Ε	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
1	Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ	800,00	9.600,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
2	Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	630,00	7.560,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
3	Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	670,00	8.040,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
4	Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	300,00	3.600,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
5	Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	800,00	9.600,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
6	Δ/ΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	500,00	6.000,00	072/1232	Προϊστάμενος Υπηρεσίας
ΣΥΝΟΛΟ		3.700,00	44.400,00		

Γ. Εγκρίνει τη θέσπιση παγίου κατ' αποκοπή χορηγήματος καθαριότητας για το οικονομικό έτος 2015 για την Π.Ε. Ιωαννίνων, προϋπολογισμού 95.760,00 €, πλέον ΦΠΑ, η οποία θα βαρύνει τον Φορέα 072 ΚΑΕ 1232 του προϋπολογισμού της Π.Ε. Ιωαννίνων, οικονομικού έτους 2015, για την αντιμετώπιση των αντίστοιχων δαπανών των Διευθύνσεων και Τμημάτων που υπάγονται στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων καθώς και των Διευθύνσεων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, σύμφωνα με την κατάσταση των Υπηρεσιών που ακολουθεί:

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

42167

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΚΠ/ΣΗΣ

	ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ Π.Η.	550,00	6.600,00
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ Π.Η	500,00	6.000,00
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Π.Η	450,00	5.400,00
Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Π.Η	460,00	5.520,00
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Π.Η	500,00	6.000,00
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ Π.Η.	500,00	6.000,00
Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΗΣ Π.Η.	350,00	4.200,00
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	600,00	7.200,00
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ Π.Η	530,00	6.360,00
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ Π.Η	400,00	4.800,00
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	400,00	4.800,00
Δ/ΝΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	650,00	7.800,00
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	500,00	6.000,00
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Π.Η	500,00	6.000,00
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	400,00	4.800,00
Δ/ΝΣΗ Δ/ΘΜΙΑΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	350,00	4.200,00
Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	340,00	4.080,00
ΣΥΝΟΛΟ	7.980,00	95.760,00

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Ιωάννινα, 23 Δεκεμβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΡΓΑΝΑΣ

Αριθμ. οικ. 1300

(6)

Τροποποίηση της με αριθ. οικ. 706/2010 Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΔΑΤΩΝ (αποτελούμενη, βάσει των διατάξεων του Άρθρου 3 παράγραφος 1 του Ν. 3199/2003 για την «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000», όπως ισχύει, από τον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως Πρόεδρο και τους Υπουργούς:

- α) Οικονομικών,
- β) Εσωτερικών,
- γ) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,
- δ) Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
- ε) Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
- στ) Υγείας,
- ζ) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Έχοντας υπόψη:

• τις διατάξεις του Ν. 3199/2003 (Α' 280) «Προστασία και διαχείριση των υδάτων -εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α' 280) και ειδικότερα των Άρθρων 3 (παράγ. 1) και 5 (παράγ. 2 και 3), όπως ισχύει,

• τις διατάξεις του Π.δ. 51/2007 (Α' 54) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» και ειδικότερα του Άρθρου 3 (παρ. Α), όπως ισχύει,

• τη με αρ. πρωτ. οικ. 706/16.07.2010 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (Β' 1383) «Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους», όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ Β'1572/2010,

• τις διατάξεις του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87) και ειδικότερα του άρθρου 6, όπως ισχύει, αποφασίζει:

42168

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

Την τροποποίηση του Παραρτήματος ΙΙ της με αρ. οικ. 706/2010 Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, όπως ισχύει, ως προς τον ορισμό των αρμόδιων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για τη λεκάνη απορροής ποταμού Ασωπού (GR 25) ως εξής

Υδατικό Διαμέρισμα	Λεκάνη Απορροής (Κωδικός)	Ποσοστό έκτασης ανά Περιφέρεια	Αρμόδια(-ες) Διοίκηση(-εις)	Παρατηρήσεις
Ανατολική Στερεά Ελλάδα	Ασωπού (GR25)	Στερεάς Ελλάδας (79,57%) Αττικής (20,43%)	Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας, Αττικής	Η αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής αφορά μόνο στα όρια του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας ως προς την έκδοση αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης των υδάτων.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2014

Ο Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

Στην αριθμ. Φ.16206/2014/0001710/10.12.2014 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 3468/τ.Β'/23.12.2014, στη σελίδα 40218 στήλη α', στίχο 27 εκ των κάτω γίνεται η εξής διόρθωση:
Από το εσφαλμένο: «...ΤΙΑΤΣΑΪ...»
Στο ορθό: «...ΤΣΑΤΣΑΪ...».

(Από το Εθνικό Τυπογραφείο)

(8)
(7) Στην Δ.Δ. οικ. 4457/18-10-2011 απόφαση του Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 2526/7-11-2011 (τεύχος Β'), στην σελίδα 36942, στον ονομαστικό πίνακα των υπαλλήλων, στον με αριθμό (16) Δημόπουλο Θεόδωρο του Στυλιανού, κατηγορίας και κλάδου ή ειδικότητας ΠΕ Μηχανικών/ Πολιτικών Μηχαν., διορθώνεται το εσφαλμένο «ΠΕ Μηχανικών/Πολιτικών Μηχαν.» στο ορθό «ΠΕ Μηχανικών/Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων Μηχανικών».

(Από την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης)

18943

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1383

2 Σεπτεμβρίου 2010

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ.Οικ. 706

Καθορισμός των Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και ορισμού των αρμόδιων Περιφερειών για τη διαχείριση και προστασία τους

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΔΑΤΩΝ

Η Εθνική Επιτροπή Υδάτων, αποτελούμενη, βάσει των διατάξεων του Άρθρου 3 παράγραφος 1 του Ν. 3199/2003 για την «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000», από τους Υπουργούς

α) Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ως Προέδρου,
 β) Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
 γ) Οικονομικών,
 δ) Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,
 ε) Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης,

στ) Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
 ζ) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Έχοντας υπόψη:

• τις διατάξεις του Ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων -εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α' 280) και ειδικότερα των Άρθρων 3 (παραγ. 1) και 5 (παραγ. 2 και 3),

• τις διατάξεις του ΠΔ 51/2007 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ «για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» και ειδικότερα του Άρθρου 3 (παραγ. Α),

• το Ν. 1739/87, «Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 201/19-20.11.1987), με τον οποίο προσδιορίστηκαν τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας,

• την από 25/6/10 Εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με θέμα: «Εισήγηση για τον καθορισμό αρμοδιοτήτων επί των Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 5 του Ν. 3199/2003», αποφασίζει:

1. Τον καθορισμό σαράντα-πέντε (45) Λεκανών Απορροής Ποταμών, οι οποίες υπάγονται σε δεκατέσσερις (14) Περιοχές Λεκανών Απορροής Ποταμών (που αντιστοιχούν στον όρο Υδατικά Διαμερίσματα του Άρθρου 3 του ΠΔ 51/2007). Οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών και τα Υδατικά Διαμερίσματα, στα οποία υπάγονται, αποτυπώνονται στον χάρτη του Παραρτήματος Ι. Η ονομασία και ο κωδικός κάθε Λεκάνης Απορροής Ποταμού περιλαμβάνονται στον πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ της παρούσας Απόφασης. Η ακριβής αποτύπωση των Λεκανών Απορροής Ποταμών και των Υδατικών Διαμερισμάτων ορίζεται από τα θεματικά επίπεδα χωρικής πληροφορίας: «EGY_RB.2010» και «EGY_RBD.2010», αντίστοιχα, της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων.

2. Τον καθορισμό των αρμόδιων ή συναρμόδιων Περιφερειών για κάθε Λεκάνη Απορροής Ποταμού σύμφωνα με τον πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ της παρούσας Απόφασης.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
 Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό **74%**

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

18945

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Υδατικό Διαμέρισμα	Λεκάνη Απορροής (Κωδικός)	Ποσοστό έκτασης ανά Περιφέρεια	Πρόταση για αρμόδια(-ες) Περιφέρεια(-ες)	Παρατηρήσεις
Δυτική Πελοπόννησος	Αλφειού (GR29)	Πελοποννήσου (53,72 %) Δυτικής Ελλάδας (46,28 %)	Πελοποννήσου	
	Γάμου - Νέστον - Νίδα (GR32)	Πελοποννήσου (96,31 %) Δυτικής Ελλάδας (3,69 %)	Πελοποννήσου	
Βόρεια Πελοπόννησος	Ρεμάτων Παράλιας Βορ. Πελοποννήσου (GR27)	Πελοποννήσου (57 %) Δυτικής Ελλάδας (43 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Παίρου - Βέργα - Πηνειού (GR28)	Δυτικής Ελλάδας (100 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Κεφαλονιάς - Πάτρης - Ζακύνθου (GR45)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
Ανατολική Πελοπόννησος	Οροπέδιου Τρίπολης (GR30)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
	Ρεμάτων Αργολικού Κόλπου (GR31)	Πελοποννήσου (87,28 %) Αττικής (12,72 %)	Πελοποννήσου /Αττικής	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής αφορά μόνο στα νησιά Πάρος, Ύδρα, Σπέτσες, Στετσικοπούλα, Δοκός, Κύθηρα και Αντικύθηρα
Δυτική Στερέα Ελλάδα	Ευρώτα (GR33)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
	Αχελώου (GR15)	Δυτικής Ελλάδας (53,08 %) Στερεάς Ελλάδας (24,13 %) Θεσσαλίας (19,22 %) Ηλείου (3,33 %) Ιονίων Νήσων (0,23 %)	Δυτικής Ελλάδας/Θεσσαλίας	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Θεσσαλίας αφορά μόνο στην υπο-λεκάνη Ταυρωπού
	Εύηρου (GR20)	Δυτικής Ελλάδας (83,87 %) Στερεάς Ελλάδας (16,13 %)	Δυτικής Ελλάδας /Αττικής *	Η συναρμοδιότητα αφορά σε θέματα που σχετίζονται με το υδροδοτικό σύστημα της Αθήνας
	Μόρνου (GR21)	Στερεάς Ελλάδας (75,88 %) Δυτικής Ελλάδας (24,12 %)	Στερεάς Ελλάδας /Αττικής *	Η συναρμοδιότητα αφορά σε θέματα που σχετίζονται με το υδροδοτικό σύστημα της Αθήνας
	Λευκαδάς (GR44)	Ιονίων Νήσων (99,98 %) Δυτικής Ελλάδας (0,012 %)	Ιονίων Νήσων	
Ηλείου	Αίου (GR11)	Ηλείου (81,183 %) Δυτικής Μακεδονίας (18,816 %) Θεσσαλίας (0,001 %)	Ηλείου	
	Καλαμά (GR12)	Ηλείου (100 %)	Ηλείου	
	Αγρόντος και Λαύρου (GR13)	Ηλείου (100 %)	Ηλείου	
	Αράχθου (GR14)	Ηλείου (96,242 %) Δυτικής Ελλάδας (3,634 %) Θεσσαλίας (0,124 %)	Ηλείου	
Αττική	Κέρκυρας - Παζών (GR34)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
	Αεκαονοπέδιου Αττικής (GR26)	Αττικής (89,41 %) Πελοποννήσου (8,73 %) Στερεάς Ελλάδας (1,29 %) Νοτίου Αιγαίου (0,57 %)	Αττικής	
	Σπερχειού (GR18)	Στερεάς Ελλάδας (95,325 %) Θεσσαλίας (4,669 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Εύβοιας (GR19)	Δυτικής Ελλάδας (0,006 %) Στερεάς Ελλάδας (99,996 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	ΒΑ Παράλιας Καλλιδρόμου (GR22)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
Ανατολική Στερέα Ελλάδα	Βοιωτικού Κηφισού (GR23)	Στερεάς Ελλάδας (99,76 %) Αττικής (0,24 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Ζιμισσας (GR24)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Ασπίου (GR25)	Στερεάς Ελλάδας (79,96 %) Αττικής (20,04 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Σποράδων (GR35)	Θεσσαλίας (55,24 %) Στερεάς Ελλάδας (44,76 %)	Θεσσαλίας / Στερεάς Ελλάδας	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αφορά μόνο στη νήσο Σκίρρο
	Θεσσαλία	Πηνειού (GR16)	Θεσσαλίας (89,96 %) Στερεάς Ελλάδας (7,19 %) Δυτικής Μακεδονίας (1,76 %) Κεντρικής Μακεδονίας (1,04 %) Ηλείου (0,04 %)	Θεσσαλίας
Ρεμάτων Αλυμρού - Πηλίου (GR17)		Θεσσαλίας (99,96 %) Στερεάς Ελλάδας (0,04 %)	Θεσσαλίας	
Δυτική Μακεδονία	Εργάνους (GR01)	Δυτικής Μακεδονίας (99,57 %) Κεντρικής Μακεδονίας (0,43 %)	Δυτικής Μακεδονίας	
	Αλιάκμονα (GR02)	Δυτικής Μακεδονίας (61,80 %) Κεντρικής Μακεδονίας (36,25 %) Θεσσαλίας (1,50 %) Ηλείου (0,45 %)	Δυτικής Μακεδονίας / Κεντρικής Μακεδονίας *	Η συναρμοδιότητα αφορά σε θέματα που σχετίζονται με το υδροδοτικό σύστημα της Θεσσαλονίκης
Κεντρική Μακεδονία	Αξιού (GR03)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Γαλάκκο (GR04)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Χαλκιδικής (GR05)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Αθως (GR43)	Αθως (96,01 %) Κεντρικής Μακεδονίας (3,99 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
Ανατολική Μακεδονία	Στρυμόνα (GR06)	Κεντρικής Μακεδονίας (59,91 %) Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (40,09 %)	Κεντρικής Μακεδονίας /Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης *	
Θράκη	Νέστο (GR07)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμάτων Ξάνθης - Ξηρορέματος (GR08)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμάτων Κομοτηνής - Λουτρού Έβρου (GR09)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Έβρου (GR10)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
Κρήτη	Θάσου - Σαμοθράκης (GR42)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμάτων Βορείου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου - Ηρακλείου (GR39)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ρεμάτων Νοτίου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου - Ηρακλείου (GR40)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
Νήσοι Αιγαίου	Ρεμάτων Ανατολικής Κρήτης (GR41)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
	Ανατολικού Αιγαίου (GR36)	Βορείου Αιγαίου (100 %)	Βορείου Αιγαίου	
	Κυκλάδων (GR37)	Νοτίου Αιγαίου (99,73 %) Αττικής (0,27 %)	Νοτίου Αιγαίου	
	Δωδεκανήσων (GR38)	Νοτίου Αιγαίου (100 %)	Νοτίου Αιγαίου	

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2010

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

24885

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1572

28 Σεπτεμβρίου 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Τροποποίηση της 52890/02.12.2004 απόφασης Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου» (ΦΕΚ 1965/Β'/31.12.2004)..... 1
- Μερική απασχόληση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.)..... 2
- Απαγόρευση κυνηγιού, για το χρονικό διάστημα 30 Σεπτεμβρίου 2010 έως 3 Οκτωβρίου 2010, στην Περιφέρεια του Δήμου Παρανεστίου, Δασαρχείου Δράμας, Νομού Δράμας, Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης..... 3
- Έγκριση απογευματινής υπερωριακής εργασίας και εργασίας Κυριακών και εξαιρέσιμων ημερών στους υπαλλήλους των Υπηρεσιών του Ν.Α. Ξάνθης για το Β' εξάμηνο έτους 2010..... 4
- Μεταβίβαση αρμοδιότητας..... 5
- Έγκριση καταβολής υπερωριακής εργασίας και εργασίας Κυριακών και εξαιρέσιμων ημερών στους υπαλλήλους του Μηχανολογικού εξοπλισμού του Ν.Α. Ξάνθης για το Β' εξάμηνο έτους 2010..... 6
- Έγκριση υπερωριακής απασχόλησης με αμοιβή, για το προσωπικό της Δ/σης Κτηνιατρικής της Ν.Α. Ξερρών για το Β' εξάμηνο έτους 2010..... 7
- Διόρθωση της υπ' αριθμ. 293/18.06.2010 απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου, Δήμου Αχαρνών..... 8
- #### ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ
- Διόρθωση σφάλματος στην υπ' αριθμ. οικ. 706/16.07.10 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1383/Β'/02.09.2010..... 9

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθμ. 38304 (1)
Τροποποίηση της 52890/02.12.2004 απόφασης Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου» (ΦΕΚ 1965/Β'/31.12.2004).

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

- Έχοντας υπόψη :
1. Τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 4 και 8 του Ν. 2742/1999 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (207 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 13 παρ. 1 του Ν. 3044/2002 «Μεταφορά συντελεστή δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων» (197 Α').
  2. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (98 Α').
  3. Την από 13/04/2010 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (πρακτικό Ν° 73) του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου.
  4. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις αυτής της απόφασης προκαλείται ετήσια δαπάνη ύψους περίπου 15000 ευρώ. Η δαπάνη καλύπτεται από ίδιους πόρους και από προγράμματα του ΕΣΠΑ (ΕΠΠΕΡΑΑ), στα οποία ο φορέας είναι ο τελικός δικαιούχος, αποφασίζουμε:
    - 1) Εγκρίνεται η τροποποίηση της 52890/02.12.2004 απόφασης Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Φορέα Διαχείρισης Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου» (1965 Β') με την προσθήκη παραγράφου 4 στο άρθρο 10 αυτής ως εξής:

2. Το άρθρ. 25 παρ. 7 του Ν. 2738/1999 (ΦΕΚ 180 Α') που αναθέτει στους Νομάρχες να διαπιστώνουν και να εγκρίνουν υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού που υπηρετεί στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

3. Το άρθρο 20β του Ν. 248/1914, όπως αυτή προστέθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Ν. 2538/1997.

4. Την εγγεγραμμένη πίστωση για υπερωριακή απασχόληση των υπαλλήλων Κτηνιατρικών Υπηρεσιών στο φορέα 292 ΚΑΕ 0511.01 προϋπολογισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσης Σερρών.

5. Την ανάγκη υπερωριακής απασχόλησης των υπαλλήλων της Δ/σης Κτηνιατρικής για τον έλεγχο των οχημάτων Διεθνών Μεταφορών Ζώντων Ζώων στις Εθνικές Οδούς κατά τις απογευματινές ώρες από τις (14:30 έως 22:00) τις εργάσιμες και μη ημέρες της εβδομάδας, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την με αμοιβή υπερωριακή απασχόληση των υπαλλήλων της Δ/σης Κτηνιατρικής Σερρών, για το Β' εξάμηνο έτους 2010, για τον έλεγχο των οχημάτων Διεθνών Μεταφορών Ζώντων Ζώων στις Εθνικές Οδούς κατά τις απογευματινές ώρες (14:30 έως 22:00) των εργασιών και μη ημερών της εβδομάδας για πέντε (5) υπαλλήλους της Δ/σης Κτηνιατρικής Σερρών και σύνολο ωρών απασχόλησης μέχρι 2.000 ώρες.

Οι ώρες υπερωριακής εργασίας θα είναι το ανώτερο για κάθε υπάλληλο ανά μήνα 40, για την απογευματινή εργασία. Η δαπάνη βαρύνει την εγγεγραμμένη στον προϋπολογισμό της Ν.Α. Σερρών οικ. έτους 2010, πίστωση ύψους 8.000,00€ στον Ειδ.Φορέα 292 με ΚΑΕ 0511.01 και η υπολογιζόμενη δαπάνη θα είναι ύψους 8.000,00€ στον Ειδ. Φορέα 292 με ΚΑΕ 0511.01.

Ορίζουμε όπως η έγκριση αυτή τελεί υπό την προϋπόθεση της μη απασχόλησης του ανωτέρω προσωπικού υπερωριακά από άλλο φορέα.

Η συγκρότηση του συνεργείου υπερωριακής απασχόλησης και η κατανομή των ωρών ανά μήνα, θα γίνει με απόφαση του Δ/ντή της Δ/σης Κτηνιατρικής Σερρών.

στο ορθό:

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
1.	ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΕ	ΔΕ -ΤΕΧΝΙΤΩΝ (ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ)
2.	ΚΕΦΑΛΑΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΔΕ	ΔΕ -ΤΕΧΝΙΤΩΝ (ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ)
3.	ΝΑΒΡΟΖΙΔΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΕ	ΔΕ -ΤΕΧΝΙΤΩΝ (ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ)
4.	ΠΕΣΣΙΡΙΔΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΔΕ	ΔΕ -ΤΕΧΝΙΤΩΝ (ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ)

Κατά τα λοιπά ισχύει η υπ' αριθμ. 293/18.06.2010 απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Αχαρνών ως έχει.

Από την ανωτέρω απόφαση δεν προκαλείται επιπλέον δαπάνη.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αχαρνές, 29 Ιουλίου 2010

Ο Πρόεδρος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

Η απόφαση αυτή έχει αναδρομική ισχύ μέχρι ένα μήνα από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σέρρες, 19 Αυγούστου 2010

Ο Νομάρχης
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Αριθμ. 412

(8)

Διόρθωση της υπ' αριθμ. 293/18.06.2010 απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου, Δήμου Αχαρνών.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΑΧΑΡΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις:

1. Των άρθρων 93 και 269 του Ν. 3463/2006.

2. Του άρθρου 217 του Ν. 3584/2007.

3. Τις βεβαιώσεις απασχόλησης της ΔΕΝΔΑ.

4. Την υπ' αριθμ. 293/18.06.2010 προγενέστερη απόφαση του Σώματος (ΦΕΚ 973/Β'/30.06.2010), αποφασίζει: Διορθώνει την υπ' αριθμ. 293/18.06.2010 προγενέστερη απόφαση του Σώματος που δημοσιεύθηκε στο με αριθμ. ΦΕΚ 973/Β'/30.06.2010 από το λανθασμένο:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
1	ΥΕ	ΥΕ - ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ
2	ΥΕ	ΥΕ - ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ
3	ΥΕ	ΥΕ - ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ
4	ΥΕ	ΥΕ - ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

(9)

Στην υπ' αριθμ. οικ 706/16.07.10 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1383/Β'/02.09.2010, το εσφαλμένο Παράρτημα ΙΙ, (Πίνακας Λεκανών Απορροής Ποταμών και αρμόδιων Περιφερειών) αντικαθίσταται με το ορθό, το οποίο σας επισυνάπτουμε συνημμένα.

24892

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Υδατικό Διαμέρισμα	Λεκάνη Απορροής (Κωδικός)	Ποσοστό έκτασης ανά Περιφέρεια	Αρμόδια(-ες) Περιφέρεια(-ες)	Παρατηρήσεις
Δυτική Πελοπόννησος	Αλφειού (GR29)	Πελοποννήσου (54,48 %) Δυτικής Ελλάδας (45,52 %)	Πελοποννήσου	
	Παμισού - Νεδώντος - Νεδα (GR32)	Πελοποννήσου (96,68 %) Δυτικής Ελλάδας (1,32 %)	Πελοποννήσου	
Βόρεια Πελοπόννησος	Ριμίων Παράλιας Βορ. Πελοποννήσου (GR27)	Πελοποννήσου (58,1 %) Δυτικής Ελλάδας (41,9 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Πείρου - Βόρεια - Πεννίου (GR28)	Δυτικής Ελλάδας (100 %)	Δυτικής Ελλάδας	
	Καρθαίων - Βίτικης - Ζακύνθου (GR45)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
Ανατολική Πελοπόννησος	Όροσειρον Τριπόλεως (GR30)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
	Ριμίων Αργολικού Κολπού (GR31)	Πελοποννήσου (87 %) Αττικής (13 %)	Πελοποννήσου/Αττικής	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής αφορά στα νησιά Πορός, Υβρα, Σπέτσες, Σπερσοπούλα, Δοκός, Κυθρου και Αντικυθρα
Δυτική Στερεά Ελλάδα	Εύροτα (GR33)	Πελοποννήσου (100 %)	Πελοποννήσου	
	Αρχαίου (GR15)	Δυτικής Ελλάδας (53,63 %) Στερεάς Ελλάδας (24,1 %) Θεσσαλίας (18,99 %) Ηπείρου (3,28 %)	Δυτικής Ελλάδας/Θεσσαλίας	
	Επιφου (GR20)	Δυτικής Ελλάδας (81,27 %) Στερεάς Ελλάδας (18,74 %)	Δυτικής Ελλάδας/Αττικής	Συναρμοδιότητα λόγω του υδροδότησης της Αθήνας
	Μόρνου (GR21)	Στερεάς Ελλάδας (18,66 %) Ιονίων Νήσων (99,98 %) Δυτικής Ελλάδας (0,02 %)	Στερεάς Ελλάδας/Αττικής	Συναρμοδιότητα λόγω του υδροδότησης της Αθήνας
Ηπείρος	Αιτω (GR11)	Ηπείρου (79,632 %) Δυτικής Μακεδονίας (20,366 %) Θεσσαλίας (0,001 %)	Ηπείρου	
	Καζάνη (GR12)	Ηπείρου (100 %)	Ηπείρου	
	Αχέρωντος και Λούρου (GR13)	Ηπείρου (100 %)	Ηπείρου	
	Αρχαίου (GR14)	Ηπείρου (96,21 %) Στερεάς Ελλάδας (3,07 %) Θεσσαλίας (0,12 %)	Ηπείρου	
	Κέρκυρας - Παζών (GR34)	Ιονίων Νήσων (100 %)	Ιονίων Νήσων	
Αττική	Λακανοπούλου Αττικής (GR26)	Αττικής (89,31 %) Πελοποννήσου (8,8 %) Στερεάς Ελλάδας (1,33 %) Νοτίου Αιγαίου (0,55 %)	Αττικής	
	Σπέρχειου (GR18)	Στερεάς Ελλάδας (95,36 %) Θεσσαλίας (4,63 %) Δυτικής Ελλάδας (0,01 %)	Στερεάς Ελλάδας	
Ανατολική Στερεά Ελλάδα	Εύβοιας (GR19)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	ΒΑ Παράλιας Καλλιδρόμου (GR22)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Βοιωτικού Κιφισού (GR23)	Στερεάς Ελλάδας (99,81 %) Αττικής (0,19 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Διφύσσας (GR24)	Στερεάς Ελλάδας (100 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Ασώπου (GR25)	Στερεάς Ελλάδας (79,57 %) Αττικής (20,43 %)	Στερεάς Ελλάδας	
	Εσποράδων (GR35)	Θεσσαλίας (55,52 %) Στερεάς Ελλάδας (44,48 %)	Θεσσαλίας/Στερεάς Ελλάδας	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αφορά στη Σχισό
Θεσσαλία	Πηνειού (GR16)	Θεσσαλίας (89,11 %) Στερεάς Ελλάδας (7,81 %) Δυτικής Μακεδονίας (1,91 %) Κεντρικής Μακεδονίας (1,12 %) Ηπείρου (0,04 %)	Θεσσαλίας	
	Ριμίων Αιθίου - Πηλίου (GR17)	Θεσσαλίας (99,98 %) Στερεάς Ελλάδας (0,02 %)	Θεσσαλίας	
Δυτική Μακεδονία	Πρεσπών (GR01)	Δυτικής Μακεδονίας (98,08 %) Κεντρικής Μακεδονίας (1,92 %)	Δυτικής Μακεδονίας	
	Αλιάκμονα (GR02)	Δυτικής Μακεδονίας (61,77 %) Κεντρικής Μακεδονίας (36,26 %) Θεσσαλίας (1,51 %) Ηπείρου (0,46 %)	Δυτικής Μακεδονίας/Κεντρικής Μακεδονίας	
Κεντρική Μακεδονία	Αξιού (GR03)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Γαλλικού (GR04)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Χαλκιδικής (GR05)	Κεντρικής Μακεδονίας (100 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
	Αθως (GR43)	Αθως (96,01 %) Κεντρικής Μακεδονίας (3,99 %)	Κεντρικής Μακεδονίας	
Ανατολική Μακεδονία	Σερρών (GR06)	Κεντρικής Μακεδονίας (59,91 %) Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (40,09 %)	Κεντρικής Μακεδονίας/Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	Η αρμοδιότητα της Περιφέρειας Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης αφορά στις υπο-λεκάνες Οζορού και Μαριμαρά
Θράκη	Νέστου (GR07)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ριμ. Ξάνθης - Επυφάνειας (GR08)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Ριμ. Κομοτηνής - Λουτρού Εβρου (GR09)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Εβρου (GR10)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
	Θάσου - Σαποφάνας (GR42)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης (100 %)	Ανατολ. Μακεδονίας & Θράκης	
Κρήτη	Ριμίων Βόρειου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου Ηρακλείου (GR39)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
	Ριμίων Νοτίου Τμήματος Χανίων - Ρεθύμνου Ηρακλείου (GR40)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
	Ριμίων Ανατολικής Κρήτης (GR41)	Κρήτης (100 %)	Κρήτης	
Νήσοι Αιγαίου	Ανατολικού Αιγαίου (GR36)	Βορείου Αιγαίου (100 %)	Βορείου Αιγαίου	
	Κυκλάδων (GR37)	Νοτίου Αιγαίου (100 %)	Νοτίου Αιγαίου	
	Δωδεκανήσιων (GR38)	Νοτίου Αιγαίου (100 %)	Νοτίου Αιγαίου	

Αθήνα, 9 Σεπτεμβρίου 2010

Ο Ειδικός Γραμματέας
ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

02.08.2024 15:34:00
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ψηφιακά
ΥΠΟΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
CHRISTINA KOTSAKI

Κ. Ε. Δ. Ε.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 3253_2024
ΗΜΕΡ.: 05/8/2024

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/85570/1292

Ημ/νία: 02/08/2024

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ
Δ/νση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος

Ταχ.Δ/νση: Λεωφ. Μεσογείων 119
Ταχ. Κωδ.: 115 26, Αθήνα
Πληρ.: Ι. Λάμπας, Ελ. Αθανασίου
Τηλ.: 213 1513 047
E-mail: info.egy@prv.ypeka.gr

Προς: Πίνακα Αποδεκτών

Θέμα: ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ / ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ – ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΑ

- Σχετ.:**
- (α) Ο ν.3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων, Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000», όπως ισχύει
  - (β) Ο ν.4258/2014 «Διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
  - (γ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ.140055/13.01.2017 «Τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του περιεχομένου του φακέλου οριοθέτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν.4258/2014 – Διευκρινίσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας οριοθέτησης», όπως ισχύει
  - (δ) Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/140561/11.08.2017 έγγραφο της υπηρεσίας μας αναφορικά με την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 7 της ΚΥΑ 140055/2017
  - (ε) Το με αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.05.2019 έγγραφο της υπηρεσίας μας αναφορικά με την προστασία – οριοθέτηση – αποκατάσταση υδατορεμάτων

Σε συνέχεια ερωτημάτων για θέματα που αφορούν στην προστασία και τη διαχείριση των υδατορεμάτων και σύμφωνα με τις, κατά νόμο και καθ' ύλην, αρμοδιότητες της Δ/νσης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της Γενικής Δ/νσης Υδάτων (ΓΔΥ), του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ), όπως αυτές καθορίζονται βάσει του π.δ.132/2017, με σκοπό την αποτελεσματική και απρόσκοπτη εφαρμογή της (γ) σχετικής ΚΥΑ που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του (β) σχετικού νόμου, καθώς και της κείμενης νομοθεσίας και νομολογίας, παρέχονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

- (Α) Η Γενική Δ/νση Υδάτων (ΓΔΥ) του ΥΠΕΝ, σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας κατάρτισε τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας. Τα ΣΔΚΠ, περιλαμβανομένων των Χαρτών Επικινδυνότητας και Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας, αποτελούν το στρατηγικό εργαλείο για την αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμύρας στο σύνολο της χώρας και περιλαμβάνουν ένα Πρόγραμμα Μέτρων για την ορθή διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Ως εκ τούτου, δεν συνιστούν τεχνικές μελέτες για την κατασκευή έργων, αλλά εργαλεία για τον προγραμματισμό ενεργειών/δράσεων, συμβάλλοντας στην καλύτερη κατανόηση των κινδύνων πλημμύρας και τον εντοπισμό περιοχών με υψηλότερο κίνδυνο πλημμύρας. Χρησιμεύουν στις αρμόδιες υπηρεσίες ως ένα πρώτο εργαλείο αξιολόγησης των αρνητικών συνεπειών από τις πλημμύρες με στόχο τον καθορισμό αποτελεσματικής στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, αλλά και τον σχεδιασμό των κατάλληλων μέτρων προστασίας. Τα αποτελέσματα των Χαρτών Επικινδυνότητας, των Χαρτών Κινδύνων Πλημμύρας και τα περιγραφόμενα στο Πρόγραμμα Μέτρων των ΣΔΚΠ θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τον κάθε φορέα που προγραμματίζει, αναπτύσσει και υλοποιεί έργα και δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ζωνών κατάκλυσης πλημμύρας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κάθε φορέας οφείλει να προσδιορίζει κατά τη διαδικασία αδειοδότησης των

έργων/υποδομών/δραστηριοτήτων με μεγαλύτερη ανάλυση τον κίνδυνο πλημμύρας εντός των ορίων ανάπτυξης της δραστηριότητας ή των υποδομών που προγραμματίζει να υλοποιήσει, ώστε να λαμβάνει τυχόν πρόσθετα μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας για τη μείωση των αρνητικών συνεπειών από την εκδήλωση ενός πλημμυρικού συμβάντος.

- (Β) Το ρυθμιστικό πλαίσιο που έχει θεσπιστεί για την προστασία των υδατορεμάτων, τον καθαρισμό και αστυνόμευσή τους, καθώς και την αποτροπή πλημμυρών που επιτείνονται, λόγω των ακραίων καιρικών φαινομένων και εν γένει των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (β & γ σχετ.) εφαρμόζεται σε όλα τα υδατορέματα, ανεξαρτήτως των διαστάσεών τους, συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, οριοθετημένα ή μη, με έργα διευθέτησης ή χωρίς, εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως ή οικισμού ή εντός δασικής ή μη περιοχής, τα οποία αποτυπώνονται είτε στους χάρτες των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) και Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), είτε στους τοπογραφικούς χάρτες – αεροφωτογραφίες της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) κλίμακας 1:5.000 και στους ψηφιακούς ορθοφωτοχάρτες του Εθνικού Κτηματολογίου είτε και στα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ). Σε περίπτωση που ένα υδατόρεμα ή τμήμα υδατορέματος δεν εντοπίζεται στο πεδίο, αλλά αποτυπώνεται στους ανωτέρω χάρτες, με αποτέλεσμα να γείρονται αμφιβολίες για την ύπαρξη και τα χαρακτηριστικά του αποφαίνεται σχετικά η Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (παρ.4, άρθρο 7 της γ σχετικής ΚΥΑ). Επομένως, θα πρέπει να έχει υποβληθεί έγγραφο αίτημα των ενδιαφερόμενων (κάθε φορέων ή ιδιωτών), επαρκώς αιτιολογημένο και συνοδευόμενο απαραίτητως από τα αναγκαία στοιχεία και έγγραφα, στα οποία όλες οι πλευρές να στοιχειοθετούν τις αντικρουόμενες απόψεις για τον χαρακτήρα του υδατορέματος και στα οποία καθορίζεται με σαφήνεια η εν λόγω αμφιβολία. Ειδικότερα, σχετικά με την απορροή των ομβρίων υδάτων (τόσο σε κλειστούς όσο και σε ανοιχτούς αγωγούς) η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ή/και της οικείας Περιφέρειας/Περιφερειακής Ενότητας, θα πρέπει να αναφέρει με σαφήνεια ότι το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, εφόσον υπάρχει, έχει λάβει υπόψη τη διαχείριση της επιφανειακής απορροής των ομβρίων υδάτων, ανάντη και κατόντη, μέσω της διάνοξης του οδικού δικτύου, των κρασπέδων, των ρείθρων, των πεζοδρομίων, της μορφολογικής κλίσης του εδάφους κ.ά.

Σε κάθε περίπτωση, η οικεία Δ/νση Υδάτων αφού λάβει υπόψη όλα τα ανωτέρω στοιχεία και τις ανάλογες βεβαιώσεις από τις αντίστοιχες υπηρεσίες θα είναι σε θέση να αποφανθεί για τον χαρακτηρισμό του υδατορέματος.

- (Γ) Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δυνάμει του άρθρου 7 του ν.4258/2014, όπως ισχύει, οι ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού (τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου ή/και της Περιφέρειας) δύνανται να αναλαμβάνουν αρμοδιότητες μελέτης, ανάθεσης, εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εν γένει εργασιών συντήρησης για την προστασία των πρηνών και της κοίτης υδατορεμάτων που βρίσκονται εξ ολοκλήρου εντός των διοικητικών ορίων αρμοδιότητάς τους και με την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν κλάδο άλλου υδατορέματος κατόπιν σχετικής απόφασης του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αυτό εξάλλου προκύπτει βάσει του ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), του ν.4555/2018 (ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ) και διατυπώνεται στο με αρ. πρωτ. Α1841/05.10.2022 (ΑΔΑ: 6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567 «Έργα και μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις εμπλεκόμενων φορέων») έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων για τα υδατορέματα. Οι υπηρεσίες των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού που σχετίζονται αφενός με την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, αφετέρου με την άσκηση της αρμοδιότητας δόμησης πλησίων των υδατορεμάτων, αστυνόμευσης και καθαρισμού αυτών, παρακολουθούν και ελέγχουν κάθε νόμιμη ή μη ενέργεια στην περιοχή αρμοδιότητάς τους (επιχώσεις, αυθαίρετες κατασκευές κ.ά. με

επιβολή των ανάλογων κυρώσεων) με σκοπό τη διατήρηση της παροχетеυτικότητας των επιφανειακών υδάτων προς τα κατάντη για αποφυγή ή μετριασμό των πλημμυρικών συμβάντων και λιμναζόντων υδάτων. Σημειώνεται ότι στα δημόσια δάση και τις δασικές εκτάσεις οι αρμοδιότητες προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης έργων και εργασιών δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων, όπως επίσης και του προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων (κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, κορμοφράγματα, αυλακώσεις κλπ.) ανήκουν στις κατά τόπους αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας (άρθρο 16 του ν.998/1979, όπως ισχύει).

- (Δ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών/Περιφερειακών Ενοτήτων, όταν και εφόσον απαιτηθεί και ανεξαρτήτως της απόφασης του/της Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για μελέτες ή/και εκτέλεση εργασιών κατασκευής και συντήρησης σε μέρος ή στο σύνολο των υδατορεμάτων των διοικητικών ορίων αρμοδιότητας ενός Δήμου, οφείλουν να μεριμνούν για τον κατάλληλο προγραμματισμό και συντονισμό ενεργειών, ώστε να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, (i) η φυσική κατάσταση και λειτουργία των υδατορεμάτων για την απρόσκοπτη απορροή των υδάτων και τη διατήρηση της παροχетеυτικότητάς τους χωρίς να αλλοιώνεται η φυσική τους διαμόρφωση, (ii) ο περιοδικός έλεγχος των πάσης φύσεως αντιπλημμυρικών έργων και έργων διευθέτησης (περιλαμβανομένων των εγκιβωτισμών), (iii) η επάρκεια των αγωγών για την αποτροπή δυσμενών επιπτώσεων από πλημμυρικά συμβάντα και (iv) ο έλεγχος των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών, ώστε να μειωθεί ή/και να αρθεί ο πλημμυρικός κίνδυνος.

Επισημαίνεται ότι, αν και ο καθαρισμός υδατορεμάτων ανήκει στις αρμοδιότητες των Περιφερειών, οι Δήμοι δύνανται να προβαίνουν σε εργασίες καθαρισμού υδατορεμάτων (απομάκρυνση από τον πυθμένα, τα πρανή, την κοίτη και τις όχθες των υδατορεμάτων των απορριμμάτων, των συσσωρευμένων φερτών υλικών ή άλλων εμποδίων, τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή, επιφανειακή απορροή των υδάτων) εντός των διοικητικών τους ορίων, κατόπιν σχετικής προγραμματικής σύμβασης με την οικεία Περιφέρεια.

- (Ε) Η προστασία και διαχείριση κάθε Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) ανήκει στην αρμοδιότητα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται μέσω των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, οι οποίες συστάθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του ν.3199/2003. Επιπλέον, σύμφωνα με τη «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», οι εκ του ν.3199/2003 περί προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων προβλεπόμενες αρμοδιότητες επιμερίζονται μεταξύ της κεντρικής διοίκησης και των αιρετών Περιφερειών. Η κεντρική διοίκηση επιφορτίζεται με την ευθύνη χάραξης της στρατηγικής προστασίας και διαχείρισης και οι αιρετές Περιφέρειες με την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού. Οι Δ/νσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, συντονίζουν τους φορείς σε θέματα σχετικά με τη χρήση του νερού των υδατορεμάτων, κυρίως μέσα από τη διαδικασία της αδειοδότησης καθώς και την προστασία της οικολογικής και χημικής κατάστασης των υδάτων, χωρίς ωστόσο να ασκούν αρμοδιότητα συντονισμού φορέων για εκτέλεση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, καθότι τα θέματα αυτά καθορίζονται από τους ν.4258/2014 και ν.3852/2010, όπως ισχύουν. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων σε τοπικό επίπεδο αποτελούν αρμοδιότητα της Περιφέρειας (άρθρο 186 του ν.3852/2010, όπως ισχύει).

- (ΣΤ) Η ένταξη των υδατορεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνο όταν αυτό επιβάλλουν οι ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και μόνο εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας, αφού πρωταρχικός όρος για την ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωσή τους και ο καθορισμός της οριογραμμής

τους. Η οριοθέτηση των υδατορεμάτων δεν συνεπάγεται απαλλοτρίωση ιδιόκτητου μέρους εντός της εδαφικής περιοχής που περικλείεται από τις οριογραμμές του υδατορέματος (ζώνη υδατορέματος) και συνεπώς, αποτελεί περιοχή εκτός πολεοδομικού σχεδιασμού (άρθρο 64 του ν.4602/2019). Επομένως, τόσο η οριοθέτηση των υδατορεμάτων όσο και η ένταξή τους σε πολεοδομικό σχέδιο κινούνται σε αυστηρά μέτρα προστασίας του φυσικού προορισμού των υδατορεμάτων. Η ίδια αντιμετώπιση ισχύει και για τον αποχαρακτηρισμό των υδατορεμάτων, αφού αυτό αποτελεί δυσμενή μεταβολή του περιβάλλοντος, εντός του οποίου είναι ενταγμένα και συνεπάγεται απώλεια του φυσικού τους προορισμού (Γν. ΝΣΚ 406/2000, 469/2003, 97/2013). Έχει παγίως κριθεί νομολογιακά από το ΣτΕ ότι μόνο από φυσικά αίτια (εγκατάλειψη της κοίτης από ρέοντα ύδατα), κατά τρόπο οριστικό και μόνιμο και χωρίς τη δυνατότητα επαναφοράς στην προτέρα κατάσταση, δύναται τα υδατορέματα να χάσουν τον χαρακτήρα τους ως κοινόχρηστα πράγματα και όχι λόγω ανθρωπογενών επεμβάσεων, είτε αυτές είναι αδειοδοτημένες είτε όχι (είτε νομίμως κατασκευασμένα τεχνικά / οδικά έργα, είτε χωρίς άδεια, είτε εκτροπή υδατορέματος από τη φυσική του θέση, με ή χωρίς νόμιμο τρόπο, είτε επίχωσή τους, είτε αντικατάσταση από αγωγό ομβρίων υδάτων ανοιχτό ή/και εγκιβωτισμένο, συνολικά ή τμηματικά κ.ά.). Η οποιαδήποτε συναλλαγή ή εκποίηση αποχαρακτηρισμένου τμήματος υδατορέματος από φυσικά αίτια γίνεται με την επιφύλαξη των ισχυουσών στην περιοχή ρυμοτομικών και πολεοδομικών διατάξεων.

Η αναπλ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΛΙΑΚΟΥ

Πίνακας Αποδεκτών

- 1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας**
  - Δ/νσεις Υδάτων
  - Δ/νσεις Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού (Διαβίβαση μέσω των οικείων Δ/νσεων Υδάτων)
  - Δ/νσεις Τεχνικού Ελέγχου (Διαβίβαση μέσω των οικείων Δ/νσεων Υδάτων)
- 2. Περιφέρειες της χώρας (Διαβίβαση μέσω των οικείων Δ/νσεων Υδάτων)**
  - Δ/νσεις Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
  - Τμήματα Υδροοικονομίας & Διαχείρισης Υδατικών Πόρων των Περιφερειακών Ενοτήτων
  - Δ/νσεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων
- 3. Δήμοι της χώρας (Διαβίβαση μέσω των οικείων Δ/νσεων Υδάτων).**
  - Υπηρεσίες Δόμησης
- 4. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ)**
- 5. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)**

13.01.2023 09:16:27
 ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Ψηφιακά
 ΥΠΟΓΡΑΜΜΕΝΟ
 ΑΠΟ
 Garyfalía Mythi

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/110254/1193

Ημ/νία: 11/01/2023

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ
 ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ**

Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος
 Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

Ταχ.Δ/ση: Λεωφ. Μεσογείων 119
 Ταχ. Κωδ.: 115 26, Αθήνα
 Πληρ.: Ι. Λάππας
 Τηλ.: 213 1513 047
 E-mail: i.lappas@prv.ypeka.gr

Προς: Βασίλειο Μπάγα

Δ/ση Βιώσιμης Κινητικότητας & Δικτύων
 Τμήμα Οδοποιίας & Οδικής Σήμανσης
 Δήμος Θεσσαλονίκης

Κοιν.: Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
 Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
 Τμήμα Σχεδιασμού, Πρόληψης & Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών

Θέμα: Διευκρινήσεις για την Α1841 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας

Σχετ.: Το με α.π. Α2013/19.10.2022 έγγραφό σας (α.π. εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/110254/1193/25.10.2022)

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου και στο πλαίσιο των, καθ' ύλην και κατά νόμο, αρμοδιοτήτων της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, αναφορικά με θέματα που σχετίζονται με την αρμοδιότητα κατασκευής – συντήρησης τεχνικών έργων σε ρέμα, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δυνάμει του άρθρου 7 του ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α/14.04.2014) όπως ισχύει, οι ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού (τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου ή/και της Περιφέρειας) δύνανται να αναλαμβάνουν αρμοδιότητες μελέτης, ανάθεσης, εκτέλεσης έργων διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας και εν γένει εργασιών συντήρησης για την προστασία των πρανών και της κοίτης ρέματος υδατορεμάτων κατόπιν απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την προϋπόθεση ότι το υπό μελέτη υδατόρεμα βρίσκεται εντός των διοικητικών τους ορίων και δεν αποτελεί κλάδο άλλου υδατορέματος. Αυτό εξάλλου προκύπτει σύμφωνα με τον ν.3852/2010 (ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ), τον ν.4555/2018 (ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ) και με το από Α1841/05.10.2022 (ΑΔΑ: 6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567 «Έργα και μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις εμπλεκόμενων φορέων») έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων για τα υδατορέματα. Συνεπώς, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκ του ανωτέρω νόμου, έχει την αρμοδιότητα να αποφανθεί ποιες υπηρεσίες των ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού δύνανται να αναλάβουν τις ανωτέρω μελέτες, εφόσον διαθέτουν την ανάλογη χρηματοδότηση. Τα ανωτέρω έργα διευθέτησης είναι δυνατόν να υλοποιηθούν με την προϋπόθεση ότι το υδατόρεμα είναι οριοθετημένο και δεν έχουν μεταβληθεί οι περιβαλλοντικές, πολεοδομικές και οι υδραυλικές συνθήκες στα ανάντη και κατόπιν του υπό προστασία τμήματος του υδατορέματος. Εφόσον, ωστόσο, διαπιστωθεί ότι έχουν μεταβληθεί σωρευτικά τότε απαιτείται επαναοριοθέτηση του υδατορέματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρων 2 & 3 του ν.4258/2014.

Τα έργα προστασίας των πρηνών και της κοίτης του ρέματος, που ενδέχεται να απαιτηθούν, εφόσον βρίσκονται και σε εκτός σχεδίου πόλης και ειδικότερα σε δασική περιοχή, αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά έργα, η εκτέλεση των οποίων υπάγεται σε ειδικό καθεστώς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν.998/1979, όπως ισχύει. Τέλος, στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις οι αρμοδιότητες προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης έργων και εργασιών δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων, όπως επίσης και του προγραμματισμού, μελέτης και εκτέλεσης αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων (κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, κορμοφράγματα, αυλακώσεις κλπ.) ανήκουν στις κατά τόπους αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση επί των ανωτέρω.

Η α/α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΛΙΑΚΟΥ

26.04.2023 13:59:49
 ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Ψηφιακά
 ΥΠΟΓΡΑΜΜΕΝΟ
 ΑΠΟ
 Maria Thoma

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740

Ημ/νία: 26/04/2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ.Γ. ΧΩΡ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
Τμήμα Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων
Ταχ. Δ/ση: Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ.: 115 23 Αθήνα
Πληροφορίες: Σ. Μαμανέα
Τηλ.: 213.1515.260
Email: dte@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Περιφέρεια Αττικής
 Δ/ση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής
 Ενότητας Πειραιώς & Νήσων
 Αιγάλεω 5 & Κάστορος ΤΚ. 18545
 e-mail: texnikon.pn@patt.gov.gr

ΚΟΙΝ

- 1.** Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
 Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
 email: dalexandris@civilprotection.gr
- 2.** Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
 Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
 Μεσογείων 239, Τ.Κ154 51 Ν. Ψυχικό
 email: rexo@attica.gr
- 3.** Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
 Δ/ση Υδάτων
 Μεσογείων 239, Τ.Κ154 51 Ν. Ψυχικό
 email: nero@attica.gr
- 4.** Δήμος Σαλαμίνας
 Δ/ση Πολεοδομίας
 email: urban@salamina.gov.gr
- 5.** Κ. Νικόλαος Δοξάκης
 email: ndoxakis@yahoo.gr

ΘΕΜΑ: Σχετικά με ρέματα στη θέση Σελήνια Σαλαμίνας.

ΣΧΕΤ: Οι από 4-4-2023 και 12-4-2023 αναφορές πολίτη (αρ. πρωτ. εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740/10-4-2023 και ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/43175/836/21-4-2023).

Σας διαβιβάζουμε τις ως άνω σχετικές αναφορές που εστάλησαν στην Υπηρεσία μας και αφορούν σε ρέματα στην περιοχή Σελήνια Σαλαμίνας (Ο.Τ. 113, Ο.Τ. 112, Ο.Τ.91, Ο.Τ. 92, Ο.Τ. 93, Ο.Τ. 94) και παρακαλούμε για τη διερεύνηση των διαλαμβανομένων σε αυτές θεμάτων καθώς και για τις δικές σας ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας, καθώς και σχετική ενημέρωση του ενδιαφερομένου και της Υπηρεσίας μας.

Περαιτέρω θέτουμε υπόψη σας τα κάτωθι:

Α) Από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στο αρχείο της Υπηρεσίας μας δεν βρέθηκαν στοιχεία οριοθέτησης ρέματος στην περιοχή του θέματος. Σημειώνεται πως σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του Ν. 4258/2014 σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση τηρείται συμβατικό και ηλεκτρονικό αρχείο με ευθύνη των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, στο οποίο καταχωρούνται οι διοικητικές πράξεις οριοθέτησης υδατορεμάτων συνοδευόμενες από τους αντίστοιχους φακέλους οριοθέτησης.

Β) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), «η εκτέλεση τεχνικών έργων πλησίον του ρέματος επιτρέπεται μόνον εφόσον διασφαλίζεται η ανεμπόδιστη επιτέλεση της εν λόγω φυσικής του λειτουργίας» (ΣτΕ 2165/2019). Περαιτέρω, «προϋποτιθέμενος τρόπος για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι ο καθορισμός της οριογραμμής του σύμφωνα με τη διαγραφόμενη από τη νομοθεσία

διαδικασία, πριν την εκτέλεση των τεχνικών έργων πλησίον ρέματος, ώστε η μελετώμενη επέμβαση να γίνεται εν όψει της υπάρξεώς του» (ΣτΕ 463/2010 Ολ. 2752/2013 7μ.). «Συνεπώς, ο καθορισμός της οριογραμμής του αποτελεί κατά νόμο προϋπόθεση για την έκδοση πράξεων χωροθέτησης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων έργου ή δραστηριότητας πλησίον ρέματος» (ΣτΕ 2752/2013, ΣτΕ 3561/2014). «Καθ' ερμηνεία των ίδιων ως άνω διατάξεων έχει εξάλλου κριθεί ότι στην περίπτωση που η οριοθέτηση ρέματος δεν έχει λάβει χώρα, είναι, τουλάχιστον, υποχρεωτική η μελέτη και η κατασκευή του έργου κατά τρόπο που να μην επηρεάζει τη φυσική λειτουργία του ρέματος. Επιπρόσθετα, προκειμένου να λάβουν χώρα οι τυχόν επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα υδρορέματα ή και πλησίον αυτών, απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η προηγούμενη οριοθέτησή τους» (ΣτΕ 573/2012). «Εξάλλου, τα υδατορέματα προστατεύονται καθ' όλη τους την έκταση και ανεξάρτητα από τις διαστάσεις τους, ώστε να διατηρείται η φυσική τους κατάσταση και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων» (ΣτΕ 3849/2006, 319/2002, 2669/2001, 2656/1999, κ.ά., ΠΕ Ολομέλεια 262/2003). «Η ένταξή τους σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνο όταν τούτο επιβάλλουν οι ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και μόνο εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας. Πρωταρχικός όρος για την ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωσή τους και ο καθορισμός της οριογραμμής τους (ΣτΕ 3849/2006 κ.ά.)».

Συνημμένα: Οι σχετικές αναφορές

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

**ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ & ΔΑΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Τμήμα Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων
και Έργων Ορεινής Υδρονομίας

Αθήνα, 8 Νοεμβρίου 2018

Αρ. Πρωτ.: 175112/2304

ΠΡΟΣ : Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Έκτακτων Αναγκών
Ευαγγελιστριάς 2
Τ.Κ. 105.63, Αθήνα

Ταχ. Δ/νση : Τέρμα Αλκμάνος
Τ.Κ. : 11528 – Ιλίσια, Αθήνα
Πληροφορίες : Βερενίκη Λούκα
Τηλέφωνο : 2131512105
FAX : 2131512165
e-mail : v.louka@prv.ypeka.gr

ΚΟΙΝ: 1. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού και
Φάμελλου Σ.
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέα
Περιβάλλοντος, κας Μπαριτάκη Χρ.

ΘΕΜΑ: Άσκηση της αρμοδιότητας καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων μετά και την εφαρμογή του άρθρου 224 του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ τ.Α' /133/19-7-2018)

ΣΧΕΤ: 1. Το 6712/27-9-2018 έγγραφο σας.
2. Το 64892/2326/03-10-2018 έγγραφο του γραφείου της Γενικής Γραμματέα Περιβάλλοντος.
3. Το 5371/11-10-2018 υπηρεσιακό σημείωμα της Δ/νσης Προστασίας Δασών.
4. Το 2217/11-10-2018 υπηρεσιακό μας σημείωμα.
5. Το 7521/15-10-2018 έγγραφο σας.

Κατόπιν του ανωτέρω (2) σχετικού εγγράφου με το οποίο μας διαβιβάστηκε το (1) σχετικό έγγραφο σας, και σε συνέχεια του (5) σχετικού εγγράφου σας, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

- Όπως είναι γνωστό, σε εφαρμογή των με αριθμ.:
- ΒΥ3/35081/οικ./4.4.1983 ΥΔΕ κοινή δ/γή των κ.κ. Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Δημοσίων Έργων και Γεωργίας «Καθορισμός πεδινής και ορεινής κοίτης ποταμών και χειμάρρων κάθε Νομού της Χώρας»,
  - 146897/20.4.1983 εγκύκλιος Υπουργείου Γεωργίας «Καθορισμός πεδινών και ορεινών κοιτών χειμάρρων της χώρας» και
  - 115220/63/15.6.1983 ΥΓ κοινή δ/γή των κ.κ. Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Δημοσίων Έργων και Γεωργίας «Αρμοδιότητες Υπουργείων Γεωργίας και Δημοσίων Έργων για τους χειμάρρους»,

εκδόθηκαν αποφάσεις των Νομαρχών της χώρας με τις οποίες καθορίστηκαν τα όρια ορεινής και πεδινής κοίτης των υδατορεμάτων, ορίζοντας ως αρμόδια υπηρεσία για την εκτέλεση έργων και εργασιών για το τμήμα της πεδινής κοίτης την Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών και για το τμήμα της ορεινής κοίτης την Δασική Υπηρεσία.

Ως εκ τούτου, τα αντιπλημμυρικά έργα που εκτελούνται στην ορεινή κοίτη των υδατορεμάτων, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα και την μορφή φυτοκάλυψης της έκτασης επί της οποίας πρόκειται να εκτελεστούν, αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά έργα, η εκτέλεση των οποίων υπάγεται σε ειδικό καθεστώς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του Ν. 998/79.

Γίνεται επομένως σαφές ότι ο καθορισμός ορεινής – πεδινής κοίτης αφορά μόνο την εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων και δεν υπεισέρχεται σε θέματα προστασίας ή αστυνόμευσης των υδατορεμάτων.

➤ Όσον αφορά στο αντικείμενο της Δασικής Προστασίας, η δασική βλάστηση των ρεμάτων (παρόχθια και παρυδάτια βλάστηση) εντασσόμενη στο ευρύτερο δασικό περιβάλλον, αντιμετωπίζεται ως μέρος του όλου δασικού οικοσυστήματος και αποτελεί αντικείμενο διεπόμενο από τις προστατευτικές διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας, είτε πρόκειται για ορεινή είτε για πεδινή κοίτη, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του ν. 998/1979 ως ισχύει. Ομοίως αντιμετωπίζονται και οι εκτάσεις των υδατορεμάτων, οι οποίες στερούνται δασικής βλάστησης εφόσον περικλείονται από δασικού χαρακτήρα εκτάσεις. Σχετική αποτελεί και η με αριθμ. 130938/2294/22.5.2013 εγκύκλιος οδηγία της υπηρεσίας, στην οποία διαλαμβάνονται τα ως άνω.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για υδατορέματα, τα οποία δεν περικλείονται από δασικά οικοσυστήματα, ωστόσο φύτευι σε αυτά δασική βλάστηση, η οποία διέπεται από τις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Σε κάθε περίπτωση, η απομάκρυνση της φυόμενης δασικής βλάστησης επί υδατορεμάτων, είτε αυτή κείται εντός είτε εκτός της κοίτης τους, υλοποιείται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις περί δασικού κώδικα, κατόπιν σύνταξης πίνακα υλοτομίας και εκδόσεως αρμοδίως απόφασης έκτακτης κάρπωσης απόληψης δασικών προϊόντων καθώς και του τρόπου διάθεσης και διακίνησης των παραχθέντων δασικών προϊόντων.

Ο Προϊστάμενος της Γενικής Δ/σης

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από ZACHARIAS
PROIMAKIS
Ημερομηνία: 2018.11.08 12:24:48 EET

Δρ. Δημήτριος Βακάλης
ΠΕ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ (Δασολόγος)

Εσωτερική Διανομή:

Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης Δασών και Δ.Π.
Δ/ση Προστασίας Δασών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΑΣΩΝ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΓΑΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ & ΟΡΕΙΝΗΣ ΥΔΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ

Αθήνα 22 / 5 / 2013
Αριθ.Πρωτ.: 130938/2294

Προς: Υπουργείο Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών,
Μεταφορών, Δικτύων
Γενική Διεύθυνση Υδραυλικών Έργων
Διεύθυνση Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7)
Φαναριωτών 9
Αθήνα, Τ.Κ. 10178

Ταχ. Δ/ση : Χαλκοκονδύλη 31
Τ.Κ. : 101 64 Αθήνα
Πληροφορίες : Νίκος Δαρδιώτης - Κατερίνα Κούτλα
Τηλ. : 210-2124663, 210-2124578
FAX : 210-5244135, 210-5244640

Κοιν.: 1. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Δασών
2. Γραφείο Γενικού Δ/ντή Ανάπτυξης
και Π.Δ. και Φ.Π.
ΕΝΤΑΥΘΑ

ΘΕΜΑ: Προστασία και Διαχείριση Υδατορεμάτων (υ/ρ).

ΣΧΕΤ.: α) Δ7β/133/25-4-2013 έγγραφό σας.

β) Δ7β/οικ. 746/27-3-2013 έγγραφό σας.

Κατόπιν των ανωτέρω σχετικών σας επισημαίνουμε τα εξής:

Τα υδατορέματα (μη πλεύσιμοι ποταμοί, χείμαρροι, ρέματα, ρυάκια) αντιμετωπίζονται ως ειδική κατηγορία εδαφών, που τα ιδιαιτεροποιεί η παρουσία του νερού. Η ύπαρξη δασικής βλάστησης σε αυτά, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις παρ. 1 και 2 άρθρου 3 Ν. 998/1979 όπως ισχύει, προσδίδει δασικό χαρακτήρα στις υποκείμενες εκτάσεις και εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία ως προς την προστασία τους.

Για τα υδατορέματα όπου απουσιάζει η δασική βλάστηση, εφόσον περικλείονται από δάση (της παρ. 1 άρθρου 3 Ν. 998/1979) ή δασικές εκτάσεις (των παρ. 2 και 3 άρθρου 3 Ν. 998/1979), ή συνορεύουν με εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, αποτελώντας μέρος του δασικού οικοσυστήματος, αποκτούν τον χαρακτήρα των εκτάσεων αυτών, στα πλαίσια της ενιαίας διαχείρισης του φυσικού χώρου, ενώ σε διαφορετική περίπτωση δεν εφαρμόζεται η δασική νομοθεσία.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, τα μέτρα προστασίας των ρεμάτων και παραρεμάτων εκτάσεων όπου υφίσταται αρμοδιότητα της δασικής υπηρεσίας, λαμβάνονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Σε ότι αφορά τον καθαρισμό των ρεμάτων, αυτός θα πρέπει να γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία μετά την σύμφωνη γνώμη και έγκριση της δασικής υπηρεσίας. Εξαιρούνται από τα παραπάνω οι περιπτώσεις ρεμάτων που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων (εκτός των περιπτώσεων πάρκων και αλσών) για τα οποία δεν υπάρχει αρμοδιότητα της δασικής υπηρεσίας.

Επίσης σας κάνουμε γνωστό ότι, τα άρθρα 1 και 6 παρ. 5α και 5β του Ν.Δ/τος 3881/1958 και η εγκύκλιος ΒΥΕ/35801/6-4-1983 έχουν εφαρμοστεί σχεδόν στο σύνολο της χώρας και η οριοθέτηση ορεινής – πεδινής ζώνης στα υδατορέματα είναι γνωστή και εφαρμόζεται τόσο από τις Δασικές, όσο και από τις Τεχνικές Υπηρεσίες, χωρίς προβλήματα ή αμφισβητήσεις. Αντίγραφα των αποφάσεων των Νομαρχιακών Επιτροπών και οι σχετικοί χάρτες, φυλάσσονται στο αρχείο του τμήματος Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων της Ειδικής Γραμματείας Δασών και είναι διαθέσιμες για ενδεχόμενη πληροφόρησή σας. Ως εκ τούτου η οριοθέτηση της ορεινής – πεδινής κοίτης των υδατορεμάτων δεν προκαλεί κανένα πρόβλημα στην προστασία αυτών.

Τέλος, σε ότι αφορά στα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας στην ορεινή κοίτη υδατορεμάτων, εκτελούνται συντρεχόντων των προϋποθέσεων των παρ. 3 του άρθρου 5, του άρθρου 16 και της παρ. 9 του άρθρου 45 του νόμου 998/1979, η δε μελέτη και εκτέλεση αυτών από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 100 του Ν. 3852/2010, πραγματοποιούνται κατόπιν σύναψης προγραμματικής σύμβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 53 του Ν. 4042/2012.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΑΣΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΟΡΓΙΑΝΙΩΤΗΣ

06.10.2020 11:48:30
Ακριβές Αντίγραφο
Ψηφιακά
υπογεγραμμένο
από
Βερενίκη
Λούκα

ΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΥΔΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ
& ΕΡΓΩΝ ΟΡΕΙΝΗΣ ΥΔΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα
Πληροφορίες : Βερενίκη Λούκα
Τηλέφωνο : 2131512221
Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: v.louka@prv.ypeka.gr

Ministry of Digital
Governance,
Hellenic Republic

Digitally signed by Ministry
of Digital Governance,
Hellenic Republic
Date: 2020.10.06 15:10:00
EEST
Reason:
Location: Athens

ΑΔΑ: Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749

Ημ/νία: 06/10/2020

ΠΡΟΣ : Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
Διευθύνσεις Συντονισμού
& Επιθεώρησης Δασών
(για κοινοποίηση του παρόντος σε όλες τις
Δασικές Αρχές)

ΚΟΙΝ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητες των Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση έργων και καθαρισμών στις ορεινές κοίτες χειμάρρων.

ΣΧΕΤ: α. Το 130938/2294/22-05-2013 έγγραφο μας.
β. Το 175112/2304/08-11-2018 έγγραφό μας.

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών εγγράφων και με αφορμή ερωτήματα που δεχόμαστε σχετικά με τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών επί των υδατορεμάτων, σας κάνουμε γνωστά τα εξής:

- Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εν γένει δασική νομοθεσία, η δασική προστασία ασκείται από την δασική υπηρεσία σύμφωνα με τον θεσμικό της ρόλο επί των εκτάσεων που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων και των υδατορεμάτων πέριξ (ή και εντός) των οποίων φύεται δασική βλάστηση.
- **Ο καθορισμός της πεδινής και ορεινής κοίτης των υδατορεμάτων**, που πραγματοποιήθηκε βάσει της υπ. αριθμόν ΒΥ3/35081/οικ./04-04-1983 κοινής εγκυκλίου των Υπουργών Γεωργίας και Δημοσίων Έργων και προβλέπεται και στην υπ. αριθμόν 33/3147/12-10-1998 εγκύκλιο της Δ/νσης Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, **δεν συμπίπτει απαραίτητα με τις εκτάσεις εκείνες στις οποίες ισχύουν οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας ως προς την προστασία τους**. Ο εν λόγω καθορισμός πεδινής και ορεινής κοίτης των υδατορεμάτων αφορά τον ορισμό των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών (Περιφερειών και Δασικών Υπηρεσιών), μέσω του προσδιορισμού των αντίστοιχων τμημάτων κοιτών, με σκοπό την κατασκευή και συντήρηση των κατ' αρμοδιότητα αντιπλημμυρικών έργων, τεχνικών ή δασοτεχνικών αντίστοιχα, ενώ δεν υπεισέρχεται σε θέματα καθαρισμού των υδατορεμάτων, όπως η έννοια αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο 4 του ν. 4258/2014 που «ως καθαρισμός – άρση προσχώσεων κοίτης υδατορέματος νοείται κάθε έργο, με εξαίρεση τις αμμοληψίες, που αποσκοπεί στον καθαρισμό της κοίτης από φερτά υλικά ή άλλα εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων του υδατορέματος».
- Αναφορικά με την αρμοδιότητα του καθαρισμού των κοιτών των υδατορεμάτων ισχύει το άρθρο 224 του ν. 4555/2018 (Κλεισθένης), σύμφωνα με το οποίο το αντικείμενο του καθαρισμού των υδατορεμάτων αποτελεί πλέον εξολοκλήρου, ανεξαρτήτως του καθορισμού ορεινής και πεδινής κοίτης των υδατορεμάτων, αρμοδιότητα των Περιφερειών της χώρας.
- Με δεδομένα τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι είναι διακριτές οι έννοιες «συντήρηση δασοτεχνικού έργου (φράγμα, αναβαθμός κ.τ.λ.) σε υδατόρεμα» και «καθαρισμός υδατορέματος». Η συντήρηση των δασοτεχνικών έργων αφορά την αποκατάσταση λειτουργίας

Σελίδα 1 από 2

ΑΔΑ: Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π

υφιστάμενων υποδομών και δεν ταυτίζεται σε καμία περίπτωση με τις εργασίες καθαρισμού υδατορεμάτων, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν απομάκρυνση απορριμμάτων, φερτών υλικών (άρθρο 4 του ν. 4258/2014) και στην πλειοψηφία των οποίων δεν παρατηρείται ουσιαστική τροποποίηση στα γεωμορφολογικά και υδρολογικά χαρακτηριστικά των κοιτών τους. Όπως έχει, δε, αναφερθεί και στο ανωτέρω (β) σχετικό έγγραφό μας, σε περίπτωση ανάγκης απομάκρυνσης τυχόν φυόμενης δασικής βλάστησης επί υδατορεμάτων, εντός ή εκτός της κοίτης τους, αυτή ισχύουν και εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του ν.δ. 86/1969 περί δασικού κώδικα για την σύνταξη πινάκων υλοτομίας, έγκρισή τους και έκδοσης, αρμοδίως, απόφασης έκτακτης κάρπωσης απόληψης δασικών προϊόντων με αντίστοιχο ορισμό του τρόπου διάθεσης και διακίνησης των παραχθέντων δασικών προϊόντων.

- Περαιτέρω, σε περίπτωση που **οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, κατ' εφαρμογή των προστατευτικών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, εντοπίσουν** σε ορεινές κοίτες των υδατορεμάτων συχνή και έντονη απόθεση φερτών υλικών ή παρουσία δασικής βλάστησης, που ανακόπτει την ορθή λειτουργία των χειμάρρων, ο καθαρισμός των συγκεκριμένων υδατορεμάτων θα πρέπει να γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας μετά την σύμφωνη γνώμη και έγκριση της οικείας αρμόδιας δασικής υπηρεσίας και της ακολουθητέας ως άνω διαδικασίας στο πλαίσιο της επίτευξης του στόχου της ορθολογικής λειτουργίας των υδατορεμάτων.
- **Εν κατακλείδι, καθίσταται σαφές ότι δεν πρέπει να συγχέεται το αντικείμενο των προστατευτικών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας με τη διάκριση των κοιτών των υδατορεμάτων σε ορεινές – πεδινές** (ΒΥ3/35081/οικ./04-04-1983 κοινή εγκύκλιος των Υπουργών Γεωργίας και Δημοσίων Έργων και 33/3147/12-10-1998 εγκύκλιος της Διεύθυνσης Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.). **Ταυτόχρονα, η αστυνόμευση υδατορεμάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών της χώρας περιορίζεται στις περιπτώσεις εξ' αυτών, που δεν ισχύουν οι προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Τέλος, η αρμοδιότητα καθαρισμών δεν ανήκει στη Δασική Υπηρεσία, καθώς δεν υφίσταται σχετική νομοθετική πρόβλεψη περί τούτου.**

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ

Κ. ΑΡΑΒΩΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κ. Χατζηδάκη
2. Γραφείο Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Ν. Ταγαρά
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων κ. Κ. Αραβώση
4. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
  - α. Γραφεία Συντονιστών
  - β. Γραφεία Γενικών Διευθυντών Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων
5. Περιφέρειες της Χώρας
  - α. Γραφεία Περιφερειαρχών
  - β. Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων των Περιφερειών
6. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας/Διεύθυνση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών
7. ΥΠΕΝ, Γενική Διεύθυνση Υδάτων

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Γενικού Διευθυντή Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος
2. Διευθύνσεις Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
& ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 37-39, 15123 Μαρούσι
Πληροφορίες : Γραφείο Υπουργού

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81818/2774

Ημ/νία: 05/08/2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα
Πληροφορίες : Σ. Τσιλικουνας
Τηλέφωνο : 2131512201
Δ/ση ηλ. ταχ. : s.tsilikounas@prv.ypeka.gr

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ: ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΘΕΜΑ: Αρμοδιότητες των Υπηρεσιών σχετικά με την εκτέλεση καθαρισμών στις κοίτες (ορεινές και πεδινές) χειμάρρων.

ΣΧΕΤ: α. Η ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749/06.10.2020 (ΑΔΑ: Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) εγκύκλιος.

β. Η 7767/30.10.2019 ΔΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ/ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ/ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ (ΑΔΑ: ΩΧΦΧ46ΜΚ6Π-ΩΛΨ) εγκύκλιος.

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών εγκυκλίων, υπενθυμίζεται ότι η αρμοδιότητα του καθαρισμού των κοιτών των υδατορεμάτων ορίζεται στο άρθρο 224 του ν. 4555/2018 (Κλεισθένης), **σύμφωνα με το οποίο το αντικείμενο του καθαρισμού των υδατορεμάτων αποτελεί εξ ολοκλήρου αρμοδιότητα των Περιφερειών της χώρας, ανεξαρτήτως του καθορισμού ορεινής και πεδινής κοίτης αυτών.** Υπενθυμίζεται, επιπροσθέτως, ότι σε περίπτωση ανάγκης απομάκρυνσης τυχόν φυόμενης δασικής βλάστησης επί υδατορεμάτων, εντός ή εκτός της κοίτης τους, ισχύουν και εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 86/1969 περί δασικού κώδικα σχετικά με την σύνταξη πινάκων υλοτομίας, έγκρισή τους και έκδοσης, αρμοδίας, απόφασης έκτακτης κάρπωσης απόληψης δασικών προϊόντων, με αντίστοιχο ορισμό του τρόπου διάθεσης και διακίνησης των παραχθέντων δασικών προϊόντων.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι **οι εν λόγω καθαρισμοί αφορούν το σύνολο του χώρου που διαμορφώνει ένα υδατόρεμα, δηλαδή την κοίτη, τα πρανή και εν γένει τη γραμμή πλημμύρας**, ό,τι, δηλαδή, αποτελεί δια της απόφραξής του εν δυνάμει απειλή για τις κατάντη περιοχές, σε περίπτωση εμφάνισης ακραίων πλημμυρικών φαινομένων.

Οι καθαρισμοί αυτοί, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να συγχέονται με τους καθαρισμούς των δασών, που εκτελούνται από τη Δασική Υπηρεσία κατόπιν εκπόνησης σχετικής μελέτης και που έχουν ως βασικό στόχο την αντιτυρική προστασία, τη διευκόλυνση πρόσβασης των πυροσβεστικών οχημάτων σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς, αλλά και την εκπλήρωση των σκοπών της δασικής διαχείρισης εν γένει.

Τέλος, σε περίπτωση που **οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, κατ' εφαρμογή των προστατευτικών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, εντοπίσουν** σε ορεινές κοίτες των υδατορεμάτων συχνή και έντονη απόθεση φερτών υλικών ή παρουσία δασικής βλάστησης, που ανακόπτει την ορθή λειτουργία των χειμάρρων, ο καθαρισμός των συγκεκριμένων υδατορεμάτων θα πρέπει να γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας μετά την σύμφωνη γνώμη και έγκριση της οικείας δασικής υπηρεσίας και της ακολουθητέας ως άνω διαδικασίας στο πλαίσιο της επίτευξης του στόχου της κανονικής λειτουργίας των υδατορεμάτων. Τούτο, σε καμία περίπτωση δεν θεωρείται απεμπόληση της εκ του νόμου ορισθείσας αρμοδιότητας των Περιφερειών της χώρας να προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες (π.χ. διενέργεια τακτικών αυτοψιών) που θα διασφαλίσουν την έγκαιρη

ΑΔΑ: 6ΗΛΣ4653Π8-Ξ94

ανταπόκρισή τους και την κατάλληλη προετοιμασία τους για την εκτέλεση των κατά περίπτωση απαιτούμενων καθαρισμών.

Εν κατακλείδι και σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, **επισημαίνουμε την ευθύνη σας για τις ενέργειες των καθαρισμών των υδατορευμάτων στις περιοχές χωρικής αρμοδιότητάς σας**, σε συνεργασία με τις τοπικές δασικές υπηρεσίες για την έγκριση της απομάκρυνσης της δασικής βλάστησης στις περιπτώσεις που τούτο απαιτείται.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ

Συνημμένα: α. Η ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/95856/2749/06.10.2020 (ΑΔΑ: Ψ2ΤΝ4653Π8-Θ5Π) εγκύκλιος

β. Η 7767/30.10.2019/ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ (ΑΔΑ: ΩΧΦΧ46ΜΚ6Π-ΩΛΨ) εγκύκλιος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Περιφέρειες της Χώρας

1. Γραφεία Περιφερειάρχων
2. Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων

ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Α. Υπουργό Συντονισμού Κυβερνητικού Έργου, κ. Α. Σκέρτσο

Β. Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών, κ. Σ. Πέτσα

Γ. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

1. Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κ. Σκρέκα
2. Γραφείο Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Γ. Αμυρά
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δασών, κ. Κ. Αραβώση
4. ΥΠΕΝ, Γενική Διεύθυνση Υδάτων
5. Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής
6. Διευθύνσεις Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών

Δ. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας

1. Γραφείο Υπουργού, κ. Χ. Στυλιανίδη
2. Γραφείο Υφυπουργού, κ. Ε. Τουρνά
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κ. Β. Παπαγεωργίου
4. Γραφείο Γενικού Διευθυντού, κ. Φ. Θεοδώρου
5. Διεύθυνση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ : 1. Γραφείο Γενικού Διευθυντού Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος
2. Διευθύνσεις Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΑΡΧΙΦΟΡΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
31/10/23	A4233			

Αρ. Πρωτ. : 291326
Ημ/νία : 29/09/23

ΕΠΕΙΓΟΝ ΙΡΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Υ.ΛΙ.Κ.Υ.
(Γ.Δ. ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ & ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ)

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 2023
Αρ. Πρωτ.: 291326 /Γενικά Ερωτήματα

092023004233009

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΩΝ (Δ19)

ΤΜΗΜΑ : Σχεδιασμού Μέτρων
Αντιπλημμυρικής Προστασίας (γ)
Ταχ. Δ/νση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 11471, Αθήνα
Πληροφορίες : Μ.Ψυχογιού
Τηλέφωνο : 210 6442438
E-mail : daee@ggde.gr

ΠΡΟΣ:

Περιφέρεια Κρήτης
Διεύθυνση Τεχνικών Έργων
Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης
Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος
E-mail: karkalets@crete.gov.gr

ΘΕΜΑ : Σχετικά με την υλοποίηση μέτρων και δράσεων για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου.

Σχετ. : Το υπ' αριθ. 311373/21-09-2023 έγγραφό σας (Α.Π./Δ19/279366/21-09-2023).

Αναφορικά με τα αναφερόμενα στο ανωτέρω σχετικό έγγραφό σας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τον ν.3852/2010: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί με τον ν.4555/2018 «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» (ΦΕΚ Α' 133) και ισχύει, και τα ειδικότερα αναφερόμενα στο άρθρο 186, παρ. ΙΙ, Τομέας ΣΤ', περιπτώσεις 3 και 15, οι αρμοδιότητες που αφορούν τον σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή και συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων, καθώς οι αρμοδιότητες που αφορούν τον καθαρισμό και την αστυνόμευση ρεμάτων και απαλλοτριωμένων χώρων παρά τα ρέματα ασκούνται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Περιφερειών.
- Επιπρόσθετα, τα αντιπλημμυρικά έργα που εκτελούνται στην ορεινή κοίτη των υδατορεμάτων (έργα ορεινής υδρονομίας, μικρά ξυλοφράγματα κλπ.) αποτελούν ειδικά δασοτεχνικά έργα, που υπάγονται στην αρμοδιότητα των δασικών υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Στις αρμοδιότητες της Δ/νσης Δ19 της Γ.Γ.Υ. του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών εμπίπτουν η μελέτη και η κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας (όχι η συντήρηση και ο καθαρισμός υδατορεμάτων, όχι έργα ορεινής υδρονομίας), εφόσον αυτά χαρακτηριστούν με Απόφαση Υπουργού ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 679/1977 (ΦΕΚ 245 Α'), μετά από αίτημα των αρμόδιων φορέων.
Επομένως έργα που δεν έχουν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά δεν αποτελούν αντικείμενο της Υπηρεσίας μας.

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 65168e8cb04a8e2f87c7c377 στις 03/10/23 07:45

1

4. Τα ανωτέρω αναφερόμενα επιβεβαιώνονται και διευκρινίζονται στο με αριθ. πρωτ. Α1841/05-10-2022 (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ) έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας με τίτλο: «Έργα και μέτρα πρόληψης για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων – Προπαρασκευαστικές δράσεις εμπλεκόμενων φορέων» (ΑΔΑ:6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567), σε συνδυασμό με τα κάτωθι έγγραφα της:
- ♦ το με αριθ. πρωτ. Α1883/10-10-2022 «Σχεδιασμός και δράσεις Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων» και
  - ♦ το με αριθ. πρωτ. 7767/30-10-2019 «Σχέδιο δράσεων Πολιτικής Προστασίας για την αντιμετώπιση κινδύνων από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων» (ΑΔΑ:ΩΧΦΧ46ΜΚ6Π-ΩΛΨ).
5. Επιπρόσθετα, σας γνωρίζουμε ότι η ΣΑΕ 572 και ειδικότερα το ενάριθμο έργο 2014ΣΕ57200002 αυτής, από το οποίο υπήρχε η δυνατότητα να μεταβιβάζονται πιστώσεις στις Περιφέρειες και τους Δήμους της χώρας για επείγοντα έργα και μελέτες συντήρησης για την αντιμετώπιση έκτακτων πλημμυρικών φαινομένων, καταργήθηκε, και ως εκ τούτου αντίστοιχα έργα δεν συμπεριλαμβάνονται πλέον στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
6. Τέλος, σημειώνουμε ότι, ζητήματα επικαιροποίησης της νομοθεσίας για την οριοθέτηση, προστασία και διαχείριση των υδατορεμάτων εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΣΤΡΑΝΤΑ
ΠΟΛ/ΚΟΣ ΜΗΧ/ΚΟΣ με Α' β.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γεν. Δ/ντή Υ.ΛΙ.Κ.Υ.

κο Αντώνιο Κοτσώνη

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γεν. Δ/νση Υδάτων

Δ/νση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος
ggenvr@ypen.gr

3. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Δ/νση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών
eathinaiou@civilprotection.gr
aantonakas@civilprotection.gr

4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

α. Αυτοτελή Διεύθυνση Πολιτικής

Προστασίας Περιφέρειας Κρήτης

β. Τμήμα Πολιτικής Περιφέρειας Κρήτης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. Φ. ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
3. Διευθύντρια
4. Τμήμα (Υ)
5. Μ. Ψυχογιού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Υ.Λ.Κ.Υ.
(Γ.Δ. ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ, ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ & ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΩΝ (Δ19)

ΤΜΗΜΑ : ΜΕΛΕΤΩΝ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ (α)
Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 114 71 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ευθυμιάδου Δήμ.
Τηλέφωνο : 210 64 46 728
FAX : 210 64 28 085
E-mail : d7_gram@gade.gr

✓	ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ	✓	MAIL
---	-------------	---	------

Αθήνα, 3 Απριλίου 2019
Αρ. Πρωτ.: Δ19/1064/ Φ. ΓΕΝΙΚΑ
Σχετ. : Δ19/1021

ΠΡΟΣ:

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων
Αναγκών
Τμήμα Εθνικού Σχεδιασμού
Ευαγγελιστριάς 2 105 63 Αθήνα
Τηλ.: 2131510 159
Fax: 2131510 935
Email: eathinaiou@gscp.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ :

- Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρήστο Σπίρτζη
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδομών

ΘΕΜΑ : Περί αρμοδιότητας καθαρισμού και συντήρησης ρεμάτων και αντιπλημμυρικών έργων

ΣΧΕΤ. : Το με αρ. πρωτ. 2206/20-03-2019 (Δ19/1064/02-04-2019) έγγραφό σας, με το συνημμένο του (το με αρ. πρωτ. 65002/19-03-2019 έγγραφο του Τμήματος Δομών Περιβάλλοντος της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Γενικής Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιβάλλοντος και Υποδομών της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης Περιφέρειας Κρήτης)

Σε απάντηση στο σχετικό έγγραφό σας, με το οποίο διαβιβάζετε το συνημμένο του έγγραφο της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης, περί άσκησης αρμοδιοτήτων καθαρισμού και συντήρησης ρεμάτων, αντιπλημμυρικών έργων, τεχνικών οδοποιίας και, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας περί μελετών και κατασκευών αντιπλημμυρικών και προστατευτικών έργων της πεδινής κοίτης των ποταμών και μεγάλων χειμάρρων, επισημαίνουμε τα ακόλουθα :

Α. Όσον αφορά τα (α και β.) Σύμφωνα με το άρθρο 224 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α'/19-07-2018) ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων, όπως τα ρέματα ανήκουν αποκλειστικά στις αρμοδιότητες των Περιφερειών, όπως προβλέπεται με το άρθρο

Z:\1. ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΑΕΕ\Φ. ΓΕΝΙΚΑ\2019\1064_ΠΕΡΙ_ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ_ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ_&_ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ.doc 1

186 του ν. 3852/2010.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4 του ν.4258/2014, σύμφωνα με τα οποία ο καθαρισμός της κοίτης υδατορέματος συνίσταται στο σύνολο των εργασιών για την απομάκρυνση των φερτών υλικών ή άλλων εμποδίων που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων και τη φυσική λειτουργία του υδατορέματος και η εκτέλεσή τους αποσκοπεί στην μη μείωση της αρχικής παροχευτικότητας και της υφιστάμενης φυσικής ή διαμορφωμένης κοίτης του καθώς και ότι
- σύμφωνα με το ν. 3852/2010 δεν υφίσταται διαχωρισμός μεταξύ ανοικτών και κλειστών (διευθετημένων) ρεμάτων

συνάγεται ότι την αρμοδιότητα αστυνόμευσης και καθαρισμού ανοικτών και κλειστών, εντός και εκτός σχεδίου έχει η Περιφέρεια. Ειδικότερα ο καθαρισμός των ρεμάτων, χωρίς σαφώς να ορίζεται ως ειδική περίπτωση της «συντήρησής» τους, συντελεί στην καλή λειτουργία και συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων.

Όσον αφορά το (ε.) Ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και η συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων γίνεται με μέριμνα της αρμόδιας Περιφέρειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87/Α'/07-06-2010) και συγκεκριμένα στο άρθρο 186 παρ. ΣΤ.3, όπως ισχύει και έπειτα από την εφαρμογή του ν.4555/2018.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α'/14-04-2014), έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας και εργασίες συντήρησης σε υδατορέματα μπορεί να μελετώνται και εκτελούνται ή να αναστήθενται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από :

- τις Υπηρεσίες των Υπουργείων Υποδομών και Περιβάλλοντος και τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας
- τους οικείους Ο.Τ.Α., τις οικείες Περιφερειακές Ενότητες και τις οικείες Περιφέρειες, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης).

Η Δ/ση Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) του Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ. εμπλέκεται στην μελέτη και κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας μόνο στην περίπτωση που αυτά χαρακτηριστούν ως ειδικά και σημαντικά έργα Εθνικού Επιπέδου, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.679/77 (ΦΕΚ 245 Α') μετά από αίτημα των αρμοδίων φορέων.

Β. Σχετικά με τις διαδικασίες επίσηυσης για την υλοποίηση έργων διευθέτησης και ειδικότερα για την δημοπράτηση αυτών, δύναται να εφαρμοστεί, ειδικά στις περιπτώσεις που η περιοχή έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 32 του ν.4412/2016, παράγραφος 2.γ (λόγοι κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή).

Z:\1. ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΑΕΕ\Φ. ΓΕΝΙΚΑ\2019\1064_ΠΕΡΙ_ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ_ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ_&_ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ.doc 2

Το θέμα μη τήρησης της διαδικασίας για την οριοθέτηση ρεμάτων και των χρόνων έγκρισης των σχετικών μελετών, λόγω κήρυξης σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Ε.Γ.Υ., ΔΙ.Π.Α.), όπως και το γενικότερο θέμα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων επειγόντος χαρακτήρα (βλ. σχετική εγκύκλιο ΥΠΕΚΑ/ΕΥΠΕ/ 203913/19-12-2012).

Τα λοιπά θέματα που τίθενται στο συνημμένο του σχετικού εγγράφου σας, μέσω των ερωτημάτων που διατυπώνονται, δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

Γραφείο Γενικού Διευθυντή Υ.ΛΙ.Κ.Υ.

ΕΣΩΤΕΡ. ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. Φ. ΓΕΝΙΚΑ
3. Τμήμα (α)
4. Ευθυμιάδου Δήμ.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

**ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΣΤΡΑΝΤΑ
ΠΟΛ. ΜΗΧ. με Α' β.**

25.05.2023 10:41:55
 ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Ψηφιακά
 ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
 ΑΠΟ
 Maria Thoma

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ.Γ. ΧΩΡ.ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤ.ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
Τμήμα Α' : Οριοθέτησης Υδατορεμάτων

Ταχ. Δ/ση: Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ.: 115 23, Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Ζερβού
Τηλ.: 213-15 15 253
email: dte@prv.ypeka.gr

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/38294/718

Ημ/νία: 25/05/2023

ΠΡΟΣ: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
 Γεν. Δ/ση Χωροταξικής &
 Περιβαλλοντικής Πολιτικής
 Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού
 Σχεδιασμού
 Μεν. Παρλαμά 2 & Λεωφ. 62 Μαρτύρων 417
 71304, Ηράκλειο
 email: e.nirgianaki@apdkritis.gov.gr

ΚΟΙΝ:

1. Υ.Π.ΕΝ
 Γενική Διεύθυνση Υδάτων
 Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ.
 Περιβάλλοντος
2. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής
 Προστασίας
 Γεν. Γραμ. Πολιτικής Προστασίας
 Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης
 Εκτάκτων Αναγκών
 email: dalexandris@civilprotection.gr
3. Περιφέρεια Κρήτης
 Π.Ε. Λασιθίου
 Διεύθυνση Τεχνικών Έργων
 Τέρμα Πολυτεχνείου
 72100 Άγιος Νικόλαος
 email: dtepel@crete.gov.gr
4. Δήμος Αγίου Νικολάου
 email: mstamataki@dimosagn.gr
 email: afaitaki@dimosagn.gr
5. Νικόλαο Ανδρουλάκη
 (δια του κου Δ. Καμαράτου)
kamaratos2@gmail.com

ΘΕΜΑ: Σχετικά με οριοθέτηση ρέματος στη θέση «Κεφαλάκια» Μιλάτου Σχετικά Λασιθίου.

- ΣΧΕΤ:**
1. Το με αρ. πρωτ. 1981/08-08-2019 έγγραφό σας (ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/73624/943/16-08-2019).
  2. Το από 06-04-2023 (ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/38294/718/06-04-2023) έγγραφο του κ. Ανδρουλάκη με συνημμένα.
  3. Το από 11-05-2023 (ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/51968/999/11-05-2023) έγγραφο του κ. Ανδρουλάκη.

Σε απάντηση του ανωτέρω (1) σχετικού εγγράφου σας και κατόπιν των (2) και (3) σχετικών, επισημαίνεται πως σύμφωνα με την παράγραφο 2.1 του άρθρου 3 του Ν. 4258/2014, στις περιπτώσεις που επισπεύδων της οριοθέτησης είναι φυσικό πρόσωπο, **αρμόδια για τον καθορισμό των οριογραμμών του υδατορέματος είναι η Δ/ση ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης**, μετά τη θεώρηση του φακέλου της οριοθέτησης από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της αρμόδιας Περιφέρειας.

Τα **πολεοδομικά γραφεία των Δήμων (νυν Υπηρεσίες Δόμησης) είναι αρμόδια για την εφαρμογή της πολεοδομικής νομοθεσίας**, σε συνδυασμό με τους ισχύοντες όρους και περιορισμούς δόμησης της κάθε περιοχής και τα πραγματικά δεδομένα της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης (άρθρο 27 παράγραφος 1 του Ν. 1577/1985), ενώ σύμφωνα με τον Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» έχει ανατεθεί στις **Αποκεντρωμένες Διοικήσεις «Η εξειδίκευση των γενικών κατευθύνσεων και οδηγιών στα θέματα πολεοδομικού σχεδιασμού οικιστικής πολιτικής και κατοικίας, καθώς και οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού»** (παράγραφος II, εδάφιο 13 του άρθρου 280, του Ν. 3852/2010, ΦΕΚ 87Α'/07-06-2010).

Η Υπηρεσία μας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το Π.Δ. 132/2017 (ΦΕΚ 160Α/30-10-2017), για παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών για τις μελέτες και τα πολεοδομικά θέματα που σχετίζονται με υδατορέματα, επισημαίνει τα κάτωθι :

A. Λαμβάνοντας υπόψη πως :

- ✓ **σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 1 του Ν.4258/2014, η οριοθέτηση του υδατορέματος έχει ως στόχο την εξασφάλιση της απρόσκοπτης απορροής των επιφανειακών νερών και την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος,**
- ✓ σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 1 του Ν.4258/2014 ως διευθέτηση υδατορέματος ορίζεται η επέμβαση στο υδατόρεμα, με την εκτέλεση των αναγκαίων έργων με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών,
- ✓ στην παράγραφο 3.4 του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α. οικ. 140055/13-01-2017 (ΦΕΚ 428Β/2017) αναφέρεται ότι: *«Βασική αρχή κάθε προτεινόμενης λύσης είναι η, κατά το δυνατόν, διατήρηση της φυσικής κοίτης, η ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων και η διαμόρφωση τους με κριτήρια τέτοια, ώστε να ευνοείται η ένταξή τους στο περιβάλλον»,*
- ✓ σύμφωνα με τις παραγράφους 3.1 και 3.4 του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α. οικ. 140055/2017, οι υδραυλικοί υπολογισμοί μπορεί να επεκτείνονται ανάντη και κατόντη του προς οριοθέτηση τμήματος επί τόσο μήκος, όσο κρίνεται αναγκαίο, **ώστε να αποκατασταθούν οι συνθήκες ροής**, με συνεκτίμηση τυχόν άλλων στοιχείων, τα οποία είναι δυνατόν να επηρεάσουν την υδραυλική συμπεριφορά του υδατορέματος,
- ✓ σύμφωνα με την παράγραφο 4.η) του άρθρου 2 της Κ.Υ.Α. οικ. 140055/13-01-2017, **σε όλες τις περιπτώσεις που διαπιστώνονται αλλοιώσεις ή μετατόπιση κοίτης του ρέματος, συνιστάται να γίνει συγκριτική διαχρονική αξιολόγηση της μορφολογίας του ρέματος,**
- ✓ σύμφωνα με την παράγραφο 3.3 του άρθρου 2 της ΚΥΑ οικ. 14055/2017 *«Με βάση τα απαιτούμενα στην προηγούμενη παράγραφο, εξετάζεται η σκοπιμότητα διατήρησης της υφιστάμενης κατάστασης. Ειδικότερα, εξετάζονται τυχόν προβλήματα, που δημιουργεί η πλημμύρα της συγκεκριμένης περιόδου επαναφοράς .....Εάν μετά τη συνεκτίμηση και αξιολόγηση όλων των ανωτέρω στοιχείων προκύψει ότι οι επιπτώσεις από την πλημμυρική παροχή σχεδιασμού είναι αποδεκτές, ολοκληρώνονται οι υδραυλικοί υπολογισμοί και οριστικοποιούνται οι γραμμές πλημμύρας χωρίς την κατασκευή έργων... Σε αντίθετη περίπτωση που κριθεί ότι οι επιπτώσεις από την πλημμυρική παροχή σχεδιασμού δεν είναι αποδεκτές, τότε, μετά και από σύμφωνη γνώμη της ελέγχουσας Υπηρεσίας, εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις διευθέτησης του υδατορέματος με τις αντίστοιχες διατάξεις έργων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση και βελτίωση της λειτουργίας του για τη συγκεκριμένη παροχή σχεδιασμού»,*
- ✓ σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ (βλ. αποφάσεις 1801/1995, 4577/1998, 2656/1999, 2591/2005) η μελέτη οριοθέτησης πρέπει να αντιμετωπίζει το υδατόρεμα όχι μόνο ως υδραυλικό υποδοχέα ομβρίων αλλά και ως οικοσύστημα και να οδηγεί σε προστασία και διασφάλιση του ρέματος ως φυσικού σχηματισμού,
- ✓ στο υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31-05-2019 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υ.Π.ΕΝ. σημειώνεται ότι :
  - **τα υδατορέματα σύμφωνα με το Σύνταγμα (άρθρο 24) πρέπει να προστατεύονται ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος προκειμένου να διατηρηθούν στη φυσική τους κατάσταση και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων...Η οριοθέτηση των ρεμάτων αποτελεί πρωτίστως μέτρο προστασίας τους και για το λόγο αυτό, αν σύμφωνα με τον Ν. 4258/2014 κατά την οριοθέτηση προτείνονται έργα, επεμβάσεις σε υδατορέματα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα : Για την αδειοδότηση των προτεινόμενων έργων θα πρέπει να εξετάζονται εναλλακτικές τεχνικές λύσεις με ενέργειες και επεμβάσεις φιλικές στο περιβάλλον και το οικοσύστημα...»,**

- «να εξετάζεται πρωτίστως αν η αποκατάσταση του υδατορέματος (π.χ. με διάνοιξη, επαναφορά στην παλαιά του κοίτη, καθαίρεση αυθαιρέτων κατασκευών ή και μετεγκατάσταση νόμιμων κατασκευών κ.λπ.) μπορεί να συμβάλει στην αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής αντί της διευθέτησης/εκτροπής του και αν τελικώς προταθούν έργα διευθέτησης/εκτροπής να τεκμηριώνεται πλήρως ότι τα έργα αυτά θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών»,

- ✓ από τα διαλαμβανόμενα στο σχετικό (1) έγγραφο προκύπτει ότι το υπό εξέταση υδατόρεμα βρίσκεται "εντός κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου" και "εκτός ορίων οικισμού Μιλάτου Δήμου Αγίου Νικολάου", "έχει τσιμεντοστρωθεί και χρησιμοποιείται ως δρόμος χωρίς να υφίσταται κάποιο τεχνικό έργο απορροής των ομβρίων, ο οποίος καταλήγει στην παραλία Μιλάτου",

η Υπηρεσία μας έχει την άποψη πως η οριοθέτηση του υπόψη υδατορέματος, με διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης ("τσιμεντοστρωμένο ρέμα που χρησιμοποιείται ως δρόμος") δεν εξασφαλίζει την απρόσκοπτη απορροή των επιφανειακών νερών ούτε την περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος. Συνεπώς θα πρέπει να εξεταστεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δήμου και της Περιφέρειας, η δυνατότητα ανασύστασης της φυσικής κοίτης του υδατορέματος και εν συνεχεία η οριοθέτησή του σύμφωνα με το Ν. 4258/2014 και την ΚΥΑ οικ. 140055/2017. Άλλωστε σύμφωνα με τις παραγράφους 1.1 και 1.2 του άρθρου 4 του Ν. 4258/2014, για την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών καθαρισμού κοίτης από εμπόδια που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων του υδατορέματος, συντήρησης και αποκατάστασης, καθώς και για την εκτέλεση εργασιών καθαίρεσης αυθαιρέτων κατασκευών, δεν απαιτείται οριοθέτηση του υδατορέματος.

Β. Επιπλέον, επειδή :

- ✓ σύμφωνα με την υπ' αρ. 2313/20200 απόφαση Σ.Τ.Ε. «η οριοθέτηση γίνεται καταρχήν για το σύνολο του υδατορέματος. Κατ' εξαίρεση είναι επιτρεπτή τμηματική οριοθέτηση εφόσον τούτο δικαιολογείται για ειδικούς λόγους, όπως όταν το υπόλοιπο τμήμα του ρέματος έχει ήδη ενταχθεί σε ρυμοτομικό σχέδιο και εφόσον στις οικείες μελέτες έχουν ληφθεί υπόψη στοιχεία που αφορούν το σύνολο του ρέματος»,
- ✓ σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Ν. 4258/2014 «οριοθέτηση μπορεί να γίνεται και σε τμήματα των υδατορεμάτων (τμηματική οριοθέτηση). Στην περίπτωση αυτή ο Φάκελος Οριοθέτησης, συνοδεύεται από υδρολογική μελέτη για το σύνολο του ανάντη τμήματος του υδατορέματος, από υδραυλική μελέτη στην οποία λαμβάνεται υπόψη το σύνολο της λεκάνης απορροής του υδατορέματος μέχρι το σημείο οριοθέτησης...»,

η Υπηρεσία μας επισημαίνει πως στο υπόψη υδατόρεμα προσήκει η οριοθέτηση να επεκταθεί στα κατάντη, μέχρι την εκβολή του υδατορέματος στη θάλασσα (γραμμή αιγιαλού), με σκοπό την προστασία του, με κατά το δυνατόν διατήρηση ανοιχτής κοίτης και της φυσικής διατομής του ρέματος και την εκτέλεση μόνο των απαραίτητων έργων για τη μείωση του πλημμυρικού κινδύνου, με επεμβάσεις και υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και το οικοσύστημα.

Σημειώνεται πως εφόσον κατατεθεί φάκελος οριοθέτησης του υπόψη υδατορέματος, δεδομένου ότι αυτό φέρεται να βρίσκεται εντός κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου, η Υπηρεσία μας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της σύμφωνα με το Π.Δ. 132/2017 (ΦΕΚ 160Α/30-10-2017) και προκειμένου να γνωμοδοτήσει και να εισηγηθεί την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών του υδατορέματος, επιφυλάσσεται να ζητήσει διευκρινίσεις ή/και να διατυπώσει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου του φακέλου της μελέτης.

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

**ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

26.04.2023 13:59:49
 ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Ψηφιακά
 ΥΠΟΓΡΑΜΜΕΝΟ
 ΑΠΟ
 Maria Thoma

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740

Ημ/νία: 26/04/2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ.Γ. ΧΩΡ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
Τμήμα Α': Οριοθέτησης Υδατορεμάτων
Ταχ. Δ/ση: Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ.: 115 23 Αθήνα
Πληροφορίες: Σ. Μαμανέα
Τηλ.: 213.1515.260
Email: dte@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Περιφέρεια Αττικής
 Δ/ση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής
 Ενότητας Πειραιώς & Νήσων
 Αιγάλεω 5 & Κάστορος ΤΚ. 18545
 e-mail: texnikon.pn@patt.gov.gr

ΚΟΙΝ

1. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας
 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
 Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
 email: dalexandris@civilprotection.gr
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
 Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
 Μεσογείων 239, Τ.Κ154 51 Ν. Ψυχικό
 email: rexo@attica.gr
3. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
 Δ/ση Υδάτων
 Μεσογείων 239, Τ.Κ154 51 Ν. Ψυχικό
 email: nero@attica.gr
4. Δήμος Σαλαμίνας
 Δ/ση Πολεοδομίας
 email: urban@salamina.gov.gr
5. Κ. Νικόλαος Δοξάκης
 email: ndoxakis@yahoo.gr

ΘΕΜΑ: Σχετικά με ρέματα στη θέση Σελήνια Σαλαμίνας.

ΣΧΕΤ: Οι από 4-4-2023 και 12-4-2023 αναφορές πολίτη (αρ. πρωτ. εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/37101/740/10-4-2023 και ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/43175/836/21-4-2023).

Σας διαβιβάζουμε τις ως άνω σχετικές αναφορές που εστάλησαν στην Υπηρεσία μας και αφορούν σε ρέματα στην περιοχή Σελήνια Σαλαμίνας (Ο.Τ. 113, Ο.Τ. 112, Ο.Τ.91, Ο.Τ. 92, Ο.Τ. 93, Ο.Τ. 94) και παρακαλούμε για τη διερεύνηση των διαλαμβανομένων σε αυτές θεμάτων καθώς και για τις δικές σας ενέργειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας, καθώς και σχετική ενημέρωση του ενδιαφερομένου και της Υπηρεσίας μας.

Περαιτέρω θέτουμε υπόψη σας τα κάτωθι:

Α) Από τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στο αρχείο της Υπηρεσίας μας δεν βρέθηκαν στοιχεία οριοθέτησης ρέματος στην περιοχή του θέματος. Σημειώνεται πως σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του Ν. 4258/2014 σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση τηρείται συμβατικό και ηλεκτρονικό αρχείο με ευθύνη των οικείων Διευθύνσεων Υδάτων, στο οποίο καταχωρούνται οι διοικητικές πράξεις οριοθέτησης υδατορεμάτων συνοδευόμενες από τους αντίστοιχους φακέλους οριοθέτησης.

Β) Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), «η εκτέλεση τεχνικών έργων πλησίον του ρέματος επιτρέπεται μόνον εφόσον διασφαλίζεται η ανεμπόδιστη επιτέλεση της εν λόγω φυσικής του λειτουργίας» (ΣτΕ 2165/2019). Περαιτέρω, «προϋποτιθέμενος τρόπος για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι ο καθορισμός της οριογραμμής του σύμφωνα με τη διαγραφόμενη από τη νομοθεσία

διαδικασία, πριν την εκτέλεση των τεχνικών έργων πλησίον ρέματος, ώστε η μελετώμενη επέμβαση να γίνεται εν όψει της υπάρξεώς του» (ΣτΕ 463/2010 Ολ. 2752/2013 7μ.). «Συνεπώς, ο καθορισμός της οριογραμμής του αποτελεί κατά νόμο προϋπόθεση για την έκδοση πράξεων χωροθέτησης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων έργου ή δραστηριότητας πλησίον ρέματος» (ΣτΕ 2752/2013, ΣτΕ 3561/2014). «Καθ' ερμηνεία των ίδιων ως άνω διατάξεων έχει εξάλλου κριθεί ότι στην περίπτωση που η οριοθέτηση ρέματος δεν έχει λάβει χώρα, είναι, τουλάχιστον, υποχρεωτική η μελέτη και η κατασκευή του έργου κατά τρόπο που να μην επηρεάζει τη φυσική λειτουργία του ρέματος. Επιπρόσθετα, προκειμένου να λάβουν χώρα οι τυχόν επιτρεπόμενες επεμβάσεις στα υδρορέματα ή και πλησίον αυτών, απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η προηγούμενη οριοθέτησή τους» (ΣτΕ 573/2012). «Εξάλλου, τα υδατορέματα προστατεύονται καθ' όλη τους την έκταση και ανεξάρτητα από τις διαστάσεις τους, ώστε να διατηρείται η φυσική τους κατάσταση και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων» (ΣτΕ 3849/2006, 319/2002, 2669/2001, 2656/1999, κ.ά., ΠΕ Ολομέλεια 262/2003). «Η ένταξή τους σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνο όταν τούτο επιβάλλουν οι ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού και μόνο εφόσον διασφαλίζεται η επιτέλεση της φυσικής τους λειτουργίας. Πρωταρχικός όρος για την ένταξη των ρεμάτων σε πολεοδομική ρύθμιση είναι η προηγούμενη αποτύπωσή τους και ο καθορισμός της οριογραμμής τους (ΣτΕ 3849/2006 κ.ά.)».

Συνημμένα: Οι σχετικές αναφορές

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

**ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

01.07.2019 10:12:27
Ακριβές Αντίγραφο
Ψηφιακά
υπογεγραμμένο
από
ΜΑΡΙΑ
ΘΩΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γ.Γ. ΧΩΡ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Τμήμα Α : Οριοθέτησης Υδατορεμάτων
Ταχ. Δ/ση : Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κώδικας : 115 23 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ε. Γιαννοπούλου
Τηλέφωνο : 213-1515269
Fax: 210-6437326

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ			
Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος			
15/7/19	5279	403.00	Αριθμός Αδειοδότησης 15/7/2019

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΤΟΠΕΦ/48348/669

Ημ/νία: 01/07/2019

ΠΡΟΣ : 1) ΥΠΕΝ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων
Αμαλιάδος 17
115 23 Αθήνα

2) ΥΠΕΝ/ Δ/ση Περιβαλλοντικής
Αδειοδότησης
Λ. Αλεξάνδρας 11
114 73 Αθήνα

ΚΟΙΝ : 1) Υπ. Προστασίας του Πολίτη
Δ/ση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών
Τμήμα Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Φυσικών Καταστροφών
Ευαγγελιστρίας 2
10563 Αθήνα

2) Περιφέρεια Κρήτης
Δ/ση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Λασηθίου
Τμήμα Δομών Περιβάλλοντος
Αγ. Νικόλαος Κρήτης
72100

ΘΕΜΑ: Ερωτήματα σχετικά με εργασίες αποκατάστασης πρηνών σε μη οριοθετημένο ρέμα

ΣΧΕΤ: (α) Το με αριθ. πρωτ. 3927/28-5-2019 έγγραφο της Δ/σης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη με συνημμένο το με αρ. πρωτ. 119948/21-5-2019 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Λασηθίου
(β) Το υπ.αρ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31-5-2019 έγγραφο της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων

Με το (α) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Λασηθίου με ερωτήματα αναφορικά με τη δυνατότητα υλοποίησης εργασιών άμεσης αποκατάστασης πρηνών μη οριοθετημένου ρέματος και παρόχθιων δρόμων στο Δήμο Σητείας που έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας με την υπ.αρ. 2778/8-4-2019 Απόφαση του Γ.Γ. Πολιτικής Προστασίας.

Στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο ενδεικτικά περιλαμβάνεται: α) η παρ. 1.7. του άρθρου 4 του Ν. 4258/2014 και β) η παρ.2 του άρθρου 1 του Ν. 4014/2011, όπως αναριθμήθηκε ως παρ. 2^α με την παρ.1 του άρθρου 47 του Ν. 4042/2012 σύμφωνα με τις οποίες «δεν απαιτείται οριοθέτηση υδατορεμάτων ούτε περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων για έργα ή δραστηριότητες που απαιτούνται για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών».

002019005279009

Η Υπηρεσία μας είναι, κατά το Π.Δ 132/2017, αρμόδια για τον έλεγχο και γνωμοδότηση για την έγκριση οριογραμμών υδατορεμάτων ύστερα από υποβολή φακέλου **οριστικής οριοθέτησης**, με έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 4258/2014 (Α'94) και, ως εκ τούτου, τα ερωτήματα που διατυπώνονται στο (α) σχετικό εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της.

Υστερα και από το (β) σχετικό έγγραφο της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (Ε.Γ.Υ), γίνεται αναφορά στην, κατά την τρέχουσα περίοδο, κατάρτιση θεσμικού πλαισίου για την προστασία, οριοθέτηση και ανασύσταση-αποκατάσταση υδατορεμάτων.

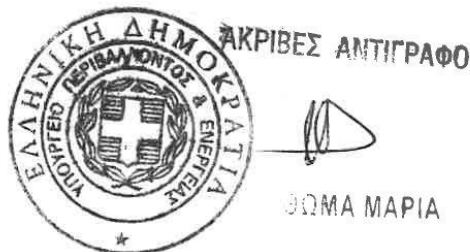
Κατόπιν των ανωτέρω, σας διαβιβάζουμε το (α) σχετικό έγγραφο και το συνημμένο του και παρακαλούμε, κατά τις αρμοδιότητές σας, να ενημερώσετε τις υπηρεσίες στις οποίες κοινοποιείται το παρόν ως προς τα ερωτήματα που θέτουν σε σχέση τόσο με τις ισχύουσες διατάξεις όσο και με τις τυχόν προβλέψεις του υπό κατάρτιση θεσμικού πλαισίου.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

Το (α) σχετικό έγγραφο με το συνημμένο του

**Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Δ/ΣΗΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

**ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΚΑΤΣΙΝΑ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

31.05.2019 12:52:54
Ακριβές Αντίγραφο
Ψηφιακά
υπογεγραμμένο
από
Χριστίνα
Κωτσάκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
Διεύθυνση Προστασίας & Διαχείρισης
Υδάτινου Περιβάλλοντος

Ταχ. Δ/ση : Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ: 115 23, Αθήνα
Πληροφ.: Μ. Χρυσή, Σ. Λιάκου
Τηλεφ.: 210 6475134, 210 6475152
Email: info.egy@prv.ypeka.gr

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898
Ημ/νία: 31/05/2019

ΠΡΟΣ:

Αποκ. Διοικήσεις, Γεν. Δ/σεις Χωροταξικής & Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Δ/σεις Υδάτων και Δ/σεις Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. ΥΠΕΝ, Γραφείο Υπουργού Αναπληρωτή
2. ΥΠΕΝ, Γραφείο Γεν. Γραμμ. Περιβάλλοντος
3. ΥΠΕΝ, Γραφείο Γραμ. Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος
4. ΥΠΕΝ, Γραφείο Ειδικού Γραμ. Υδάτων
5. ΥΠΕΝ, ΔΙΠΑ
6. ΥΠΕΝ, ΔΑΟΚΑ
7. ΥΠΕΝ, Γενική Δ/ση Δασών
8. ΥΠΕΝ, Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού
9. ΥΠΕΝ, Δ/ση Τοπογραφικών Εφαρμογών, Τμήμα Οριοθέτησης Ρεμάτων
10. Υπ. Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας
11. Υπ. Υποδομών & Μεταφορών, Δ/ση Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων
12. Υπ. Εσωτερικών, Γεν. Δ/ση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
13. Γενική Γραμ. Πολιτικής Προστασίας
14. Γραφεία Συντονιστών των Αποκ. Διοικήσεων
15. Γραφεία Περιφερειαρχών των Περιφερειών
16. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας
17. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ				
Α.Π.	ΑΡ. ΠΡ.Π.	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
5619	4153	403.000,00		

Αλεξάνδρος
5/6/2019
Αρ. Γραφείο Διασκέυσης

ΘΕΜΑ: «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ»

ΣΧΕΤΙΚΑ:

- (α) Ο Ν. 3199/2003 (280 Α') «Προστασία και διαχείριση των υδάτων, Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- (β) Ο Ν. 4258/2014 (94 Α') «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- (γ) Ο Ν.2971/2001(285 Α') «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- (δ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140055/13-01-2017 (428 Β') «Τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του περιεχομένου του φακέλου οριοθέτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 4258/2014 - Διευκρινίσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας οριοθέτησης».

Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων ως αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ) και της Οδηγίας για τις Πλημμύρες (2007/60/ΕΚ) με το συντονισμό όλων

002019004153009

των αρμόδιων για την προστασία των υδάτων της χώρας Υπηρεσιών και τη κατάρτιση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου (ΠΔ 132/2017) έχει δεχτεί μετά την έκδοση του ν.4258/2014 σειρά ερωτημάτων για θέματα που αφορούν στην προστασία τη διαχείριση και την αποκατάσταση των υδατορεμάτων. Τα κυριότερα από αυτά επικεντρώνονται στην έννοια και τον ορισμό του υδατορέματος σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και πώς αυτό πρέπει να προστατεύεται.

Επισημαίνεται ότι ερωτήματα που άπτονται θεμάτων σχετικών με την έκδοση οικοδομικών αδειών πλησίον υδατορεμάτων, νομιμοποίησης αυθαιρέτων κτισμάτων πλησίον υδατορεμάτων, κτηριοδομικού κανονισμού, ιδιοκτησιακού καθεστώτος κλπ, δεν αποτελούν αρμοδιότητα της ΕΓΥ εφόσον αφορούν σε έργα και δραστηριότητες που δεν επηρεάζουν το υδατόρεμα και δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του ν.4258/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΟΣ

Σύμφωνα με τον ν.4258/2014 άρθρο 1, Ορισμοί: «Υδατορέματα ή υδατορεύματα ή ρέματα (μη πλεύσιμοι ποταμοί, χείμαρροι, ρέματα και ρυάκια): οι φυσικές ή διευθετημένες διαμορφώσεις της επιφάνειας του εδάφους που είναι κύριοι αποδέκτες των υδάτων της επιφανειακής απορροής και διασφαλίζουν τη διόδυσή τους προς άλλους υδάτινους αποδέκτες σε χαμηλότερες στάθμες. Στην έννοια του υδατορέματος δεν περιλαμβάνονται τα εγγειοβελτιωτικά έργα, όπως αρδευτικές και αποστραγγιστικές τάφροι.»

Επομένως, κατά τα ως άνω οριζόμενα, στην έννοια του υδατορέματος περιλαμβάνονται: οι ποταμοί στο σύνολο της έκτασής τους, καθώς και οι παραπόταμοι των ποταμών αυτών, τα ρέματα, τα ρυάκια, οι χείμαρροι, καθώς και οι τεχνητοί κλάδοι των ποταμών και ρεμάτων εάν αυτοί αποτελούν μέρος του φυσικού υδρογραφικού δικτύου και δεν αποτελούν εγγειοβελτιωτικό έργο ως μέρος αρδευτικού δικτύου (π.χ. αρδευτικές διώρυγες, αποστραγγιστικές τάφροι).

Στην έννοια του υδατορέματος δεν περιλαμβάνονται οι πλεύσιμοι ποταμοί για την οριοθέτηση των οποίων εφαρμόζεται ο ν.2971/2001 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.. Τόσο ο ν.4258/2014 όσο και ο ν.2971/2001 αναφέρονται σε «πλεύσιμους ποταμούς», πλην όμως, επειδή ένας ποταμός δεν δύναται να είναι πλεύσιμος καθ' όλο το μήκος του (πηγές έως και εκβολές), είναι αυτονόητο ότι και οι δύο νόμοι αναφέρονται ουσιαστικά σε πλεύσιμα τμήματα ποταμών. Επισημαίνεται ότι τόσο ο ν.4258/2014 όσο και ο ν.2971/2001 δεν παρέχουν ορισμό, ή καθορίζουν αναγνωριστικά στοιχεία της «πλευσιμότητας» ούτε περιγράφονται σε αυτούς συγκεκριμένα τμήματα ποταμών ως πλεύσιμα.

Ο ν.4258/2014 δεν διαφοροποιεί τα υδατορέματα σε συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, καθώς ουσιαστικά η πρόβλεψη του νομοθέτη για την εφαρμογή του νόμου συμπεριλαμβάνει όλους τους κλάδους του υδρογραφικού δικτύου. Συνεπώς, στην έννοια του υδατορέματος περιλαμβάνονται και εκείνα τα ρέματα, χείμαρροι ή ρυάκια στα οποία το νερό δεν ρέει συνεχώς.

Σύμφωνα με τη ΚΥΑ 140055/2017, άρθρο 7, «Σε περίπτωση αμφιβολίας περί του χαρακτήρα τμήματος του υδρογραφικού δικτύου ως υδατορέματος, καθώς και για τα χαρακτηριστικά αυτού, αποφαίνεται σχετικώς η αρμόδια Δ/ση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης». Στην περίπτωση που το ερώτημα αναφέρεται στη πλευσιμότητα ή μη ποταμού/τμήματος ποταμού, δεδομένου ότι αρμοδιότητα για την εφαρμογή του ν.2971/2001 έχουν τα κατά τόπους

Αυτοτελή Γραφεία Δημόσιας Περιουσίας (Κτηματικές Υπηρεσίες), κρίνεται ότι θα πρέπει να ερωτώνται και οι εν λόγω υπηρεσίες.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Η πλειονότητα των υδατορεμάτων της χώρας απεικονίζεται στους χάρτες της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού 1:5000, είτε σε άλλα επίσημα διαγράμματα, όπως χάρτες ΙΓΜΕ, ρυμοτομικά σχέδια, δασικοί χάρτες, χάρτες αναδασμού, διανομές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κλπ. Στα επιφανειακά υδατικά συστήματα των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) και Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), καταγράφονται τα κυριότερα υδατορέματα της χώρας. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι τα μικρότερα υδατορέματα που δεν καταγράφονται / αποτυπώνονται σε χάρτες αποτελούν υποσύνολο/μέρος των Λεκανών ή υπολεκανών Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ), κατά την έννοια της παρ. 2γ του άρθρου 2 του ν.3199/2003 και προστατεύονται.

Σε περίπτωση που ένα υδατόρεμα παρότι σημειώνεται σε επίσημα διαγράμματα, δεν εντοπίζεται στο πεδίο, θα πρέπει να αναζητηθεί το αίτιο από την Υπηρεσία που διενεργεί τον σχετικό έλεγχο (π.χ. έχει εκτραπεί, μπαζωθεί, αντικατασταθεί από αγωγό όμβριων, κλπ.). Παράλληλα η Υπηρεσία που διενεργεί τον έλεγχο θα πρέπει να ενημερώσει τις λοιπές αρμόδιες, κατά περίπτωση, Υπηρεσίες (τεχνικές, περιβαλλοντικές, πολεοδομικές κλπ) ώστε:

- α) Εάν δεν έχει διευθετηθεί η απορροή των υδάτων του υδατορέματος αλλά αυτό λειτουργεί συνολικά ή εν μέρει, να προωθηθεί η οριοθέτησή του σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4258/2014 και η αποκατάστασή του.
- β) Εάν έχει διευθετηθεί η απορροή των υδάτων του υδατορέματος με έργα που έχουν κατασκευαστεί στην ίδια ή άλλη θέση, να εξεταστεί εάν με τα έργα αυτά εξασφαλίζεται, η ομαλή απορροή των πλημμυρικών νερών (επάρκεια αγωγών). Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι με τα έργα, που έχουν κατασκευασθεί δεν εξασφαλίζεται η ομαλή απορροή, θα πρέπει να μελετάται και να προτείνεται η κατασκευή των απαραίτητων έργων ή η αποκατάσταση του υδατορέματος στην αρχική του μορφή. Για την επάρκεια των αγωγών, θα πρέπει να λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, οι Χάρτες Επικινδυνότητας και οι Χάρτες Κινδύνων Πλημμύρας της περιοχής στην οποία υπάγεται το υδατόρεμα. Για κάθε έργο ή δραστηριότητα πλησίον αγωγού (π.χ. έκδοση οικοδομικής άδειας) θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην παραβλάπτεται ο αγωγός και ο χώρος πάνω από τον αγωγό να παραμένει ανοιχτός ώστε να διευκολύνεται η συντήρηση του προς αποφυγή πλημμυρικού κινδύνου.

Για τα υδατορέματα που δεν λειτουργούν συνολικά είτε έχουν αντικατασταθεί από αγωγό είτε όχι, δεν υπάρχει θεσμοθετημένη σχετική διαδικασία αποχαρακτηρισμού, ενώ δύναται μελλοντικά να αποφασιστεί η αποκατάστασή τους για υδραυλικούς ή και περιβαλλοντικούς λόγους.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Τα υδατορέματα σύμφωνα με το Σύνταγμα (άρθρο 24) πρέπει να προστατεύονται ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος προκειμένου να διατηρηθούν στη φυσική τους κατάσταση και να διασφαλίζεται η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων. Αλλά και η Οδηγία Πλαίσιο για τα ύδατα 2000/60/ΕΚ θέτει ρητά ως στόχο τη καλή ποιοτική και ποσοτική κατάσταση όλων των επιφανειών σωμάτων με την εκπόνηση ανά λεκάνη απορροής ποταμού (ΛΑΠ) ειδικών σχεδίων διαχείρισης. Οι βασικές αρχές της Οδηγίας επεκτείνονται σε όλα τα υδατορέματα ακόμα και στα «μικρά» αφού αυτά συμβάλουν σε μεγαλύτερα αποτελώντας έτσι μέρος της κάθε ΛΑΠ. Στο πλαίσιο των ανωτέρω αρχών εντάσσεται και η προστασία και η βιώσιμη διαχείριση των υδατορεμάτων καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 2 (παρ.13 και 14) της οδηγίας, στην λεκάνη και την υπολεκάνη απορροής ποταμού «...συγκεντρώνεται το σύνολο της

απορροής μέσω διαδοχικών ρεμάτων....» Τα υδατορέματα αποτελούν υποσύνολο/μέρος των Λεκανών ή υπολεκανών Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ), κατά την έννοια της παρ. 2γ του άρθρου 2 του ν.3199/2003.

ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Η οριοθέτηση των υδατορεμάτων αποτελεί πρωτίστως μέτρο προστασίας τους και για το λόγο αυτό εάν, σύμφωνα με τον ν.4258/2014 κατά την οριοθέτηση προτείνονται έργα/επεμβάσεις σε υδατορέματα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Για την αδειοδότηση των προτεινόμενων έργων θα πρέπει να εξετάζονται εναλλακτικές τεχνικές λύσεις με ενέργειες και επεμβάσεις, φιλικές στο περιβάλλον και το οικοσύστημα εφόσον τα υδατορέματα φιλοξενούν πολλά και διάφορα είδη χλωρίδας και πανίδας.
- Να λαμβάνονται υπόψη τα υφιστάμενα ή/και τα προγραμματιζόμενα από τις δασικές υπηρεσίες έργα στην ορεινή κοίτη (έργα ορεινής υδρονομίας, καθορισμός ορίων ορεινής και πεδινής κοίτης κατ' εφαρμογή των άρθρ.1 & 6 παρ. 5α & 5β του Ν.Δ. 3881/1958) και να διασφαλίζεται η επάρκεια του αποδέκτη στα κατάντη.
- Να εξετάζεται πρωτίστως εάν η αποκατάσταση, του υδατορέματος (π.χ. με διάνοιξη, επαναφορά στην παλαιά του κοίτη, καθάριση αυθαίρετων κατασκευών ή και μετεγκατάσταση νόμιμων κατασκευών κλπ) μπορεί να συμβάλει στην αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής αντί της διευθέτησης/εκτροπής του.
- Εάν τελικώς προταθούν έργα διευθέτησης/εκτροπής, να τεκμηριώνεται πλήρως ότι τα έργα αυτά θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών.

ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΚΡΩΝ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Στο νόμο ν.4258/2014 κατηγοριοποιούνται τα υδατορέματα με την εισαγωγή για πρώτη φορά του όρου «μικρά υδατορέματα» και τον καθορισμό των τεχνικών χαρακτηριστικών τους. Σκοπός της διάκρισης αυτής είναι η απλούστευση των διαδικασιών έγκρισης επεμβάσεων μικρής κλίμακας σε «μικρά υδατορέματα» και η δυνατότητα να αποφεύγεται η σύνταξη φακέλου οριοθέτησης σε ήσσονος σημασίας μικρά υδατορέματα εφόσον για αυτά, κατά κανόνα, δεν απαιτείται οριοθέτηση.

Σύμφωνα όμως με το άρθρο 4 παρ.2 του ίδιου νόμου, κατ' εξαίρεση και εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι προστασίας αυτών, είναι δυνατή η οριοθέτησή των μικρών υδατορεμάτων με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Σύμφωνα δε με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 140055/2017, «Για το εάν συντρέχουν οι ειδικοί αυτοί λόγοι συνεκτιμώνται, μεταξύ άλλων, οι επιδράσεις/επιπτώσεις που μπορεί να έχει η προτεινόμενη δραστηριότητα που θα λάβει χώρα πλησίον ή/και επί του υδατορέματος και η οποία ενδεχομένως να συντελέσει στην αλλοίωση της φυσικής του κατάστασης και λειτουργίας.»

Από τα ανωτέρω είναι φανερό ότι, παρότι «μικρό» ένα υδατόρεμα μπορεί να μην είναι ήσσονος σημασίας από περιβαλλοντική και υδραυλική άποψη. Για το εάν συντρέχουν οι ειδικοί λόγοι για την κατ' εξαίρεση οριοθέτησή του, θα πρέπει να εξετάζονται οι επιδράσεις/επιπτώσεις που μπορεί να έχει η προτεινόμενη κάθε φορά δραστηριότητα που θα λάβει χώρα πλησίον ή/και επί του υδατορέματος. Επομένως, η απόφαση του Συντονιστή για την οριοθέτηση η μη ενός μικρού υδατορέματος δεν μπορεί να έχει γενικό χαρακτήρα αλλά αφορά σε συγκεκριμένο έργο/δραστηριότητα και επανεξετάζεται εφόσον ένα άλλο έργο/δραστηριότητα μπορεί να έχει διαφορετικές επιπτώσεις στο μικρό υδατόρεμα.

ΕΚ' ΝΕΟΥ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.4258/2014 «Τα υδατορέματα των οποίων οι

οριογραμμές έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 880/1979 (Α' 58) και του άρθρου 5 του Ν. 3010/2002 (Α' 91), εφόσον έχει επέλθει σημαντική μεταβολή των πραγματικών υδραυλικών, περιβαλλοντικών και πολεοδομικών δεδομένων βάσει των οποίων έγινε η αρχική οριοθέτηση, μπορεί να οριοθετούνται εκ νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για την κίνηση της διαδικασίας της εκ νέου οριοθέτησης απαιτείται, στην περίπτωση αυτή, απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ....»

Επομένως, προκειμένου να εξεταστεί αίτημα εκ νέου οριοθέτησης υδατορέματος, θα πρέπει συσωρευτικά να πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις. Δηλαδή σημαντική μεταβολή και των υδραυλικών και των περιβαλλοντικών και των πολεοδομικών δεδομένων όπως αυτές βεβαιώνονται από τις αρμόδιες, σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία, Υπηρεσίες (π.χ. Τεχνικές Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος, Πολεοδομικές Υπηρεσίες). Για το λόγο αυτό οι Δ/νσεις Υδάτων, ως αρμόδιες για την εισήγηση στον Συντονιστή της Αποκ. Διοίκησης Υπηρεσίες, θα πρέπει να ζητούν τις σχετικές βεβαιώσεις.

Οριοθετήσεις οι οποίες δεν έχουν δημοσιευτεί σε ΦΕΚ, δεν ισχύουν. Οι περιπτώσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.4258/2014 και η διαδικασία οριοθέτησης θα πρέπει να επαναληφθεί ακολουθώντας την ισχύουσα νομοθεσία (ν.4258/2014 και ΚΥΑ 140055/2017).

ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ/ΕΚΤΡΟΠΕΣ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με τον ν.4258/2014 άρθρο 1, Ορισμοί, Διευθέτηση υδατορέματος αποτελεί «η επέμβαση στο υδατόρεμα, με την εκτέλεση των αναγκαίων έργων με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών. Στα έργα αυτά περιλαμβάνεται και η εκτροπή του υδατορέματος, καθώς και η υποκατάστασή του με κλειστό ή ανοιχτό τεχνικό έργο στην ίδια ή διαφορετική θέση.»

Επομένως, όταν κατά την οριοθέτηση ενός υδατορέματος προτείνονται έργα διευθέτησης/εκτροπής του, θα πρέπει στη πρόταση οριοθέτησης να τεκμηριώνεται πλήρως από τον μελετητή ότι τα έργα αυτά θα συντελέσουν στη βελτίωση των συνθηκών ροής, τη μείωση των κινδύνων από πλημμύρες και τον έλεγχο των διαβρώσεων και των αποθέσεων φερτών υλικών. Επισημαίνεται ότι, οι έννοιες «Κίνδυνος πλημμύρας» και «Επικινδυνότητα Πλημμύρας» ορίζονται στο άρθρο 2 της υπ. Αριθ. 28153/1409/2010 ΚΥΑ που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2007/60/ΕΕ.

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 224 του ν.4555/2018 (Κλεισθένης), ο καθαρισμός των υδατορέματων είναι αρμοδιότητα των Περιφερειών. Καθαρισμοί που λαμβάνουν χώρα για την περιοδική συντήρηση έργων σε υδατόρεματα (όπως αντιπλημμυρικά, υδροηλεκτρικά κλπ) μπορεί να διενεργείται και από ιδιώτες σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής άδειας. Ο καθαρισμός συνίσταται στην απομάκρυνση, κυρίως από τον πυθμένα, τα πρηνή και τις όχθες των υδατορεμάτων, απορριμμάτων, βλάστησης και φερτών υλών τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή απορροή των υδάτων. Για τον καθαρισμό δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί οριοθέτηση του υδατορέματος.

Η έννοια «καθαρισμός – άρση προσχώσεων» κατά το άρθρο 4 του ν.4258/2014, σχετίζεται έμμεσα με τον σκοπό εκτέλεσης των έργων διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας,

καθώς αμφότερες επιτελούμενες εργασίες επιδιώκουν την άρση ή/και μείωση του πλημμυρικού κινδύνου και συνακόλουθα την αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Ωστόσο, ο «καθαρισμός – άρση προσχώσεων» αποτελεί στην ουσία εργασία συντήρησης σε υδατορέματα (χωρίς ουσιαστική αλλοίωση της φυσικής διαμόρφωσής τους) και δεν φέρει την ίδια «τεχνική» υπόσταση ενός έργου διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού υδατορέματος εξαιρούνται από τη διαδικασία της οριοθέτησης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ν.4258/2014, σε αντίθεση με τα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 5 & 7 του ίδιου νόμου, τα οποία μάλιστα απαιτούν και περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Προκειμένου για τη προστασία του οικοσυστήματος, τα έργα καθαρισμού σε υδατορέματα συνίσταται, ειδικά σε προστατευόμενες περιοχές (π.χ. NATURA) να εκτελούνται χειρονακτικά ή με ελαφριά μηχανήματα. Σε περιοχές που κρίνεται απαραίτητη η απομάκρυνση δασικής βλάστησης, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας. Εφόσον από τον καθαρισμό προκύπτει αμμοχάλικο, θα πρέπει αυτό να διαχειρίζεται και να διατίθεται σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.

ΥΔΑΤΟΡΕΜΑΤΑ: ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΡΧΩΝ

Σε κάθε Υδατικό Διαμέρισμα οι αρμόδιες για το ΥΔ Διευθύνσεις Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με την παράγραφο 5 (περιτ. η) του άρθρου 5 του ν.3199/2003, όπως ισχύει, ασκούν το συντονισμό όλων των υπόλοιπων δημόσιων υπηρεσιών και φορέων και των αρμόδιων υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού κάθε Υδατικού Διαμερίσματος, όπως ορίζονται από την εκάστοτε σχετική εθνική νομοθεσία, για τα ζητήματα που αφορούν στην προστασία και τη διαχείριση των υδατορεμάτων.

Η ΕΓΥ, ως αρμόδια κεντρική θεματική αρχή χάραξης πολιτικής επί των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, αξιολογεί την πορεία εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για τα υδατορέματα επιδιώκοντας την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν/αναδύονται κατά την πορεία εφαρμογής του και επιμελείται της βελτίωσης/επικαιροποίησης των υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα σύγχυσης/κακοδιοίκησης. Την τρέχουσα περίοδο, η ΕΓΥ επεξεργάζεται την κατάρτιση σχετικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία, οριοθέτηση και ανασύσταση-αποκατάσταση υδατορεμάτων, με τον καθορισμό κανόνων, συντονισμένων μέτρων και διαδικασιών που στοχεύουν στην οριοθέτηση των υδατορεμάτων με κριτήριο το χαρακτήρα τους ως υδρολογικών στοιχείων και ως οικοσυστημάτων, στο πλαίσιο της αειφορικής διαχείρισης των υδάτων καθώς και στην αποτροπή πλημμυρών.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΓΚΙΝΗ

05.08.2019 08:55:52
Ακριβές Αρ. Έγγραφο
Υπουργείο
Περιβάλλοντος
& Ενέργειας
Χριστίνα
Κωτσάκη

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/67360/1313
Ημ/νία: 02/08/2019

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ
Δ/νση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος
Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

Ταχ. Δ/νση: Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ.: 115 23, Αθήνα
Πληρ.: Ι. Λάππας
Τηλ.: 213 1515416
e-mail: i.lappas@prv.ypeka.gr

Προς: Δήμο Πολυγύρου
Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών
e-mail: tech10@polygyros.gr

Κοιν.: Γεν. Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Έκτακτων Αναγκών
Τμ. Σχεδιασμού, Πρόληψης & Αντιμετώπι-
σης Φυσικών Καταστροφών
e-mail: dalexandris@gscrp.gr

Θέμα: Διευκρινίσεις σχετικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού και αστυνόμευσης υδατορεμάτων

- Σχετ.:**
- α) Ο Ν.3199/2003 (ΦΕΚ 280/Α/09.12.2003) «Προστασία και διαχείριση των υδάτων, Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», όπως ισχύει
  - β) Ο Ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α/14.04.2014) «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
  - γ) Το ΠΔ 132/2017 (ΦΕΚ 160/Α/30.10.2017) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)»
  - δ) Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/65267/1472/25.10.2018 έγγραφο της Υπηρεσίας μας
  - ε) Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/49374/898/31.05.2019 έγγραφο της Υπηρεσίας μας
  - στ) Το από 5167/12.07.2019 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (α.π. ΕΓΥ: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/67360/1313/23.07.2019)
  - ζ) Το Φ23α/11399/09.07.2019 έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Πολυγύρου

Σε απάντηση των ανωτέρω σχετικών (στ & ζ) εγγράφων σας, με τα οποία ζητούνται διευκρινίσεις εκ μέρους της Δ/νσης Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της (σχετ. α & γ) αναφορικά με την ευθύνη καθαρισμού και αστυνόμευσης των υδατορεμάτων, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Όπως έχει ήδη απαντηθεί έγκαιρα και με σαφήνεια το ερώτημά σας με βάση το (δ) σχετικό και σύμφωνα με το άρθρο 224 του Ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α/19.07.2018) και τα άρθρα 186, 204 και 209 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010), ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των υδατορεμάτων είναι αρμοδιότητα των Περιφερειών. Καθαρισμοί που λαμβάνουν χώρα για την περιοδική συντήρηση έργων σε υδατορέματα (όπως αντυπλημμυρικά, υδροηλεκτρικά, κλπ.) μπορεί να διενεργείται και από ιδιώτες σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής άδειας. Ο καθαρισμός συνίσταται στην απομάκρυνση, κυρίως από τον πυθμένα, τα πρανή και τις όχθες των υδατορεμάτων των απορριμμάτων, της βλάστησης και των φερτών υλών, τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή επιφανειακή απορροή των υδάτων. Για τον καθαρισμό δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί οριοθέτηση του υδατορέματος (σχετ. ε), αφού αποτελεί εργασία συντήρησης σε υδατορέματα χωρίς να επιφέρει ουσιαστική αλλοίωση της φυσικής τους διαμόρφωσης (σχετ. β).

Ορθά η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας με το (στ) σχετικό έγγραφο της αναφέρει ότι δεν υφίσταται καμία διάκριση για τα υδατορέματα που βρίσκονται εντός ή εκτός των ορίων των οικισμών των Δήμων, γιατί αυτό που ενδιαφέρει είναι πρωτίστως η περιβαλλοντική προστασία του υδατορέματος και των χώρων εκατέρωθεν αυτού καθώς και ο περιοδικός έλεγχος των πάσης φύσεως αντιπλημμυρικών έργων που συμβάλλουν στη διατήρηση της παροχетеυτικότητας, αφενός για την αντιμετώπιση κινδύνων, αφετέρου για την αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων ώστε να αρθεί ή/και να μειωθεί ο πλημμυρικός κίνδυνος. Συνεπώς, οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών οφείλουν να μεριμνούν για τον κατάλληλο προγραμματισμό ενεργειών και να παρέχουν τις κατάλληλες οδηγίες για την άσκηση της αρμοδιότητας καθαρισμού και αστυνόμευσης των υδατορεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων πέριξ αυτών.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση επί των ανωτέρω.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μ. ΓΚΙΝΗ

Εσωτερική Διανομή:
- Θεματικός Φάκελος Φ.22

15/1/2023 09:13:13
 ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Φωτοτυπία
 ΥΠΟΓΡΑΜΜΕΝΟ
 ΑΠΟ
 Garyfalou Mytili

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ
 Δ/ση Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτ. Περιβ/ντος
 Τμήμα Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

Ταχ.Δ/ση: Λεωφ. Μεσογείων 119
 Ταχ. Κωδ.: 115 26, Αθήνα
 Πληρ.: Ι. Λάπτας
 Τηλ.: 213 1513 047
 E-mail: i.lappas@prv.ypeka.gr

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/133241/1474

Ημ/νία: 11/01/2023

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΑΡΧΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ
13/1/23	A119		αμ Αθηνάκης	13-1-2023

Προς: Δήμο Εμμανουήλ Παπτά
 Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών, Περιβ/ντος &
 Πολεοδομίας
 Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών

Κοιν.: Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας
 Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
 Δ/ση Σχεδιασμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
 Τμήμα Σχεδιασμού, Πρόληψης & Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών

Θέμα: Διένεξη υπηρεσιών αναφορικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού ρέματος

Σχετ.: (α) Το με α.π. 9842/25.11.2022 έγγραφό σας (α.π. εισερχ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/133241/1474/15.12.2022)
 (β) Το από Α1841/05.10.2022 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: 6Μ1Β46ΝΠΙΘ-567)

Σε απάντηση του ανωτέρω (α) σχετικού εγγράφου και στο πλαίσιο των, καθ' ύλην και κατά νόμο, αρμοδιοτήτων της Δ/σης Προστασίας & Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, αναφορικά με θέματα που σχετίζονται με την αρμοδιότητα καθαρισμού υδατορεμάτων, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 4 του ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α/14.04.2014) σε συνδυασμό με το άρθρο 224 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α/19.07.2018) και τα άρθρα 186, 204 και 209 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010), όπως ισχύει, η αρμοδιότητα καθαρισμού των υδατορεμάτων, ανοικτών ή/και κλειστών (διευθετημένων) αγωγών και των απαλλοτριωμένων χώρων πέριξ αυτών, συνεχούς ή διαλείπουσας ροής, εντός και εκτός σχεδίου πόλεως, εντός και εκτός των ορίων των οικισμών των Δήμων, ανήκει στην Περιφέρεια και ασκείται από τις Δ/σεις Τεχνικών Έργων των οικείων Περιφερειών/Περιφερειακών Ενοτήτων. Καθαρισμοί που λαμβάνουν χώρα για την περιοδική συντήρηση έργων σε υδατορέματα (όπως αντιπλημμυρικά, υδροηλεκτρικά κλπ.) μπορεί να διενεργούνται και από ιδιώτες σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής άδειας. Ο καθαρισμός συνίσταται στην απομάκρυνση (από τον πυθμένα, τα πρανή και τις όχθες των υδατορεμάτων) των απορριμμάτων, της βλάστησης και των φερτών υλών, τα οποία παρεμποδίζουν την ομαλή επιφανειακή απορροή των υδάτων.

Σύμφωνα με το (β) σχετικό έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, το οποίο σας έχει κοινοποιηθεί και στο οποίο αναφέρονται, μεταξύ άλλων, αναλυτικά οι αρμοδιότητες των φορέων που εμπλέκονται στον καθαρισμό των υδατορεμάτων, επισημαίνεται ότι αν και ο καθαρισμός υδατορεμάτων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, ανήκει στις αρμοδιότητες των Περιφερειών, οι Δήμοι δύνανται να προβαίνουν σε

092023000119009

1

εργασίες καθαρισμού υδατορεμάτων εντός των διοικητικών τους ορίων που δεν αποτελούν κλάδο άλλου υδατορέματος κατόπιν σχετικής προγραμματικής σύμβασης με την οικεία Περιφέρεια. Προκύπτει, λοιπόν, ότι δεν τίθεται περιορισμός στο είδος των υπηρεσιών, όπως π.χ. ο καθαρισμός ρεμάτων, που θα περιλαμβάνει μια προγραμματική σύμβαση μεταξύ Δήμου και Περιφέρειας, ωστόσο σημειώνεται ότι σε μια προγραμματική σύμβαση για την εκπλήρωση του σκοπού της ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Συνεπώς, οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών οφείλουν να μεριμνούν για τον κατάλληλο προγραμματισμό ενεργειών για την άσκηση της αρμοδιότητας καθαρισμού των υδατορεμάτων και των απαλλοτριωμένων χώρων πέριξ αυτών.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση επί των ανωτέρω.

Η α/α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΛΙΑΚΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ,
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Τμ. Επιφανειακών & Υπόγειων Υδάτων

Ταχ. Δ/ση: Μ. Ιατρίδου 2 & Λ. Κηφισίας
Ταχ. Κωδ.: 11526 Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Χρυσή
Τηλ.: 210 6931250
Φαξ: 210 6994355

Αθήνα, 5 - 8 - 2013
Αριθμ. πρωτ.: οικ. 190878

ΠΡΟΣ:
ΥΠΥΜΕΔΙ, ΓΓΔΕ/ΓΔΥΕ,
Δ7 - Δ/ση Εγγειοβελτιωτικών Έργων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. ΥΠΕΚΑ, Ειδική Γραμματεία Δασών
2. ΥΠΕΚΑ, Ειδική Υπηρεσία Περιβ/ντος (ΕΥΠΕ).
3. ΥΠΕΚΑ, Γεν. Δ/ση Διοικ. Υποστήριξης Υπηρεσιών.
4. Δ/ΝΣΕΙΣ ΥΔΑΤΩΝ όλων των ΑΠΟΚ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Δ.Υ. ΕΡΓΩΝ
Δ / Ν Σ Η Δ 7
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 1919
ΗΜΕΡ. 6-8-2013

ΘΕΜΑ: Επικαιροποίηση εγκυκλίου 33/1998 της ΓΔΕ/ΓΔΥΕ για τα υδατορεύματα.

Σχετικά: Τα με αρ. πρωτ. Δ78/1333/Φακ.Εγκ.33/25-04-13 και Δ7γ/οικ.1749/Φ.εγλ.33/19-07-13 έγγραφα σας με θέμα «Αστυνόμευση και καθαρισμός ρεμάτων και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων».

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών με τα οποία ζητάτε τις απόψεις μας προκειμένου για την «επικαιροποίηση» της υπ' αριθμ. 33/1998 εγκυκλίου σας και δεδομένου ότι:

1. Τα ζητήματα τα οποία θέτει η συγκεκριμένη εγκύκλιος όπως οριοθετήσεις, μλιαζώματα ρεμάτων, εναπόθεση σκουπιδιών σε ρέματα, παράνομες αμμοχαλικοληψίες, κλπ αποτελούν κυρίως πολεοδομικά-περιβαλλοντικά θέματα και ως εκ τούτου εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου ΠΕΚΑ (περιβαλλοντική νομοθεσία - περιβαλλοντικοί έλεγχοι - πολεοδομική νομοθεσία).
2. Από το 1998 που εκδόθηκε η εγκύκλιος από το τότε ΥΠΕΧΩΔΕ έως σήμερα το νομοθετικό πλαίσιο αλλά και οι αρμοδιότητες για τη μελέτη, την εκτέλεση και τη συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων καθώς και για την «αστυνόμευση των ρεμάτων» έχει αλλάξει.
3. Ειδικότερα και όσον αφορά στην οριοθέτηση ρεμάτων, στη μελέτη και κατασκευή έργων αντιπλημμυρικής προστασίας και τις εργασίες συντήρησης αυτών, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων αναγνωρίζοντας την ανάγκη τροποποίησης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου (άρθρο 5 του Ν.3010/2002) έχει ήδη επεξεργαστεί και θέσει σε διαβούλευση σχετικό σχέδιο νόμου. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 3/6/13 και αναμένεται σύντομα η οριστικοποίηση του τελικού κειμένου.
4. Τα υδατορεύματα ή υδατορέματα ή ρέματα προστατεύονται γενικά ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος από το Άρθρο 24 του Συντάγματος προκειμένου να διατηρηθούν στη φυσική τους κατάσταση και να διασφαλιστεί η επιτελούμενη από αυτά λειτουργία της απορροής των υδάτων και δεν είναι δυνατόν τα θέματα αυτά να οριστούν και να

καθοριστούν με μια εγκύκλιο. Μία εγκύκλιος είναι ένα έγγραφο που παρέχει οδηγίες & διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή νομοθετικών διατάξεων με σκοπό την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου.

5. Η αστυνόμευση και ο καθαρισμός των ρεμάτων δεν αφορά μόνο ρέματα με υφιστάμενα αντιπλημμυρικά έργα αλλά όλα τα ρέματα, δηλαδή συνιστά ένα γενικότερο περιβαλλοντικό θέμα υψίστης σημασίας και ως τέτοιο θα πρέπει να αντιμετωπίζεται.
6. Επιπλέον σύμφωνα με τον Ν.3199/2003 (άρθρο 4, παραγρ. 1γ), η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων, δηλαδή η ΕΓΥ, «συντονίζει τις υπηρεσίες και τους κρατικούς φορείς ... για κάθε ζήτημα που αφορά στην προστασία και διαχείριση των υδάτων» συμπεριλαμβανομένων και των ανωτέρω.

Καταλήγοντας, θεωρούμε ότι παρέλκει η «εικαιροποίηση» της εν λόγω εγκυκλίου. Αντίθετα θεωρούμε επιβεβλημένη την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του θέματος «προστασία υδατορευμάτων» με την έκδοση και την προώθηση ενός ενιαίου Νόμου στον οποίο θα ενταχθούν θέματα όπως: η υδραυλική και περιβαλλοντική λειτουργία των υδατορευμάτων, η διασφάλιση της φυσικής τους μορφής, η προστασία του οικοσυστήματός τους, η πρόληψη υποβάθμισής τους και η αναβάθμιση ή αποκατάστασή τους σε περιπτώσεις που έχουν υποστεί αυθαίρετες επεμβάσεις.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΓΚΙΝΗ ΜΑΡΙΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Ειδ. Γραμ. Υδάτων
(σχετ. τα υπ. αριθμ. 504, 576, 896)
2. Αρχείο Φ.22

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Γ. Γ. Υ. / Γ. Δ. Υ. ΛΙ. Κ. Υ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΩΝ (Δ19)

ΤΜΗΜΑ : ΜΕΛΕΤΩΝ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ (α)
Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 114 71 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ευθυμιάδου Δήμ.
Τηλέφωνο : 210 64 46 728
FAX : 210 64 28 085
E-mail : d7.gram@ggde.gr

✓	ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ	✓	EMAIL/FAX
---	-------------	---	-----------

Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2018
Αρ. Πρωτ.: ΔΑΕΕ/2361/Φ. ΓΕΝΙΚΑ
Σχετ. : ΔΑΕΕ/2442

ΠΡΟΣ:

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων
Αναγκών
Τμήμα Εθνικού Σχεδιασμού
Ευαγγελιστρίας 2 105 63 Αθήνα

FAX : 2131510935

(με συνημμένο το (β) σχετικό έγγραφο)

ΑΝΑΚ. :

Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρήστο Σπίρτζη

ΚΩΣΗ. :

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Υποδομών
2. Γραφείο Γενικού Διευθυντή Υ.ΛΙ.Κ.Υ.

ΘΕΜΑ : Περί αρμοδιότητας καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων

ΣΧΕΤ. : (α) Το με αρ. πρωτ. 6712/27-09-2018 (ΔΑΕΕ/2361/28-09-2018) έγγραφο Δ/σης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας
(β) Το με αρ. πρωτ. οικ.190878/05-08-2013 έγγραφο της Ε.Γ.Υ.

Σε απάντηση στο σχετικό έγγραφό σας περί άσκησης της αρμοδιότητας καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων, μετά και την εφαρμογή του άρθρου 224 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α'/19-07-2018) και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας περί μελετών και κατασκευών αντιπλημμυρικών και προστατευτικών έργων της πεδινής κοίτης των ποταμών και μεγάλων χειμάρρων, με τα επακόλουθα έργα διευθέτησης και λοιπά τεχνικά έργα, επισημαίνουμε τα ακόλουθα :

1. Σύμφωνα με το (β) σχετικό έγγραφο της ΕΓΥ, το οποίο σας αποστέλεται συνημμένα, τα ζητήματα τα οποία θέτει η εγκύκλιος 33/1998 του ΥΠΕΧΩΔΕ αποτελούν κυρίως πολεοδομικά-

Z:\1. ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΑΕΕ\Φ. ΓΕΝΙΚΑ\2018\2361_ΠΕΡΙ_ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ_ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ.doc1

περιβαλλοντικά θέματα και ως εκ τούτου εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του τότε ΥΠΕΚΑ και νυν ΥΠΕΝ (περιβαλλοντική νομοθεσία - περιβαλλοντικοί έλεγχοι - πολεοδομική νομοθεσία). Επιπλέον σύμφωνα με τον Ν.3199/2003 (άρθρο 4, παραγρ. 1γ), η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων, δηλαδή η ΕΓΥ, «*συντονίζει τις υπηρεσίες και τους κρατικούς φορείς (...) για κάθε ζήτημα που αφορά στην προστασία και διαχείριση των υδάτων*».

Κατόπιν των ανωτέρω, το ερώτημά σας που αφορά στις αλλαγές που έχει επιφέρει το ισχύον νομοθετικό καθεστώς στα διαλαμβανόμενα στην εγκύκλιο 33/1998 του ΥΠΕΧΩΔΕ και ειδικότερα το θέμα της αστυνόμευσης και καθαρισμού των ρεμάτων, ως «*γενικότερο περιβαλλοντικό θέμα υψίστης σημασίας*», εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Ε.Γ.Υ.

2. Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 4 του ν.4258/2014, ο καθαρισμός της κοίτης υδατορέματος συνίσταται στο σύνολο των εργασιών για την απομάκρυνση των φερτών υλικών ή άλλων εμποδίων που δυσκολεύουν την ελεύθερη απορροή των υδάτων και τη φυσική λειτουργία του υδατορέματος και η εκτέλεσή τους αποσκοπεί στην μη μείωση της αρχικής παροχευτικότητας και της υφιστάμενης φυσικής ή διαμορφωμένης κοίτης του. Κατά τη γνώμη μας στις εργασίες αυτές εντάσσεται και η πάσης φύσεως βλάστηση που αναπτύσσεται, λόγω των νερών, στη κοίτη, στα πρηνή και την διευθετημένη ή οριοθετημένη ζώνη και δημιουργεί εμπόδια στην ομαλή ροή των πλημμυρικών υδάτων.

Οι εργασίες αυτές, όπως προβλέπεται στο προαναφερθέν άρθρο του νόμου, εξαιρούνται της διαδικασίας οριοθέτησης.

Ως εκ τούτου ο καθαρισμός ρεμάτων, ανοικτών και κλειστών, εντός και εκτός σχεδίου, χωρίς σαφώς να ορίζεται ως ειδική περίπτωση της «*συντήρησής*» τους, συντελεί στην καλή λειτουργία και συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων και με αυτή την έννοια δεν εντάσσεται στα τεχνικά έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 του ν. 4258/2014, για τα οποία προβλέπεται η τήρηση της διαδικασίας οριοθέτησης.

3. Τα λοιπά θέματα που τίθενται στο σχετικό σας, μέσω των ερωτημάτων που διατυπώνετε, δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες.

ΕΣΩΤΕΡ. ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. Φ. ΓΕΝΙΚΑ
3. Τμήμα (α)
4. Ευθυμιάδου Δήμ.
5. Δ/ντρια

Z:\1. ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΑΕΕ\Φ. ΓΕΝΙΚΑ\2018\2361_ΠΕΡΙ_ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ_ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ.doc2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ & ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΠΔ ΥΠ/65267/1472

Ημ/νία: 25/10/2018

Ταχ. Δ/ση : Αμαλιάδος 17
Ταχ. Κωδ: 115 23, Αθήνα
Πληρ.: Μ. Ποδηματά
Τηλ.: 213 1515415
e-mail: m.podimata@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
Γεν. Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων
Αναγκών
Ευαγγελιστριάς 2
Τ.Κ. 105 63 Αθήνα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ			
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΟΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΟΥ	ΔΙΟΡΘ.
26/10/18	8034	40300 04	29/10/2018

ΚΟΙΝ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- 1) Γεν. Δ/ση Πολεοδομίας
-Δ/ση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών
Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων
-Δ/ση Τοπογραφικών Εφαρμογών
-Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού
- 2) Γεν. Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
-Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
- 3) Γεν. Δ/ση Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος
- 4) Γεν. Δ/ση Χωρικού Σχεδιασμού

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε επιστολή περί υδατορεμάτων της ΓΠΠ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη»

- ΣΧΕΤ.:** (α) Ο Ν. 3199/2003 (ΦΕΚ 280/Α'/09-12-2003) «Προστασία και διαχείριση των υδάτων, Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- (β) Ο Ν. 4258/2014 (ΦΕΚ 94/Α'/14-04-2014) «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα – ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- (γ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140055/13-01-2017 (ΦΕΚ 428/Β'/15-02-2017) «Τεχνικές προδιαγραφές σύνταξης του περιεχομένου του φακέλου οριοθέτησης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ν. 4258/2014 - Διευκρινίσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας οριοθέτησης».
- (δ) Το ΠΔ 132/2017 (ΦΕΚ 160/Α'/30-10-2017) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ)».
- (ε) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 146896/17-10-2014 «Κατηγορίες αδειών χρήσης και εκτέλεσης έργων ... και συναφείς διατάξεις» (ΦΕΚ 2878/Β'/27-10-2014, όπως διορθώθηκε με το ΦΕΚ 3142/Β'/21-11-2014) και στη συνέχεια τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 101123/17-06-2015 (ΦΕΚ 1435/Β'/10-07-2015), την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 170766/19-01-2016 (ΦΕΚ 69/Β'/22-01-2016) και την ΚΥΑ υπ' αριθμ. οικ. 140424/06-03-2017 (ΦΕΚ 814/Β'/14-03-2017).
- (στ) Η ΚΥΑ υπ' αριθμ. Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1108/Β'/21-07-2010) «Αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2007/60/ΕΚ «για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007».

002018008034009

1

- (ζ) Το με Α.Π. 6712/27-09-2018 έγγραφο της Δνσης Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/65267/1472/29-09-2018).

Σε απάντηση του (ζ) εγγράφου σας στα πλαίσια του προσφερόμενου περιορισμένου χρόνου και κατά το μέρος που αφορά το αντικείμενο αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι επί του νομοθετικού πλαισίου για τα Υδατορέματα γενικότερα:

1. Η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΝ είναι αρμόδια για τη χάραξη και την επίβλεψη της εφαρμογής της πολιτικής για τους υδατικούς πόρους της χώρας στο πλαίσιο της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα Νερά, των συναφών ενωσιακών Οδηγιών και της εθνικής Νομοθεσίας.
2. Με βάση το άρθρ. 4, παρ. 1, εδάφιο γ) του Ν.3199/2003 (σχετ. α), η Ειδική Γραμματεία Υδάτων «Συντονίζει τις υπηρεσίες και τους κρατικούς φορείς και μετέχει στα αρμόδια κοινοτικά όργανα για κάθε ζήτημα που αφορά στην προστασία και τη διαχείριση των υδάτων».
3. Σύμφωνα με το άρθρ. 54 του ΠΔ 132/2017 (σχετ. δ), η Δ/νση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του ΥΠΕΝ έχει ως αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων «το συντονισμό και των υπηρεσιών και των κρατικών φορέων για την προστασία των υδατορεμάτων και τη κατάρτιση του σχετικού νομικού πλαισίου».
4. Υπό αυτό το πρίσμα, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων, ως αρμόδια κεντρική θεματική αρχή, αξιολογεί την πορεία εφαρμογής του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου επιδιώκοντας την επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν/αναδύονται κατά την πορεία εφαρμογής του και επιμελείται της βελτίωσης/επικαιροποίησης των υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα σύγχυσης/κακοδιοίκησης. Την τρέχουσα περίοδο, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων επιμελείται την κατάρτιση αναθεωρημένου σχετικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία, οριοθέτηση και ανασύσταση υδατορεμάτων και είναι σε συνεργασία με λοιπές υπηρεσίες εντός του Υπουργείου ΠΕΝ για την κατάλληλη επεξεργασία του, προκειμένου να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση. Η Υπηρεσία μας είναι ανοικτή σε κάθε πρόταση από φορείς και πολίτες και υποστηρίζει αντίστοιχες ενέργειες υποβοήθησης του έργου της.
5. Το υπό κατάρτιση θεσμικό πλαίσιο επιλαμβάνεται ζητήματα που τίθενται στο σχετ. (ζ) έγγραφό σας (περί άσκησης αρμοδιότητας φορέων, έργων αντιπλημμυρικής προστασίας, προστασίας των υδατορεμάτων, περιπτώσεις παραβάσεων, διαχωρισμού πεδινής – ορεινής κοίτης, κλπ).
6. Ειδικά, επί του τρίτου ερωτήματος που τίθεται στο σχετ. (ζ) έγγραφό σας, επισημαίνεται ότι κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η έννοια «καθαρισμός – άρση προσχώσεων» κατά το άρθρο 4 του Ν.4258/2014, ως ισχύει, σχετίζεται έμμεσα με τον σκοπό εκτέλεσης των έργων διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας, καθώς αμφότερες επιτελούμενες εργασίες επιδιώκουν την άρση ή/και μείωση του πλημμυρικού κινδύνου και συνακόλουθα την αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον. Ωστόσο, ο «καθαρισμός – άρση προσχώσεων» αποτελεί στην ουσία εργασία συντήρησης σε υδατορέματα (χωρίς ουσιαστική αλλοίωση της φυσικής διαμόρφωσής τους) και δεν φέρει την ίδια «τεχνική» υπόσταση ενός έργου διευθέτησης/αντιπλημμυρικής προστασίας. Εξάλλου, προς επίρρωση των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού υδατορέματος εξαιρούνται από τη διαδικασία της οριοθέτησης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν.4258/2014, σε αντίθεση με τα έργα διευθέτησης και αντιπλημμυρικής προστασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3, 5 & 7 του ίδιου νόμου, τα οποία μάλιστα απαιτούν και περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Πέραν των ανωτέρω, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΚΥΑ 146896/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι εργασίες συντήρησης – καθαρισμού υδατορεμάτων καθώς και οι ήπιες παρεμβάσεις για τη διευθέτησή τους, όπως εργασίες σταθεροποίησης των πρανών τους χωρίς

μεταβολή της διαίτας του υδατορέματος, καθαρισμού της κοίτης από συσσωρευμένα φερτά υλικά καθώς και εργασίες για τη διασφάλιση της διατήρησης της παροχетеυτικής τους ικανότητας εξαιρούνται από την απαίτηση έκδοσης άδειας εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων.

7. Υπενθυμίζουμε ότι ζητήματα αξιολόγησης και διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας ρυθμίζονται με την ΚΥΑ 31822/1542/Ε103/2010 (σχετ. στ), με την οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Κοινοτική Οδηγία 2007/60/ΕΚ. Επισημαίνουμε επίσης, ότι έχουν δημοσιευθεί σε ΦΕΚ τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) για τα 14 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας και τη λεκάνη απορροής του ποταμού Έβρου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις Πλημμύρες (2007/60/ΕΚ) και της εθνικής νομοθεσίας. Τα ΣΔΚΠ είναι στρατηγικού χαρακτήρα με σκοπό την εδραίωση κοινής πολιτικής και συντονισμένης δράσης για την αντιμετώπιση των κινδύνων πλημμύρας. Καταρτίζονται σε επίπεδο Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ) ώστε να υπάρχει ενιαία δράση σε όλη την έκταση των ρεμάτων στις περιοχές που υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα. Τα ΣΔΚΠ καλύπτουν όλες τις πτυχές της Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας, οι οποίες αφορούν στην πρόληψη, την προστασία, την ετοιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων πλημμυρών και των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης καθώς και την αποκατάσταση των πιθανών ζημιών. Λαμβάνουν ακόμα υπόψη τις τοπικές συνθήκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών που καλύπτουν (χρήσεις γης, τεχνικές υποδομές, αναπτυξιακές τάσεις, προγραμματισμός έργων κ.λπ.) και παρέχουν τις ενδεδειγμένες γενικές κατευθύνσεις λύσεων, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των περιοχών αυτών. Με αυτό τον τρόπο, τα ΣΔΚΠ εξασφαλίζουν συντονισμό δέσμης Μέτρων (δράσεων και έργων) εντός των περιοχών λεκανών απορροής ποταμών και προωθούν την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που θέτει η ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Μεταξύ άλλων, εξειδικεύονται και ζητήματα αρμοδιότητας φορέων (Κατάλογος των αρμόδιων αρχών των Υδατικών Διαμερισμάτων και Διαδικασίες συντονισμού με τις ρυθμίσεις του Ν. 3199/2003 και του Π.Δ. 51/2007).
8. Τέλος, προτείνουμε τη διαβίβαση του σχετ. (ζ) έγγραφου σας, σε λουπές Γεν. Δ/σεις εντός του ΥΠΕΝ – στις οποίες κοινοποιείται το παρόν-, για ενδεχόμενη τοποθέτησή τους.

Είμαστε στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις και συνεργασία και αναμένουμε ευμενώς κάθε πρόταση/υπόδειξη για τη βελτίωση του υφιστάμενου σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Υδάτων
- Δ/ση Α / Θεματικός Φάκελος (Φ. 22)
- Μ. Ποδηματά

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μ. ΓΚΙΝΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
& ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Τ.Α.
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Τ.Α. Β ΒΑΘΜΟΥ
Ταχ.Δ/ση : Σταδίου 27
Τ.Κ. : 10183 - ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Γεώργιος Χρυσάφης
Τηλέφωνο : 2131364395
FAX : 2131364359
Mail : g.chrisafis@ypes.gr

ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΑΟΣ	ΔΕΥΘΥΝΤΗΣ
27/11/18	8833	60300 004	Α. Ν. Νικολαΐδης 27/11/2018

Αθήνα, 20/11/2018
Αρ. Πρωτ.: οικ. 65963

ΠΡΟΣ :
Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γενική Γραμματεία Πολιτικής
Προστασίας
Δ/νση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Έκτακτων Ανα
Ευαγγελίστρια
10563, Αθήνα

ΘΕΜΑ: Άσκηση της αρμοδιότητας καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων μετά την εφαρμογή του άρθρου 224 του ν. 4555/2018
ΣΧΕΤ: Υπ αριθ. 6712/27-9-2018 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, σας γνωρίζουμε ότι από την Υπηρεσία μας δεν υπάρχει παρατήρηση επί των διαλαμβανόμενων σε αυτό για τη θεσμική βάση της αρμοδιότητας, ούτε απάντηση επί των τιθέμενων ερωτημάτων. Από τη Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με υπηρεσιακό σημείωμα, επί του ερωτήματος 6, σχετικά με τη δυνατότητα προγραμματικής σύμβασης μεταξύ Δήμων και Περιφερειών, μας γνωστοποιήθηκαν τα εξής:

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 100 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 179 του ν.4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α') ορίζεται ότι : «1 α. «Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους, οι δήμοι, οι περιφέρειες, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και περιφερειών του άρθρου 101, οι περιφερειακές ενώσεις δήμων, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι φορείς, καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η Ένωση Περιφερειών, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.), οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στο δημόσιο τομέα σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 όπως ισχύει, τα δημοτικά και περιφερειακά ιδρύματα, καθώς και κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, **μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή με την Εγνατία Οδό Α.Ε. ή με τη Μ.Ο.Δ. Α.Ε. ή με την Ε.Τ.Α.Δ. ή με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή μεταξύ τους ή και με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου ή με τους φορείς των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 (Α' 147), μεμονωμένα ή από κοινού...».** Από την προπαρατεθείσα διάταξη Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5be40354a6a6850a44d6c0fe στις 20/11/18 10:54

καθίσταται σαφές ότι δεν τίθεται περιορισμός στο είδος των υπηρεσιών, όπως π.χ. ο καθαρισμός
 ρεμάτων, που θα περιλαμβάνει μια προγραμματική σύμβαση μεταξύ δήμου και περιφέρειας.
 Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι σε μια προγραμματική σύμβαση για την εκπλήρωση του σκοπού
 της, ο κάθε συμβαλλόμενος αναλαμβάνει συγκεκριμένο αντικείμενο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

**Η Προϊσταμένη Διεύθυνσης
 κ.α.α.**

Ρεγγίνα Βασιλάτου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Διεύθυνσή μας-Τμήματα Οργάνωσης Τ.Α. Β' Βαθμού
- Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ
 ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΥΡΙΜΗΣ

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5be40354a6a6850a44d6c0fe στις 20/11/18 10:54

1

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 33

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Π.Ε.Χ.Δ.Ε.
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (Δ7)

Αθήνα 12 - 10 - 1998
Αρ. Πρωτ. Δ7α/οικ./3147

Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κωδ. : 10178 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Δ/ντής
Τηλέφωνο : 6445021
FAX : 6428085

ΠΡΟΣ
Ως Πίνακας Διανομής

ΘΕΜΑ : Αστυνόμευση ρεμάτων και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων

Γενικά

Όπως είναι γνωστό το πρόβλημα της αντιπλημμυρικής προστασίας της χώρας εμφανίζεται ιδιαίτερα έντονο τα τελευταία έτη λόγω ακραίων υδρολογικών φαινομένων που προκαλούν πλημμύρες στις πεδινές περιοχές, διαβρώσεις στις ορεινές κοίτες και μεταφορά φερτών προς τα κατάντη.

Τα μεγαλύτερα προβλήματα όμως και οι ζημιές που παρατηρούνται από τις πλημμύρες, οφείλονται κυρίως στον ανθρώπινο παράγοντα, δηλαδή στις επεμβάσεις που έχουν γίνει κατά καιρούς στις φυσικές κοίτες των ρεμάτων.

Οι επεμβάσεις αυτές είναι κατά κύριο λόγο, τα μπαζώματα, η αναπόθεση σκουπιδιών, οι παράνομες ή και ενίοτε νόμιμες καταλήψεις τμήματος ή και ολόκληρης της κοίτης, που έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση ή και την κατάργηση της κοίτης των ρεμάτων, οι επικαλύψεις με κλειστούς αγωγούς ανεπαρκούς διατομής, οι τοπικές στενώσεις κλπ.

Πέραν των ανωτέρω επισημαίνεται ότι, οι ανεξέλεγκτες αμμοληψίες που παρατηρούνται στα πεδινά τμήματα της κοίτης των ρεμάτων δημιουργούν σοβαρότατα προβλήματα στην κοίτη (τοπικές εκβαθύνσεις) και κυρίως στην ασφάλεια των τεχνικών έργων (γέφυρες, φράγματα κλπ).

Τα παραπάνω συμβαίνουν διότι, τα τελευταία χρόνια, η αστυνόμευση των ρεμάτων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες είναι ατελής έως ανύπαρκτη.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, εκτός από τις παραπάνω αυθαίρετες και ανεξέλεγκτες επεμβάσεις, που έχουν γίνει κατά καιρούς μέσα στις κοίτες των ρεμάτων και οι εντάξεις νέων περιοχών στο Σχ.Πόλεως προ της εφαρμογής του Ν.1337/1983,

2

γινόταν χωρίς τον προβλεπόμενο από το Νόμο καθορισμό των οριογραμμών των ρεμάτων, με αποτέλεσμα πολλές φορές ρέματα να έχουν καταργηθεί. Έχει δηλαδή παρατηρηθεί ότι πολλές περιοχές που εντάχθηκαν στο Σχέδιο Πόλεως, κατά την φάση της αποτύπωσης της προς ένταξη περιοχής, αγνοήθηκε η ύπαρξη ρεμάτων με αποτέλεσμα κατά τη σύνταξη και έγκριση της μελέτης να δημιουργηθούν οικοδομικά τετράγωνα εκεί όπου υπήρχαν ρέματα.

Ετσι παρατηρείται το φαινόμενο κοίτες υφιστάμενων ρεμάτων να γίνονται νομίμως οικοδομικά τετράγωνα ή και δρόμοι με ότι συνεπάγεται αυτό, δηλαδή να απαιτείται η εκ των υστέρων κατασκευή πολυδάπανων αντιπλημμυρικών έργων.

Επίσης πολλά από τα υφιστάμενα αντιπλημμυρικά έργα λόγω πλημμελούς συντηρήσεως δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και να διαχειτεύσουν με ασφάλεια την πλημμυρική πάροχη.

Επειδή το Νομικό καθεστώς που ρυθμίζει τα θέματα των υδατορεμάτων καθορίζεται από πληθώρα Νόμων και Π.Διαταγμάτων δημιουργείται σύγχυση στις αρμόδιες Υπηρεσίες. Με την παρούσα Εγκύκλιο αποσαφηνίζονται τα θέματα της Νομοθεσίας και των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών. Στο συνημμένο Παράρτημα δίνεται η συνοπτική περιγραφή της ισχύουσας Νομοθεσίας καθώς και οι αντίστοιχοι Νόμοι, τα Π.Δ κλπ.

1. Καθορισμός της ορεινής και πεδινής κοίτης

Για τα ρέματα ή χειμάρρους που δεν έχει γίνει ο διαχωρισμός της κοίτης σε ορεινή και πεδινή, ώστε να έχουν καθοριστεί οι περιοχές ευθύνης των αντίστοιχων υπηρεσιών δηλαδή της Δ/σης Δασών της Περιφέρειας ή του Νομού και της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομ. Αυτοδιοίκησης, θα πρέπει, σύμφωνα με το Ν.Δ.3881/88 και την κοινή εγκύκλιο ΒΥΕ/35081/6.4.83 των Υπουργείων Δημ. Έργων και Γεωργίας, οι Νομάρχες μαζί με τους Δ/ντές των Δ/σεων Δασών και των Τεχνικών Υπηρεσιών να καθορίσουν από κοινού, συγκεκριμένα και χαρακτηριστικά όρια διαχωρισμού της κοίτης κάθε ποταμού, χειμάρρου, ή ρεματος του οικείου Νομού, και να την χαρακτηρίσουν σε ορεινή (για το ανάντη τμήμα) και πεδινή (για το κατόντη αυτής).

Ο διαχωρισμός αυτός θα οριοθετηθεί και τις αρμοδιότητες των αντίστοιχων φορέων έτσι ώστε να γίνει εφικτός ο προγραμματισμός των αντιπλημμυρικών έργων.

Για τα ρέματα ή χειμάρρους που έχει ήδη γίνει ο παραπάνω διαχωρισμός της κοίτης θα πρέπει να γίνει επανέλεγχος με βάση τα σημερινά στοιχεία.

Ο καθορισμός των ορίων αυτών θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών και να κοινοποιηθούν οι σχετικές αποφάσεις του Νομάρχη στη Δ/ση Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπ. Γεωργίας, στη Δ/ση

3

Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) και στην Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Οι αποφάσεις θα συνοδεύονται από χάρτη καταλλήλου κλίμακας, στον οποίο θα φαίνονται οι χείμαρροι και οι πτόταμοί του Νομού με τον διαχωρισμό της κοίτης σε ορεινή και πεδινή.

2. Αστυνόμευση των ρεμάτων

Η αστυνόμευση όλων των ρεμάτων, σύμφωνα με το Π.Δ.910/77, άρθρο 79 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Νόμο για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια είναι αρμοδιότης της Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας και συγκεκριμένα του Τμήματος Εκτελέσεως Έργων.

Θα πρέπει συνεπώς, ο Νομάρχης να ορίσει αρμόδιους υπαλλήλους για την αστυνόμευση των ρεμάτων, οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για :

- τον εντοπισμό καταλήψεων, επιχώσεων (μπαζώματα), ανεξέλεγκτες αμμοληψίες, απόρριψη στερεών αποβλήτων (σκυμπίδια) και γενικώς όλων των παράνομων ενεργειών που γίνονται στις κοίτες των υδατορεμάτων.
- την λήψη των προβλεπομένων, από τη νομοθεσία, διοικητικών και άλλων μέτρων στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν παράνομες ενέργειες στις κοίτες των υδατορεμάτων
- τον έλεγχο της κατάστασης που βρίσκεται η φυσική κοίτη των υδατορεμάτων

Η διαδικασία που πρέπει να εφαρμόζεται για την αστυνόμευση των ρεμάτων καθορίζεται στο Π.Δ 18/21/1924 (ΦΕΚ Α'61) Περὶ κωδικοποίησης του Ν.2853 και του από 10.12.1923 Ν.Δ/τος "περί τροποποίησης και πράσθηκης διατάξεων των εἰς τον Νομ. 2853 κλπ" στο άρθρο 17.

Συμπληρωματικά στο παραπάνω άρθρο έχουν εφαρμογή τα άρθρα 20,21 του ίδιου Π.Δ και αφορούν τα θέματα κατεδάφισης.

Επίσης στο Π.Δ/ 24.2.1932, "Περὶ του τρόπου βεβαιώσεως των περὶ την αστυνομίαν των δημοσίων υδάτων παραβάσεων" (ΦΕΚ 51Α/25.2.1932) καθορίζεται ο τρόπος βεβαιώσεως των παραβάσεων στα ρέματα.

Ετσι τον Μάρτιο και Σεπτέμβριο κάθε έτους θα συντάσσεται δελτίο με τις αυτοψίες που διενεργήθηκαν, τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν και τις ενέργειες που έγιναν για την αποκατάσταση των παραβάσεων όπως :

- ενέργειες για ανάκληση αδειών αμμοληψίας.

4.

- κοινοποίηση των πρωτοκόλλων παρανόμων καταλήψεων, επιχώσεων, απόρριψης στερεών αποβλήτων, κλπ. στον παρανομούντα, στον εισαγγελέα και στις αστυνομικές αρχές όπως προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις.
  - ενημέρωση των υπηρεσιών συντήρησης (Δ.Τ.Υ., Δ.Ε.Κ.Ε. και τα Δασαρχεία που απαιτείται) για τη λήψη μέτρων στις περιπτώσεις που διαπιστώθηκε κίνδυνος καταστροφής διαφόρων τεχνικών έργων (αναχώματα, τεχνικά, γεφυρές, κλπ) και καθαρισμός κοίτης από φερτά υλικά στην περίπτωση που οι διατομές των χειμάρρων και ποταμών δεν επαρκούν για τη διέλευση των συνήθων παροχών.
- Το ως άνω δελτίο θα υποβάλλεται στον Νομάρχη, στον Γεν. Γραμ. Περιφέρειας καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες συντηρήσεως (Δ.Τ.Υ. & Δ.Ε.Κ.Ε. και τα Δασαρχεία όπου απαιτείται).

3. Συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων

Η συντήρηση των αντιπλημμυρικών έργων, των γεφυρών κλπ:

- για τα ρέματα που βρίσκονται εντός των ορίων του Νομού σύμφωνα με το Ν.2503/97 άρθρο 7§1β είναι αρμοδιότης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
- για τα ρέματα που βρίσκονται εντός των ορίων δύο ή περισσότερων Νομών, σύμφωνα με τον ίδιο Νόμο άρθρο 8§1.β, είναι αρμοδιότης της Περιφέρειας και συγκεκριμένα του Τμήματος Επιστημίας Υδραυλικών Έργων της Δ/σης Ελέγχου κατασκευής έργων.

Προς αποφυγή συγκλίσεων όσον αφορά την αρμοδιότητα συντηρήσεως επί των χειμάρρων του Νομού ο Νομάρχης με τον Γεν. Γραμ. της Περιφέρειας θα ορίσουν σχετική επιτροπή η οποία θα καταγράψει, με μορφή πίνακα, όλους τους χειμάρρους και ποταμούς του Νομού, ανάλογα με την αρμοδιότητα εκάστου, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις.

Ο Πίνακας αυτός θα συνοδεύεται, όπως και για τον καθορισμό της ορεινής και πεδινής κοίτης που προαναφέρθηκε, με χάρτη καταλλήλου κλίμακος στον οποίο θα εμφανίζονται όλοι οι χειμάρροι και ποταμοί με την ονομασία τους και με διαφορετικό χρωματισμό η αρμοδιότητα.

Είναι δυνατόν ο χάρτης αυτός να είναι κοινός με τον χάρτη που θα φαίνεται η ορεινή και πεδινή κοίτη.

Ο ανωτέρω πίνακας με τον σχετικό χάρτη θα διαβιβασθούν στην Δ/ση Ε/Ε Έργων (Δ7) εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών.

Πέραν των ανωτέρω, οι αρμόδιες υπηρεσίες συντηρήσεως της Περιφέρειας και της Νομ. Αυτοδιοίκησης, πρέπει να προβούν σε :

5

- Ελεγχος της κατάστασης στην οποία βρίσκονται τα αντιπλημμυρικά έργα (αναχώματα, τεχνικά έργα κλπ) και οι γέφυρες, της περιοχής ευθύνης τους και καταγραφή των προβλημάτων ή ελλείψεων που θα παρατηρηθούν
- Προτάσεις για την αναγκαιότητα σύνταξης τεχνικών μελετών με εκτιμητικούς προϋπολογισμούς για τα έργα που πρέπει να γίνουν
- Προγραμματισμό και δημοπράτηση έργων με βάση τις παραπάνω προτάσεις και τις εκάστοτε διατεθειμένες πιστώσεις.
- Ενημέρωση, για τα προγραμματιζόμενα αντιπλημμυρικά έργα, και της αρμόδιας Δ/σης Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπουργείου Γεωργίας ώστε να προγραμματίζει και αυτή τα αντίστοιχα έργα.

Ειδικότερα σε περιοχές που εμφανίζουν εκτεταμένες διαβρώσεις ή που έχουν σημειωθεί μεγάλες πυρκαγιές, καθώς και σε περιοχές που η πεδινή κοίτη αποτελεί πολύ μικρό τμήμα σε σχέση με την ολική μισογάνγεια (για σημαντική λεκάνη απορροής) θα πρέπει να συντάσσονται ολοκληρωμένες τεχνικές μελέτες (σύνταξη υδρολογίας, διευθετήσεις σημαντικού μήκους, αναβαθμοί κλπ).

4. Αμμοληψίες

Η χορήγηση άδειας λήψεως αδρανών υλικών από την κοίτη ρέματος σύμφωνα με τον Α.Ν.1219/38 είναι αρμοδιότητα του Νομάρχη, ο οποίος με Απόφασή του χορηγεί την απαιτούμενη άδεια, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής "καθορισμού ορίων αιγιαλού, παραλίας και χώρων αμμοληψίας" της Νομαρχίας. Η άδεια αυτή χορηγείται συνήθως προς τις Κοινότητες, από τις οποίες διέρχεται το ρέμα και οι οποίες έχουν εκδηλώσει σχετικό ενδιαφέρον.

Η άδεια αυτή δίνεται υπό ορισμένους περιοριστικούς όρους (π.χ. αποκατάσταση της θέσης αμμοληψίας, προστασία οχθών από διάβρωση, εξασφάλιση συνθηκών ομαλής ροής των υδάτων κλπ) που αναγράφονται στην Απόφαση παραχώρησης του οικείου Νομάρχη.

Εχει διαπιστωθεί όμως ότι, στην πράξη, κανένας από τους όρους αυτούς δεν τηρείται, με αποτέλεσμα να γίνονται ανεξέλεγκτες αμμοληψίες και να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα στη δίαπτα των νερών των υδατορροιών και κυρίως στα τεχνικά έργα (αναχώματα, γέφυρες, φράγματα κλπ) που υπάρχουν.

Επιπλέον οι προαναφερόμενοι περιοριστικοί όροι που διατυπώνονται στις αποφάσεις παραχώρησης κατά κανόνα δεν είναι ούτε επαρκείς, ούτε σαφείς.

6

Την ευθύνη εφαρμογής των όρων της άδειας παραχώρησης, σύμφωνα με τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα, έχει η Κοινότητα στην οποία δίνεται και η σχετική άδεια.

Όμως οι Τεχνικές Υπηρεσίες των Κοινοτήτων, στις οποίες δίνονται οι άδειες παραχώρησης, παρουσιάζουν αδυναμία ελέγχου. Για το λόγο αυτό πρέπει οι υπάλληλοι ο οποίοι είναι αρμόδιαι για την αστυνόμευση των ρεμάτων (παρ. 2 της παρούσας) να προβούν στις παρακάτω ενέργειες :

- α. Να ελέγξουν τις υπάρχουσες άδειες αμμοληψιών εάν πληρούν τους περιοριστικούς όρους που ορίζει η Απόφαση του Νομάρχη και η ισχύουσα Νομοθεσία.
- β. Να εισηγηθούν στον Νομάρχη την ανάκληση των αδειών αμμοληψίας στις περιπτώσεις που κριθεί σκόπιμο.
- γ. Μετά την παραπάνω εισήγηση η Επιτροπή "καθορισμού ορίων αιγιαλού, παραλίας και χώρων αμμοληψίας" θα πρέπει να ανακαλέσει όσες άδειες δεν τηρούν στην πράξη τους περιοριστικούς όρους χορήγησης της άδειας όπως προβλέπονται στην Απόφαση παραχώρησης του Νομάρχη και δεν προστατεύουν τα υδατορέματα.

Κατόπιν των ανωτέρω πρέπει οι άδειες παραχώρησης να χρησιμοποιούνται μόνο με όρους που θα πρακτύπουν από ειδική μελέτη, η οποία θα εξασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του υδατορέματος (με έμφαση στην αποφυγή των διαβρώσεων), την προστασία του οικοσυστήματος κλπ. Επισημαίνεται ότι κατ' αρχάς θα δίνονται άδειες μόνο στις περιπτώσεις που οι φυσικές διεργασίες του ίδιου του υδατορέματος επιτρέπουν την ανανέωση του υλικού που αφαιρείται και για ορισμένα όγκο υλικού (ανάλογα με το βαθμό ανανέωσης) καθώς και ορισμένη χρονική διάρκεια.

Δεδομένου ότι με τις αμμοληψίες είναι δυνατόν να δημιουργηθούν προβλήματα σε υπάρχοντα Ορεινά Υδρονομικά Έργα (Ο.Υ.Ε) ή στα νέα που θα κατασκευαστούν ή να θιγούν δάση και δασικές εκτάσεις, πριν από τη χορήγηση της άδειας αμμοληψίας θα πρέπει να εξασφαλίζεται και η σύμφωνη γνώμη της Δ/σης Δασών του Νομού.

5. Εναπόθεση σκουπιδιών, στερεών αποβλήτων, προϊόντων εκκαψής στην κοίτη των χειμάρρων

Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία (Ν.1650/86 - άρθρο 12) απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών αποβλήτων σε οποιοδήποτε φυσικό αποδέκτη.

7

Η παραπάνω απαγόρευση καταστρατηγείται επειδή δεν ασκείται αστυνόμευση και έτσι τα ρέματα αποτελούν σήμερα την εύκολη λύση για "σκουπιδοτοπούς" για πολλούς Δήμους και Κοινότητες καθώς και για ιδιώτες.

Τα προβλήματα που ανακύπτουν από το γεγονός αυτό είναι εκτός από τη μόλυνση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, η παρεμπόδιση της ροής και γενικά η αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος.

Και για τις περιπτώσεις αυτές δηλαδή, την εγκατάσταση σκουπιδιών, μπαζών, εντός της κοίτης των ρεμάτων, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που προαναφέρθηκαν (παρ.2 της παρούσας) για την αστυνόμευση των ρεμάτων και αυτές πρέπει να εφαρμόζονται επιπλέον των διαδικασιών και κυρώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν.1650/1986.

6. Οριοθέτηση ρεμάτων, δόμηση κοντά σε ρέματα, ιδιοκτησιακό καθεστώς

Για την οριοθέτηση των ρεμάτων, την δόμηση κοντά σε ρέματα και το ιδιοκτησιακό καθεστώς ισχύουν τα κατωτέρω, τα οποία και πρέπει να εφαρμόζονται:

6.1 Καθορισμός οριογραμμής

Ο καθορισμός της οριογραμμής ενός ρεματος καθορίζεται με βάση το άρθρο 6 του Ν.880/79.

6.2 Όροι δόμησης σε περιοχή ρεματος

Η ισχύουσα νομοθεσία που πρέπει να εφαρμόζεται σήμερα προκειμένου να δομηθεί μία περιοχή που βρίσκεται κοντά ή παρά το ρέμα ορίζεται από το άρθρο 5 του Κτιριοδομικού Κανονισμού Απόφαση 3046/304/30-1-1989 - ΦΕΚ 59/Δ/3.2.89.

6.3 Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς που έχει εφαρμογή στα ρέματα αναφέρεται ρητά στα σχετικά άρθρα του Αστικού Κώδικα που πρέπει να εφαρμόζονται (άρθρα 967 έως 971 και 1071 έως 1074).

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, για την αστυνόμευση των ρεμάτων και την συντήρηση των αντιπλημμυρικών, πρέπει οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας να προβούν άμεσα στις εξής ενέργειες:

- α. Να οριστούν από τον Νομάρχη αρμόδιοι υπάλληλοι για την αστυνόμευση των ρεμάτων (§2 της παρούσας).

8

- β. Να οριστεί από τον Νομάρχη και τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Επιτροπή (§3 της παρούσης), η οποία θα διαχωρίσει τις αρμοδιότητες συντήρησης έργων Νομαρχιακού επιπέδου και επιπέδου Περιφέρειας.
- γ. Να καθορισθούν τα όρια ορεινής και πεδινής κοίτης (§1 της παρούσης) και να κοινοποιηθούν αυτά στη Δ/ση Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας του Υπ. Γεωργίας και στη Δ/ση Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ7) του ΥΠΕΧΩΔΕ εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη λήψη της παρούσης.
- δ. Να εφαρμοστούν οι διαδικασίες για τις αμμοληψίες και την αναπόθεση σκουπιδιών, στερεών αποβλήτων, προϊόντων εκσκαφής στην κοίτη των χειμάρων (§4 και §5 της παρούσης).
- ε. Να προγραμματισθούν οι προβλεπόμενες ενέργειες για την οριοθέτηση ρεμάτων (§6 της παρούσης).

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη Γραμματείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡ.ΧΩΡ.ΚΑΙ ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (Δ7)
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ (Δ7γ)

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2011
Αρ.Πρωτ.Δ7γ/1220/Φ.Εγκ. 33

Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας: 101 78 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ε. Χριστοπούλου
Τηλέφωνο : 210 64.45.039

FAX : 210 64.28.085

Προς

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Δ/ση Σχεδιασμού, Πρόληψης & αντιμετώπισης
Φυσικών Καταστροφών

Ευαγγελιστριάς 2
105 63 ΑΘΗΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ				
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΑΡΧΗΘΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
6/9/11	6136		<i>Κηροποιός</i> 6/9/2011	<i>Α. Παπαδόπουλος</i> 8/9/11

ΘΕΜΑ: Αστυνόμευση ρεμάτων και συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων.

ΣΧΕΤ: Το αριθ. 5724/18-8-2011 έγγραφο σας

Σε συνέχεια του παραπάνω σχετικού εγγράφου σας, σχετικά με τις αλλαγές που έχει επιφέρει η εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης» στην Εγκύκλιο 33/12-10-1998 περί «Αστυνόμησης ρεμάτων και συντήρησης αντιπλημμυρικών έργων», σας γνωστοποιούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με την παρ. 2 της Εγκυκλίου 33/12-10-98 «η αστυνόμευση όλων των ρεμάτων, σύμφωνα με το ΠΔ 910/77, άρθρο 79 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Νόμο για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια, είναι αρμοδιότης της Δ/σεως Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας και συγκεκριμένα του Τμήματος Εκτελέσεως Έργων».

Επίσης σύμφωνα με την παρ. 1 και 3 της Εγκυκλίου αυτής η αρμοδιότητα συντήρησης των αντιπλημμυρικών έργων ανήκει:

- Για τις ορεινές κοίτες των ρεμάτων ή χειμάρρων στις Διευθύνσεις Δασών της Περιφέρειας ή του Νομού.
- Για τα ρέματα που βρίσκονται εντός των ορίων του Νομού στις Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τέλος
- Για τα ρέματα που βρίσκονται εντός των ορίων δύο ή περισσότερων Νομών στις Περιφέρειες και συγκεκριμένα στα Τμήματα Εποπτείας Υδραυλικών Έργων των Διευθύνσεων Ελέγχου Κατασκευής Έργων.

Επειδή από τις διατάξεις των νόμων προκύπτει ότι για την συντήρηση και τον έλεγχο της τήρησης των κειμένων διατάξεων για τα υδατορέματα εμπλέκονται πολλές Υπηρεσίες (Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Περιφέρειες, Διευθύνσεις Δασών κλπ), με την Εγκύκλιο 33 δόθηκαν οδηγίες ώστε οι συναρμόδιες υπηρεσίες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Περιφέρειες και Διευθύνσεις Δασών, σε

Z:\C:\1220_11\γ Αστυνόμευση_ Συντήρηση ρεμάτων.doc

08/09 2011 TUE 11:05 [TX/RX NO 9388] 001

2

συγκεκριμένη προθεσμία να προβούν σε καθορισμό πεδινής και ορεινής κολής των υδατορεμάτων και στην συγκρότηση επιτροπών για την καταγραφή όλων των υδατορεμάτων σε κάθε νομό με την αρμοδιότητα εκάστου.

2. Μετά την έκδοση της ανωτέρω Εγκυκλίου έτος 1998, ψηφίστηκε ο νόμος 3010/2002 που στο άρθρο 5 περιέχει διατάξεις που αναφέρονται στις αρμοδιότητες για τα υδατορέματα.
3. Με τις διατάξεις του Ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010) : «**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**» τα θέματα που αναφέρονται στην Εγκύκλιο 33/98, αντιμετωπίζονται με τα κατωτέρω άρθρα:
  - Άρθρο 186 «Αρμοδιότητες Περιφερειών» (Παρ. ΙΙ.ΣΤ.3, ΙΙ.ΣΤ.11, ΙΙ.ΣΤ.15)
  - Άρθρο 280 «Αρμοδιότητες Αποκεντρωμένης Διοίκησης» (Παρ. 20 έως 25)
  - Άρθρο 282 «Γενικές Μεταβατικές διατάξεις» (Παρ. 1^ο, 1β, 1γ, 3, 4)
  - Άρθρο 283 «Τελικές Ρυθμίσεις» Παρ. 2, 3, 4)
4. Επίσης σχετικά θέματα αναφέρονται στα κατωτέρω άρθρα των Προεδρικών Διαταγμάτων ΠΔ 129/10, ΠΔ 130/10, ΠΔ 131/10, ΠΔ 132/10, ΠΔ 133/10, ΠΔ 137/10, ΠΔ 140/10, πδ 144/10, ΠΔ 145/10, ΠΔ 146/10, ΠΔ 147/10, ΠΔ 148/10, ΠΔ 149/10 που εγκρίθηκαν οι Οργανισμοί των Περιφερειών:
  - Άρθρο 3 «Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών» (Παρ. 2^ο)
  - Άρθρο 5 «Διάρθρωση - Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού» (Παρ. 1, 2, 3)
  - Άρθρο 6 «Διάρθρωση - Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων» (Παρ. 1, 2, 3)
  - Άρθρο 7 «Διάρθρωση - Αρμοδιότητες Διευθύνσεων Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών Ενοτήτων» (Παρ. 1, 2, 3)
5. Από την πιο πάνω παράθεση των διατάξεων του Ν. 3852/10 και των Προεδρικών Διαταγμάτων με τα οποία εγκρίθηκαν οι Οργανισμοί των Περιφερειών προκύπτουν τα εξής:
  - Οι αρμοδιότητες για την αστυνόμευση των ρεμάτων και τη συντήρηση αντιπλημμυρικών έργων που ανήκαν στις καταργηθείσες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και στις Περιφέρειες, περιήλθαν πλέον στις νέες περιφέρειες που συστήθηκαν με τον Ν. 3852/10 και ασκούνται από τις Υπηρεσίες που προβλέπονται από τα Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ 129/10, ΠΔ 130/10, ΠΔ 131/10, ΠΔ 132/10, ΠΔ 133/10, ΠΔ 137/10, ΠΔ 140/10, πδ 144/10, ΠΔ 145/10, ΠΔ 146/10, ΠΔ 147/10, ΠΔ 148/10, ΠΔ 149/10) με τα οποία εγκρίθηκαν οι Οργανισμοί των νέων Περιφερειών.

3

- Οι αρμοδιότητες για την διαχείριση και προστασία των δασών και ως εκ τούτου ο συντονισμός, η παρακολούθηση και η εποπτεία εφαρμογής των μελετών για τα πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα και η αντιχειμαρρική προστασία στις ορεινές δασικές περιοχές, που ανήκαν στις Διευθύνσεις Δασών της Περιφέρειας ή του Νομού, με τις διατάξεις του νέου Νόμου περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση και ασκούνται μέσω των αντίστοιχων υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, όπως προβλέπεται στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων που εγκρίθηκαν με τα ΠΔ 135/10, ΠΔ 136/10, ΠΔ 138/10, ΠΔ 139/10, ΠΔ 141/10, ΠΔ 142/10 και ΠΔ 143/10.
- Το οριζοντιογραφικό και υψομετρικό διαγράμμα αποτύπωσης του υδατορέματος που απαιτείται για την οριοθέτηση, με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3010/02 συντάσσεται με μέριμνα:
  - α) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή
  - β) της οικείας Περιφέρειας ή
  - γ) της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή
  - δ) του οικείου Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού ή
  - ε) άλλου προσώπου που αναθέτει σε μηχανικό ο οποίος έχει δικαίωμα για τη σύνταξη τέτοιου διαγράμματος,
 ενώ με τον νέο νόμο η μέριμνα για τη σύνταξη διαγράμματος αυτού, φαίνεται ότι έχει περιέλθει με την διάταξη της παρ. 20 του άρθρου 280 του Ν. 3852/10 στην αποκεντρωμένη διοίκηση, χωρίς να διευκρινίζεται αν το δικαίωμα αυτό έχει καταργηθεί από τους άλλου φορείς και ως εκ τούτου χρήζει διασάφησης η σχετική διάταξη.
- Η έκδοση απόφασης επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών, που ανήκε στην Περιφέρεια σύμφωνα διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3010/02, με τον νέο Νόμο περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- Όσες αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν ορισθεί και ασκούνταν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του Ν. 3852/10, ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους ασκούνται, από την περιφέρεια.
- Όσον αφορά τις υφιστάμενες διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων που οριοθετούν τις αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, που περιέρχονται στις νέες περιφέρειες και στους δήμους, και οι οποίες προβλέπουν ως αρμόδια όργανα άσκησης τους το Νομάρχη, το Νομαρχιακό Συμβούλιο και τη Νομαρχιακή Επιτροπή, για μεν τις περιφέρειες νοούνται, ως αρμόδια όργανα άσκησης τους, ο περιφερειάρχης, το περιφερειακό συμβούλιο και η οικεία οικονομική επιτροπή της περιφέρειας, για δε τους δήμους ο δήμαρχος, το δημοτικό συμβούλιο και η οικεία επιτροπή.
- Για τις αρμοδιότητες των κρατικών περιφερειών οι οποίες μεταβιβάζονται στις περιφέρειες και των οποίων η άσκηση, από τις ειδικές διατάξεις που τις διέπουν, ορίζουν, ως αρμόδιο όργανο το Γενικό Γραμματέα της κρατικής περιφέρειας, νοείται ο περιφερειάρχης.

Z:\C:\1220_11\Υ Αστυνόμευση_ Συντήρηση ρεμάτων.doc

- 4
6. Ύστερα από τα ανωτέρω, έχουμε την άποψη ότι οι αλλαγές που έχει επιφέρει η εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης» στην Εγκύκλιο 33/12-10-1998 περί «Αστυνόμευσης ρεμάτων και συντήρησης αντιπλημμυρικών έργων» καθώς και στο άρθρο 5 του Ν. 3010/02, δεν έρχονται σε αντίφαση με τις διατάξεις αυτής, αφού τα τυχόν κενά ρυθμίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 282 και 283 του Ν. 3852/10, εκτός από τη σύνταξη του οριζοντιογραφικού και υψομετρικού διαγράμματος αποτύπωσης του υδατορέματος, που χρήζει διασάφησης η σχετική διάταξη, όπως αναφέρουμε πιο πάνω.
7. Οδηγίες για την χορήγηση άδειας λήψεως αδρανών υλικών από την κοίτη των ρεμάτων, σύμφωνα με τον Α.Ν. 1219/38 από τους αρμόδιους Νομάρχες, καθώς και για τον έλεγχο τήρησης των όρων και περιορισμών που τίθενται στις σχετικές άδειες, έχουν δοθεί με την Εγκύκλιο 33/98. Σας ενημερώνουμε ότι για την αστυνόμευση όσον αφορά την εξόρυξη, αμμοληψία κ.λ.π. εντός ή εκτός της κοίτης ποταμών, χειμάρρων κ.λ.π. ή σε ιδιωτικό χώρο, εκδόθηκε η αριθ. 56/2007 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με την οποία έγινε δεκτό ότι αρμόδιες υπηρεσίες είναι οι κατά τόπους αστυνομικές και λιμενικές αρχές, καθώς και η Διεύθυνση Δημοσίων Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Η γνωμοδότηση αυτή έγινε δεκτή με το αριθ. Δ17/81/4/Φ.2.2.1/24-5-2007 έγγραφο από τον Υπουργό Π.Ε.Χ.Δ.Ε., το οποίο σας κοινοποιούμε μαζί με την γνωμοδότηση.

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

Το αρ. Δ17/81/4/Φ.2.2.1/24-5-2007
Με τη γνωμοδότηση

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Δ7

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Δ/ση Δ7γ (2)
2. Χρον. Αρχείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

(Δι.Π.Α.)

ΤΜΗΜΑ Β'

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αλεξάνδρας 11
 11473 Αθήνα
 Πληροφορίες: Ε. Καλτακίδης
 Τηλέφωνο: 210 – 6417952
 FAX: 210 – 6417753
 E-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25778/1645

Ημ/νία: 03/04/2019

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
 Διεύθυνση Σχεδιασμού και
 Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
 Ευαγγελιστρίας 2, 10563 Αθήνα

ΚΟΙΝ: 1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
 ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
 Γραφείο Γενικής Γραμματέως
 Περιβάλλοντος
 Μεσογείων 119, 11526 Αθήνα
(συν. 2 έγγραφα)
 2. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
 ΚΡΗΤΗΣ
 Διεύθυνση Υδάτων Κρήτης
 Πλατεία Κουντουριώτη
 71202 Ηράκλειο
(συν. 2 έγγραφα)
 3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 Διεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ
 Ρεθύμνης
 Πλατεία Ηρώων Πολυτεχνείου
 74100 Ρέθυμνο
(συν. 2 έγγραφα)

Θέμα: Απάντηση σε ερώτημα σχετικά με τις αρμοδιότητες καθαρισμού και συντήρησης ρεμάτων, αντιπλημμυρικών έργων.

- Σχετ.:**
- α. Ο Ν. 4014/2011 (Α' 209) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων ...», όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4042/2012 (Α' 24), και όπως έχει γενικότερα τροποποιηθεί και ισχύει.
  - β. Ο Ν. 4258/2014 «Διαδικασία Οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα - ρυθμίσεις Πολεοδομικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (Α' 94).
  - γ. Η Υ.Α. ΔΙΠΑ/οικ. 37674/2016 (Β' 2471) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν.4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει», όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ οικ. 2307/2018 (Β' 439).
  - δ. Τα με α.π. 5776/17.8.2018 και 6712/27.9.2018 έγγραφά σας σχετικά με την αρμοδιότητα καθαρισμού και αστυνόμευσης ρεμάτων.
  - ε. Το με α.π. 2206/20.3.2019 έγγραφό σας (Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25778/1645/21.3.2019) με συνημμένο το υπ' αριθμ. 65002/19.3.2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Ρεθύμνου της Περιφέρειας Κρήτης.
- I. Σε απάντηση του ε' σχετικού εγγράφου σας γνωρίζουμε ότι η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης έχει την αρμοδιότητα της αξιολόγησης περιβαλλοντικών μελετών και της προώθησης των διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων υποκατηγορίας Α1, σύμφωνα με τις διατάξεις του α' σχετικού Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
  - II. Εντούτοις, στα ερωτήματα που τίθενται στο συνημμένο στο ε' σχετικό έγγραφο, η Υπηρεσία μας σας

γνωρίζει τα ακόλουθα:

- α. Όσον αφορά στο 1^ο ερώτημα, ο καθαρισμός και η αστυνόμευση των ρεμάτων όπως προβλέπεται με το άρθρο 186 του Ν.3852/2010 ανήκει στις αρμοδιότητες των Περιφερειών (άρθρο 224 του Ν. 4555/2018) όπως κι εσείς ρητώς αναφέρετε στα δ' σχετικά έγγραφά σας.
- β. Όσον αφορά στο 2^ο ερώτημα, ισχύουν τα αναφερόμενα στον ανωτέρω Νόμο με την αρμοδιότητα για τον καθαρισμό και την αστυνόμευση των ρεμάτων να ασκείται σε συνεργασία με τους φορείς διαχείρισης, συντήρησης και λειτουργίας των έργων οδοποιίας καθώς και με τους φορείς που ορίζονται ως αρμόδιοι στην περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων αυτών, σε περίπτωση που είναι διαφορετικοί.
- γ. Όσον αφορά στο 3^ο ερώτημα, δηλαδή σε περίπτωση κήρυξης της περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ισχύει για τα προωθούμενα επείγοντος χαρακτήρα έργα η διαδικασία της υπ' αριθμ. πρωτ. 203913/19.12.2012 εγκυκλίου (ΑΔΑ: Β4ΜΛ0-Μ89).
- δ. Για τη συντήρηση και αποκατάσταση υφιστάμενων αντιπλημμυρικών έργων με σκοπό την επαναφορά τους στην πρότερη κατάσταση και την απομάκρυνση απορριμμάτων, μπαζών ή βλάστησης από την κοίτη υδατορεμάτων, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με την εξαίρεση της ε' παρατήρησης του α/α 15^α της 2^{ης} ομάδας με τίτλο «Υδραυλικά έργα» της γ' σχετικής ΥΑ.
- ε. Όσον αφορά στα θέματα διαδικασίας οριοθέτησης υδατορεμάτων και κατασκευής αντιπλημμυρικών έργων, αρμόδιες Υπηρεσίες είναι οι οριζόμενες από το Ν. 4258/2014.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΔΙΠΑ

Ι. ΜΑΧΑΙΡΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ &

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Φοίβος Θεοδώρου,

TAX. Δ/ΝΣΗ: Ευαγγελιστριάς 2

TAX. ΚΩΔΙΚΑΣ: 105.63-ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 213-1510138

E-mail : fttheo@gscp.gr

FAX: 213-1510935

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 9 – 10 - 2017

Αριθμ. Πρωτ.: 6748

ΠΡΟΣ: 1. Περιφέρειες της χώρας
α. Γραφεία κ Περιφερειάρχων
β. Δ/νσεις Π.Π. των Περιφερειών
2. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
της χώρας
α. Γραφεία κ. Συντονιστών
β. Δ/νσεις Πολιτικής Προστασίας

ΚΟΙΝ: Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147) σε επίπεδο ΟΤΑ.

- ΣΧΕΤ.:** 1. Το υπ. αριθμ. 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με θέμα «Παροχή απόψεων»
2. Το υπ. αριθμ. 7920/01-11-2016 έγγραφο μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
3. Το υπ. αριθμ. 4526/22-06-2017 έγγραφο μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
4. Το υπ. αριθμ. 2/16861/0026 από 31-03-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με θέμα «Παροχή απόψεων» σχετικά με την υπαγωγή των δαπανών που αφορούν την επείγουσα διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων
5. Το υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με θέμα «Πληρωμή Δαπανών Πολιτικής Προστασίας» με **Α.Δ.Α.: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2**.
6. Η υπ. αριθμ. 18/2016 Εγκύκλιο με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του Ν. 4412/2016 με **Α.Δ.Α.: 7ΛΜ74653ΟΞ-ΖΨ7** της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού & Καλής Νομοθέτησης/ Γεν. Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων.
7. Το υπ. αριθμ. 2/1585/0026/27-07-2016 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με θέμα «Παροχή απόψεων».
8. Το υπ. αρ. 48852/2014 από 19-05-2015 (ορθή επανάληψη 05-06-2015) έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης/ Γενική Δ/ση Οικ. Υπηρεσιών & Διοικητικής Υποστήριξης/ Δ/ση Οικονομικών Τ.Α./ Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης & Προϋπολογισμού.

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα το υπ. αριθμ. 2/86104/0026 από 11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με το οποίο δίνονται απαντήσεις και διευκρινήσεις σε ερωτήματα που είχαν τεθεί από την υπηρεσία μας με το υπ. αριθμ. 2 σχετικό έγγραφο μας, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 σε επίπεδο Περιφέρειας.

Ειδικότερα σύμφωνα με το υπ. αριθμ. 1 σχετικό έγγραφο του ΓΛΚ, **κατ' ουσίαν εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις** που ορίζονται στο υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με ΑΔΑ.:7ΡΝΩΗ-ΨΟ2 (σχετικό 5) στην περίπτωση προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση όταν για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης δεν είναι δυνατή η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Ακόμη εξακολουθούν να ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για δαπάνες που πραγματοποιούνται εκτάκτως, καθώς και για τις λοιπές δαπάνες του άρθρου 9 του Π.Δ. 80/16, στις οποίες ρητά προβλέπονται και οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (άρθ. 9 παρ.4), για τις οποίες αναλαμβάνεται η υποχρέωση και **δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού**, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.

Στο πλαίσιο αυτό και έχοντας υπόψη τα υπ. αριθμ. 7 και 8 σχετικά έγγραφα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και της Δ/σης Οικονομικών Τ.Α του Υπουργείου Εσωτερικών αντίστοιχα, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πληρωμή δαπανών Πολιτικής Προστασίας επίπεδο Δήμου, θεωρούμε ότι **οι ανωτέρω απόψεις του ΓΛΚ ισχύουν κατ' αναλογία και στους ΟΤΑ Α' Βαθμού.**

Επομένως οι οδηγίες και διευκρινήσεις που παρασχέθηκαν με το υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με Α.Δ.Α.: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2 εξακολουθούν να ισχύουν για τις Περιφέρειες και κατ' αναλογία και για τους Δήμους.

Περαιτέρω με το υπ αρθ. 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (σχετικό 1) διευκρινίζονται θέματα που αφορούν

- στα νομοθετήματα που καταργήθηκαν με το Ν.4412/2016 και τις ισχύουσες πλέον διατάξεις
- στη διαδικασία ηλεκτρονικών κληρώσεων βάσει της υπ. αριθ. 15299/17-03-2107 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Υποδομών
- στη διαδικασία προσδιορισμού της εκτιμώμενη αξίας
- και στην καταχώρηση του αριθμού ανάληψης υποχρέωσης στο «ΚΗΜΔΗΣ», η οποία θεωρείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους ότι θα πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης σύμφωνα και με το αρθρ. 10 παρ.1β. της Υ.Α. 57654/23-05-2017 (Β.1781).

Για ζητήματα του Ν. 4412/2016 εκκρεμεί ήδη αλληλογραφία της υπηρεσίας μας με την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (σχετικό 3), λόγω αρμοδιότητας, και θα σας ενημερώσουμε σχετικά με νεότερο έγγραφο μας.

Επίσης σχετικά με το υπ. αριθ. 2/16861/0026 από 31-03-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (σχετικό 4), στο οποίο υπάρχει αναφορά στο υπ.αριθμ. 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (σχετικό 1), διευκρινίζεται ότι η σχετική αναφορά, αφορά το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πληρωμή δαπανών για την επείγουσα διαχείριση συμβάντων με επικίνδυνα απόβλητα, στα πλαίσια εφαρμογής της ΚΥΑ 62952/5384/2016 (ΦΕΚ 4326Β/30-12-2017).

Για λόγους πληρέστερης ενημέρωσης στο πλαίσιο δράσεων πολιτικής προστασίας και ειδικότερα των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση διαχείριση συνεπειών από την εκδήλωση καταστροφών σε επίπεδο Περιφέρειας, παρακαλούμε τις Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών όπως ενημερώσουν εγγράφως με συνημμένα όλα τα σχετικά έγγραφα τους αρμόδιους κ.κ. Αντιπεριφερειάρχες και τα Τμήματα Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων τους, τις Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων, τις Διευθύνσεις Περιβάλλοντος και την Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας.

Παρομοίως οι Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στις οποίες κοινοποιείται το παρόν, παρακαλούνται όπως ενημερώσουν εγγράφως με συνημμένα όλα τα σχετικά, τα Γραφεία των Δημάρχων, των αρμόδιων Αντιδημάρχων, τις Δ/σεις Τεχνικών Υπηρεσιών, τις Δ/σεις Περιβάλλοντος και τις Οικονομικές Επιτροπές όλων των Δήμων που υπάγονται διοικητικά εντός των ορίων τους.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

Συνημμένα 8 έγγραφα

Ο Διευθυντής

Φοίβος Θεοδώρου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.
Δ/ση Οικονομικού & Διοικητικής Υποστήριξης της Γ.Γ.Π.Π.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών

Γενική Γραμματεία Δημ/κης Πολιτικής
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
Fax: 210-6987730

2. Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων

Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού και Καλής Νομοθέτησης
Χαρ. Τρικούπη 182, ΤΚ 10178 Αθήνα
Fax : 210 6438662
E-mail: dns17ypomedi@gmail.com

3.Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων – ΕΑΑΔΗΣΥ

Κεφαλληνίας 45 και Κόμνα Τράκα, ΤΚ: 11257 - Αθήνα
email: eaadhsy@eaadhsy.gr

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΟΛΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
Δ/ΝΣΗ: ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Κηφισίας 124 & Ιατρίδου 2
Ταχ. Κώδ.: 115 26 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο: 210 6987704
FAX: 210 6987730

29/09/17	6748	40300		
----------	------	-------	--	--

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2017
Αριθ.Πρωτ.: 2/86104/0026

ΠΡΟΣ: Γενική Γραμματεία Πολιτικής
Προστασίας
Δ/ση Σχεδιασμού και
Αντιμετώπισης Έκτακτων
Αναγκών
Τμήμα Εθνικού Σχεδιασμού
Ευαγγελιστριάς 2
10563 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Παροχή απόψεων».
ΣΧΕΤΙΚΟ : Έγγραφο σας αριθ.7920/1-11-2016.

- Απαντώντας στο ανωτέρω σχετικό, αναφορικά με τα νομοθετήματα που καταργούνται με το άρθρο 377 του ν.4412/2016 (Α.147) και στο μέτρο των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:
  - Με τις διατάξεις του άρθρου 2, παρ.2.β. του π.δ. 80/2016 (Α.145), που ισχύουν από 1/1/2017, ορίζεται ότι για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, πλην της Κεντρικής Διοίκησης, η έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης διενεργείται σε συνέχεια της απόφασης έγκρισης πραγματοποίησης της σχετικής δαπάνης από το αρμόδιο όργανο του φορέα, σύμφωνα με τις οργανικές του διατάξεις. Επίσης στο άρθρο 9, παρ.4 προβλέπεται ότι δαπάνες για τις οποίες από τη φύση τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της διαδικασίας περί ανάληψης υποχρεώσεων του άρθρου 4, αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την με οποιονδήποτε τρόπο γνωστοποίηση του ύψους της οφειλής. Τέλος, στο άρθρο 14 επισημαίνεται ότι κάθε αναφορά ρυθμίσεων νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος στις διατάξεις του άρθρου 9 του προϊσχύσαντος π.δ.113/2010, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9 του ισχύοντος π.δ.80/2016. Από τα ανωτέρω, καθίσταται φανερό ότι με το νέο π.δ. δεν εισάγονται κατά βάση δομικές αλλαγές στα εν λόγω ζητήματα και κατά συνέπεια εξακολουθούν να ισχύουν τα διαλαμβανόμενα

στο αριθ.2/52145/0026/1-7-2014 έγγραφό μας. Περαιτέρω διευκρινήσεις επί του θέματος, σας έχουν δοθεί με το αριθ. 2/16861/0026/31-3-2017 έγγραφό μας.

β. Σχετικά με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 108 και 110 του ν. 2362 (Α.247), σας γνωρίζουμε ότι αυτές καταργήθηκαν και σχεδόν στο σύνολό τους αντικαταστάθηκαν από τις αντίστοιχες του ν. 4270/2014(Α.143) με έναρξη ισχύος την 1/1/2015. Επίσης, με το ν. 4412/2016 (Α. 147) καταργήθηκαν μόνον οι παρ. 1 έως 5 του άρθρου 132 και τα άρθρα 133-134 του ν. 4270/2014 που αφορούσαν σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών, δεδομένου ότι τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται πλέον από το νόμο αυτό.

γ. Αναφορικά με τη δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, σχετική πρόβλεψη υφίστατο στις διατάξεις των άρθρων 25, παρ.1γ του π.δ. 60/2007 (Α.64), και 2, παρ. 13 του ν.2286/1995 (Α.19), οι οποίες και μνημονεύονταν στο αριθ.2/52145/0026/1-7-2014 έγγραφό μας. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις είναι δυνατή η προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία όταν για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε απρόβλεπτα γεγονότα, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών. Με την έναρξη ισχύος του ν.4412/2016 (8/8/2016), οι ανωτέρω διατάξεις καταργήθηκαν ενώ σύμφωνα με το άρθρο 32, παρ.2.γ. του νόμου αυτού, προβλέπεται η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση όταν δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτα, για την αναθέτουσα αρχή, γεγονότα. Προκύπτει δηλαδή ότι κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις για να ακολουθηθεί η συγκεκριμένη διαδικασία από μία αναθέτουσα αρχή δεν έχουν τροποποιηθεί. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η διαδικασία ηλεκτρονικών κληρώσεων που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 118 του ν.4412/2016, ακολουθείται σε περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών, καθώς και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Για την πληρέστερη ενημέρωσή σας, σας γνωρίζουμε ότι για το υπόψη θέμα και κατ' εξουσιοδότηση των εν λόγω διατάξεων έχει εκδοθεί η αριθ.15299/17-3-2017 (Β.900) απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Υποδομών.

δ. Επιπλέον, όσον αφορά τις ρητά καταργηθείσες, με την περ.64 του άρθρου 377 του ν.4412/2016, διατάξεις του άρθρου 100 του π.δ.30/1996 (Α.21), τις οποίες επικαλείσθε, θέτουμε υπόψη σας ότι το πρόγραμμα έργων, προμηθειών και εργασιών των τ. Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων πρέπει να εκτελείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Επιστούμε την προσοχή, μεταξύ άλλων, στη διαδικασία προσδιορισμού της εκτιμώμενης αξίας του άρθρου 6 του εν λόγω νόμου, όπως ισχύει, και της εκδοθείσας, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών, αριθ. 75555/289/6-7-2017 κ.υ.α. (Β.2336), καθώς και των προβλεπόμενων διαπιστωτικών πράξεων που τυχόν έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν στη συνέχεια, βάσει της απόφασης αυτής.

2. Σχετικά με το ερώτημά σας για την καταχώρηση του αριθμού Ανάληψης Υποχρέωσης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.), στην περίπτωση απρόβλεπτων δαπανών πολιτικής προστασίας, οι οποίες ανήκουν στις εξαιρέσεις της παρ. 4 του άρθρου 9 του π.δ. 80/2016, θεωρούμε ότι αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης, σύμφωνα και με την παρ.1.β. του άρθρου 10 της αριθ.57654/23-5-2017 υπουργικής απόφασης (Β.1781).
3. Τέλος, όσον αφορά ζητήματα του ν. 4412/2016, θα πρέπει να απευθυνθείτε, λόγω αρμοδιότητας, στην Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

Διεύθυνση Συντονισμού (3)
και Ελέγχου Εφαρμογής
Δημοσιολογιστικών Διατάξεων

Με εντολή Αναπλ. Υπουργού
Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
ΜΑΡΙΑ ΝΙΦΟΡΟΥ

Ακριβές αντίγραφο
σταθμευμένο του Αυτ. Γραφείου
Διαπίστωσης & Αρχείου α.α.

ΜΑΡΚΟΥΣΑΝΟΣ ΑΡΙΣΤ.

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Αθήνα, 01-11-2016

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών
Τμήμα Εθνικού Σχεδιασμού
Ταχ. Δ/ση: Ευαγγελιστρίας 2
Τ.Κ: 105.63- Αθήνα
Πληροφορίες: Αθηναίου Ευσταθία
Email: eathinaiou@gscp.gr
Τηλέφωνο: 2131510 159
Fax: 2131510 935
www.civilprotection.gr

Αριθμ. Πρωτ.: 7920

Προς:

Υπουργείο Οικονομικών
Γενική Γραμματεία Δημ/κης Πολιτικής
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
Fax: 210-6987730

Κοιν.:

1. Υπ. Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων
Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
και Καλής Νομοθέτησης
Χαρ. Τρικούπη 182, 10178 Αθήνα
Fax : 210 6438662
E-mail: dns17ypomedi@gmail.com
2. Δ/σεις Π.Π. των Περιφερειών της Χώρας
3. Δ/σεις Π.Π. των Αποκεντ. Διοικήσεων της Χώρας

ΘΕΜΑ: Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147) σε επίπεδο Περιφέρειας.

ΣΧΕΤ.: 1. Το υπ. αριθμ. 6821/23-09-2016 έγγραφό μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
2. Το υπ. αριθμ. 7231/06-10-2016 έγγραφό μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
3. Το υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφό σας με θέμα «Πληρωμή Δαπανών Πολιτικής Προστασίας» με Α.Δ.Α.: **7ΡΝΩΗ-Ψ02**.
4. Η υπ. αριθμ. 18/2016 Εγκύκλιο με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του Ν. 4412/2016 με Α.Δ.Α.: **7ΛΜ746530Ξ-ΖΨ7** της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού & Καλής Νομοθέτησης/ Γεν. Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων.

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών και κατόπιν αλληπάλληλων ερωτημάτων που υποβάλλονται καθημερινά στην υπηρεσία μας από φορείς των ΟΤΑ Β' Βαθμού, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά και την 08^η-08-2016, ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», θα θέλαμε να μας προσδιορίσετε αν υφίστανται τροποποιήσεις στα όσα αναφέρονται στο υπ. αριθμ. 3 σχετικό έγγραφό σας αναφορικά με την πληρωμή δαπανών πολιτικής προστασίας σε επίπεδο Περιφέρειας.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μετά και την δημοσίευση του Ν. 4412/2016 και του Π.Δ. 80/16 (ΦΕΚ 145 Α' / 5-8-16) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες»¹, κατά την κρίση της υπηρεσίας μας, σε επίπεδο Περιφέρειας ισχύουν τα κάτωθι:

Σύμφωνα με το άρθρ.12, παρ.1ε του ν.3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α'), όπως ισχύει, ο Περιφερειάρχης είναι υπεύθυνος για τη διάθεση και το συντονισμό δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με το άρθρο 176 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') αρμόδιο όργανο της Περιφέρειας για την κατάρτιση των όρων και τη σύνταξη των διακηρύξεων διαγωνισμών για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών είναι η Οικονομική Επιτροπή, η οποία είναι, επίσης, αρμόδια και για τη διάθεση των σχετικών πιστώσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 159 παρ.2 του Ν. 3852/2010, ο Περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης

¹ Το Π.Δ. 113/10 (ΦΕΚ 194 Α/22-11-2010-Διορθ σφραγμ. Στο ΦΕΚ 209 Α/10-12-2010) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες» καταργείται από 01-01-2017 με το Π.Δ. 80/2016.

απόφασης. Στην περίπτωση αυτή ο Περιφερειάρχης οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της οικονομικής επιτροπής.

Σύμφωνα με το υπ. αριθμ. 3 σχετικό έγγραφό σας, όσον αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, αυτή εξαρτάται από τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων:

- α) την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος,
- β) την επιτακτικά επείγουσα ανάγκη που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν οι άλλες διαδικασίες και
- γ) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ απρόβλεπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, ενώ εξάλλου, οι περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση του επείγοντος δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη.

Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με το υπ. αριθμ. 4 σχετικό, αναφορικά με την προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118 του Ν.4412/16, και με δεδομένο ότι ακόμα δεν έχει αναπτυχθεί και λειτουργήσει το κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα κληρώσεων μέσω του οποίου θα διενεργούνται υποχρεωτικά οι ηλεκτρονικές κληρώσεις, οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς μπορούν να ακολουθούν την προβλεπόμενη διαδικασία του άρθρου 117 (Συνοπτικός Διαγωνισμός) μέχρι την ανάπτυξη του παραπάνω συστήματος. Σημειώνεται επίσης ότι εναπόκειται στην κρίση της ΕΑΑΔΗΣΥ² το αν θα εκδοθεί πρότυπο τεύχος απλοποιημένης προκήρυξης για τους συνοπτικούς διαγωνισμούς του άρθρου 117 του Ν.4412/16.

Επίσης, σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης με απρόβλεπτο χαρακτήρα, π.χ. φυσικές καταστροφές, είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 32 παρ. 2γ. του Ν.4412/2016, για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αντί του άρθρου 118 περί Απευθείας Ανάθεσης. Ειδικότερα στο άρθρο 32 παρ. 2γ. του Ν.4412/16 προβλέπεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Σημειώνεται ότι τα δικαιολογητικά για την εκκαθάριση των δαπανών για προμήθειες και εργασίες καθορίζονται με την αριθ.2024709/601/0026/ 8.4.1998 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 431 Α') όπως ισχύει και επιπλέον τα ακόλουθα :

- (α) απόφαση του Περιφερειάρχη για τη λήψη μέτρων για τη διάθεση πόρων και μέσων προς αντιμετώπιση και αποκατάσταση της συγκεκριμένης καταστροφής,
- (β) εγκριτική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής (Ο.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2, του άρθρου 159, του ν. 3852/2010 και
- (γ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για την έγκριση (απολογιστικά) και τη διάθεση των σχετικών πιστώσεων.

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τις οδηγίες και διευκρινήσεις του υπ. αριθμ. 3 σχετικού εγγράφου σας, οι Περιφέρειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους καταρτίζουν μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς. Τα εν λόγω μνημόνια έχουν το χαρακτήρα της εκ μέρους της Περιφέρειας πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων, η δε σύναψη της σχετικής σύμβασης συντελείται ως εξαρτώμενη εκ γεγονότος μέλλοντος και αβέβαιου (αναβλητική αίρεση) ευθύς αμέσως όταν συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αιρέσεως) (άρθ.185, 201 ΕΠ. Α.Κ.). Ως εκ τούτου δεν αποτελούν νομικές πράξεις επί των οποίων στηρίζεται άμεσα δημόσια δαπάνη, αφού:

- α) η πραγματοποίησή της εξαρτάται από αβέβαια πραγματικά γεγονότα (εκδήλωση συμβάντων με καταστροφικές συνέπειες οφειλόμενα σε φυσικά και τεχνολογικά αίτια όπως φυσικές καταστροφές και τεχνολογικής φύσεως ατυχήματα αντίστοιχα).
- β) δεν έχουν συναφθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, οι δε όροι που περιέχονται σ' αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί κατόπιν διαπραγμάτευσης.

Επισημαίνεται ότι, οι τιμές μίσθωσης των προαναφερόμενων υπηρεσιών θα πρέπει να κινούνται εντός των πλαισίων τιμολόγησης προσφοράς συνήθους εργασίας.

² Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

Η υποχρέωση του διατάκτη για πληρωμή της δαπάνης που απορρέει από τη μίσθωση οχημάτων, μηχανημάτων, υλικού και προσωπικού δημιουργείται εν προκειμένω λόγω της ιδιόχουσας φύσης των σχετικών δαπανών από τη σύμβαση που συνάπτεται άτυπα και με απευθείας ανάθεση στη δεδομένη χρονική στιγμή κατά την οποία ειδοποιείται ο ανάδοχος από την Υπηρεσία να επέμβει άμεσα.

Περαιτέρω κατά το χρόνο αυτό δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του ύψους της προκαλούμενης δαπάνης ούτε κατ' εκτίμηση δεδομένου ότι αυτή συναρτάται από πραγματικά γεγονότα (**ένταση, διάρκεια και έκταση έκτακτων φαινομένων και καταστροφών κλπ**).

Κατόπιν αυτών, αν και σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 80/16 προκειμένου να αναληφθεί έγκυρα οποιαδήποτε υποχρέωση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, εκδίδεται από το διατάκτη ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με την οποία δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση και εγκρίνεται, η πραγματοποίηση της δαπάνης (δημοσιονομική δέσμευση) ωστόσο, κατ' εξαίρεση για δαπάνες που πραγματοποιούνται εκτάκτως, καθώς και για τις **λοιπές δαπάνες του άρθρου 9 του Π.Δ. 80/16, στις οποίες ρητά προβλέπονται και οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (άρθ. 9 παρ.4)**, για τις οποίες από τη φύση τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 4 του Π.Δ. 80/16, **αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.**

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Π.Δ. 80/2016, ως έναρξη ισχύος του ορίζεται η 01-01-2017 πλην των διατάξεων του άρθρου 14, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευσή του Π.Δ., ήτοι από την 05-08-2016 και το οποίο προβλέπει ότι κάθε αναφορά ρυθμίσεων νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος στις διατάξεις του άρθρου 9 του Π.δ/τος 113/2010, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος.

Επισημαίνεται, σύμφωνα και με το υπ. αριθμ. 3 σχετικό έγγραφό σας, ότι στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης θα πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα που εξυπηρετείται από την πραγματοποίηση της δαπάνης (ύψος ποσού, διάρκεια γεγονότος, παρεχόμενη υπηρεσία, κ.λπ.) καθώς γενικές αναφορές περί πληρωμής μηχανημάτων και προσωπικού για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών κατά το έτος αναφοράς, δεν θα γίνονται αποδεκτές με συνέπεια την απόρριψη των σχετικών δαπανών.

Στην περίπτωση που τα ανωτέρω έχουν θεσμική βάση, παρακαλούμε όπως μας γνωρίσετε τις απόψεις σας, λόγω αρμοδιότητας, το συντομότερο δυνατόν και παράλληλα θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε τα παρακάτω:

A. Στο υπ. αριθμ. 3 σχετικό έγγραφό σας γίνεται αναφορά σε νομοθετήματα τα οποία καταργούνται από την έναρξη ισχύος του Ν. 4412/2016 οπότε θα θέλαμε να μας γνωρίσετε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο από την 08-08-2016. Ειδικότερα από τη δημοσίευσή του Ν.4412/2016 σύμφωνα και το άρθρο 379 καταργούνται:

- Το Π.Δ. 113/10 (ΦΕΚ Α' 194 /22-11-2010-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 209 Α/10-12-2010) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες», το οποίο καταργείται από 01-01-2017 με το Π.Δ. 80/2016.
- Το άρθρο 100 του Π.Δ. 30/96 (ΦΕΚ Α' 21) «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου με τίτλο "Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης" των ισχυουσών διατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση», το οποίο καταργείται με την παρ. 1(64) του άρθ. 377 του Ν. 4412/2016.
- Ο Ν. 2286/95 (ΦΕΚ Α' 19) «Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» ο οποίος καταργείται πλην κάποιων διατάξεων με το άρθρο 377 παρ.1 (53) του Ν. 4412/2016.
- Το Π.Δ. 118/07 (ΦΕΚ – 150 Α') «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.)», το οποίο καταργείται με το άρθρο 377 παρ.1. (59) του Ν.4412/2016.
- Το Π.Δ. 60/07 (ΦΕΚ 64 Α) «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/ΕΚ της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005», το οποίο καταργείται με την παρ. 1(60) του άρθρου 377 του Ν. 4412/2016.

Επίσης, οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 108 και του άρθρου 110 του Ν. 2362/95 (ΦΕΚ Α'247) «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», οι οποίες καταργούνται με το άρθρο 177 του Ν. 4270/14 (ΦΕΚ-143 Α/28-6-14 με ισχύ από 1-1-2015).

B. Σύμφωνα με το άρθρο 38 του Ν.4412/16 στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων «ΚΗΜΔΗΣ» συλλέγονται επεξεργάζονται και δημοσιοποιούνται στοιχεία αναφορικά με τις συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται γραπτά, προφορικά ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ (άνευ ΦΠΑ) και ανεξαρτήτως

διαδικασίας ανάθεσης και για το λόγο αυτό στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τις ΚΑΑ όλα τα ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για τις παραπάνω συμβάσεις της παραγράφου:

- α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης ή/και των αποφάσεων αρμοδίου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,
- β) της προκήρυξης και της διακήρυξης,
- γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης,
- δ) του συμφωνητικού και
- ε) κάθε εντολής πληρωμής.

Έχοντας υπόψη τον απρόβλεπτο χαρακτήρα των δαπανών πολιτικής προστασίας και της αδυναμίας προσδιορισμού εξ αρχής της έκτασης και της έντασης των ζημιών που πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να είναι δυνατή τόσο η εκτίμηση της αξίας της σύμβασης όσο και η ανάληψη υποχρέωσης για τη δέσμευση πίστωσης, ερωτάται πως συνδυάζεται το άρθρο 38 με το 9 παρ.4. του Π.Δ. 80/16 στο οποίο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ορίζεται ότι οι δαπάνες πολιτικής προστασίας υπάγονται στις εξαιρέσεις του άρθ.9 του Π.Δ.80/2016 και αναλαμβάνονται, κατά παρέκκλιση της κανονικής διαδικασίας, αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.

Γ. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α')³, οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων⁴, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπόπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.

Στην περίπτωση αυτή επανέρχεται το ζήτημα ότι δεν είναι δυνατή η εκτίμηση της αξίας των δαπανών πολιτικής προστασίας για του λόγους που αναπτύχθηκαν παραπάνω, οπότε να γνωρίζουμε αν οι δαπάνες εμπόπτουν στα κατώτατα όρια του Ν. 4412/2016 ή όχι. Επίσης δεν προσδιορίζεται επακριβώς τι εννοείται με τον όρο «ανωτέρα βία» οπότε και θεωρούμε ότι το συγκεκριμένο σημείο του νόμου χρήζει ερμηνείας ώστε να προσδιοριστεί με σαφήνεια ότι οι έκτακτες ανάγκες από την εκδήλωση συμβάντων με καταστροφικές συνέπειες οφειλόμενα σε φυσικά και τεχνολογικά αίτια όπως φυσικές καταστροφές και τεχνολογικής φύσεως ατυχήματα αντίστοιχα, συμπεριλαμβάνονται στον όρο «ανωτέρα βία».

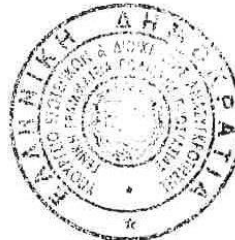
Δ. Κατά το χρονικό σημείο που θα ολοκληρωθεί η ανάπτυξη και λειτουργία του κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος κληρώσεων μέσω του οποίου θα διενεργούνται υποχρεωτικά οι ηλεκτρονικές κληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 118 του Ν.4412/16, ερωτάται πως θα είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν τα όποια ζητήματα καθυστερήσεων που θα προκύψουν λόγω της σοβαρότητας και κρισιμότητας των θεμάτων πολιτικής προστασίας, καθώς οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (όπως οι αναθέσεις υπηρεσιών και έργων π.χ. μισθώσεις μηχανημάτων κ.λ.π.), δεν προκύπτουν σε καμία περίπτωση από ευθύνη των αναθετουσών αρχών αλλά τουναντίον έχουν απρόβλεπτο χαρακτήρα και απορρέουν από κατεπείγουσα ανάγκη λόγω καταστροφών με αποτέλεσμα να χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης χωρίς την οιαδήποτε χρονοτριβή.

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ερωτήματα, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε το συντομότερο δυνατό τη θεσμική βάση των παραπάνω αναφερομένων καθώς τις αλλαγές που επέρχονται στο υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφό σας με θέμα «Πληρωμή Δαπανών Πολιτικής Προστασίας» με Α.Δ.Α.: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2 (σχ.3) αναφορικά με τη πληρωμή δαπανών πολιτικής προστασίας και ειδικότερα των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών σε επίπεδο Περιφέρειας.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας,

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Φοίβος Θεοδώρου

ΜΠΟΛΑΤΣΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

³ Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α') «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων - Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πρωτεύουσας κώδικας) - Προπρωτεύουσας διαδικασία εξμίσωσης & άλλες διατάξεις».

⁴ Οι διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του Π.Δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007 καταργήθηκαν με το άρθρο 377 του Ν. 4412/2016.

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αθήνα, 22 - 06 - 2017

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 4526

Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών

Προς: Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων –
ΕΑΑΔΗΣΥ

Κεφαλληνίας 45 και Κόμμα Τράκα,
ΤΚ: 11257 - Αθήνα
email: eaadhsy@eaadhsy.gr

Ταχ. Δ/ση: Ευαγγελιστρίας 2
Τ.Κ: 105.63- Αθήνα
Πληροφορίες: Φοίβος Θεοδώρου, Δ/ντης
Email : ftheo@gscsp.gr
Τηλέφωνο: 2131510- 138 & 916
Fax: 2131510 935

Κοιν.:

1. Υπ. Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων
Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού
και Καλής Νομοθέτησης
Χαρ. Τρικούπη 182, 10178 Αθήνα
Fax : 210 6438662
E-mail: dns17ypomedi@gmail.com
2. Γενική Γραμματεία Δημ/κης Πολιτικής
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
Fax: 210-6987730
3. Δ/σεις Π.Π. των Περιφερειών της Χώρας
4. Δ/σεις Π.Π. των Αποκεντ. Διοικήσεων της Χώρας (με την παράκληση για την άμεση διαβίβαση του παρόντος στους Δήμους αρμοδιότητάς σας)

ΘΕΜΑ: Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147) σε επίπεδο ΟΤΑ Α' & Β' Βαθμού.

ΣΧΕΤ.: 1. Το υπ. αριθμ. 6821/23-09-2016 έγγραφό μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
2. Το υπ. αριθμ. 7231/06-10-2016 έγγραφό μας με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας μετά τη δημοσίευση του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ/τ. Α' / 147)».
3. Το υπ. αριθμ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφό του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με θέμα «Πληρωμή Δαπανών Πολιτικής Προστασίας» με Α.Δ.Α.: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2.
4. Το υπ. αρ. 48852/2014 από 19-05-2015(Ορθή Επανάληψη 05-06-2014) έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης/ Γενική Δ/ση Οικ. Υπηρεσιών & Διοικητικής Υποστήριξης/ Δ/ση Οικονομικών Τ.Α./ Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης & Προϋπολογισμού
5. Το υπ. αριθμ. 2/1585/0026 από 27-07-2015 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ΓΛΚ με θέμα «Παροχή απόψεων» .
6. Τις διατάξεις των άρθρων 47 και 119 του ν. 4472/19-05-2017 ΦΕΚ Α' «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις»
7. Η υπ. αριθμ. 18/2016 Εγκύκλιο με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του Ν. 4412/2016 με Α.Δ.Α.: 7ΑΜ746530Ξ-ΖΨ7 της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού & Καλής Νομοθέτησης/ Γεν. Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων.
8. Την υπ. αριθμ. Αριθμ. ΔΝΣγ/οικ 15299 /ΦΝ 466 Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων για Δημόσιες Συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΦΕΚ/τ.Β/900/17-03-2017)

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών και κατόπιν αλληπάλληλων ερωτημάτων που υποβάλλονται καθημερινά στην υπηρεσία μας από φορείς των ΟΤΑ Α' & Β' Βαθμού, αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας σύμφωνα με το νόμο Ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4472/2017 (ΦΕΚ 74 Α'), θα θέλαμε να μας ενημερώσετε για τα ακόλουθα:

Σελίδα 1 από 4

Συγκεκριμένα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μετά και την δημοσίευση του Ν. 4412/2016 και του Π.Δ. 80/16 (ΦΕΚ 145 Α', 5-8-16) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες»¹, σε επίπεδο Περιφέρειας εξακολουθούν να ισχύουν το άρθ.12, παρ.1ε του ν.3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α') και τα άρθρα 159 παρ. 2 και 176 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'). Σε επίπεδο Δήμου εξακολουθούν να υφίστανται όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, το αρθ. 13 παρ. 1 και 2 του ν.3013/2002 (ΦΕΚ 102 Α') καθώς και τα αρθ. 58 παρ.1β και παρ.2 και αρθρ. 72 παρ.1 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') και τα αρθρ. 158 παρ.4 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α') και αρθρ. 4 παρ.2 του ν. 1418/1994 (ΦΕΚ 23 Α'). Υπογραμμίζεται ότι σύμφωνα με το 4^ο και 5^ο σχετικό οι διατάξεις του άρθρου 176 του ν. 3852/2010 που αφορούν τις Περιφέρειες έχουν ανάλογο περιεχόμενο με το άρθρο 72 του ίδιου νόμου που αφορούν τους Δήμους, όπως και οι διατάξεις του άρθρου 159 παρ.2 του ν. 3852/2010 που αφορούν τις Περιφέρειες έχουν ανάλογο περιεχόμενο με το άρθρο 58 παρ.2 του ίδιου νόμου που αφορούν τους Δήμους.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αρμόδιοι φορείς σε επίπεδο Δήμου και Περιφέρειας οφείλουν να μεριμνούν για τη σύναψη συμβάσεων μέσω των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 26 -27 του Ν.4412/2016. Ειδικότερα στο άρθρο 27 παρ. 3 (Ανοικτή διαδικασία) ορίζεται ότι σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση δεόντως τεκμηριωμένη από την αναθέτουσα αρχή καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 (35 ημέρες), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης της σύμβασης.

Αν κηρυχθεί άγονος ο διαγωνισμός, τότε είναι δυνατή η προσφυγή στην διαδικασία Απευθείας ανάθεσης για προμήθεια αγαθών ή παροχή υπηρεσιών.

Περαιτέρω σύμφωνα με το άρθρο 116 του Ν.4412/2016 για δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν εκτός από τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 26 και στις διαδικασίες της Απευθείας Ανάθεσης και του Συνοπτικού Διαγωνισμού, εφόσον πληρούνται οι προβλέψεις των άρθρων 117 και 118 αντίστοιχα, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το άρθρ. 47 του ν. 4472/2017, είτε στο σύστημα προεπιλογής του άρθρου 303 αναλόγως εφαρμοζόμενου.

Σημειώνεται ότι στο άρθρο 6 του Ν. 4412/2016 γίνεται εκτενής αναφορά στον τρόπο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας ενώ στην περίπτωση διενέργειας Συνοπτικού Διαγωνισμού, αν δεν δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά τρεις τουλάχιστον οικονομικοί φορείς, ο Συνοπτικός Διαγωνισμός δύναται να προχωρήσει εφόσον δικαιολογείται επαρκώς η απουσία του απαιτούμενου αριθμού είτε από βεβαίωση του Επιμελητήριου για παράδειγμα είτε από στοιχεία προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών.

Επίσης στο άρθρο 32 παρ. 2γ. του Ν.4412/2016 προβλέπεται ότι σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης με απρόβλεπτο χαρακτήρα, π.χ. φυσικές καταστροφές, είναι δυνατή η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αντί του άρθρου 118 περί Απευθείας Ανάθεσης. Ειδικότερα στο άρθρο 32 παρ. 2γ. του Ν.4412/16 προβλέπεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι σύμφωνα με το υπ. αριθμ. 3 σχετικό έγγραφο του ΓΛΚ, όσον αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, αυτή εξαρτάται από τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων:

- α) την ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος,
- β) την επιτακτικά επείγουσα ανάγκη που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν οι άλλες διαδικασίες και
- γ) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ απρόβλεπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, ενώ εξάλλου, οι περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση του επείγοντος δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο άρθρο 5 του Ν. 4412/2016 ορίζονται τα κατώτατα όρια σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170).

¹ Το Π.Δ. 113/10 (ΦΕΚ 194 Α/22-11-2010-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 209 Α/10-12-2010) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες» καταργείται από 01-01-2017 με το Π.Δ. 80/2016.

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τις οδηγίες και διευκρινήσεις των υπ. αριθμ. 3 και 5 σχετικών εγγράφων του ΓΛΚ, οι Περιφέρειες και οι Δήμοι, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους καταρτίζουν μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς. Τα εν λόγω μνημόνια έχουν το χαρακτήρα της εκ μέρους της Περιφέρειας ή του Δήμου πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων, η δε σύναψη της σχετικής σύμβασης συντελείται ως εξαρτώμενη εκ γεγονότος μέλλοντος και αβέβαιου (αναβλητική αίρεση) ευθύς αμέσως όταν συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αιρέσεως) (άρθ.185, 201 ΕΠ. Α.Κ.). Ως εκ τούτου δεν αποτελούν νομικές πράξεις επί των οποίων σπριζείται άμεσα δημόσια δαπάνη, αφού:

α) η πραγματοποίησή της εξαρτάται από αβέβαια πραγματικά γεγονότα (εκδήλωση συμβάντων με καταστροφικές συνέπειες οφειλόμενα σε φυσικά και τεχνολογικά αίτια όπως φυσικές καταστροφές και τεχνολογικής φύσεως ατυχήματα αντίστοιχα).

β) δεν έχουν συναφθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, οι δε όροι που περιέχονται σ' αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί κατόπιν διαπραγμάτευσης.

Επισημαίνεται ότι, οι τιμές μίσθωσης των προαναφερόμενων υπηρεσιών θα πρέπει να κινούνται εντός των πλαισίων τιμολόγησης προσφοράς συνήθους εργασίας.

Η υποχρέωση του διατάκτη για πληρωμή της δαπάνης που απορρέει από τη μίσθωση οχημάτων, μηχανημάτων, υλικού και προσωπικού δημιουργείται εν προκειμένω λόγω της ιδιάζουσας φύσης των σχετικών δαπανών από τη σύμβαση που συνάπτεται άτυπα και με απευθείας ανάθεση στη δεδομένη χρονική στιγμή κατά την οποία ειδοποιείται ο ανάδοχος από την Υπηρεσία να επέλθει άμεσα.

Περαιτέρω κατά το χρόνο αυτό δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του ύψους της προκαλούμενης δαπάνης ούτε κατ' εκτίμηση δεδομένου ότι αυτή συναρτάται από πραγματικά γεγονότα (**ένταση, διάρκεια και έκταση έκτακτων φαινομένων και καταστροφών κλπ**).

Κατόπιν αυτών, αν και σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 80/16 προκειμένου να αναληφθεί έγκυρα οποιαδήποτε υποχρέωση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, εκδίδεται από το διατάκτη ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με την οποία δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση και εγκρίνεται, η πραγματοποίηση της δαπάνης (δημοσιονομική δέσμευση) ωστόσο, **κατ' εξαίρεση για δαπάνες που πραγματοποιούνται εκτάκτως, καθώς και για τις λοιπές δαπάνες του άρθρου 9 του Π.Δ. 80/16, στις οποίες ρητά προβλέπονται και οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (άρθ. 9 παρ.4), για τις οποίες από τη φύση τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 4 του Π.Δ. 80/16, αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.**

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Π.Δ. 80/2016, ως έναρξη ισχύος του ορίζεται η 01-01-2017 πλην των διατάξεων του άρθρου 14, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευση του Π.Δ., ήτοι από την 05-08-2016 και το οποίο προβλέπει ότι κάθε αναφορά ρυθμίσεων νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής ισχύος στις διατάξεις του άρθρου 9 του Π.δ/τος 113/2010, ισχύει ως αναφορά στις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος.

Επισημαίνεται, σύμφωνα και με τα υπ. αριθμ. 3 και 5 σχετικά έγγραφα του ΓΛΚ, ότι **στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης θα πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα που εξυπηρετείται από την πραγματοποίηση της δαπάνης (ύψος ποσού, διάρκεια γεγονότος, παρεχόμενη υπηρεσία, κ.λπ.)** καθώς γενικές αναφορές περί πληρωμής μηχανημάτων και προσωπικού για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών κατά το έτος αναφοράς, δεν θα γίνονται αποδεκτές με συνέπεια την απόρριψη των σχετικών δαπανών.

Στην περίπτωση που τα ανωτέρω έχουν θεσμική βάση, παρακαλούμε όπως μας γνωρίσετε τις απόψεις σας, λόγω αρμοδιότητας, το συντομότερο δυνατόν και παράλληλα θα θέλαμε να μας διευκρινίσετε τα παρακάτω:

Α. Σύμφωνα με το άρθρο 38 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων «ΚΗΜΔΗΣ» συλλέγονται επεξεργάζονται και δημοσιοποιούνται στοιχεία αναφορικά με τις συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και ΚΑΑ, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ (άνευ ΦΠΑ) και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης και για το λόγο αυτό στο ΚΗΜΔΗΣ καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές και τις ΚΑΑ όλα τα ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για τις παραπάνω συμβάσεις της παραγράφου:

α) των πρωτογενών και των εγκεκριμένων αιτημάτων, δηλαδή των αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης ή/και των αποφάσεων αρμοδίου οργάνου για τη δέσμευση πίστωσης,

β) της προκήρυξης και της διακήρυξης,

- γ) της απόφασης ανάθεσης ή κατακύρωσης,
 δ) του συμφωνητικού και
 ε) κάθε εντολής πληρωμής.

Έχοντας υπόψη τον απρόβλεπτο χαρακτήρα των δαπανών πολιτικής προστασίας και της αδυναμίας προσδιορισμού εξ αρχής της έκτασης και της έντασης των ζημιών που πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να είναι δυνατή τόσο η εκτίμηση της αξίας της σύμβασης όσο και η ανάληψη υποχρέωσης για τη δέσμευση πίστωσης, ερωτάται πως συνδυάζεται το άρθρο 38 με το 9 παρ.4. του Π.Δ. 80/16 στο οποίο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ορίζεται ότι οι δαπάνες πολιτικής προστασίας υπάγονται στις εξαιρέσεις του άρθ.9 του Π.Δ.80/2016 και αναλαμβάνονται, κατά παρέκκλιση της κανονικής διαδικασίας, αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.

Β. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α') , οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων , εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.

Στην περίπτωση αυτή επανέρχεται το ζήτημα ότι δεν είναι δυνατή η εκτίμηση της αξίας των δαπανών πολιτικής προστασίας για του λόγους που αναπτύχθηκαν παραπάνω, οπότε να γνωρίζουμε αν οι δαπάνες εμπίπτουν στα κατώτατα όρια του Ν. 4412/2016 ή όχι. Επίσης δεν προσδιορίζεται επακριβώς τι εννοείται με τον όρο «ανωτέρα βία» οπότε και θεωρούμε ότι το συγκεκριμένο σημείο του νόμου χρήζει ερμηνείας ώστε να προσδιοριστεί με σαφήνεια ότι οι έκτακτες ανάγκες από την εκδήλωση συμβάντων με καταστροφικές συνέπειες οφειλόμενα σε φυσικά και τεχνολογικά αίτια όπως φυσικές καταστροφές και τεχνολογικής φύσεως ατυχήματα αντίστοιχα, συμπεριλαμβάνονται στον όρο «ανωτέρα βία».

Γ. Σύμφωνα με το σχετικό 8 που αφορά στην ανάπτυξη και λειτουργία του κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος κληρώσεων μέσω του οποίου θα διενεργούνται υποχρεωτικά οι ηλεκτρονικές κληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 118 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ερωτάται πως θα είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν τα όποια ζητήματα καθυστερήσεων που θα προκύψουν λόγω της σοβαρότητας και κρισιμότητας των θεμάτων πολιτικής προστασίας, καθώς οι δαπάνες πολιτικής προστασίας (όπως οι αναθέσεις υπηρεσιών και έργων π.χ. μισθώσεις μηχανημάτων κ.λ.π.), δεν προκύπτουν σε καμία περίπτωση από ευθύνη των αναθετουσών αρχών αλλά του ανατίθοντος έχον απρόβλεπτο χαρακτήρα και απορρέουν από κατεπείγουσα ανάγκη λόγω καταστροφών με αποτέλεσμα να χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης χωρίς την οιαδήποτε χρονοτριβή.

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ερωτήματα, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε το συντομότερο δυνατό τη θεσμική βάση των παραπάνω αναφερομένων καθώς τις τυχόν αλλαγές που επέρχονται στο νομοθετικό πλαίσιο Πληρωμής Δαπανών Πολιτικής Προστασίας και ειδικότερα των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών σε επίπεδο Δήμου και Περιφέρειας.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
 ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥ
 ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΟΛΙΑΣ

Ο Διευθυντής

Φοίβος Θεοδώρου

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

ΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
07/04/17	2656	4030040		10/4/17

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2017

Αριθ. Πρωτ: 2/16861/0026

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Γραμματεία Πολιτικής
Προστασίας

Δ/ση Σχεδιασμού &

Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών

Τμήμα Σχεδιασμού, Πρόληψης &

Αντίσης Τεχνολογικών & Λοιπών

Καταστροφών

Ευαγγελιστρίδας 2

105 63 Αθήνα

ΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
Δ/ΝΣΗ : ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ : Β'

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 124 και Ιατρίδου 2

Ταχ. Κώδικας : 115 26 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες : Αικ. Γιαννακούλα

Τηλέφωνο : 210 6987732

ΦΑΧ : 210 6987730

ΘΕΜΑ : «Παροχή απόψεων».

ΣΧΕΤ. : Έγγραφό σας 1493/20.2.2017.

002017002656009

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, με το οποίο ζητείτε να σας γνωστοποιήσουμε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών από πλευράς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων και για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας, σας γνωρίζουμε ότι:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ.4 του π.δ.80/2016 (Α.145) για τις δαπάνες για τις οποίες από τη φύση τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 4 του εν λόγω π.δ/τος (συναλλαγματικές διαφορές, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, δαπάνες πολιτικής προστασίας, διοικητικής εκτέλεσης, ΔΙΑΣ κ.λπ), αναλαμβάνεται η υποχρέωση και δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, της γνωστοποίησης της εκτελεστής, κατά τις κείμενες διατάξεις, δικαστικής απόφασης ή της σχετικής ειδοποίησης ή με την καθ' οιονδήποτε τρόπο γνωστοποίησης του ύψους και του χρόνου εξόφλησής τους.

2. Περαιτέρω, όπως διευκρινίζεται με την 2/100018/0026/30.12.2016 Εγκύκλιο (Α..Δ.Α. ΨΒΞΒΗ-ΔΤ), με την οποία παρέχονται οδηγίες για την εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων, στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, για τις δαπάνες πολιτικής προστασίας, θα πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα που εξυπηρετείται από τη πραγματοποίηση της δαπάνης (ύψος ποσού, διάρκεια γεγονότος, παρεχόμενη υπηρεσία, κ.λπ) και επισυνάπτονται όλα τα σχετικά δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το γεγονός.

3. Με τις διατάξεις της παρ.3 και 4 του άρθρου 2, παρ.3 και 4 του ν.3013/2002 (Α.102), που αφορούν την πολιτική προστασία, καθορίστηκαν οι έννοιες της καταστροφής και της έντασης αυτής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς επίσης και η διάκριση μεταξύ

της κατάστασης ετοιμότητας πολιτικής προστασίας και της κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.

4. Με τις διατάξεις των άρθρου 12, παρ.3 και 13 της αριθ.13588/725/2006 (Β.383) κ.υ.α., όπως ισχύει, ορίζεται ότι σε περίπτωση ρύπανσης ενός χώρου με επικίνδυνα απόβλητα συνεπεία ατυχήματος, συμπεριλαμβανομένων και των περιστατικών όπου απαιτείται επείγουσα διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, μετά την υλοποίηση των άμεσων μέτρων καταστολής του συμβάντος από τις αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξυγίανση και αποκατάσταση του χώρου και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Ειδικότερα οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για την εποπτεία και έγκριση εκτέλεσης των απαιτούμενων μέτρων/εργασιών.

5. Κατόπιν των ανωτέρω θεωρούμε ότι για την υπαγωγή των δαπανών που αφορούν την επείγουσα διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, όταν μια περιοχή έχει κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, στις εξαιρέσεις του άρθρου 9 του π.δ. 80/2016, απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, να επισυνάπτεται στα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά και η απόφαση του αρμόδιου οργάνου (Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, Περιφερειάρχης, Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κ.α), με την οποία η περιοχή έχει κηρυχθεί σε κατάσταση ετοιμότητας ή έκτακτης ανάγκης, όπως αυτή ορίζεται στην παρ.4 του άρθρου 2 του ν.3013/2002 (Α.102) και στην προαναφερόμενη κ.υ.α.

6. Τέλος, επισημαίνεται ότι για θέματα που αφορούν την εφαρμογή των διατάξεων του ν.4412/2016 (Α.147), αρμόδια να απαντήσει είναι η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, στην οποία κοινοποιείται το έγγραφό σας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Συμβάσεων
Λεωφόρος Κηφισίας 7
11523 Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1) Γραφείο κ. Γεν.Γραμματέα (1)
Δημοσιονομικής Πολιτικής
- 2) Γραφείο κ. Γεν. Διευθυντή (1)
Θησαυροφυλακίου και Δημόσιου
Λογιστικού
- 3) Διεύθυνση Συντονισμού (3)
και Ελέγχου Εφαρμογής
Δημοσιολογιστικών Διατάξεων

Με εντολή Αναπλ. Υπουργού
Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
ΜΑΡΙΑ ΝΙΦΟΡΟΥ

ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-Ψ02

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜ/ΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ
Δ/ΝΣΗ : 26η ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΗΜ/ΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ: Α'

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 124 &
Ιατρίδου 2, 11526, Αθήνα

Πληροφορίες : Ρίμπα Ζωή

Τηλέφωνο : 2106987736

fax : 2106987730

e-mail : z.rimpa@glk.gr

INFORMATICS
DEVELOPME
T AGENCY

Digitally signed by
INFORMATICS
DEVELOPMENT AGENCY
Date: 2014.07.02 11:03:32
EEST
Reason:
Location: Athens

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΔΑ

Αθήνα, 1 Ιουλίου 2014
Αριθμ.πρωτ.: 2/52145/0026

Προς : Όλες τις Υ.Δ.Ε. στους Νομούς
και Νομαρχίες

Κοιν. : Περιφέρειες
Δ/νσεις Οικονομικού

ΘΕΜΑ: «Πληρωμή δαπανών πολιτικής προστασίας»

Με αφορμή ερωτήματα που τέθηκαν στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων του π.δ/τος 113/2010 (Α.194) στις δαπάνες που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών, στο πλαίσιο δράσεων πολιτικής προστασίας και ειδικότερα των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών σε επίπεδο Περιφέρειας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

A.1.α (i) Σύμφωνα με το άρθ.12, παρ.1ε του ν.3013/2002 «Αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις (Α.102) ο Νομάρχης (Περιφερειάρχης) είναι υπεύθυνος για τη διάθεση και το συντονισμό δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών του νομού.

(ii) Ως καταστροφή νοείται, σύμφωνα με το άρθ.2, παρ.1α του ίδιου νόμου κάθε ταχείας ή βραδείας εξέλιξης φυσικό φαινόμενο ή τεχνολογικό συμβάν στο χερσαίο, θαλάσσιο και εναέριο χώρο, το οποίο προκαλεί εκτεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο, καθώς και στο ανθρωπογενές ή φυσικό περιβάλλον.

β. Στο πλαίσιο άσκησης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων οι περιφέρειες μεταξύ άλλων (i) συνδράμουν την αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία με τη διάθεση μέσων κατόπιν σχετικού αιτήματος, (ii) ενεργοποιούν μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς, για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων προς το σκοπό ενίσχυσης του έργου της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε περίπτωση που αυτοί ζητηθούν.

2.α. Η δαπάνη μίσθωσης ιδιωτικών οχημάτων με τους χειριστές τους από τις Περιφέρειες για την κάλυψη των αναγκών αυτών, επειδή δεν επαρκούν τα δικά τους μηχανήματα, αποτελεί δαπάνη παροχής υπηρεσιών και η ανάθεση των σχετικών συμβάσεων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 100, του π.δ/τος 30/1996 (Α.21), του ν.2286/1995 (Α.19), του ν.2362/1995 (Α.247), του π.δ/τος 118/2007, του π.δ/τος 60/2007 (Α.64), όταν η εκτιμώμενη

ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2

αξία της παροχής υπηρεσιών χωρίς ΦΠΑ είναι ίση ή ανώτερη από τα όρια του άρθρου 6 αυτού. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις οι σχετικές συμβάσεις ανατίθενται ύστερα από διαγωνιστικές διαδικασίες (ανοικτές, κλειστές, με διαπραγμάτευση), ύστερα από υποβολή προσφορών.

β.(i) Σύμφωνα με το άρθ.2 παρ.13 του ν.2286/1995, επιτρέπεται η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης και όταν για λόγους επείγουσας ανάγκης, η οποία οφείλεται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες καταστάσεις δεν είναι δυνατό να τηρηθούν οι προθεσμίες που προβλέπονται από τους κανονισμούς προμηθειών.

(ii) Επίσης, σύμφωνα με το άρθ.25 περ.1γ του π.δ/τος 60/2007, επιτρέπεται η προσφυγή στην ίδια διαδικασία στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο εαν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

γ.(i) Σύμφωνα με την 119/2009 Πράξη του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, που καθορίζονται ρητά και περιοριστικά.

(ii) Όσον αφορά στην προσφυγή της απευθείας ανάθεσης αυτή εξαρτάται από τη συνδρομή τριών (3) σωρευτικών προϋποθέσεων και ειδικότερα από την : αα) ύπαρξη απρόβλεπτου γεγονότος, ββ) επιτακτικά επείγουσα ανάγκη που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν οι άλλες διαδικασίες και γγ) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ απρόβλεπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει (πρβλ. απόφαση ΔΕΚ της 18.05.1995, υπόθεση C-57/1994 και C-107/1992). Στην περίπτωση που δεν πληρούνται μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, ενώ εξάλλου, οι περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση του επείγοντος δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική της ευθύνη.

3. α. Σύμφωνα με το άρθρο 176 του ν.3852/2010 (Α.87) αρμόδιο όργανο της Περιφέρειας για την κατάρτιση των όρων και τη σύνταξη των διακηρύξεων διαγωνισμών για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών είναι η Οικονομική Επιτροπή, η οποία είναι, επίσης, αρμόδια και για τη διάθεση των σχετικών πιστώσεων.

β. Τέλος, ο Περιφερειάρχης μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Οικονομικής Επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της περιφέρειας από την αναβολή λήψης απόφασης.

4. Τα δικαιολογητικά για την εκκαθάριση των δαπανών για προμήθειες και εργασίες καθορίζονται με την αριθ.2024709/601/0026/ 8.4.1998 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών

ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-Ψ02

(Β.431) και επιπλέον τα ακόλουθα : (αα) απόφαση του Περιφερειάρχη για τη λήψη μέτρων για τη διάθεση πόρων και μέσων προς αντιμετώπιση και αποκατάσταση της συγκεκριμένης καταστροφής, (ββ) εγκριτική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής (Ο.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2, του άρθρου 159, του ν. 3852/2010 και (γγ) απόφαση της Ο.Ε. για την έγκριση (απολογιστικά) και τη διάθεση των σχετικών πιστώσεων.

5.α. Με τις διατάξεις του άρθ.21 παρ.2 του ν.2362/1995 (Α.247) όπως ισχύει, καθώς και του άρθ.2 του π.δ/τος 113/2010 (Α.194 και 209), ορίζεται ότι πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, απαιτείται η έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη με την οποία εγκρίνεται η πραγματοποίηση της δαπάνης και δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση.

Κατά συνέπεια, η έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης θα πρέπει να προηγείται όλων των άλλων διαδικασιών που προβλέπονται για την πραγματοποίηση της δαπάνης με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 9 του ίδιου π.δ/τος, όπως ισχύει που προβλέπουν εξαιρέσεις από την κανονική διαδικασία, για δαπάνες με ιδιαίζουσα φύση.

β. Περαιτέρω με τις διατάξεις του άρθ.3 του π.δ/τος 113/2010, καθώς και τις σχετικές οδηγίες που δόθηκαν με την αριθ.2/91118/0026/29.12.2010 διευκρινιστική Εγκύκλιο προσαρτάται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, η οποία θα πρέπει να εκδίδεται ανά δαπάνη, με αναλυτική αναφορά στο είδος και την αιτία αυτής.

Β. Κατόπιν αυτών παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες και διευκρινήσεις, οι οποίες και θα λαμβάνονται υπόψη κατά την εκκαθάριση των σχετικών δαπανών:

1. Οι Περιφέρειες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους καταρτίζουν μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς. Τα εν λόγω μνημόνια έχουν το χαρακτήρα της εκ μέρους της Περιφέρειας πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων, η δε σύναψη της σχετικής σύμβασης συντελείται ως εξαρτώμενη εκ γεγονότος μέλλοντος και αβέβαιου (αναβλητική αίρεση) ευθύς αμέσως όταν συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αιρέσεως) (άρθ.185, 201 ΕΠ. Α.Κ.). Ως εκ τούτου δεν αποτελούν νομικές πράξεις επί των οποίων στηρίζεται άμεσα δημόσια δαπάνη, αφού: α) η πραγματοποίησή της εξαρτάται από αβέβαια πραγματικά γεγονότα (επέλευση φυσικών καταστροφών) και β) δεν έχουν συναφθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, οι δε όροι που περιέχονται σ'αυτά δεν έχουν διαμορφωθεί κατόπιν διαπραγμάτευσης.

Επισημαίνεται ότι, οι τιμές μίσθωσης των προαναφερόμενων υπηρεσιών θα πρέπει να κινούνται εντός των πλαισίων τιμολόγησης προσφοράς συνήθους εργασίας.

2. Η υποχρέωση του διατάκτη για πληρωμή της δαπάνης που απορρέει από τη μίσθωση οχημάτων, μηχανημάτων, υλικού και προσωπικού δημιουργείται εν προκειμένω λόγω της

ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-Ψ02

ιδιάζουσας φύσης των σχετικών δαπανών από τη σύμβαση που συνάπτεται άτυπα και με απευθείας ανάθεση στη δεδομένη χρονική στιγμή κατά την οποία ειδοποιείται ο ανάδοχος από την Υπηρεσία να επέλθει άμεσα. Περαιτέρω κατά το χρόνο αυτό δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του ύψους της προκαλούμενης δαπάνης ούτε κατ' εκτίμηση δεδομένου ότι αυτή συναρτάται από πραγματικά γεγονότα (ένταση, διάρκεια και έκταση έκτακτων φαινομένων και καταστροφών κλπ).

Κατόπιν αυτών, θεωρείται ότι οι υπόψη δαπάνες υπάγονται στις εξαιρέσεις της παρ.2 του άρθ.9 του π.δ.113/2010 και αναλαμβάνονται, κατά παρέκκλιση της κανονικής διαδικασίας, αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, οπότε και δεσμεύεται η σχετική πίστωση.

Επισημαίνεται εν προκειμένω ότι στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης θα πρέπει να γίνεται σαφής αναφορά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα που εξυπηρετείται από την πραγματοποίηση της δαπάνης (ύψος ποσού, διάρκεια γεγονότος, παρεχόμενη υπηρεσία, κ.λπ.). Γενικές αναφορές περί πληρωμής μηχανημάτων και προσωπικού για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών κατά το έτος αναφοράς, δεν θα γίνονται αποδεκτές με συνέπεια την απόρριψη των σχετικών δαπανών.

3. Αντικείμενο του διενεργούμενου δημοσιονομικού ελέγχου (νομιμότητα και κανονικότητα της σχετικής δαπάνης) αποτελεί η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων για την προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης (έκδοση αποφάσεων της αρμόδιας Οικονομικής Επιτροπής και του διατάκτη για την έγκριση των δαπανών κλπ) και η ύπαρξη των δικαιολογητικών που προβλέπονται στην παρ. Α.4 του παρόντος.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1) Γραφείο κ. Αναπλ. Υπουργού	(1)
2) Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής	(1)
3) Γραφείο κ. Γεν. Δ/ντη Δημ/κων Ελέγχων	(1)
4) Δ26/Α'	(3)

**Με εντολή Αναπλ. Υπουργού
Ο Προϊστάμενος της Δ/σης
Ε. Βεκρής**

ΑΔΑ: 7ΛΜ74653ΟΞ-ΖΨ7

INFORMATICS
DEVELOPMENT
AGENCY

Digitally signed by
INFORMATICS
DEVELOPMENT AGENCY
Date: 2016.10.19 09:36:03
EEST
Reason:
Location: Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ &
ΚΑΛΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 18

Αθήνα, 19/10/2016
Αρ. πρωτ.: ΔΝΣα'/οικ.68559 /Φ.ΕΓΚΥΚΛ.

Προς: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 182
Ταχ. Κώδ. : 101 78
Πληροφορίες : Χ.Παπαθανασίου
E-mail : dns17ypomedi@gmail.com

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων ως προς την εφαρμογή του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)

ΣΧΕΤ: Η με αριθ. Πρωτ. ΔΝΣβ'/οικ.58220/Φ.ΕΓΚΥΚΛ/07-09-2016 εγκύκλιος της υπηρεσίας μας.

Σε σχέση με ερωτήματα που επανειλημμένα έχουν υποβληθεί προς την υπηρεσία μας, παρέχουμε τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

1) Αναφορικά με την εφαρμογή Προτύπων τευχών δημοπράτησης έργων και μελετών ήδη εκδόθηκε η με Α.Π. 4584/30-09-2016 εγκύκλιος της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) την οποία μπορείτε να κατεβάσετε ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο: http://www.eaadhsy.gr/images/docs/20160930_4584-Apantsh-Protypa-Teyxh-n4412.pdf, σύμφωνα με την οποία οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς που ενδιαφέρονται να δημοπρατήσουν έργα και μελέτες μπορούν να προχωρήσουν στις σχετικές δημοπρατήσεις με τα ήδη ισχύοντα τεύχη, κάνοντας ταυτοχρόνως τις αναγκαίες προσαρμογές, ώστε για τις αναθέσεις έργων και μελετών άνω των ορίων της οδηγίας να ενσωματωθούν οι προβλέψεις των διατάξεων της νέας οδηγίας 2014/24/ΕΕ όπως αυτή μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με το Ν.4412/16 (ΦΕΚ Α'147)) και για κάτω των ορίων της οδηγίας να περιληφθούν τυχόν τροποποιήσεις που εισήχθησαν με το νέο νόμο (παρ.13 του άρθρου 376 του Ν.4412/16). Προς διευκόλυνσή σας, τις αμέσως προσεχείς ημέρες θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ υπόδειγμα τεύχους διακήρυξης.

2) Κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν με εξουσιοδότηση των νόμων 3669/2008 και 3316/2005, οι οποίες δεν καταργούνται ρητά κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 377 του ν.4412/16 και δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του ν.4412/16, εξακολουθούν να ισχύουν, μέχρι την έκδοση των νέων προβλεπόμενων αποφάσεων. Σχετική προς αυτό είναι και η αναφορά στην

αιτιολογική έκθεση του ν.4412/16: «η απλή κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης δεν συνεπάγεται αυτοδίκαια και την κατάργηση των κανονιστικών πράξεων που εκδόθηκαν βάσει αυτής.»

Προς τούτο ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των νόμων 3669/2008 και 3316/2005 όπως:

(α) ο «Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών», ο οποίος εγκρίθηκε με την ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9-8-2005 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και τροποποιήθηκε με τις υπ. αρ. ΔΜΕΟ/α/ο/2361/30-12-2005 και ΔΜΕΟ/α/ο/2229/06/4-7-2006 Αποφάσεις Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, εξακολουθεί να εφαρμόζεται αναλογικά στις συμβάσεις του ν.4412/16, μέχρι την έκδοση της Υ.Α. της περίπτωσης (δ) της παρ. 8 του άρθρου 53 του ν.4412/16.

(β) Η με αρ. πρωτ. 3434/15-11-2005 Εγκύκλιος 38: «Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων», σύμφωνα με τον ν.3316/05 «Περί ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις».

(γ) Ομοίως, μέχρι την έκδοση της απόφασης της περίπτωσης (ζ) της παραγράφου 7 του άρθρου 53 του ν.4412/16, ισχύουν τα ενιαία τιμολόγια που εκδόθηκαν για την εφαρμογή του ν.3669/08.

3) Αναφορικά με την προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης του άρθρου 118 του ν.4412/16 και με δεδομένο ότι ακόμη δεν έχει αναπτυχθεί και λειτουργήσει το κεντρικό ηλεκτρονικό σύστημα κληρώσεων (παρ.6 του σχετικού άρθρου) μέσω του οποίου θα διενεργούνται υποχρεωτικά οι ηλεκτρονικές κληρώσεις, οι αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς μπορούν να ακολουθούν την προβλεπόμενη διαδικασία του άρθρου 117 (συνοπτικός διαγωνισμός) μέχρι την ανάπτυξη του παραπάνω συστήματος. Συμπληρωματικά των όσων αναφέρονται στο σημείο (1) εναπόκειται στην κρίση της ΕΑΑΔΗΣΥ το αν θα εκδοθεί πρότυπο τεύχος απλοποιημένης προκήρυξης για τους συνοπτικούς διαγωνισμούς του άρθρου 117 του ν.4412/16.

4) Σχετικά με το άρθρο 153 του ν.4412/16 σας πληροφορούμε ότι αναμένεται η δημοσίευση στο ΦΕΚ διορθώσεων, προκειμένου να αποτυπωθεί η ψηφισθείσα (ορθή) διάταξη (η οποία και είναι αναντίστοιχη με την τελικώς δημοσιευθείσα).

5) Διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν την 8/8/2016 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου νόμου) συνεχίζονται, ολοκληρώνονται και εκτελούνται με βάση το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξης των διαδικασιών ή τη σύναψη της σχετικής σύμβασης. Ο χρόνος έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης προσδιορίζεται στα άρθρα 61 και 120 του νόμου για συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων αντίστοιχα.

Για όσες αναθέτουσες αρχές δεν έχουν αναρτήσει στο ΚΗΜΔΗΣ προκήρυξη της σχετικής σύμβασης, αν και προβλεπόταν με βάση το προϊσχύσαν καθεστώς, πριν τις 8.8.2016 οφείλουν να προβούν αμελλητί στις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία καταχωρήσεις των σχετικών στοιχείων στο ΚΗΜΔΗΣ.

6) Όσον αφορά τις απευθείας αναθέσεις κρίσιμο σημείο για την εφαρμογή του παλιού ή του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι η ημερομηνία σύναψης της σύμβασης απευθείας ανάθεσης από το αρμόδιο όργανο (άρθρο 23 ν.2690/99).

- 7) Στην περίπτωση που ένας διαγωνισμός, του οποίου η διακήρυξη είχε δημοσιευτεί πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.4412/16, κηρύσσεται άγονος μπορούν να επαναληφθούν οι διαδικασίες άλλες δύο φορές με την ίδια διακήρυξη σε εφαρμογή της παρ.1 του άρθρου 22 του ν.3669/08. Αν και στις δύο επαναλήψεις δεν υπάρξει συμμετοχή τότε γίνεται νέα δημοσίευση της διακήρυξης και εφαρμόζεται πλέον ο ν. 4412/16.
- 8) Όσον αφορά τον ορισμό των εννοιών «έργο», «εργασία», «παροχή υπηρεσιών» κ.α., πέρα από τους ορισμούς που παρατίθενται στο άρθρο 2 του νόμου, οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων γίνονται με τη χρήση του «Κοινού Λεξιλογίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (CPV)», σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου 4412/16.
- 9) Το άρθρο 15 του Π.Δ. 171/87 δεν έχει καταργηθεί ρητά (βλ. περ.67 άρθρου 377) από τον νέο νόμο επομένως εξακολουθεί να ισχύει για τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού. Αντιθέτως, τα άρθρα 9, 10, 14, 16, και 17 του π.δ. 171/ 1987 έχουν ήδη καταργηθεί με την περ. 67 της παρ.1 του ν. 4412/16.
- 10) Για την εφαρμογή του άρθρου 52 δεν προκύπτει από τις διατάξεις του νόμου διαφοροποίηση που να σχετίζεται με τα κατώτερα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5 αυτού.
- 11) Γνωμοδοτούντα όργανα για την εξέταση των ενστάσεων του άρθρου 127 του νόμου είναι οι επιτροπές που κάθε φορά καθορίζονται με βάση τις οργανικές διατάξεις του κάθε φορέα.
- 12) Σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης με απρόβλεπτο χαρακτήρα, π.χ. φυσικές καταστροφές, είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 32 του νόμου, για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αντί του άρθρου 118.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
& ΔΙΚΤΥΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Εσωτ.Διανομή:

ΔΝΣα΄ (2)

ΔΝΣβ΄ (2)

ΔΝΣγ΄ (2)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Ε ΒΙΒΛΙΟΠΗΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡΑ	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΛΟΣ	ΜΕΤΡΟΥΜΕΝΟ	ΑΡΜΟΔΙΟΣ
11-8-15	5412	304.00 Αθήνα	27-07-2015	11/8/2015 Ανδρέας Λαζαρόπουλος Αθήνα
Αριθ. Πρωτ: 2/1585/0026				

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
Δ/ΝΣΗ : ΣΥΝΤ/ΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ : Γ'
Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 124 και Ιατρίδου 2
Ταχ. Κώδικας : 115 26 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ι. Φιλιπτάκης
Τηλέφωνο : 210 6987736
FAX : 210 6987730

002015005412009

ΠΡΟΣ: ΥΠ. ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ &
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ
ΑΝΑΓΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΚ 105 63
ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ : ΠΑΡΟΧΗ ΑΠΟΨΕΩΝ

ΣΧΕΤ: Έγγραφό σας 8028/10-12-2014

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, αναφορικά με το εάν το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών πολιτικής προστασίας των Περιφερειών μπορεί να εφαρμοστεί και στους Δήμους, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. 1.α. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.3013/2002 (Α.102) στο δυναμικό και στα μέσα Πολιτικής Προστασίας περιλαμβάνονται:

α.α. Ειδικευμένα στελέχη Πολιτικής Προστασίας σε κεντρικό, περιφερειακό και **τοπικό επίπεδο**, στα οποία ανατίθεται η επίβλεψη εκπόνησης και εφαρμογής των σχεδίων, προγραμμάτων και μέτρων Πολιτικής Προστασίας, καθώς και ο συντονισμός των αναγκαίων ενεργειών.

β.β. Το σύνολο των κρατικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες των **Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης** και των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, που είναι υπεύθυνες σε επιχειρησιακό επίπεδο για τις επιμέρους δράσεις Πολιτικής Προστασίας και, κυρίως, για την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των καταστροφών [όπως Πυροσβεστικό Σώμα, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή, ΕΛ.ΑΣ., Ε.Κ.Α.Β., Ένοπλες Δυνάμεις, Ο.Α.Σ.Π., υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, της Περιφέρειας, των **Δήμων**, της ΔΕΗ Α.Ε. και των θυγατρικών της (Α.Δ.Μ.Η.Ε., Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. κλπ.) του Ο.Τ.Ε. Α.Ε. και των θυγατρικών του, της Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε., της Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε., της Δ.Ε.Σ.Φ.Α.Α.Ε., της Ε.Μ.Υ. κλπ.]

β. Οι διατάξεις της παρ. 1, του άρθρου 13, του ίδιου νόμου, ορίζουν ότι οι Δήμαρχοι και οι Πρόεδροι Κοινοτήτων έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

αα) Συντονίζουν και επιβλέπουν το έργο της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών, εφόσον συμβαίνουν εντός των διοικητικών ορίων των αντίστοιχων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

ββ). Έχουν την ευθύνη εφαρμογής του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού πολιτικής προστασίας, κατά το σκέλος που τα οικεία περιφερειακά προγράμματα, μέτρα και δράσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα αναφορικά με τους αντίστοιχους Ο.Τ.Α.

γγ). Διατυπώνουν εισήγηση για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας του Ο.Τ.Α., η οποία υποβάλλεται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για τη διαμόρφωση σχετικής πρότασης, στο πλαίσιο της πρόβλεψης του άρθρου 11 παρ. 1γ του παρόντος νόμου.

δδ). Έχουν την ευθύνη της διάθεσης και του συντονισμού δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών εντός των ορίων του οικείου Ο.Τ.Α.

γ. Στις διατάξεις της παρ. 2α, του άρθρου 13, του ίδιου νόμου, ορίζεται ότι σε όλους τους **δήμους**, λειτουργεί, στο πλαίσιο της υπάρχουσας οργανικής διάρθρωσης, **γραφείο πολιτικής προστασίας**, οι αρμοδιότητες του οποίου συναρτώνται με την εξασφάλιση της αναγκαίας οργάνωσης και υποδομής προς λήψη μέτρων πολιτικής προστασίας.

2. Όπως ορίζουν οι διατάξεις της παρ. 4., του άρθρου 158 του Ν.3463/2006 (Α.114), οι πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στους οικείους κωδικούς αριθμούς του προϋπολογισμού του Δήμου ή της Κοινότητας μπορούν να διατίθενται με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας για την πληρωμή δαπανών, οι οποίες αφορούν:

α) Επικοινωνίες κάθε μορφής.

β) **Την άμεση αποκατάσταση απρόβλεπτων ζημιών σε δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης, φωτισμού και σε δρόμους**. Στις περιπτώσεις αυτές, εάν ο προϋπολογισμός του σχετικού έργου δεν υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται κάθε φορά, βάσει της περίπτωσης γ' της παρ. 2, του άρθρου 4, του ν. 1418/1994(ΦΕΚ 23 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά, μπορεί να γίνεται απευθείας ανάθεση με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της Κοινότητας.

3.α. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 72, του Ν.3852/2010(Α.87) ορίζουν ότι η Οικονομική Επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Μεταξύ των άλλων αρμοδιοτήτων της (περ.δ) <<αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει απολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις>>

β. Στις διατάξεις του άρθρου 58, παρ. 1β, του ίδιου νόμου ορίζεται ότι, ο Δήμαρχος εκτελεί τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής και της επιτροπής ποιότητας ζωής. Η μη εκτέλεση των αποφάσεων αυτών συνιστά σοβαρή πειθαρχική παράβαση καθήκοντος. Επίσης, στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι όταν δημιουργείται άμεσος και προφανής κίνδυνος ή απειλείται άμεση ζημία των δημοτικών συμφερόντων από την αναβολή λήψης απόφασης, ο δήμαρχος μπορεί να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής ή της επιτροπής ποιότητας ζωής. Στην

περίπτωση αυτή οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της παρ. 1 αντίστοιχης επιτροπής.

4. α. Με τις διατάξεις της παρ.1, του άρθρου 1, του Π.Δ. 113/2010 (Α.194), ορίζεται ότι <<οι διατάξεις του παρόντος π.δ. εφαρμόζονται **σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης**>>.

β. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ.2, του ίδιου π. δ/τος, για τις δαπάνες πάγιου χαρακτήρα (ηλεκτρική ενέργεια, ύδρευση, επικοινωνίες κλπ.) και για τις δαπάνες για τις οποίες ως εκ της φύσεώς τους δεν είναι δυνατή η τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας (νοσήλια, έξοδα κηδείας, συναλλαγματικές διαφορές, εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων κλπ.) δεσμεύεται η απαραίτητη πίστωση αμέσως μετά την παραλαβή του σχετικού λογαριασμού, ή της σχετικής ειδοποίησης, ή της με οποιοδήποτε τρόπο γνωστοποίησης του ύψους και του χρόνου εξόφλησής τους. Σε αυτή την κατηγορία δαπανών που λόγω της φύσης τους δεν είναι δυνατή η ανάληψη της υποχρέωσης πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης, οι οποίες άλλωστε δεν αναφέρονται περιοριστικά στην ανωτέρω διάταξη, θεωρούμε ότι εντάσσονται και οι δαπάνες πολιτικής προστασίας.

Β. Με βάση την συγκριτική εξέταση των διατάξεων που αφορούν τις Περιφέρειες και τους Δήμους έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

1) Οι διατάξεις του άρθρου 176 του ν.3852/2010 οι οποίες αφορούν τις Περιφέρειες, έχουν ανάλογο περιεχόμενο με τις διατάξεις του άρθρου 72 του ίδιου νόμου, οι οποίες αφορούν τους Δήμους. Η Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας ή του Δήμου αντίστοιχα, αποφασίζει μεταξύ άλλων για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το περιφερειακό ή δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης εκτέλεσης έργων, προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις.

2) Οι διατάξεις του άρθρου 159, παρ.2, του προαναφερθέντος νόμου, οι οποίες αφορούν τις Περιφέρειες, έχουν ανάλογο περιεχόμενο με τις διατάξεις του άρθρου 58, παρ. 2 του ίδιου νόμου οι οποίες αφορούν τους Δήμους. Ο Περιφερειάρχης ή ο Δήμαρχος αντίστοιχα, μπορεί να αποφασίσει για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων της Περιφέρειας ή του Δήμου από την αναβολή λήψης απόφασης. Στην περίπτωση αυτή ο Περιφερειάρχης ή ο Δήμαρχος οφείλει να υποβάλει προς έγκριση τη σχετική απόφασή του κατά την επόμενη συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής.

3) Όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Π.Δ. 113/2010, οι διατάξεις του εφαρμόζονται **σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.**

Γ. Κατόπιν των ανωτέρω, θεωρούμε ότι **οι οδηγίες και διευκρινήσεις που παρασχέθηκαν** με το αριθ. 2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο μας και ειδικότερα στις παραγράφους Β1 έως και Β3, **ισχύουν κατά αναλογία και για τους Δήμους.** Ιδιαίτερα, εφιστούμε την προσοχή σας στην εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων για την

προσφυγή στην διαδικασία της απευθείας ανάθεσης και η ύπαρξη των δικαιολογητικών που καθορίζονται με την αριθ. 2024709/601/0026/8.4.1998 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και επιπλέον τα ακόλουθα:

- α. Απόφαση του Δημάρχου για τη λήψη μέτρων και τη διάθεση πόρων και μέσων προς αντιμετώπιση και αποκατάσταση της συγκεκριμένης καταστροφής,
- β. Εγκριτική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.2 , του άρθρου 58 του ν.3852/2010 και
- γ. Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου για την έγκριση (απολογιστικά) και τη διάθεση των σχετικών πιστώσεων.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1) Γραφ. κ. Αναπ. Υπουργού
- 2) Γραφ. κ. Γεν. Γραμματέα Δημ. Πολιτικής
- 3) Γραφ. κ. Γεν. Δ/ντη Θησαυροφυλακίου και Δημόσιου Λογιστικού
- 4) Δ/ση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων

Με εντολή Αναπ. Υπουργού
Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
ΜΑΡΙΑ ΝΙΦΟΡΟΥ

Ακριβές αντίγραφο
Ο Προϊσταμένος του Αυτοτελούς Γραφείου
Γραμματείας και Αρχείου κ.α.α.

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ &
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ &
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Τ.Α
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Αθήνα 19-5-2015
Αρ. Πρωτ.: 48852/2014

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ
(5-6-2015)

Ταχ.Δ/νση: Σταδίου 27
Ταχ.Κώδικας: 10183 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π. Μαυρομάτης
Τηλέφωνο: 2131364803
FAX: 2103744813
E-mail: p.mavrommatis@ypes.gr

ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εσωτερικών & Διοικητικής
Ανασυγκρότησης
Γενική Γραμματεία Πολιτικής
Προστασίας
Δ/νση Σχεδιασμού και Αντιμετώπισης
Εκτάκτων Αναγκών
Τμήμα Εθνικού Σχεδιασμού

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ				
ΗΜΕΡ.	ΑΡ. ΠΡΩΤ.	ΤΜΗΜΑ ΦΑΚΕΛΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΑΡΧΗΘΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ
10-6-15	3472	304.00	ΑΔΗΝΑΙΩ	9/6/2015

ΚΟΙΝ.: Υπουργείο Οικονομικών
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γενική Δ/νση Δημοσιονομικών Ελέγχων
26^η Δ/νση Συντονισμού και Ελέγχου
Εφαρμογής Δημ/κων Διατάξεων
Λεωφόρος Κηφισίας 124,
Τ.Κ.11526, Αθήνα

ΘΕΜΑ: Θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών πολιτικής προστασίας σε επίπεδο Δήμου

- ΣΧΕΤ.:**
1. Το υπ' αριθμ.8028/10-12-2014 έγγραφο σας
  2. Η υπ' αριθμ.2024709/601/0026/08-04-1998 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
  3. Το υπ' αριθμ.2/52145/0026/01-07-2014 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους της Γενικής Γραμματείας Δημ/κής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.
  4. Το από 17-4-2015 Υπηρεσιακό Σημείωμα του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών της Δ/νσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α. σε απάντηση του από 7-4-2015 Υπηρεσιακού Σημειώματος της Δ/νσης μας

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών εγγράφων, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος και σύμφωνα με το υπ' αριθμ.4 σχετικό του Τμήματος Τεχνικών Υπηρεσιών της Δ/νσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τ.Α.: λαμβάνοντας υπόψη το ν.3013/2002, το ν.4249/2014, την παρ. 2 του άρθρου 58 του ν. 3852/2010 (όπως ισχύει), τα άρθρα 72 & 176 του ν. 3852/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, την παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.113/2010 (όπως ισχύει) και το άρθρο 158 «Δαπάνες» του ν.3463/2006 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων (όπως ισχύει), οι απόψεις μας

επί των θεμάτων έκτακτων προμηθειών και εργασιών πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών σε επίπεδο Δήμων είναι ότι:

Οι αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου και της Περιφέρειας είναι ταυτόσημες όσον αφορά την έγκριση των δαπανών και την διάθεση των πιστώσεων, την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαγωνισμού και την προσφυγή και ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις άρθρα (72 και 176 του ν.3852/2010).

Από τις διατάξεις του άρθρου 158 του ν.3463/2006 παρ.4(β) προβλέπεται η δυνατότητα στο Δήμαρχο να προβαίνει σε ενέργειες για την άμεση αποκατάσταση απρόβλεπτων ζημιών, στις οποίες σαφώς περιλαμβάνονται και αυτές από θεομηνία, στα δίκτυα υποδομής αρμοδιότητάς του. Ως εκ τούτου υφίσταται διάταξη, σε επίπεδο Δήμου, παρόμοια με αυτή της παρ.2 του άρθρου 159 του ν.3852/2010, σύμφωνα με την οποία ο Περιφερειάρχης προβαίνει σε άμεσες ενέργειες όταν δημιουργείται άμεσος κίνδυνος των συμφερόντων της Περιφέρειας. Λόγω της έκτακτης φύσεως και της απροσδιοριστίας των αναγκών που προκύπτουν μετά από μία θεομηνία οι δαπάνες για την αντιμετώπισή τους, αντίστοιχα, δεν δύναται να προσδιοριστούν επακριβώς ως προς το ύψος τους. Υπό αυτήν την άποψη θεωρούμε ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες μπορούν να υπαχθούν αιτιολογημένα στις εξαιρέσεις της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.113/2010 και να ακολουθηθεί η σχετική διαδικασία εκκαθάρισης τους.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι και οι Δήμοι και οι Περιφέρειες διέπονται από παρόμοιο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και διαδικασίες για την υλοποίηση αμέσων δράσεων αντιμετώπισης των θεομηνιών, άρα θα πρέπει να ακολουθηθεί η αντίστοιχη διαδικασία εκκαθάρισης της δαπάνης και με τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.

Επισημαίνεται ότι το ύψος της προκαλούμενης δαπάνης εξαρτάται από τα πραγματικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα, δηλαδή την ένταση και την έκταση των έκτακτων φαινομένων και καταστροφών κ.λπ.) το οποίο δεν μπορεί να προκοστολογηθεί αναλυτικά για κάθε Δήμο της Χώρας.

**Ο Προϊστάμενος
της Δ/σης**

Ν. Χατζηεργάτης

Συνημμένα:

-Τα αναφερόμενα στο παρόν έγγραφο υπ. αριθμ. 2-3 σχετικά

Εσωτερική Διανομή:

-Δ/ση Οργάνωσης & Λειτουργίας Τ.Α. (Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών)

-Δ/ση Οικονομικών Τ.Α. (Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης & Π/Υ)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ & ΕΞΥΠΡΕΤΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΥΡΙΜΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ &
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.)
ΜΟΝΑΔΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Λ. Κηφισίας 37-39, Μαρούσι. Τ.Κ. 151 23
 Τηλ. : 213.204.7744,5,6,7 E-mail : eskedik.unit3@psnet.gr

Μαρούσι, 17-01-2022
 Αρ. Πρωτ.: 159

ΠΡΟΣ: Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Λειτουργία Μονάδας Εμπλεκόμενων Φορέων(Unit3-COMRES)
του ΕΣΚΕΔΙΚ»

ΣΧΕΤ.: α.- Τα άρθρα 36 & 182 του ν. 4662/2020 (Α'27)
 β.- Η Απόφαση ΓΓΠΠ 29190 οικ. Φ.109.1/20-07-2020 (Β' 3005)

1. Σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με τις ανωτέρω σχετικές, στο Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ. λειτουργεί η Μονάδα Εμπλεκόμενων Φορέων(Μ.Ε.Φ.) που αναλαμβάνει όλες τις εθνικές αρμοδιότητες του Κέντρου Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας(Κ.Ε.Π.Π.), το οποίο καταργείται.
2. Μετά τη μετεγκατάσταση του Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ. στις νέες εγκαταστάσεις, στο κτίριο "ΦΑΡΟΣ", έχει αρχίσει η λειτουργία της Μ.Ε.Φ., σύμφωνα με τη (β) σχετική.
3. Εφεξής η επικοινωνία και η διακίνηση της αλληλογραφίας θα γίνεται από τη Μ.Ε.Φ. του Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ..
4. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας της Μονάδας είναι τα 2132047744, 745, 746, 747 και οι διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου α) eskedik.unit3@psnet.gr & β) eskedik.unit31@psnet.gr
5. Παρακαλούμε όπως εφεξής, για όλα τα θέματα αρμοδιότητάς της, επικοινωνείτε με τη Μονάδα Εμπλεκόμενων Φορέων.

-Ο-

Διοικητής

Σπυρίδων Γ. Βαρσάμης
Υποστράτηγος ΠΣ

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από
 SPYRIDON VARSAMIS
 Ημερομηνία: 2022.01.17
 14:33:48 EET

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ****Α1. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ****Α2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΠ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ****Β1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΕΣ****Β2. ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΠΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Γ1. ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

1α. ΓΕΕΘΑ/ΕΘΚΕΠΙΧ
1β. ΓΕΕΘΑ/Α6/2
2. ΕΛ.ΑΣ/Α.Ε.Α/Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.
3. ΕΛ.ΑΣ/ΑΕΑ/ΔΓΑ
4. Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ./199-ΣΕΚΥΠΣ
5. Υ.ΝΑ.Ν.Π/ΑΛΣ-ΕΛΛ.ΑΚΤ/ΚΕΠΙΧ
6. ΕΚΣΕΔ / ΑΤ
7. Υ.Υ./Κ.ΕΠ.Υ-ΕΚΑΒ

Γ2. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

8. ΥΠ.Υ.ΜΕ / ΓΓ Υποδομών / Γενική Διεύθυνση Αποκατάστασης Επιπτώσεων Φυσικών Καταστροφών	27. ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε
9. ΥΠ.Υ.ΜΕ / Δ/ση Πολιτικής Ασφάλειας Υποδομών και Μεταφορών - Δ8	28. ΑΤΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ Α.Ε / ΚΔΚ
10. ΥΠ.Υ.ΜΕ / ΓΓ Υποδομών / Γεν. Δ/ση Συγκ/κών Υποδομών-Δ17	29. ΜΟΡΕΑΣ Α.Ε
11. ΥΠ.Υ.ΜΕ / ΓΓ Υποδομών / Δ/ση Υ.Σ.Τ.Σ.Α.-Δ14	30. ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε
12. ΥΠ.Υ.ΜΕ / Υ.Π.Α	31. ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε
13. ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	32. ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε
14. Ο.Σ.Ε. / Π.Σ.Ε.Α	33. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε
15. Ο.Σ.Ε. / ΤΡΥΔΙΚ / ΥΣΚ /ΔΚ	34. ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε
16. Ο.Σ.Ε. / ΡΥΘΜ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	35. ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε
17. ΤΡΑΙΝΟΣΕ	36. Δ.Ε.Η Α.Ε (Γραφείο Προέδρου)
18. Ε.Ε.Σ.Σ.Τ.Τ.Υ / Π.Σ.Ε.Α	37. Δ.Ε.Η Α.Ε (Κέντρο Πληροφοριών Δικτύου)
19. ΟΑΣΑ	38. ΔΕΗ Α.Ε (Διεύθυνση Υγείας & Ασφάλειας)
20. ΟΑΣΑ / ΘΕΠΕΚ	39. ΑΔΜΗΕ Α.Ε / ΔΝΕΜ
21. ΟΣΕΘ Α.Ε	40. ΑΔΜΗΕ Α.Ε / ΔΣΣΜ
22. ΟΑΣΘ	41. ΑΔΜΗΕ Α.Ε / ΔΛΕΣ / ΕΚΕΕ
23. ΣΤΑΣΥ Α.Ε	42. ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε / ΚΠΔ
24. Ο.Σ.Υ ΑΕ	43. ΕΥΔΑΠ Α.Ε
25. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»	44. ΕΥΑΘ Α.Ε
26. FRAPORT GREECE	

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
2. Υπουργείο Εσωτερικών
3. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
4. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών / Γενική Γραμματεία Υποδομών

- α) Γενική Διεύθυνση Συγκοινωνιακών Υποδομών (Email: y.karnesis@yme.gov.gr / gdsy@yme.gov.gr)
- β. Διεύθυνση Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων (Δ19) (Email: g.kastranta@ggde.gr / d7.gram@ggde.gr, daee@ggde.gr)
- γ. Διεύθυνση Έργων Ύδρευσης Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων (Δ18) (Email: d6.dir@ggde.gr)
- δ. Διεύθυνση Υποδομών Σταθερής Τροχιάς, Συντηρήσεων Και Ασφάλειας (Δ14) (Email: alkalavasis@kssy.gr / daoy@ggde.gr)
- ε. Διεύθυνση Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης Συγκοινωνιακών Υποδομών με Σύμβαση Παραχώρησης (Δ17). (Email: eyde.lsep@ggde.gr / e.kanellopoulou@ggde.gr, s.chouliara@ggde.gr)

2. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους

- α. Γραφείο κ. Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- β. Δ/ση Πολιτικής Προστασίας με την παράκληση για την άμεση αναπαραγωγή της παρούσας και την αποστολή της σε όλους τους Δήμους της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και ειδικότερα α) στα γραφεία κκ Δημάρχων, β) στους υπευθύνους Πολιτικής Προστασίας, γ) στις Τεχνικές Υπηρεσίες και δ) στις ΔΕΥΑ
- γ. Δ/σεις Υδάτων

3. Περιφέρειες Κράτους

- α. Γραφεία κ.κ. Περιφερειάρχων
- β. Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας, με την παράκληση να κοινοποιήσουν την παρούσα στους αρμόδιους Αντιπεριφερειάρχες και σε όλους τους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ, ΤΟΕΒ) με έδρα στην Περιφέρειά τους
- γ. Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών
- δ. Δ/σεις Τεχνικών Έργων Περιφερειών
- ε. Δ/σεις Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων.

4. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος (Email: v.goudoufas@prv.ypeka.gr) με την παράκληση για την άμεση αναπαραγωγή της παρούσας και την αποστολή της στις κατά τόπους αρμόδιες Δασικές Υπηρεσίες της χώρας

ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ**1. Υπουργείο Εσωτερικών**

- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: yπουργος@ypes.gr)
- β. Γραφείο κ. Υφυπουργού (Email: yfypourgos@ypes.gr, minister@mathra.gr, yfypourgos@ypes.gov.gr)

2. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: fileminister@yptp.gr)
- β. Γραφείο κ. Υφυπουργού (Email: gram_yfyp@mopocp.gov.gr)
- γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Τάξης (Email: gengramdt@yptp.gr)
- δ. Γραφείο Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας (Email: chief@astynomia.gr)

3. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

- α. Γραφείο κ. Υπουργού Email: minister@civilprotection.gr

- β. Γραφείο κ. Υφυπουργού (Email: deputyminister@civilprotection.gr)
- γ. Γραφείο κ. Υφυπουργού (Email: sec_depmin@civilprotection.gr)
- δ. Γραφείο Αρχηγού Πυροσβεστικού Σώματος (Email: arxhgos.ps@psnet.gr, ypasparx@psnet.gr)
- ε. Προϊστάμενο Κλάδου Επιχειρήσεων ή επιτελάρχης (E-mail: klad.epixeir@psnet.gr)
- 4. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής**
- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: minister@yna.gov.gr / minister.office@yna.gov.gr)
- β. Γραφείο Αρχηγού Λιμενικού Σώματος και Ελληνικής Ακτοφυλακής (Email: als@hcg.gr)
- γ. Α' Κλάδος / Γραφείο κ. Δ/ντή (Email: dka@hcg.gr)
- 5. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας**
- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: secmin@ypen.gr)
- β. Γραφείο Υφυπουργού (Email: secdepmin.envr@ypen.gr, secdepmin.per@ypen.gr, secdepmin.energy@ypen.gr)
- γ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Περιβάλλοντος και Υδάτων (Email: ggenvr@ypen.gr)
- δ. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Δασών (Email: ggdason@ypen.gr)
- ε. Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος (Email: m.giniprv.ypeka.gr)
- στ. Διεύθυνση Σχεδιασμού και Διαχείρισης Υπηρεσιών Ύδατος (Email: georgalas@ypen.gr)
- 6. Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών**
- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: gram-ypourgou@yme.gov.gr)
- β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υποδομών (Email: ggy@yme.gov.gr)
- γ. Διοικητική Αρχή Φραγμάτων (Email: daf@0002.syzefxis.gov.gr)
- 7. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**
- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: minister-mailbox@hq.minagric.gr)
- β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών (Email: ggepy@mou.gr)
- γ. Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων (Email: kstournaras@minagric.gr / gdimop@minagric.gr)
- 5. Υπουργείο Πολιτισμού**
- α. Γραφείο κ. Υπουργού (Email: minoff@culture.gr)
- β. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Υπουργείο Πολιτισμού (Email: gsecoff@culture.gr, secgenmodern@culture.gr)
- γ. Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Email: pveleni@culture.gr / gda@culture.gr)
- δ. Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων (Email: gdamte@culture.gr)
- 8. Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ) (Email: info@hnms.gr)**
- 9. Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε. (ΟΣΕ)**
- α. Γραφείο κ. Προέδρου (Email: info@ose.gr)
- β. Υπηρεσία ΠΣΕΑ (Email: info@ose.gr)
- 10. Ελληνική Αρχή Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ)**
- α. Γραφείο κ. Προέδρου (Email: info@igme.gr)
- β. Γραφείο κ. Γενικού Διευθυντή (Email: info@igme.gr)
- 11. Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ Α.Ε.)**
- α. Γραφείο κ. Διευθύνοντος Συμβούλου (Email: e.sigalas@dei.gr)
- β. Γενική Διεύθυνση Υποστηρικτικών Λειτουργιών/Διεύθυνση Ασφάλειας Εγκαταστάσεων/ΠΣΕΑ (Email: a.tasios@dei.gr)
- 12. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.) (Email: info@enpe.gr)**
- 13. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) (Email: info@kede.gr)**

14. Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΕΔΕΥΑ) (Email: info@edeya.gr)
15. Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε. (ΕΥΔΑΠ Α.Ε.) (Email: info@eydap.gr)
16. Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης (ΕΥΑΘ Α.Ε) (Email: protokollo@eyath.gr)
17. ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.
  - α. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντη (Email: eoae@egnatia.gr)
  - β. Δ/νση Υποστήριξης Δικτύου/Τομέας Λειτουργίας Εκμετάλλευσης & Συντήρησης (Email: eoae@egnatia.gr)
18. Νέα Αττική Οδός Λειτουργία Α.Ε. (Email: ezampetas@operation.naodos.gr)
19. Ολυμπία Οδός Λειτουργία Α.Ε. (Email: dc@olympiaoperation.gr)
20. Μορέας Α.Ε. (Email: vvegiri@moreas.com.gr)
21. Νέα Οδός Α.Ε. (Email: info@neaodos.gr, nkatapodis@neaodos.gr)
22. Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου Α.Ε. (Email: dmandalozis@aegeanmotorway.gr)
23. Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Α.Ε. (Email: info@neaodos.gr, nkatapodis@neaodos.gr, info@kentrikiodos.gr)
24. Ιονία Οδός Α.Ε. (Email: info@neaodos.gr, nkatapodis@neaodos.gr)
25. FRAPORT Greece (Email: info@fraport-greece.com)
26. ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» (Email: airport_info@aia.gr)
27. ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. (secretariat@gefyra.gr)